

Стратегія сталого розвитку України - 2030

Human Rights
Productivity
Rule Of Law
Renewable Resources
Scientific Research
E Government
Inclusive Education
Development
Transport
Information And Cultural Space
Health Care
Economic Activity
Security
Infrastructure
International Cooperation
Regional Development
Justice
De-occupation
Performance
Efficiency
Sectoral Development
Investment
Strategy
Protection Of Rights
Governance
Ecology
Energy Saving
Law And Order
National Interests
Energy Efficiency
Modernization
Equal Opportunities

Ukraine Development 2030

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
СЛУЖБА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ
ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

«Стратегія сталого розвитку України – 2030»

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарєва, наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук, Л. І. Кукоба, мол. наук. співр.,
М. М. Степченко, мол. наук. співр.

Заснований у 2020 р.

Виходить двічі на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fru@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

© Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, 2021

«Стратегія сталого розвитку України – 2030»

Випуск 35-36

(огляд матеріалів ЗМІ за 5 листопада - 30 грудня 2021 р.)

Головні новини	4
Аналітичний коментар із онлайн-ЗМІ.....	5
Державний бюджет 2022: основні цифри та експертні оцінки проблемних положень	5
Огляд зарубіжних ЗМІ	14
Реалізація ініціатив у межах «Стратегії сталого розвитку – 2030»	18
Офіційна інформація.....	18
Подолання наслідків пандемії COVID-19	20
Міжнародна підтримка України.....	32
Євроінтеграційний курс України	41
Дерегуляція та розвиток підприємництва	48
Децентралізація та реформа державного управління.....	49
Реформа енергетики, програми енергоефективності та енергонезалежності	50
Програма розвитку українського експорту.....	69
Митна політика	73
Ринок землі та стан аграрної галузі	74
Стан оборонної галузі.....	79
Зміцнення системи національної безпеки.....	86
Правоохоронна галузь та боротьба зі злочинністю	89
Судова реформа	90
Оновлення влади та антикорупційна реформа.....	91
Інфраструктура та транспорт	94
Програма популяризації України в світі	97
Політика цифрової трансформації	111
Реформа освіти та науки.....	115
Реформа системи охорони здоров'я	118
«Велике будівництво»	123
Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій	126
Новини з соціальних мереж.....	131
Експертний погляд.....	134
Тимчасово окуповані території, учасники бойових дій та тимчасово переміщені особи..	161
Офіційна інформація.....	161
Кримська платформа.....	164
Підтримка внутрішньо переміщених осіб, учасників бойових дій та жителів Сходу України	165
Проекти з відновлення регіону.....	170
Опікування населенням тимчасово окупованих територій	172
Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій	173
Новини з соціальних мереж.....	188
Експертний погляд.....	190
Прогнози.....	199
Інфографіка	202

Головні новини

З 5 листопада по 30 грудня 2021 року в Україні сталися такі найголовніші події:

[Верховна Рада України ухвалила державний бюджет на 2022 рік.](#)

За відповідне рішення проголосували 268 народних депутати.

У 2022 році доходи державного бюджету передбачаються у сумі 1 322 млрд грн, видатки – у сумі 1 497 млрд грн. Граничний обсяг дефіциту держбюджету становить 188 млрд грн.

[МВФ затвердив транш для України.](#)

Виконавча рада МВФ на засіданні щодо перегляду поточної програми Stand-by для України ухвалила рішення про її продовження та виділення траншу в розмірі близько 700 мільйонів доларів.

[2021 році середня пенсія вперше з 2014 року перевищила розмір фактичного прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб.](#)

Станом на 01.12.2021 розмір фактичного прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб становив 3723 гривні, а середня пенсія становила 3980 гривень.

Аналітичний коментар із онлайн-ЗМІ

Лена Кукоба,
м. н. с. інформаційно-аналітичного відділу ФПУ

Державний бюджет 2022: основні цифри та експертні оцінки проблемних положень

2 грудня 2021 року Верховна Рада України схвалила Державний бюджет-2022. Головні цифри Держбюджету-2022 наступні: прогноз номінального ВВП – 5368,7 мільярда гривень, його реальне зростання – на рівні 3,8 %; індекс споживчих цін – 106,2 %; доходи – у сумі 1332,4 мільярда гривень; видатки – у сумі 1497 мільярда гривень; повернення кредитів – у сумі 10,28 мільярда гривень (більше фактичних за 2020 рік на 8 %); надання кредитів – у сумі 23,74 мільярда гривень (більше фактичних за 2020 рік на 57,9 %); граничний обсяг дефіциту – 188,798 мільярда. ([24 Канал](#)).

У бюджет заклали підвищення «мінімалки» для лікарів до 20 тисяч грн, а середнього медперсоналу – до рівня 13,5 тисяч грн. На це спрямують 2 млрд грн. Закладено фінансування 100 % черги для ветеранів АТО на придбання житла у розмірі 5,5 млрд грн. З 1 січня передбачено зростання мінімальної стипендії студентам вищих навчальних закладів до 2 тис грн (підвищеної – до 2 550 грн). Також це торкнеться студентів закладів середньої спеціальної освіти: з 480 грн її підвищать у 2,5 раза до 1250 грн. Збільшилися видатки на безпеку та оборону до 6 % ВВП, а саме – до близько 322,7 млрд грн. Продовжили зростати капітальні видатки до 140,2 млрд грн (+30 млрд грн) – це 9,4 % видатків. Додаткові 1,8 млрд грн дали на цифровізацію. На інфраструктуру виділили додатково +25 млрд грн до другого читання. З них додалося 9 млрд грн субвенції «на місця» на лікарні та заклади освіти (ці кошти повинні далі перерозподілити депутати). Ще 4,4 млрд грн спрямують на розвиток аеропортів (з яких 1 млрд грн – на «Українські авіалінії») ([Економічна правда](#)).

Особливістю бюджету на 2022 рік вже другий рік поспіль є його розроблення в умовах кризи, викликаній пандемією COVID-19, та продовження в Україні та світі заходів, спрямованих на протидію поширенню пандемії та підтримку економік в умовах кризи ([Економічна правда](#)).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль привітав ухвалення кошторису у Верховній Раді та подякував народним депутатам. Він назвав основні прерогативи цього річного бюджету: «Як уже анонсував Президент, один із головних акцентів цього бюджету – це підвищення зарплати українським медикам. 20 тис. грн буде мінімальною зарплатою для лікарів.

Трансформація медицини залишається головним пріоритетом, і для цього виділено відповідні кошти. 196 млрд грн з урахуванням трансфертів. Це на 34 млрд більше, ніж було цього року». Очільник Уряду зауважив, що після підготовки до другого читання кошторис залишився збалансованим і реалістичним. Доходи зросли на 50 млрд гривень, тоді як дефіцит залишився на рівні 3,5 %. За словами Дениса Шмигала, вперше у державному бюджеті виконано вимогу Закону України «Про освіту». Прогнозний обсяг видатків зведеного бюджету на освіту на 2022 рік планується на рівні 7,3 % ВВП. Так само передбачено додаткові кошти на зарплати вчителів. ([Урядовий портал](#)). Крім того, прем'єр-міністр додав: «За останні 10 років жоден бюджет не передбачав такий об'єм капітальних видатків, як це буде у 2022 році. 140 млрд грн або 9,4 % від всіх видатків – це саме інвестиції в розвиток економіки. Для порівняння, у 2017 році це було лише 4,9 %. До другого читання ми додали на розвиток інфраструктури 25 млрд гривень. І мова про будівництво нових лікарень, шкіл, дитячих садочків та інших об'єктів соціальної інфраструктури». Як зауважив Глава Уряду, передбачено кошти і на програми пільгового кредитування, і на доступну іпотеку для всіх українців. А також кошти на анонсовану Президентом України програму термомодернізації. ([Урядовий портал](#)).

Міністр фінансів Сергій Марченко, у свою чергу, про бюджет говорив наступне: «Бюджет 2021 року я вважаю післякризовим, коли ми фактично оговтувалися після шокової терапії 2020 року. Він зберігав певні напрямки, які треба було профінансувати. А в бюджеті 2022 року є можливості визначитися з пріоритетними напрямками. Бюджет чітко на них сфокусований. В першу чергу, це збільшення заробітної плати медиків, на це передбачено 34 мільярди гривень. Суттєво будуть збільшені видатки на військову сферу, освіту. Майже на 50 % будуть підвищені стипендії. Буде забезпечено житлом всю чергу ветеранів АТО з числа внутрішньо переміщених осіб. Зростуть видатки і на інфраструктуру завдяки прийняттю законопроекту 5600. Це дасть нам можливість отримати та розподілити додатковий ресурс на збільшення капітальних видатків у різних сферах. До речі, у бюджеті наступного року частка капітальних видатків є найвищою за 10 років.» ([НВ Бізнес](#)).

Тож, як впливає, урядовці наголошують на реалістичності та збалансованості бюджету і вказують на головні пріоритети видатків на наступний рік.

Передбачено, що найбільшим «донором» бюджету стануть підприємства. Від оподаткування їхніх прибутків уряд розраховує отримати майже 160 млрд грн. Ця стаття до другого читання проєкту бюджету зросла на понад 20 млрд грн. Крім того, на 24 млрд грн, порівняно із першим читанням, зросли і рентні платежі, які загалом становитимуть понад 70 млрд грн. З іншого боку, сумарно більшу суму в бюджет сплатить населення. Саме прості українці формують головні дохідні статті бюджету через податок на додану вартість (ПДВ) та акцизи у кінцевій ціні товарів та податок на доходи

фізичних осіб (ПДФО). Від ПДВ з товарів, що імпортують в Україну, в бюджет має надійти понад 400 млрд грн. А з товарів, що вироблені в самій Україні, – ще майже 180 млрд грн. ПДФО має забезпечити майже 150 млрд грн доходів бюджету. До другого читання частину цього податку вирішили перерозподіляти через місцеві бюджети на покриття різниці із ринковим рівнем тарифів на тепло. А акцизи на українські та імпортні товари дадуть ще понад 150 млрд грн. Усі податкові надходження, крім податку на доходи фізичних осіб, були значно збільшені до другого читання – загалом, на понад 60 млрд грн. Найбільше зростання – у рентних платежах, які зростуть на майже 25 млрд грн. ([BBC News Україна](#)).

Попри такий розрахунок, враховуючи досвід виконання попереднього бюджету, кілька аспектів Держбюджету-2022 можуть будуть переглянуті впродовж наступного року. Цьогорічний бюджет має свої особливості та зауваження. З огляду на те, що цей опалювальний сезон Україна має пережити в умовах рекордно високих цін на енергоносії, особливу увагу депутатів, експертів та навіть МВФ привернули видатки на комунальні субсидії. Заплановані на 2022 рік видатки на субсидії є суттєво меншими ніж ті, що реально знадобилися українцям у 2021 році. Як зазначають у рахунковій палаті, у разі подорожчання комунальних послуг, зокрема, за рахунок зростання ціни на газ і збільшення кількості субсидіантів, «посилюються ризики необхідності перегляду таких видатків». Втім, як заявив міністр фінансів Сергій Марченко, в уряді вважають, що виділених коштів буде цілком достатньо для виплати субсидій, а у разі, як не вистачить, уряд попросить парламент переглянути ці видатки – як і в поточному році ([BBC News Україна](#)).

Тоді як у бюджеті на 2021 були закладені 7,4 млрд грн доходів від ліцензування грального бізнесу, у 2022 планові доходи від ліцензування азартних ігор та лотерей є у 6 разів меншими і становлять 1,2 млрд грн. Коли влітку 2020 Рада легалізувала гральний бізнес, ініціатори закону говорили про щорічні надходження у близько 7 млрд грн. Проте вже влітку 2021 року депутати ухвалили в першому читанні проєкт закону, за яким оподаткування та ліцензування азартних ігор пропонують суттєво знизити ([BBC News Україна](#)).

Доходи від приватизації, яка вже кілька років є «провальною» статтею українських бюджетів, заплановані в удвічі меншому обсязі. Якщо у 2021 від приватизації хотіли отримати 8 млрд грн (а наразі отримали лише 2 млрд грн), то у 2022 план знижено до 4 млрд грн ([BBC News Україна](#)).

Як і в попередні роки, ухвалення бюджету на 2022 рік відбувалося із порушеннями податкового та бюджетного кодексів і парламентського регламенту, а також рішення Конституційного суду. За законом, бюджет на наступний рік має бути ухвалено не пізніше 1 грудня попереднього року, і він не може скасовувати чи змінювати положення інших законів, наприклад, податкових. Проте всі ці вимоги закону не дотримані і цього разу. Поданий урядом проєкт бюджету 2022 року до другого читання парламентський

комітет розглядав вночі, і навіть після цього не зміг сказати, чи враховані у ньому податкові зміни, які депутати схвалили 30 листопада. «У супровідних матеріалах до доопрацьованого законопроєкту не наведено пояснень щодо стану врахування положень законопроєкту № 5600 у показниках доходів доопрацьованого проєкту державного бюджету на 2022 рік за видами податків», – йдеться у висновках профільного комітету ([BBC News Україна](#)).

Спеціалісти ж дають як позитивні, так і негативні оцінки положень Держбюджету-2022. Експерт Андрій Новак щодо бюджету сказав наступне: «Прийнятий закон про Державний бюджет на 2022 рік структурно є ксерокопією торішнього бюджету, як і минулорічного, як і попередніх бюджетів. Тобто структура дохідної частини, структура витратної частини, співвідношення між дохідною та витратною частиною фактично не змінюється. Сформували бюджет за дуже простим принципом найменшого опору: взяли цьогорічний бюджет, до кожної статті додали приблизно показник інфляції – до якоїсь статті трохи більше, до якоїсь трохи менше, так і вийшов бюджет на наступний рік» ([УНН](#)). Як зауважив він, між першим і другим читанням закону є лише одна суттєва різниця: після ухвалення так званого «ресурсного» закону № 5600 до дохідної частини додали майже 55 млрд гривень, тому у витратній частині на цю суму додали декілька млрд гривень на деякі статті такі, як: витрати на медицину, оборону, освіту, боротьбу з коронавірусом, і т.д. «Тобто, у принципі, бюджет наступного року практично нічим не відрізняється від цьогорічного бюджету. Це означає, що і економічна ситуація наступного року мало чим буде відрізнятися від цьогорічної», – додав Андрій Новак ([УНН](#)).

Водночас експерт аналітичного центру «Інститут законодавчих ідей» Тарас Рябченко наголосив, що за макропоказниками варто відзначити нижчий граничний обсяг дефіциту бюджету, порівняно з показниками 2021 року: «Вплив на економічну ситуацію поки що оцінити складно, оскільки все-таки, у першу чергу, бюджет приймається для забезпечення діяльності держави і на економіку впливає, до прикладу, через необхідність отримання запланованих доходів (наприклад, закладені доходи від податку на прибуток підприємств в сумі понад 20 мільярдів гривень). Враховуючи відсутність заміни податку на прибуток податком на виведений капітал, ці кошти, замість вкладення у власний бізнес, підприємства заплатять у вигляді податків». Щодо можливих «прогалин» у бюджеті експерт прогнозує, у випадку, якщо треба буде переглянути доходи або витрати бюджету – то у березні-квітні може з'явитися відповідний законопроєкт, і тоді все скоригують ([УНН](#)).

На оцінку та виконання бюджету також впливає «ресурсний» закон, ухвалений парламентарями 30 листопада. За ним передбачається мінімальне податкове зобов'язання щодо земельної ділянки, а також встановлюється 18 %-й податок на доходи, отримані від продажу власної сільськогосподарської продукції на суму, що перевищує 12 розмірів мінімальної заробітної плати (6500 гривень). Андрій Новак вважає: «Антиахметівський закон повинен

збільшити податкове навантаження на деякі види олігархічного бізнесу. І це, нібито, повинно перерозподілити певні кошти від надприбутків олігархів на користь громадян України, зокрема, за ініціативою Президента, у тому числі, і для так званого економічного паспорту українця». Проте він зауважив, що попри начебто правильну ідею такого закону, слід дивитися на результат: «Чи не отримають ті ж олігархи, як компенсацію, можливість знову піднімати тарифи на газ, електроенергію. Чи не отримають вони пільги в інших статтях своїх доходів і витрат свого олігархічного бізнесу? Це цілком може бути. Тому, сам факт прийняття закону, який має благородні цілі – це добре. Але це ж не дає нам чіткої картини, що відбуватиметься далі» ([УНН](#)).

Водночас Тарас Рябченко зазначив, що ухвалення «ресурсного» закону у цей період не є доцільним, оскільки доходи до Державного бюджету наприкінці року зросли, що призвело до певних наслідків ([УНН](#)).

Експерт Олег Пендзин щодо прогалин бюджету на 2022 рік, вказав наступне: «В бюджеті немає економічного паспорту українця. Закон на сьогоднішній день не прийнятий і коли він буде проголосований, мабуть, будуть внесені зміни до державного бюджету на наступний рік. Також там немає грошей і по енергореконструкції багатопверхових будинків, про що говорив президент, й грошей на кредити під 5 % на нерухомість» На думку Пендзина, основним поясненням депутатів буде те, що вони не встигли внести свіжі ініціативи президента в бюджет. «Також в бюджеті «защита» надзвичайно велика проблема, яка називається «життєвий мінімум». Від нього залежать 150 інших платежів з державного бюджету. Йдеться й про допомогу на дітей, допомогу по безробіттю, інвалідності. Життєвий мінімум в бюджеті складає 2500 гривень, при тому що в Мінсоцполітики для працездатного населення його встановлено на рівні 5300 гривень. Тобто в бюджеті закріплено вдвічі менший життєвий мінімум. А це надзвичайно погано, адже тоді про соціальну спрямованість говорити не доводиться» ([Українське радіо](#)).

Аналогічну критику висловив лідер партії «Європейська солідарність» Петро Порошенко. Він заявив, що в документі не передбачено грошей для обіцянок, які дав під час свого послання у Верховній Раді президент Володимир Зеленський. Депутат констатував: «У бюджеті немає і сліду того, про що він говорив учора. Ні витрат на економічні паспорти українців, ні 30 мільярдів на «велику термомодернізацію». Таке враження, що ми живемо в різних країнах. Народ живе в умовах низької вакцинації, рекордної смертності, в умовах недофінансування Державного оборонного замовлення, неіндексації пенсій, неіндексації зарплат. А влада живе в примарному мареві ілюзій» ([Високий замок](#)). Він наголосив, що міжнародні фінансові інституції вже переглянули прогноз ВВП України у бік зниження. «На екваторі ніхто не сподівається на диво. Але ставимо лише найголовніші вимоги, щоб захистити людей. Перше – субсидії. Нам треба захистити місцеві громади, компенсувати і врятувати місцеве самоврядування і дати субсидії людям за

простою формулою». Порошенко закликав виконувати закон про поетапне збільшення зарплат вчителів та «хоча б компенсувати індексацію».

Натомість Павло Кухта, ексзаступник міністра розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства України, не так критично оцінив бюджет: «Реалістичний. Є навіть запас щодо доходів, тому що макроекономічний прогноз за номінальним ВВП України (а, відповідно, за дохідною базою), який лежить в його основі, приблизно на 4-5 % нижчий за останній макропрогноз Міжнародного валютного фонду. Водночас він знижує дефіцит бюджету та податкове навантаження на економіку державних фінансів. Тобто у прогнозованому ВВП частка доходів та видатків знижується ([ЛІГА Фінанси](#)). Загальна оцінка експерта наступна: «Бюджет-2022 – не популістичний. Я оцінив би його на 5 з 10 балів (якщо 10 – це суперпопулістичний). У ньому є певна пріоритизація, але він не змінює кардинально структуру бюджету. Він не роздутий. (...). Серед пріоритетів – явна увага до збільшення видатків на медицину. Очевидно, на цьому питанні зосередилися під час складання бюджету. Загалом цей бюджет дивиться в правильний бік – зменшення залежності від боргів і зниження частки держави в економіці» ([ЛІГА Фінанси](#)).

Юристка Тетяна Острікова, народна депутатка (2014-2019), дала свої оцінки бюджету: «Бюджет-2022 зірок з неба не хапає. Видаткова частина зростає на 7,6 %, що лише трохи більше офіційної планової інфляції у 7,2%. Тобто фактично видатки не зростають. Серед занижених статей – соціалка. На дотацію Пенсійному фонду (ПФУ) виділяється 201 млрд грн, стільки ж, скільки у 2021 році. Водночас ПФУ зараз не вистачає грошей виплачувати навіть ті пенсії, які є: з січня до вересня 2021 року борг ПФУ перед Казначейством зріс на 13 млрд грн і сягнув 75 млрд грн. На субсидії у 2022-му виділяється 38 млрд, що є навіть менше, ніж цього року – 47 млрд грн. Цих грошей однозначно не вистачить, тож суму на субсидії доведеться збільшувати перед наступним опалювальним сезоном. Також влада ніяк не вирішує проблему заборгованості населення за комунальні послуги. З серпня 2020 до серпня 2021 борг зріс на 7 млрд грн до 63 млрд грн» ([ЛІГА Фінанси](#)).

Тетяна Острікова вважає, що «Бюджет-2022 не є популістичним. Там фактично немає нічого, що допомагало б населенню: відсутнє фіскальне стимулювання економіки, постраждалої від ковіду та локдауну, відсутнє зниження податкового тягаря, наприклад звільнення від ПДФО тих, хто отримує низькі зарплати або виховує дітей, що є нормальною практикою в розвинених країнах. Соціальні стандарти знову зростають лише на папері: мінімальна зарплата зростає на 200 грн до 6700 грн, це 3 % зростання, що навіть менше інфляції; мінімальна пенсія – на 159 грн до 2093 грн; прожитковий мінімум – на 196 грн до 2589 грн. Видатки на зарплати держслужбовцям зростуть на 6,2%, це також менше інфляції. Прості держслужбовці продовжать отримувати мізерні зарплати. Апогей повного нехтування соціальними видатками – це фінансування пільгових кредитів молодим сім'ям, яке розраховано на 31 родину (28 млн грн). Пільгові

кредити для внутрішньо переміщених осіб та учасників АТО/ООС розраховані на 14 родин (20 млн грн)» ([ЛІГА Фінанси](#)).

Найкращі та найгірші сторони проєкту бюджету-2022 експертка називає такі: «Найгірші сторони бюджету-2022 – це бюджет консервації бідності. Всі негативні тенденції минулих років залишаються: занадто велика участь держави в економіці, занадто великий правоохоронний апарат, низькі соціальні стандарти, відсутність передумов для поліпшення інвестиційного та бізнес-клімату, низьке планове економічне зростання. Неконтрольовано зростає борг ПФУ перед Казначейством та борг населення за комунальні, бюджет і далі сильно залежить від запозичень – все це потенційно може призвести до кризи. Найкраща сторона – це зменшення планового дефіциту бюджету до 3,5 % ВВП з 5,5 % у 2021 році. Але це досягнення було серед умов МВФ для отримання нового траншу» ([ЛІГА Фінанси](#)).

Деякі експерти називають цей бюджет бюджетом застою. Фінансово-економічний оглядач Богдан Слуцький пояснює: «В ухваленому держбюджеті між першим і другим читанням доходи були збільшені на 54,7 млрд грн – до 1,332 трлн грн, видатки – на 55,5 млрд грн – до 1,521 трлн грн. Він передбачає низку позитивних ініціатив, у тому числі зростання зарплат медиків, збільшення стипендій для студентів, продовження масштабної цифровізації та розвиток інфраструктури тощо. Проте, незважаючи на солодкі фрази, яких не шкодують посадовці, характеризуючи ухвалений бюджет, ключові соціальні показники документу – мінімальна зарплата та прожитковий мінімум, до якого прив'язані майже усі соціальні допомоги та виплати, залишаються на неприпустимо низькому рівні. Мінімальна зарплата з 1 жовтня 2022 року зросте лише до 6700 грн на місяць (220 євро), а прожитковий мінімум для працездатних осіб з 1 липня – до 2600 грн на місяць (83 євро), а з 1 грудня – 2684 грн (86 євро) на місяць. Це найнижчі показники серед усіх країн Європи! Наприклад, у сусідній Польщі рівень заробітної плати втричі більший, ніж у нашій країні. Мінімальна зарплата там становить приблизно 610 євро в еквіваленті» ([AgroPolit](#)).

Основним недоліком бюджету на 2022 вже традиційно є відсутність бази для відновлення економічного розвитку. При цьому не представлена і Програма діяльності уряду, що в разі знижує ефективність комунікацій Кабмін-Верховна Рада та якість проведення реформ. Не передбачено практично жодних форм підтримки, антикризових програм для бізнесу, що постраждав від пандемії коронавірусу, стрибка цін на енергоресурси. Те ж саме стосується і промисловості. На межі банкрутства через ціни на енергоносії – цілі галузі: хімпром, цукрова, тепличне господарство, агропереробка і т.д. Через це дорожчає харчова продукція, під загрозою весняна посівна. Яким чином вирішуватимуться вказані проблеми – невідомо. Бюджет на 2022 рік знову є кошторисом поточного споживання. Нам же потрібно не боятися дещо наростити дефіцит, проте інвестувати у розвиток економіки, інноваційні сфери, місцеве виробництво тощо. Це стане базою для росту ВВП і платоспроможності громадян в майбутньому ([УСПІ](#)).

Бюджет на 2022 рік сформований на базі нереалістичних показників, говорить економіст Данііл Монін: «Номінальний ВВП запланований на рівні 5 369 трлн грн, а за фактом вже цього року буде 5,2 чи навіть 5,3 трлн грн. Це позначається на тому, що неправильно рахують всі інші показники бюджету. Я бачу дві проблеми в цьому бюджеті. Перша – пов'язана із соціальними виплатами – їх не проіндексували, хоча додаткові 55 млрд доходів у другому читанні показали в бюджеті. За моїми підрахунками, в 2022 році на індексації пенсій та наповнення Пенсійного фонду треба ще 40-42 млрд грн. Друга проблема – аналогічно щодо субсидій на ЖКГ. Оскільки з урахуванням того, що в меморандумі з МВФ взагалі не регулюється ціна газу для домогосподарств і поточна ціна в \$1100 за газ, то наступного року в бюджеті може знадобитися ще 50 млрд грн, або вони не виконають меморандум з МВФ». За словами економіста, за виплатою зовнішніх боргів наступний рік нескладний: Мінфін має виплатити \$2,5 млрд і 60 % суми – в вересні. Тож до вересня-жовтня бюджет виконуватиметься бездефіцитно ([AgroPolit](#)).

Однак не всі експерти такі критичні щодо бюджету 2022. Заступник директора Інституту розвитку інновацій (INTENS) Артем Петренко – один з них. «Міцний бюджет. Менше економічне зростання наступного року буде компенсоване досить консервативним підходом уряду до очікуваних доходів. Витрат на розвиток дійсно дуже багато. Можу дуже довго перераховувати, що мені у цьому бюджеті подобається. Але, як на мене, перебір з дорогами та взагалі витратами на інфраструктуру. Це все дуже важливо, але все ж таки перебір. Я більше витратив би на стимули для створення нових виробництв і модернізацію старих, а також на підтримку експорту. І, звичайно, треба більше витратити на розвиток енергетики», – каже він. Хоча і в цьому бюджеті на енергопроекти заклали чимало. В його розумінні, витрати на системний розвиток енергетики України – це реконструкція шахт, гідроелектростанцій, будівництво важливих ліній електропередачі та трансформаторних підстанцій. ([AgroPolit](#)).

Секретар аграрного комітету Іван Чайківський про бюджет і аграрний сектор висловив свою точку зору: «Україна має бюджет на 2022 рік. Зрозуміло, що постійна загроза війни з боку Росії, інфляція та пандемія вплинули на основний фінансовий документ країни. Чи це бюджет української мрії? Однозначно ні! Це дорожня карта. З позитиву – у бюджеті на 2022 нам вдалося запланувати житло для учасників АТО, підвищення стипендій, зростання зарплат медиків. Ми розуміємо, що рік буде непростим, разом з тим ми зможемо забезпечити життєво необхідні процеси в країні. Що ж до аграрного сектору, то коштів недостатньо, однак в ситуації, що склалася, маємо шукати баланс. Гроші з перевиконання бюджету мають бути спрямовані на розвиток та підтримку сільського господарства. Нам просто необхідно зупинити зменшення поголів'я ВРХ та забезпечити приріст ВВП». ([AgroPolit](#)).

Крім того, експерти не знаходять у бюджеті стимули для детінізації економіки залучення інвестицій. Експерти переконують: має бути комплекс

заходів для полегшення податкового навантаження та умов роботи підприємців. Колишній міністр фінансів Ігор Уманський з цього приводу говорить наступне: «Країна потребує не податкової амністії, а нульової декларації. 30 років живемо в умовах, коли повністю легально займатися підприємництвом в Україні неможливо. Бізнес змушений був прилаштуватися до середовища. Але з урахуванням того, що в майбутньому вести нормальну ділову активність без очищення минулого стане неможливо, необхідно проводити саме нульову декларацію. Як для фізичних, так і для юридичних осіб. Суть її в тому, щоб держава дала можливість бізнесу легалізуватися за принципом презумпції невинуватості. Після цього слід запроваджувати загальне декларування доходів і видатків усього працездатного населення. Ніхто не зможе витратити кошти, якщо немає джерела їхнього походження». ([AgroPolit](#)).

Ще одне положення критики стосується децентралізації та фінансування місцевих бюджетів. Радник Асоціації міст України Іван Фурсенко висловив свою точку зору: «Громадам дали грошей на виживання, але субвенціями, тобто про децентралізацію тут не може йтися. Гроші будуть, але будуть спрямовані на ті об'єкти, які визначить держава. Тобто рішення про фінансову децентралізацію по факту ухвалює не місцеве самоврядування, а уряд». А секретар аграрного комітету Іван Чайківський пояснює, чому не можна економити на потребах громади та обмежувати їх: «Якщо ми хочемо, щоб одна з найпрогресивніших українських реформ за останнє століття відбулася (децентралізація, – ред.), громадам треба дати більше ресурсів у вигляді доходів від податків на місцях. Якщо ж громади посадять на голодний пайок (а саме це і закладено в бюджеті на 2022 рік), тоді голови територіальних громад понаписують заяви на звільнення і поїдуть десь на заробітки за кордон. Я зі своїми колегами звертався з відповідними правками про те, що не можна забирати у громад той фінансовий мізер, який вони мають на свій розвиток. Бюджет більшості громад тримає їх сьогодні на межі виживання. Саме тому при ухваленні бюджету слід було додати фінансового ресурсу на місця. А далі відбувся б природний процес – сильніші будуть приєднувати слабші громади. От такі органічні дії потрібно стимулювати» ([AgroPolit](#)).

Отже, попри те, що прем'єр-міністр, міністр фінансів та інші урядовці наголошують на реалістичності та збалансованості Держбюджету-2022, позитивно його оцінюють та вказують на пріоритетні сфери, серед експертів багато критики щодо різних положень головного фінансового документу країни, а саме: відсутність стимулів економічного зростання, слабка соціальна програма та консервація бідності, недофінансування аграрного сектору, місцевих громад та інше.

Огляд зарубіжних ЗМІ

([The Guardian](#))

У 2019 році Володимир Зеленський провів голосування протесту до перемоги в Україні, сказавши своїм прихильникам, що посадить корумпованих політиків у в'язницю і проведе прямі переговори з Володимиром Путіним про припинення війни Росії на сході України. Майже три роки потому Зеленський дивиться на загрозу російського вторгнення, згуртовуючи на свій бік західні сили та закликаючи про допомогу. «Ми знаємо, що означає захищати власну державу та землю зі зброєю в руках», – сказав він минулого тижня під час виступу на Київському єврейському форумі.

Під тиском Путіна Зеленський зазнав глибокої політичної трансформації. Ясно одне: він уже не той самий голуб, яким був під час передвиборчих перегонів. За його словами, Росія підштовхує Україну до НАТО, і план дій щодо членства зараз є центральним у його зовнішній політиці. Цього місяця Зеленський відвідав лінію фронту поблизу Донецька. Одягнувши бронезилет і каску, він поспілкувався з військовослужбовцями, які стануть першою лінією оборони України, якщо з Росії підуть такни.

Росія відкрито відкинула зусилля Зеленського вести переговори, і переговори фактично припинилися. Після торішнього припинення вогню було вбито 50 українських військових, і цей є тяжким для українського актора, який став президентом. «Я думаю, що він дорослий. Він у віці. Ви це бачите», – каже Оріся Луцевич, науковий співробітник, менеджер Українського форуму в програмі «Росія та Євразія» у Chatham House. «Він просто повинен був зрозуміти, що таке тягар відповідальності».

Маючи біля кордону танки, артилерію і навіть балістичні ракети, Росія, схоже, готова знову вторгнутися в Україну після анексії Путіним у 2014 році Криму та фактичного захоплення районів Донецької та Луганської областей на сході України. У новому році може початися новий наступ, попереджають західні спецслужби.

Кремль оприлюднив список вимог безпосередньо до США. Він хоче отримати «залізобетонну» гарантію того, що Україна ніколи не приєднається до НАТО, незважаючи на те, що така перспектива дуже далека, і консенсус щодо цього серед членів НАТО є проблематичним. Москва хоче особливого статусу для сепаратистських східних територій, якими керують довірені особи, контрольовані з Росії. Вимоги зводяться до фактичного повернення кремлівської сфери впливу у Східній Європі. Західні лідери, швидше за все, відкинуть їх. Москва, у свою чергу, може використати це як предикат війни.

Усе це створює Зеленському найтяжчу кризу за час його президентства. Колишній комік, він грав роль президента в популярному телевізійному серіалі «Слуга народу», перш ніж отримати цю посаду по-справжньому. Його

попередник Петро Порошенко відстоював жорсткі антимосковські погляди. Зеленський, навпаки, балотувався як мирний кандидат.

«Зеленський дуже наївно ставився до політики Росії. Він сказав, що для припинення війни необхідно поговорити з Путіним. Його риторика була пацифістською», – сказав професор політики Київської Могилянської академії Олексій Гарань. Команда Зеленського зіграла з ідеєю можливих поступок Москві, додав Гарань, зокрема постачання води до Криму.

У перші дні перебування на посаді Зеленського ця стратегія взаємодії принесла певні результати, що призвело до обміну полоненими та низки короточасних періодів припинення вогню вздовж так званої лінії контролю – укріпленої 250-мильної лінії фронту, що проходить через Донбас, з українцями та їхньою армією з одного боку та російськими військами та їхніми довіреними особами з іншого.

Але поступово стало очевидним, що деескалації не відбувається. «Путін не перестав стріляти», – сказав Гарань. «Для Зеленського це було протверезінням. Він подумав: «Я іду на поступки, і нічого не змінюється».

Москва не приховує своєї зневаги до коміка, який став президентом. «Чому контакти з нинішнім українським керівництвом безглузді», – таким був заголовок статті, написаної колишнім прем'єр-міністром Дмитром Медведєвим на початку цього року. У ньому він виклав стратегію Москви прямого спілкування з Вашингтоном: «Нам безглуздо мати справу з васалами. Справу потрібно мати з сюзереном».

«Є глибоке переконання, що Зеленський – це хлопець, з яким немає сенсу політично обговорювати справи», – сказав зовнішньополітичний аналітик Федір Лук'янов. У залах влади, за його словами, Зеленського несприятливо порівнюють з Порошенком, якого Москва вважала «провокатором», але який принаймні розумів, де пролягають «червоні лінії» Росії. Натомість, за його словами, недосвідченість Зеленського розглядається як потенційно небезпечна.

Звичайно, Москва ніколи не давала Зеленському великих шансів. Кремль розпочав свої стосунки з обраним президентом із жорсткої гри, прискоривши видачу російських паспортів для жителів Сходу України перед його інавгурацією, поглиблюючи конфлікт, який він створив у 2014 році.

Коли почалися переговори, Москва також дотримувалася жорсткої позиції. Перша внутрішня криза Зеленського виникла в жовтні 2019 року, після того, як він оголосив, що погодився на так звану формулу Штайнмаєра, яка дозволить провести вибори в підконтрольних Росії регіонах України під наглядом Організації з безпеки і співробітництва в Європі. Ветерани та активісти Києва протестували під гаслом «Ні капітуляції!» Ці спроби прискорити мінські мирні угоди в кінцевому підсумку провалилися.

Кремль розлютився, оскільки менш значні угоди, як-от створення консультативного органу в рамках Мінських домовленостей, також провалилися. Кремль почав розкривати деталі своїх переговорів з командою

Зеленського і врешті-решт повністю перервав більшість політичних контактів.

Самуель Чарап, старший політолог корпорації RAND, сказав, що, можливо, це стало наслідком упевненості Путіна в тому, що Зеленський не може піти на бажані поступки. «Вони прийшли до висновку, що насправді не мають партнера для переговорів», – сказав він про Кремль.

Перед обличчям жорсткої тактики Москви Зеленський зайняв жорсткішу позицію. У лютому Рада національної безпеки України закрила три телеканали, контрольовані Віктором Медведчуком, впливовим прокремлівським українським політиком і олігархом. Це був сміливий крок. Путін – хрещений батько дочки Медведчука. Медведчук перебуває під домашнім арештом і звинувачується у державній зраді.

За словами прихильників Зеленського, ці канали поширювали проросійський наратив про конфлікт на Донбасі. Однак один з членів опозиційної політичної партії Медведчука сказав, що Путін розцінив придушення як «особисту образу». Заарештувавши Медведчука, Зеленський усунув довіреного співрозмовника, залишивши Москві лише військові варіанти, сказав він.

Зараз імовірна якась російська військова акція, додала Луцевич. Це може вилитися у повномасштабне наземне вторгнення. За її словами, це може включати каральні авіаудари по українській військовій інфраструктурі та відкрите переміщення російської армії в контрольовані повстанцями Донецьк і Луганськ, де жителі вітатимуть путінських солдатів квітами, — сказала вона, — ідеальний образ для російського державного телебачення.

Зеленський був «трохи зневірений» щодо повільної реакції Заходу на кризу, сказала Луцевич, і його небажання надати Україні додаткові оборонні ракети. За її словами, наразі між Києвом і Москвою існують непримиренні розбіжності щодо того, як вирішити ситуацію на Донбасі. Зеленський хотів припинення вогню та вилучення важкого озброєння до того, як буде визначена політична доля регіону; Путін якраз навпаки.

Москва має довгу історію заманювання своїх сусідів у конфлікти і намагалася зобразити Зеленського як іншого Міхеїла Саакашвілі, президента Грузії, який зазнав поразки в короткій війні з Росією в 2008 році. І коли Москва маневрує своїми військами вздовж кордонів України і вимагає поступок від своїх дипломатів, здається, Росія може спровокувати саме такий результат.

Рейтинги Зеленського впали з 2019 року, коли він набрав приголомшливі 70% голосів виборців. На півдорозі свого президентського терміну він отримує близько 25% підтримки. Він залишається найпопулярнішим політиком країни. За наявними даними, його, ймовірно, переоберуть у 2024 році – за умови, що Росія першою не окупує Київ і не повалить його проєвропейський уряд.

«Його характер може бути імпульсивним, — сказав про Зеленського Ігор Тодоров, професор міжнародних відносин УжНУ. Тодоров додав: «Його електорат досить солідний. Є активна патріотична більшість».

Тодоров раніше викладав у Донецькому університеті і був змушений втекти в 2014 році. Він сказав, що не очікує ескалації російського військового конфлікту з Україною. Натомість, за його словами, Путін грав у «глобальну політичну гру», покликану розколоти Захід і отримати максимальні поступки.

Спостерігачі кажуть, що Зеленський все ще демонструє моменти політичної незрілості, додаючи, що він надмірно покладається на невелику групу радників, які раніше працювали з ним на телебаченні. Вони посилаються на його спеціальну пропозицію минулого тижня про те, що референдум може вирішити проблему Донбасу, а також на його поновлену пропозицію переговорів з Путіним (...).

«Це буде КДБ проти коміка», – сказав Гарань. Він додав: «Зеленський від моменту обрання став психологічно сильніший. Але в його свідомості немає чітких поглядів. Він вірить, що збирається зробити щось добре для країни. Він багато чого не розуміє в політиці. Він вважає, що тими, хто його критикує, наприклад, якимось чином маніпулюють».

Наразі Зеленський і західний світ чекають, що Путін робитиме далі. Росія вважала, що має всі карти, сказав Гарань. «Для Путіна важливо увійти в історію як справжній національний герой, як людина, яка воз'єднала російські слов'янські землі. У нього в кишені Білорусь. У нього ДНР. Зараз там багато людей мають російські паспорти. Путін може сказати, що він їх захищає».

А для Путіна, який вважає своїм обов'язком змінити західну траєкторію Києва, він бачить у потенційному миротворцеві України перешкоду на своєму шляху. «Все, що пов'язано з Україною, для нього дуже особисте, це не підлягає обговоренню, він готовий понести покарання, щоб цього досягти», – сказав колишній чиновник російського уряду. «І коли він дивиться на Зеленського, то не бачить його рівним собі... Він бачить людину, яка марнує свій час».

Реалізація ініціатив у межах «Стратегії сталого розвитку – 2030»

Офіційна інформація

Україна завершує рік із найвищим доларовим ВВП за всю історію незалежності – Мінекономіки ([Укрінформ](#)).

Міністр економіки України Юлія Свириденко:

Україна завершує 2021 рік з найвищим доларовим ВВП за всю свою історію, орієнтовно це 195 млрд доларів. Вже наступного року ми плануємо вийти на високі темпи зростання внутрішнього валового продукту завдяки старту низки програм.

Вона зазначила, що зокрема, це масштабна термомодернізація житлових будинків, комплексне відновлення систем зрошення на Півдні України, масове дешеве іпотечне кредитування, активне фінансування експортерів для подальшого нарощування експорту

Україна демонструє стійке економічне зростання та створює сприятливі умови для залучення іноземних інвестицій. Про це розповіла перша віцепрем'єр-міністр України – міністр економіки України Юлія Свириденко під час онлайн зустрічі між представниками уряду України та найбільшими міжнародними інвестиційними компаніями і фондами.

Ситуація довкола українських кордонів залишається складною, РФ продовжує перекидати війська для підтримання напруги в регіоні ([Укрінформ](#)).

За словами заступниці міністра оборони Ганни Маляр, наразі фіксується поступове перекидання російських підрозділів, озброєння та військової техніки до кордону з Україною, а також здійснюється передислокація особового складу російських військ з районів проведення навчань. Водночас після завершення навчань до пунктів постійної дислокації повертається лише особовий склад, а бойова та інша військова техніка залишається поблизу українського кордону.

Президент Володимир Зеленський закликає українців зберігати спокій у питаннях ситуації на сході й заявляє, що треба бути міцними і розраховувати на себе й українську армію ([Укрінформ](#)).

Про це він заявив в інтерв'ю телеканалу «1+1».

Водночас він нагадав, що президент США Джо Байден після перемовин із президентом РФ Володимиром Путіним публічно запевнив, що НАТО і членство в Альянсі – це вибір не США і не РФ, чи також будь-якої країни Альянсу, а це вибір громадян України.

Російська Федерація запевнила Сполучені Штати Америки, що не здійснюватиме подальших кроків ескалації ситуації проти України (Укрінформ).

Про це Президент Володимир Зеленський заявив в інтерв'ю телеканалу «1+1».

За його словами, це наразі хоч і «не великий і не кінцевий, але дуже важливий результат».

Офіційний Вашингтон знову висловив стурбованість у зв'язку з нарощуванням Росією військових сил поблизу українського кордону (Укрінформ).

Перша заступниця речника Держдепартаменту США Джаліна Портер:

Ми чітко наголошували й раніше, що будь-яка ескалація чи агресивний вид дій серйозно непокоїтиме Сполучені Штати, і ми безумовно стурбовані повідомленнями про незвичайну військову активність Росії поблизу України.

Рада ухвалила державний бюджет на 2022 рік (Укрінформ).

Верховна Рада ухвалила закон «Про Державний бюджет України на 2022 рік».

(...) за відповідне рішення проголосували 268 народних депутати.

У 2022 році доходи державного бюджету передбачаються у сумі 1 322 млрд грн, видатки – у сумі 1 497 млрд грн. Граничний обсяг дефіциту держбюджету становить 188 млрд грн, зокрема граничний обсяг дефіциту загального фонду держбюджету – 160 млрд грн, граничний обсяг дефіциту спеціального фонду Державного бюджету – 28 млрд грн.

Законом «Про Державний бюджет України на 2022 рік» встановлено у 2022 році прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць у розмірі 2 393 грн (з 1 січня), 2 508 грн (з 1 липня), 2 589 грн (з 1 грудня). Прожитковий мінімум для дітей віком до 6 років з 1 січня становитиме 2 100 грн, з 1 липня – 2 201 грн, з 1 грудня – 2 272 грн; для дітей віком від 6 до 18 років: з 1 січня – 2 618 грн, з 1 липня – 2 744 грн, з 1 грудня – 2 833 грн; для працездатних осіб: з 1 січня – 2 481 грн, з 1 липня – 2 600 грн, з 1 грудня – 2 684 грн.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль назвав ухвалений Верховною Радою кошторис на 2022 рік бюджетом модернізації країни.

За його словами, пріоритети головного фінансового документа країни залишаються незмінними: медицина, освіта, оборона та безпека, соціальна сфера, інфраструктура, підтримка бізнесу та інновацій.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Як уже анонсував Президент, один із головних акцентів цього бюджету – це підвищення зарплати нашим медикам. 20 тисяч грн буде мінімальною зарплатою для лікарів. Вперше у державному бюджеті виконано вимогу

закону «Про освіту». Прогнозний обсяг видатків зведеного бюджету на освіту на 2022 рік планується на рівні 7,3 % ВВП.

МВФ затвердив транш для України в розмірі майже \$700 мільйонів ([Укрінформ](#)).

Виконавча рада МВФ на засіданні щодо перегляду поточної програми Stand-by для України ухвалила рішення про її продовження та виділення траншу в розмірі близько 700 мільйонів доларів.

Вперше з 2014 року середня пенсія перевищила фактичний прожитковий мінімум ([Міністерство соціальної політики України](#)).

2021 році середня пенсія вперше з 2014 року перевищила розмір фактичного прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб.

Зокрема, станом на 01.12.2021 розмір фактичного прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб становив 3723 гривні, а середня пенсія становила 3980 гривень.

Це відбулося у результаті реалізації комплексної програми підвищення пенсій для різних категорій непрацездатних людей, в тому числі ініційованої Президентом України «вікової лінійки» доплат до пенсій.

Реалізація у 2022 році запланованих Мінсоцполітики етапів підвищення пенсій забезпечить зростання середньої пенсії до 4533 гривень станом на 01.12.2022, що на 15 % перевищить очікуваний фактичний розмір прожиткового мінімуму для непрацездатних людей станом на цю дату.

Подолання наслідків пандемії COVID-19

В Україну доставили вже 31 мільйон доз вакцин від коронавірусу ([Укрінформ](#)).

Від початку кампанії з вакцинації від COVID-19 до України доставлено 31 мільйон доз вакцин.

(...) про це під час брифінгу у понеділок сказав міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко. (...).

Протипоказання до COVID-вакцинації: МОЗ затвердило форму довідки ([Укрінформ](#)).

Міністерство охорони здоров'я затвердило форму довідки, яку лікарі видаватимуть пацієнтам, котрі мають тимчасові або постійні протипоказання до вакцинації проти COVID-19.

У повідомленні йдеться, що відповідну форму № 028-1/о «Висновок лікаря щодо наявності протипоказань до вакцинації проти гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» та інструкцію щодо її заповнення було затверджено наказом МОЗ № 2394 від 2 листопада 2021 року. (...).

Президент Володимир Зеленський підписав Закон «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» щодо збільшення видатків на закупівлі, проектування та встановлення кисневих станцій» № 1858-ІХ, який Верховна Рада ухвалила 4 листопада 2021 року ([Укрінформ](#)).

Закон, що його підписав Президент, передбачає забезпечення опорних лікарень кисневими станціями, що дасть змогу зменшити попит медзакладів на кисень у балонах і таким чином знизити логістичне навантаження.

Цим документом на 800 млн грн збільшено обсяг бюджетних призначень Міністерства охорони здоров'я. 650 млн грн передбачено на централізовану закупівлю кисневих станцій для опорних закладів охорони здоров'я, 150 млн грн – на субвенцію з держбюджету місцевим бюджетам на закупівлю опорними закладами охорони здоров'я послуг щодо проектування та встановлення кисневих станцій.

Мінцифри запускає пункти підтримки COVID-сертифікатів по всій країні ([Укрінформ](#)).

Міністерство цифрової трансформації запускає офлайн-пункти підтримки COVID-сертифікатів у Дії в кожній області України.

У повідомленні ідеться, щоб українці могли отримати офлайн-допомогу від наших менеджерів служби підтримки та згенерувати COVID-сертифікат одразу в центрі масової вакцинації в кожній області України. (...).

В офлайн-пунктах можна проконсультуватися з таких питань: дізнатися про види COVID-сертифікатів та як їх отримати, подати заявку на отримання COVID-сертифіката на порталі та в застосунку Дія, визначити помилку генерування сертифіката тощо. (...).

В Україні розширили перелік професій для обов'язкової COVID-вакцинації ([Укрінформ](#)).

Міністерство охорони здоров'я розширило перелік професій, для яких щеплення проти COVID-19 є обов'язковим.

Як передає Укрінформ, про це повідомляється на сайті Міністерства охорони здоров'я.

Згідно з наказом, до освітян та працівників центральних та місцевих органів влади, які підлягають обов'язковій вакцинації проти COVID-19 на період дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України, додаються співробітники:

- підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління центральних органів виконавчої влади;
- установ і закладів, що надають соціальні послуги, закладів соціального захисту для дітей, реабілітаційних закладів;
- підприємств, установ та організацій, включених до Переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки

держави, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4.03.2015 року № 83.

Наказ набирає чинності 9 грудня 2021 року. (...).

Українцям, які сидять без роботи на карантині, хочуть виділити 3 мільярди допомоги ([Укрінформ](#)).

Депутати зареєстрували у парламенті законопроект, що пропонує виділити 3 млрд грн із держбюджету-2021 для соціалізації застрахованих осіб у зв'язку із запровадженням в окремих регіонах обмежувальних заходів, що призвели до тимчасового зупинення діяльності суб'єктів господарювання.

Понад 400 невакцинованих працівників поліції відсторонили від роботи ([Укрінформ](#)).

Голова Нацполіції (НПУ) Ігор Клименко:

405 працівників взагалі по Україні (невакцинованих було відсторонено від роботи у НПУ, – ред.). Вони невакциновані, і вони наражають на небезпеку інших працівників.

Клименко також сказав, що у Нацполіції на COVID-19 хворіє 2 500 осіб, а вакциновано від коронавірусу практично 95 % працівників Національної поліції.

Ковід-сертифікати можна згенерувати у ЦНАПах ([Укрінформ](#)).

COVID-сертифікати можна згенерувати у центрах надання адміністративних послуг.

(...) про це повідомляє Міністерство та Комітет цифрової трансформації України.

В повідомленні йдеться, що у період пандемії ЦНАПи не тримаються осторонь та долучаються до підтримки громадян. Дедалі більше центрів із кожної області України стають ще й центрами підтримки «Дії».

За наявності місць для самообслуговування у таких центрах працівники не лише надають відвідувачам державні послуги, а й допомагають згенерувати COVID-сертифікат через застосунок або портал «Дія».

Сертифікат про одужання від COVID-19 діятиме три місяці – МОЗ ([Укрінформ](#)).

Отримати сертифікат про одужання від COVID-19 можна буде не більше двох разів на рік.

Заступниця міністра охорони здоров'я Марія Карчевич:

Сертифікат про одужання буде формуватися для тих, у кого лікар зафіксував в ЕСОЗ діагноз COVID-19. Лікар має внести в електронну систему охорони здоров'я запис про встановлення діагнозу COVID-19. Термін дії нового документу буде становити 90 днів на 15-й день від встановлення діагнозу. І отримати такий сертифікат можна не більше двох разів на рік за наявності даних в електронній системі охорони здоров'я.

Зараз, за її словами, електронний сертифікат про одужання від COVID-19 проходить останню стадію бета-тестування.

В Україні доступні понад 10 мільйонів доз COVID-вакцини (Укрінформ).

В Україні наразі доступно для громадян 10,32 млн доз вакцини проти COVID-19 різних виробників.

Станом на 10 листопада 2021 року Україна вже отримала понад 31 млн доз вакцин різних виробників. Наразі в Україні доступні 10,32 млн доз вакцин.

Так, Україна має 4,56 млн доз CoronaVac, 2,93 млн доз Moderna, 2 млн доз Comirnaty та 830 тис. доз AstraZeneca. Зазначається, що майже 3 млн доз вакцини Moderna, яку доставили в межах COVAX, нині є на національному складі, і незабаром їх почнуть доставляти в регіони.

Крім того, до кінця 2021 року Україна законтрактувала ще 11 млн доз вакцини Comirnaty та очікує отримати ще 4 млн доз цієї вакцини в межах міжнародної допомоги.

З понеділка Рада буде закрита для депутатів без COVID-сертифікатів, тесту чи довідки (Укрінформ).

У Верховну Раду з понеділка, 15 листопада, не пускатимуть без сертифікатів про вакцинацію або негативного ПЛР-тесту чи довідки про одужання.

Голова Верховної Ради Руслан Стефанчук 12 листопада підписав розпорядження «Про деякі заходи із попередження поширення гострої респіраторної хвороби».

На час карантину відвідування парламенту буде дозволено за наявності сертифікату вакцинації (щеплення однією чи кількома дозами) або негативного ПЛР-тесту (терміном до 72 годин) або антиген тесту (до 48 годин) чи довідки про одужання від коронавірусу (довідка надається терміном на 6 місяців з одужання).

Розпорядженням рекомендується головам комітетів Верховної Ради, тимчасових спеціальних комісій, тимчасових слідчих комісій Верховної Ради проводити засідання цих органів парламенту з дотриманням протиепідемічних вимог, як правило, у режимі відеоконференції.

Міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко: Україна отримає від Світового банку додаткові 150 мільйонів доларів на подолання пандемії (Міністерство охорони здоров'я України).

Спільний проєкт «Екстрене реагування на COVID-19 та вакцинація в Україні», який втілюють Міністерство охорони здоров'я України та Світовий банк, отримає додаткове фінансування в розмірі 150 млн доларів США. Відповідну угоду про надання позики підписали міністр охорони здоров'я

Віктор Ляшко та Регіональний директор Світового банку у справах країн Східної Європи Аруп Банерджи.

Уряд України спрямує 120 млн доларів на закупівлю вакцин, ще на 30 млн доларів будуть профінансовані важливі напрями розширення кампанії з вакцинації: розвиток інформаційних технологій, комунікація із широким колом громадськості, закупівля спеціалізованого обладнання для холодового ланцюга та безпечне поводження з медичними відходами.

В Україні немає жодного підтвердженого випадку смерті через COVID-вакцинацію (Укрінформ).

Переважна більшість зафіксованих в Україні несприятливих подій після імунізації – це легкі випадки, а всі завершені розслідування смертей не виявили жодного зв'язку з вакцинацією проти коронавірусу.

Головний державний санітарний лікар Ігор Кузін:

За останніми даними, десь 0,018% пацієнтів від загальної кількості щеплених мають несприятливі події після імунізації. Переважна кількість – це несерйозні випадки. Летальних випадків упродовж 30 днів після імунізації було 124. Тобто це ті випадки, коли людина мала вакцинацію в анамнезі, і вона померла впродовж 30 днів після проведення вакцинації. Такі випадки підлягають окремому розслідуванню. Окремо наголошую, що тут не йдеться про причинно-наслідковий зв'язок із вакцинацією. Всі завершені розслідування зв'язку з вакцинацією не виявили.

У Миколаєві відкриють окремі пункти для COVID-вакцинації дітей (Укрінформ).

У Миколаєві відкриють три окремі пункти для вакцинації дітей.

Мер Миколаєва Олександр Сєнкевич:

У Миколаєві щеплення вже отримали 633 дитини (це 2,2 % від кількості юних жителів віком від 12 до 18 років). Для дітей ми плануємо відкрити окремі три пункти вакцинації на базі поліклінічних відділень міської дитячої лікарні № 2.

В Україні проведуть 450 тисяч досліджень для виявлення штаму «Дельта» (Укрінформ).

Кабінет Міністрів виділив 67,5 млн гривень для виявлення штаму коронавірусної хвороби «Дельта» регіональним центрам контролю і профілактики захворювань МОЗ.

(...) відповідне рішення прийняли під час позачергового засідання 15 листопада з метою виконання протокольного доручення засідання РНБО.

У повідомленні МОЗ йдеться, що кошти будуть направлені на закупівлю 4 500 наборів тест-систем, що дозволить провести 450 000 досліджень для ідентифікації штаму «Дельта». У середньому йдеться про 150 тисяч досліджень на місяць.

На боротьбу з COVID-19 витратили понад 31 мільярд – Мінфін
([Укрінформ](#)).

За січень-жовтень 2021 року на боротьбу з COVID-19 витрачено понад 31 млрд грн. (...) про це повідомляє пресслужба Мінфіну.

У шести містах України відкрили пункти вакцинації у храмах
([Укрінформ](#)).

У шести містах в храмах відкрили пункти вакцинації, таку ініціативу Міністерства охорони здоров'я підтримали чотири церкви України.

Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко:

За ініціативи МОЗ у співпраці з Всеукраїнською радою церков та релігійних організацій наразі ми відкриваємо нові платформи вакцинації у храмах. Нові пункти щеплення вже працюють у Києві, Одесі, Запоріжжі, Тернополі, Ужгороді та Чернівцях.

Зокрема, за словами міністра, ініціативу МОЗ підтримали Українська греко-католицька церква, Православна церква України, Українська православна церква Московського патріархату, та Церква адвентистів сьомого дня.

Половина киян повністю щеплені COVID-вакцинами – Ляшко
([Укрінформ](#)).

У Києві 50 % жителів уже завершили курс вакцинації проти коронавірусу. Про це повідомив на брифінгу міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко (...).

Кабмін звільнить від оподаткування обладнання для виробництва вакцин
([Укрінформ](#)).

Кабінет Міністрів внесе до переліку товарів, необхідних для виконання заходів із запобігання поширенню коронавірусної хвороби, операції з ввезення яких на митну територію України звільняються від оподаткування, обладнання, яке необхідне для виробництва вакцин.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Ми приймаємо постанову, яка звільняє від ПДВ ввезене в Україну обладнання, необхідне для виготовлення вакцин та лікарських засобів, необхідних для лікування ковіду. Це дозволить українським компаніям активізувати процес створення власних виробничих потужностей, збільшити інвестиції в дослідження та розробки. Натомість для держави це можливість забезпечити внутрішню потребу у необхідних препаратах і не залежати від волі інших країн чи їхніх поставок.

В Україні збільшили виплати медзакладам на лікування COVID-19
([Укрінформ](#)).

Уряд підвищив глобальну ставку на лікування COVID-19.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Ми суттєво збільшуємо витрати на лікування ковід через пакети НСЗУ. З 1 листопада цього року глобальна ставка для медичних закладів на лікування коронавірусу зростає до 634 тис. грн.

Ця ставка, за словами Прем'єра, виплачуватиметься за укомплектованість закладу охорони здоров'я медичними кадрами, медичними виробами, лікарськими засобами.

За словами Шмигалья, фінансування лікарень, які лікують хворих на COVID-19, збільшилося на 15 %.

Також Прем'єр додав, що уряд продовжує підтримку окремих закладів охорони здоров'я в регіонах.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Виділяємо сьогодні 33 млн грн для Донецької та Одеської областей. Майже 25 млн грн буде направлено для Донеччини на додаткову закупівлю 535 кисневих концентраторів, 8,5 млн грн буде направлено на реконструкцію та закупівлю медобладнання інфекційного відділення Ананьївської багатопрофільної лікарні на Донеччині.

Рада розширила закон про соцзахист медиків, постраждалих від COVID-19 ([Укрінформ](#)).

Верховна Рада ухвалила закон щодо врегулювання питання соціального захисту постраждалих від коронавірусної хвороби медичних працівників закладів охорони здоров'я всіх форм власності.

Відповідний законопроект № 6192 в цілому підтримали 320 народних депутатів, передає кореспондент Укрінформу.

Ухвалений документ поширює норми Закону «Про захист населення від інфекційних хвороб» щодо страхових виплат у разі настання інвалідності чи смерті внаслідок інфікування коронавірусною хворобою COVID-19 на робочому місці, на медичних працівників приватних закладів охорони здоров'я та найманих медичних працівників фізичних осіб – підприємців, а також медиків, які працюють як самозайняті особи.

Закон також поновлює право медичних працівників приватних закладів охорони здоров'я або їх рідних, якщо вони дотепер не отримали належні страхові виплати через наявну прогалину в законодавстві.

Тисяча для вакцинованих: Рада ухвалила законопроект у першому читанні ([Укрінформ](#)).

Рада ухвалила в першому читанні законопроект про тисячу гривень за вакцинацію

Верховна Рада ухвалила в першому читанні законопроект, який пропонує виділити 3 млрд грн з держбюджету на 2021 рік для підтримки громадян у зв'язку із запровадженням обмежувальних протиепідемічних заходів, що призвели до тимчасового зупинення діяльності суб'єктів господарювання.

Рада спростила закупівлі на встановлення кисневих станцій (Укрінформ).

Верховна Рада ухвалила закон, яким у перелік закупівель, що здійснюються за спрощеною процедурою, внесено роботи та послуги з проєктування та встановлення систем постачання медичних газів, у тому числі кисневих станцій.

За відповідний документ № 6293 «Про внесення зміни до розділу Х "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про публічні закупівлі" щодо запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» в цілому проголосувало 339 народних депутатів (...).

У Запоріжжі вакцинуватимуть людей проти COVID-19 у спеціальному автобусі (Укрінформ).

У Запоріжжі презентували пересувний мобільний пункт вакцинації, який створено на базі одного з автобусів КП «Запоріжелектротранс». Під час презентації автобус отримав назву «вакцинобус. (...).

Щотижня складатимуть маршрут роботи мобільного пункту по кожному району міста. У мерії кажуть, що вакцинобус не стоятиме на одному місці.

Радниця з питань медицини виконуючого обов'язки міського голови Запоріжжя Анна Головка:

Щодня в нього буде 3-4 локації, які були розроблені спільно з головами райадміністрацій. Вони мають заздалегідь всіх мешканців міста проінформувати про те, що буде працювати мобільний пункт вакцинації. Це питання відпрацьоване з головами ОСББ, квартальними. Тобто люди будуть проінформовані.

Транш МВФ: кошти підуть на фінансову стабілізацію та подолання наслідків COVID-19 (Укрінформ).

Рішення Міжнародного валютного фонду про виділення Україні траншу у розмірі 700 млн дол. є позитивним сигналом для фінансової системи, оскільки кошти будуть спрямовані на фінансову стабілізацію та подолання наслідків пандемії.

Міністр Кабінету Міністрів Олег Немчінов:

Надання чергового траншу у 700 мільйонів доларів у межах програми Міжнародного валютного фонду Stand-by – це дуже позитивний сигнал для фінансової системи країни, адже кошти підуть на фінансову стабілізацію, а також на подолання наслідків COVID-19.

Він також звернув увагу на те, що дію цієї програми продовжено до 2022 року, і це також можна розцінювати як позитивний сигнал.

Уряд планує закупівлі двох препаратів для лікування COVID-19 (Укрінформ).

Кабінет Міністрів вніс до переліку лікарських засобів та медичних виробів, які за кошти держбюджету для України закуповують спеціалізовані організації, препарати «Молнупіравір» та «PF-07321332/ritonavir» для лікування коронавірусної хвороби, спричиненої SARS-CoV-2.

Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) доставив в Україну майже 2 930 300 доз мРНК вакцини від COVID-19, виробництва компанії Moderna у рамках глобальної ініціативи COVAX ([Укрінформ](#)).

(...) Україна отримує вакцини у рамках глобальної ініціативи COVAX безкоштовно. Зберігання й логістику мРНК-вакцин, отриманих від COVAX, із дотриманням відповідного холодового ланцюга в Україні забезпечує Агентство США з міжнародного розвитку USAID.

Загалом у рамках COVAX, разом із цією поставкою, ЮНІСЕФ доставив 7 415 810 доз вакцин різних виробників (Pfizer, Moderna, AstraZeneca та Sinovac).

Сєверодонецький «Азот» з початку 2021 року збільшив постачання кисню в медустанови України з 8,3 тонни у січні до 62,7 тонни у жовтні ([Укрінформ](#)).

Про це повідомила пресслужба ПрАТ «Сєверодонецьке об'єднання «Азот» з посиланням на голову правління підприємства Леоніда Бугаєва.

Всього за 10 місяців 2021 року більш як 144 тис. кубічних метрів (205,7 тонни) медичного кисню відвантажено в лікувальні заклади Луганської та Донецької областей. Підприємство щодня відвантажує 500-600 балонів з медичним киснем, що дає змогу рятувати життя пацієнтам 11 лікарень Луганської області.

За словами голови Луганської обласної державної адміністрації Сергія Гайдая, Луганська область сьогодні на 100% забезпечена медичним киснем.

Польща передала Україні другу партію вакцини проти коронавірусу AstraZeneca у кількості 300 тис. доз ([Укрінформ](#)).

Про це повідомило у Твіттері МЗС Польщі. В офіційному повідомленні на сайті уряду РП зазначається, що партія вакцини кількістю 300 тис. доз вирушила в Україну 29 листопада.

Кабінет Міністрів виділив додатково 16 млн грн на забезпечення киснем лікарень Закарпаття ([Укрінформ](#)).

Кошти виділені у межах бюджетної програми «Заходи, пов'язані з боротьбою з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками».

Україна отримала 50 мільйонів євро від Європейського інвестиційного банку на закупівлю вакцин проти коронавірусу ([Укрінформ](#)).

10 грудня 2021 року Європейський інвестиційний банк, банк ЄС, перерахував Україні 50 мільйонів євро, що профінансують закупівлю необхідних вакцин від COVID-19. Ці кошти допоможуть Міністерству охорони здоров'я закупити вакцини від COVID-19, забезпечивши значну частку від кількості, передбаченої національним планом вакцинації України у 2022 році.

Фінансова операція є частиною загальної ініціативи Team Europe щодо реагування на виклики пандемії COVID-19 (...).

Куди звертатися за психологічною допомогою після COVID-19 – роз'яснення Нацслужби здоров'я ([Укрінформ](#)).

Кожна сьома людина, що перехворіла на COVID-19, з часом відчуває проблеми із психічним здоров'ям.

У НСЗУ пояснили, що до психіатра, психолога чи психотерапевта українці можуть звернутись самостійно, без направлення сімейного лікаря.

В Україні запустили портал із відповідями про COVID-сертифікати ([Укрінформ](#)).

У Міністерстві цифрової трансформації заявили про створення вебпорталу із відповідями на найпоширеніші запитання щодо COVID-сертифікатів.

На порталі є вся інформація про види COVID-сертифікатів, покрокові інструкції та умови для генерування сертифіката, відповіді на найпоширеніші запитання (зокрема чому сертифікат не підтягується) та багато чого іншого.

Проєкт реалізований Мінцифрою спільно з Міністерством охорони здоров'я, Національною службою здоров'я та за підтримки Представництва Європейського Союзу в Україні, проєкту EU4DigitalUA і Програми EGAP, що виконується фондом «Східна Європа» та фінансується Швейцарією.

Харківський «Лекхім» зможе виготовляти понад 30 мільйонів доз COVID-вакцин на рік – Ляшко ([Укрінформ](#)).

На підприємстві «Лекхім» (Харків) можна буде виготовляти понад 30 мільйонів доз вакцин на рік.

Про це повідомив у Фейсбуці міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко, який у п'ятницю перебуває з робочою поїздкою в Харкові.

Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко:

Розпочав із візиту до АТ «Лекхім-Харків». Обговорили з керівництвом підприємства запуск лінії виробництва вакцин по 3 позиціях, які важливі для держави – антиковідна вакцина, вакцина проти грипу та поліомієліту. Постановою Кабміну ми вже дозволили фармвиробникам імпортувати обладнання для виробництва вакцин та інших препаратів, необхідних для профілактики COVID-19 з державними пільгами та звільненням цього обладнання від оподаткування. Так ми зможемо налагодити власне виробництво і вакцин, і розширити виробництво інших, наприклад,

антибактеріальних, препаратів, які необхідні пацієнтам. Потужності Лекхіму дозволятимуть розливати понад 10 тисяч доз вакцини за годину та понад 30 млн доз в рік.

Україна у грудні отримає 50 тисяч флаконів «Ремдесивіру» для COVID-хворих – Ляшко ([Укрінформ](#)).

До середини грудня в Україну мають поставити 50 тисяч флаконів препарату «Ремдесивір», який застосовують при тяжкому перебігу коронавірусу.

Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко:

Ми побачили, що у цю хвилю значно зросло споживання «Ремдесивіру» в порівнянні з хвилею, яка була навесні. Це оперативно зобов'язало нас зробити додаткові закупівлі, зараз вони будуть проведені. По договору, який укладено, до 15 грудня очікується постачання ще 50 тисяч флаконів, які будуть розподілені на регіони.

Україна має бронь у виробників й отримає COVID-ліки однією з перших – Ляшко ([Укрінформ](#)).

Україна має бронь у двох виробників інноваційних ліків прямої дії від COVID-19 й отримає препарати однією з перших, коли почнеться їх продаж.

Про це повідомив на пресконференції в Харкові міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко.

Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко:

Ми працюємо над тим, щоб поставити в Україну інноваційні препарати, які безпосередньо розроблені для лікування COVID-19, тобто прямої дії на коронавірус. У цю середу Кабінет Міністрів України прийняв постанову, де в номенклатуру для закупівлі включено два препарати прямої дії. І в нас на завершальній стадії це підписання. Бронь для України є. Як тільки компанії будуть відвантажувати на продаж ці препарати, в Україну вони прийдуть одну з перших.

Повністю вакциновані від коронавірусу 35 % українців – Ляшко ([Укрінформ](#)).

Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко:

24 мільйони щеплень вже зробили в Україні, при цьому найбільше щеплень зробили за листопад місяць – станом на сьогодні вже 6,5 млн. Своїм правом на захист скористались уже 43 % дорослих українців, які отримали хоча б одне щеплення. 35 % українців старше 18 років вакциновано повністю. Також серед вікової категорії 60+ принаймні однією дозою вакциновано понад 35 % осіб та майже 30 % отримали повний захист двома вакцинами від коронавірусної хвороби.

У «Дії» з'явилися нові «ковідні» сертифікати - про одужання і ПЛР-тест ([Укрінформ](#)).

Міністерство цифрової трансформації наразі завершує тестування генерування COVID-сертифікатів за допомогою порталу «Дія» на основі ПЛР-тестів.

Керівник із розвитку електронних послуг у Міністерстві цифрової трансформації Мстислав Банік:

Ми завершуємо тестування COVID-сертифікатів на основі ПЛР-тестів. І ті лабораторії, які підключені до ЕСОЗ (електронної системи охорони здоров'я, – ред.) і відвантажують дані про тест, дозволяють створити такий сертифікат, який діятиме протягом 72 годин.

«Тисячу для вакцинованих» можна буде витратити на купівлю книг ([Укрінформ](#)).

У межах програми «єПідтримка» з підтримки бізнесу і громадян у період пандемії COVID-19 кошти у розмірі 1000 грн, які надаватимуться вакцинованим від коронавірусу українцям, можна буде витратити і на придбання книг.

Перший віцепрем'єр-міністр – міністр економіки Юлія Свириденко:

Зовсім скоро, з 19 грудня, стартує програма «єПідтримка». Урядова команда працює для того, щоб людям було зручно скористатись 1000 грн за участь в кампанії вакцинації, а бізнес отримав необхідну підтримку. Ми провели зустрічі з представниками сфери культури, Інституту книги, Асоціації книговидавців та книгорозповсюджувачів, інших інституцій, проаналізували втрати від карантину в книговиданні, за результатами вирішили, що витратити 1000 грн на придбання книг можна буде від початку програми «єПідтримка».

Рада виділила 8 мільярдів для виплат вакцинованим українцям ([Укрінформ](#)).

Верховна Рада ухвалила закон, який передбачає виділення 8 мільярдів гривень з державного бюджету України на 2021 рік для виплати однієї тисячі гривень українцям, які пройшли повний курс вакцинації від COVID-19.

Україна може зберігати в ультрахолоді до 6 мільйонів доз вакцин – МОЗ ([Укрінформ](#)).

Спроможність національного логістичного провайдера МОЗ України «Укрмедпостач» для зберігання вакцини Comirnaty від Pfizer-BioNTech, що потребує наднизьких температур, збільшилася з 200 тис. до 2,3 млн доз, країни загалом – до 6 млн.

Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко:

Це означає, що Україна зможе забезпечити зберігання в ультрахолодовому режимі всієї вакцини, що надійде у 2021 та 2022 роках. Це було однією з умов контрактів на її поставки в Україну на 2022-2023 роки.

Як наголошується, МОЗ спільно з міжнародними партнерами ПРООН, ЮНІСЕФ та USAID працює над розширенням можливостей холодового ланцюга для зберігання й транспортування вакцин, які потребують наднизьких температур – від -60 до -80°C.

Зокрема, для зберігання вакцини Comirnaty на регіональному рівні ПРООН закупила та встановила на регіональних складах понад 50 морозильників, які в середньому дозволяють зберігати до 40 тис. доз вакцини. Тобто загальна спроможність обласних складів збільшилася до 2 млн доз.

Додатково у великих регіональних центрах (Дніпро, Одеса, Харків та Львів) найближчим часом будуть встановлені морозильні камери, закуплені ЮНІСЕФ, з можливістю збереження до 200 тис. доз вакцини Comirnaty, що дасть змогу зберігати значно більші обсяги вакцини в умовах ультранизьких температур та суттєво спростить доставку вакцини з національного рівня. Ще 10 таких морозильних камер будуть встановлені на національному складі.

Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко:

Це дозволить знизити залежність регіонів від поставок з національного рівня, адже тепер на обласних складах можна буде довший час зберігати більшу кількість вакцини.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль: отримати 1 тис. грн зможуть всі повністю вакциновані українці, незалежно від дати щеплення ([Урядовий портал](#)).

Іноземні партнери оцінили ініційовану Президентом України програму з виплати 1 тис. грн вакцинованим як одну з найкращих програм і методик у цьому напрямку.

Програма має дві цілі: насамперед, підтримка малого й середнього бізнесу, а також мотивація людей до вакцинування від COVID-19.

Ми підтримаємо 5 напрямків бізнесу, які найбільше постраждали під час пандемії. Це креативні індустрії, кіно й театри, музеї, спортивні центри та внутрішні залізничні й авіаперевезення. Ця підтримка буде значною, якщо врахувати, що ми ставимо за мету вакцинувати 20–24 млн українців.

Скористатися програмою зможуть всі громадяни України, щеплені двома дозами вакцини, незалежно від того, коли вони її отримали.

Програмою зможуть скористатися через застосунок або портал Дія ті, хто мають відповідні COVID-сертифікати. Дія сформує віртуальну платіжну картку, якою можна буде скористатися для оплати послуг у визначених напрямках.

Міжнародна підтримка України

Керівники держав-учасниць формату «Квінт», до якого входять Німеччина, США, Франція, Італія і Велика Британія, заявили про рішучу підтримку суверенітету України ([Укрінформ](#)).

Про це йдеться у повідомленні Єлисейського палацу за результатами перемовин 6 грудня.

П'ять глав держав і урядів поділилися своїм аналізом напруженості між Росією та Україною, висловили рішучість поважати суверенітет останньої та заявили про свою прихильність діяти для підтримки миру та безпеки в Європі. Усі вони нагадали про необхідність відновлення переговорів Росії з Україною в рамках так званої «нормандської» групи під егідою Франції та Німеччини.

Начальники генеральних штабів збройних сил країн НАТО провели віртуальну зустріч для обговорення викликів у сфері безпеки, що постають перед Альянсом, зокрема ситуацію, що складається в результаті військового нарощування Росії навколо України та ширших наслідків таких дій ([Укрінформ](#)).

30 начальників штабів країн-союзниць зібралися 6 грудня на віртуальну зустріч Військового комітету для обговорення безпекових викликів, що постають перед Альянсом, у всіх оперативних просторах та в усіх географічних регіонах.

Військові керівники НАТО вислухали інформацію верховного головнокомандувача Об'єднаних збройних сил НАТО, а також помічника генерального секретаря НАТО з розвідки та безпеки.

За інформацією джерела, одним із головних завдань цієї зустрічі був обмін інформацією та досягнення спільного розуміння ситуації, а також погодження спільної позиції та спільних дій. Така координація є важливою, оскільки у цьому контексті дії та національні заходи будь-кого із союзників по НАТО можуть сприйматися як дії Альянсу в цілому (...).

Агресія Росії проти України є неприйнятною, зусилля західних партнерів спрямовані на те, аби не допустити цього ([Укрінформ](#)).

Про це заявив майбутній канцлер ФРН Олаф Шольц на брифінгу 7 грудня.

Він підтвердив, що країни в Європі, США та багато інших дуже стурбовані нинішніми переміщеннями російських військ на кордоні з Україною. Берлін дуже уважно слідкує за ситуацією.

Він висловив сподівання на активізацію переговорів у нормандському форматі.

При цьому Шольц не відповів на запитання журналіста щодо можливості зупинки проєкту «Північний потік 2» у відповідь на нинішні дії Росії. Він лише зауважив, що Німеччина домагатиметься збереження транзитної ролі України та продовження контрактів на транзит газу.

Китай поважає суверенітет, незалежність та територіальну цілісність України та підтримує обраний українським народом шлях розвитку ([Укрінформ](#)).

Про це заявив посол КНР в Україні Фань Сяньжун на зустрічі із заступником міністра закордонних справ України Дмитром Сеніком.

Посол КНР зазначив, що китайсько-українські відносини розвиваються на високому рівні, співпраця між країнами активно просувається у всіх сферах, а товарооборот між Китаєм та Україною встановив новий історичний рекорд.

Посол КНР також зауважив, що уряди двох країн підписали першу в історії угоду про посилення співпраці у сфері інфраструктури, продемонструвавши готовність і надалі розширювати та поглиблювати співпрацю у цій дуже важливій галузі. Китай також став найбільшим для України постачальником протиепідемічних засобів та вакцини (...).

Розвиток ситуації на східних кордонах України, де Росія проводить нарощування військових сил, викликає глибоке занепокоєння в ЄС та у самій Україні, тож спільнота має реагувати на неї опираючись на факти, на аналіз та у взаємодії із партнерами та союзниками на кшталт США ([Укрінформ](#)).

Про це у Європарламенті під час слухань в Підкомітеті з безпеки й оборони заявила новопризначена голова Комітету ЄС з політики та безпеки Посол Дельфіна Пронк.

Саме так вона відповіла на запитання учасника засідання євродепутата Пятраса Ауштрявічюса про те, чи має ЄС намір відійти від реагування на загрози Росії проти України до більш проактивної політики, щоб донести інформацію про ймовірну ціну агресії та відвернути її.

Також вона запропонувала розглядати цю ситуацію у ширшому контексті Східного Партнерства, і того шляху, яким ЄС взаємодіє з сусідами на сході.

Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук, маршалок Сенату Польщі Томаш Гродзький та голова Сейму Литви Вікторія Чміліте-Нільсен підписали у Варшаві підсумковий документ за результатами засідання XI сесії Міжпарламентської асамблеї ([Укрінформ](#)).

У документі йдеться про те, що Міжпарламентська асамблея Верховної Ради, Сейму і Сенату Польщі, Сейму Литви засуджує збройну агресію Російської Федерації проти України та спробу анексії Криму.

Асамблея засуджує незаконне проведення Росією перепису населення в окупованому Криму і не визнає його результати. Україна, Польща та Литва також не визнають результати незаконних виборів до Держдуми РФ.

Окрім цього, Асамблея вимагає від РФ припинити військову агресію проти України, зупинити нарощування військового потенціалу на окупованих територіях і на кордонах з державою, повернути всі тимчасово окуповані українські території.

Канада доклатиме усіх можливих зусиль для того, аби Росія не вдерлася до України ([Укрінформ](#)).

Про це заявила міністр закордонних справ Канади Мелані Джолі.

За її словами, Канада, США, Великобританія та ЄС спільно займаються плануванням реагування у разі нової агресії Росії проти України.

Вона додала, що Канада готова застосувати дипломатичний та економічний тиск на РФ.

Джолі також закликала РФ знизити напруження у регіоні, оскільки це може призвести до непередбачуваних наслідків.

Високий представник ЄС Жозеп Боррель заявив, що країни Євроспільноти на тлі загрози подальшого вторгнення Російської Федерації до України приймуть сторону Києва у будь-якому випадку ([Укрінформ](#)).

Верховний представник Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки Жозеп Боррель:

Ми з Україною. Нехай усі задумуються про наслідки.

Ми використовуємо наші дипломатичні навички, щоб змусити Москву зрозуміти, що такий крок буде серйозним порушенням міжнародного права. Крім того, я розмовляв зі своїм російським колегою Лавровим у Стокгольмі. Він заперечує будь-яку войовничу діяльність.

ЄС одностайно вирішив продовжити економічні санкції проти Росії та закликав її дотримуватися Мінських угод ([Укрінформ](#)).

Президент Європейської ради Шарль Мішель:

Якщо Росія здійснить подальші військові дії проти України, це матиме масштабні наслідки та дуже високу ціну. Лідери Європейської ради одностайно погодилися пролонгувати економічні санкції проти Росії.

Європарламент ухвалив резолюцію щодо ситуації з безпеки вздовж кордонів України та на тимчасово окупованих територіях, яка засуджує військове нарощування російських сил навколо України та закликає РФ відвести війська та дотримуватися власних міжнародних зобов'язань ([Укрінформ](#)).

Повний текст документа оприлюднений на сайті Європейського парламенту. За резолюцію проголосували 548 депутатів, 69 – проти, 54 – утрималися.

У постановочній частині резолюція висловлює підтримку незалежності, суверенітету та територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів, та підтверджує рішучу та сталу позицію ЄС щодо невизнання незаконної анексії Криму та міста Севастополь (...).

Депутати висловили солідарність з народом України та закликали ЄС поглибити діалог з Україною у сфері безпеки, включаючи надання оборонної

зброї для України від дружніх європейських країн, відповідно до статей 51 Хартії ООН, що дає право на індивідуальну та колективну самооборону.

Радник президента США з питань нацбезпеки Джейк Салліван висловив радникові президента РФ із зовнішньої політики Юрію Ушакову занепокоєння Вашингтона з приводу скупчення військ поблизу України ([Укрінформ](#)).

Про це йдеться в офіційному повідомленні Білого дому, оприлюдненому за результатами телефонних переговорів Саллівана й Ушакова.

Салліван також підкреслив, що Сполучені Штати і союзні країни віддають перевагу дипломатичному шляху розв'язання безпекових і стратегічних проблем (...).

Президент Франції Еммануель Макрон заявив, що під час переговорів з російським лідером Володимиром Путіним підтвердив відданість суверенітету і територіальній цілісності України, а у розмові з Президентом Володимиром Зеленським - підтримку гуманітарних заходів ([Укрінформ](#)).

Він також підтвердив подальшу медіацію Францією і Німеччиною переговорного процесу в нормандському форматі.

За його словами, не можна ігнорувати напруженість та спроби дестабілізації у східному сусідстві Європейського Союзу (...).

Посол у США Оксана Маркарова заявила, що Україна запропонувала союзникам та партнерам на Заході широкий пакет для стримування РФ, який включає політичний, економічний та безпековий компоненти ([Укрінформ](#)).

Вона пояснила, що перший рівень у цьому пакеті передбачає політичне стримування.

Другий компонент, за словами Маркарової, передбачає економічне стримування. У цьому контексті вона підкреслила нагальну необхідність обговорення конкретних економічних обмежень Росії, які суттєво підвищать ціну для Путіна в разі, якщо він вирішить знову атакувати Україну.

Нарешті, третій компонент передбачає стримування Росії у вимірах безпеки й оборони. Це означає можливість додаткової підтримки для розширення оборонних можливостей України.

Депутати парламенту Великої Британії готові спільно з Україною працювати над стримуванням Росії від подальшої агресії ([Укрінформ](#)).

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба:

Зустрівся з депутатами парламенту Сполученого Королівства. Британські парламентарії твердо підтримують суверенітет і територіальну

цілісність України, готові спільно з нами працювати над стримуванням Росії від подальшої агресії.

Прем'єр-міністр Великої Британії Борис Джонсон у телефонній розмові з президентом РФ Володимиром Путіним попередив його про «серйозні наслідки» в разі агресії проти України ([Укрінформ](#)).

Джонсон висловив глибоке занепокоєння у зв'язку з нарощуванням російських військ біля кордонів України та підтвердив важливість роботи по дипломатичних каналах для зниження напруженості та пошуку довгострокових рішень.

Прем'єр-міністр також підкреслив прихильність Великобританії до територіальної цілісності та суверенітету України й попередив, що «будь-які дестабілізуючі дії будуть стратегічною помилкою, яка матиме серйозні наслідки» для Росії.

При цьому він визнав важливість діалогу з міжнародної та регіональної безпеки. Співрозмовники погодилися, що сторони повинні дотримуватися умов Мінського протоколу, зазначили у прес-службі британського уряду

Скорочення кількості російського військового угруповання біля кордонів з Україною після нещодавніх переговорів президентів Сполучених Штатів Америки й Росії не відбулося ([Укрінформ](#)).

Про це сказав Президент Володимир Зеленський в інтерв'ю італійській газеті La Repubblica, переклад якого опублікований на сайті глави держави. Водночас глава держави запевнив, що Україна захищатиме свою землю і своїх людей за будь-яких обставин і від будь-яких посягань.

Він нагадав, що українська сторона не «грає» зброєю, не виставляє війська під кордон, не робить силових кроків щодо тимчасово окупованої території держави, а постійно наполягає на активізації дипломатії (...).

Україна стане активним учасником процесу сертифікації Північного потоку-2 ([Урядовий портал](#)).

Відбулася зустріч Міністра енергетики України Германа Галущенка з Єврокомісаром із питань енергетики Кадрі Сімсон.

У ході зустрічі обговорили питання сертифікації газопроводу «Північний потік-2», безпеки постачання газу до Європи, можливі варіанти зменшення впливу енергетичної кризи на європейський регіон.

Єврокомісар із питань енергетики Кадрі Сімсон:

Єврокомісія готова консультуватися з Україною в процесі підготовки висновку Комісії щодо проекту рішення Федерального мережевого агентства Німеччини Bundesnetzagentur про сертифікацію Північного потоку-2.

Таким чином, Україна стане активним учасником процесу сертифікації не лише політично, а й юридично.

Крім того, українську сторону запросили взяти участь у «групі ризику», створеної відповідно до Регламенту про безпеку постачання, яка

складається виключно з держав-членів ЄС. Метою засідання «групи ризику» стануть консультації щодо стану енергетичної безпеки в Україні, вироблення спільних рішень та взаємодопомога разом з європейськими країнами у кризових ситуаціях.

НАТО допомагає Україні реалізувати право на самооборону – Столтенберг ([Укрінформ](#)).

Україна, як суверенна держава, має право на самооборону, і НАТО допомагає нашій країні реалізувати це право, зміцнюючи та підвищуючи спроможності її Збройних Сил.

Про це сьогодні у Ризі під час пресконференції за підсумками першого дня зустрічі міністрів закордонних справ країн НАТО заявив Генеральний секретар Альянсу Єнс Столтенберг.

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Ми надаємо Україні політичну і практичну підтримку. Союзники надають тренування, допомагають у розбудові військових спроможностей та в обладнанні. Це реальна підтримка, і це підвищує поріг для Росії у здійсненні агресивних військових дій проти України. Такі зусилля НАТО зміцнюють Збройні Сили України – це шлях допомогти їм здійснити суверенне право на самооборону. Це право кожної суверенної держави, і це включає також Україну, і ми підтримуємо Україну в дотриманні цього суверенного права на самооборону.

Він зауважив, що головна мета, з якою сьогодні під час зустрічі міністрів погодилися всі союзники – це утримати Росію від здійснення агресивних військових дій проти України.

Україна і США підписали оновлену Хартію стратегічного партнерства ([Укрінформ](#)).

Глава МЗС України Дмитро Кулеба й Державний секретар США Ентоні Блінкен підписали Хартію стратегічного партнерства Україна-США, яка визначає основні напрями двосторонніх відносин у ключових сферах на десятиліття вперед.

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба:

Хартія – це стратегічний документ. Він на десять років визначатиме, за якими напрямками розвиватимуться відносини між Україною і Сполученими Штатами. Тобто, теоретично можуть змінюватися адміністрації в Білому домі, але Хартія продовжуватиме діяти.

Оновлена Хартія замінить аналогічний документ, який Україна й США уклали в 2008 році. Редакція 2021 року має низку відмінностей, насамперед пов'язаних з новими реаліями, зокрема, агресією РФ проти України.

Сполучені Штати підтверджують зобов'язання підтримувати суверенітет, незалежність і територіальну цілісність України в межах її міжнародно визнаних кордонів, включно з Кримом. Передбачається

розширення двосторонньої взаємодії з метою посилення безпеки в Європі та Чорноморському регіоні, а також для зміцнення енергетичної безпеки.

Кулеба та Єрмак обговорили ситуацію на сході України із заступницею держсекретаря США ([Укрінформ](#)).

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба та керівник Офісу Президента Андрій Єрмак провели у Вашингтоні зустріч із заступницею державного секретаря США з політичних питань Вікторією Нуланд.

Співрозмовники обговорили подальше втілення пріоритетів двосторонньої співпраці в межах Комісії стратегічного партнерства Україна-США, приділили увагу актуальній безпековій ситуації на Донбасі та вздовж українського кордону.

Нуланд запевнила у непохитній підтримці США суверенітету та територіальної цілісності України в умовах російської агресії, що триває, подальшої європейської та євроатлантичної інтеграції України.

Протидія агресії РФ: Україна заручилася підтримкою Латвії та Естонії ([Укрінформ](#)).

Міністри закордонних справ України й Естонії Дмитро Кулеба і Єва-Марія Лійметс домовилися про спільну протидію агресії з боку РФ.

Зустріч глав МЗС відбулася під час проведення у Ризі Північноатлантичної ради НАТО.

У повідомленні МЗС України сказано, що глави зовнішньополітичних відомств домовилися про спільну протидію агресивним діям Росії проти України та Балто-Чорноморського регіону.

Крім того, Україна заручилася подальшою підтримкою Естонії на двосторонньому та багатосторонньому рівнях в межах НАТО щодо мобілізації міжнародного тиску з метою стримування РФ від ескалації конфлікту та відновлення територіальної цілісності нашої держави.

Також міністр закордонних справ Дмитро Кулеба під час зустрічей зі спікеркою Саейму Латвії Інарою Мурнієце та міністром закордонних справ Латвії Едгарсом Рінкевичсом у Ризі заручився підтримкою у стримуванні Росії від нової хвилі агресії проти України.

Депутати німецького Бундестагу висловлюють беззаперечну підтримку суверенітету України, а також назвали РФ агресором та стороною конфлікту на сході України ([Укрінформ](#)).

Про це йшлося під час обговорення ставлення федерального уряду ФРН щодо концентрації російських збройних сил на державному кордоні України.

Депутати фракції ХДС/ХСС, яка ініціювала дебати, закликали нову парламентську більшість і урядову коаліцію (соціал-демократів, «Зелених» і лібералів) дати чіткий сигнал Москві щодо неприпустимості російської агресії та чергового порушення суверенітету України в будь-якій формі.

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг заперечив право Росії вимагати не приймати до лав Альянсу Україну ([Укрінформ](#)).

17 грудня Столтенберг підтвердив, що в НАТО ознайомилися з вимогами Росії. Він заявив, що НАТО не прийматиме жодних постанов, які б забороняли вступ України, та відзначив, що це залежить лише від України та країн-учасниць Альянсу.

Він також додав, що 30 країн-членів НАТО «ясно дали зрозуміти, що якщо Росія піде на ескалацію, то ми готові працювати над зміцненням оборонних заходів» (...).

Президент Володимир Зеленський заявив, що серед країн-членів НАТО немає об'єднаної позиції щодо постачання Україні військової допомоги, однак є підтримка генерального секретаря Альянсу Єнса Столтенберга ([Укрінформ](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Об'єднаної позиції щодо вступу України в НАТО серед 30 держав поки що немає, але більшість країн нас підтримують. І так само немає об'єднаної позиції серед держав щодо військової допомоги... Але тим не менше я тут відчуваю повну підтримку генерального секретаря і ми знаходимо інші кроки для вирішення цих питань.

Євросоюз виділить Україні 31 мільйон євро на зміцнення оборони ([Укрінформ](#)).

Рада Європейського Союзу ухвалила рішення надати Україні 31 млн євро на зміцнення оборонних спроможностей у рамках новоствореного Європейського фонду забезпечення миру (EPF).

Міністр закордонних справ Дмитро Кулеба:

Важливі новини з Брюсселя. Рада ЄС ухвалила рішення надати Україні 31 млн євро на зміцнення оборонних спроможностей у рамках новоствореного Європейського фонду забезпечення миру. Високо цінуємо цей крок, який вкотре засвідчив стратегічний характер відносин Україна-ЄС.

Пакет допомоги включатиме надання матеріально-технічної допомоги для розвитку та зміцнення потенціалу Збройних сил України за чотирма напрямками: медицини, інженерних спроможностей та заходів із розмінування, мобільності та логістики, кібербезпеки.

Країни «Групи семи» попередили Росію про неприпустимість подальшої агресії проти України та запевнили, що стоять на боці Києва ([Укрінформ](#)).

Про це йдеться у спільній заяві міністрів закордонних справ G7 за результатами зустрічі в Лондоні.

Міністри закликають Росію до деескалації ситуації, продовження дипломатичних зусиль і виконання своїх міжнародних зобов'язань щодо прозорості військової діяльності. Нагадується, що з таким закликом виступив

і президент США Джо Байден у своїй розмові з президентом Володимиром Путіним 7 грудня.

Міністри підтверджують свою непохитну відданість суверенітету і територіальній цілісності України та праву кожної суверенної держави визначати своє майбутнє (...).

Міністр закордонних справ Великої Британії Ліз Трасс заявила, що Лондон розглядає усі варіанти, як реагувати, якщо Москва вторгнеться до України ([Укрінформ](#)).

Вона зазначила, що у минулому Британія використовувала економічні санкції, щоб надіслати Москві «чіткі повідомлення та досягти чітких цілей».

Президент США Джо Байден заявив, що американські війська не планували розміщувати в Україні для запобігання можливого вторгнення Росії ([Укрінформ](#)).

Про це повідомила американська кореспондентка у Білому домі Кетрін Дойл.

Раніше Байден заявляв, що у разі вторгнення в Україну Захід введе проти Росії жорсткі економічні санкції, які раніше ніколи не застосовувалися.

Євроінтеграційний курс України

У Брюсселі 29-30 листопада відбулося сьоме засідання Комітету асоціації між Україною та Європейським Союзом ([Укрінформ](#)).

Під час засідання сторони докладно обговорили прогрес та перспективи впровадження реформ, питання політичної асоціації та розвитку ситуації в Україні, посилення співпраці у сфері юстиції, свободи та безпеки, особливості економічного співробітництва та інші аспекти галузевої співпраці України та ЄС.

Очільниця української делегації поінформувала європейських колег про поточний стан виконання Угоди про асоціацію. Так, за її словами, найбільшого прогресу під час імплементації Угоди було досягнуто в таких сферах: «Політичний діалог, національна безпека і оборона» – 89 %; «Юстиція, свобода, безпека, права людини» – 87 %; «Гуманітарна політика» – 87 %; «Технічні бар'єри у торгівлі» – 86 %; «Державні закупівлі» – 85 %; «Статистика та обмін інформацією» – 84 %; «Підприємництво» – 83 %; «Оподаткування» – 81 %; «Освіта, навчання та молодь» – 79 %; «Управління державними фінансами» – 74 %.

За результатами проведення Комітету сторони висловили задоволення конструктивним підходом до питань, які були розглянуті під час спільного засідання.

За підсумками візиту до Києва Прем'єр-міністра Хорватії Андрея Пленковича було укладено п'ять спільних документів ([Укрінформ](#)).

Президент України Володимир Зеленський та Пленкович підписали спільну Декларацію щодо європейської перспективи України. Декларація визначає пріоритетні напрями співпраці між Україною та Хорватією у межах стратегічного курсу нашої держави на набуття повноправного членства у Європейському Союзі. (...)

Також був підписаний план заходів Робочої групи між Україною і Хорватією на 2022/2023 роки, який, серед іншого, передбачає обмін досвідом у питанні реінтеграції тимчасово окупованих територій, реабілітації ветеранів та внутрішньо переміщених осіб, протимісної діяльності та посиленні національної безпеки.

Україна та Хорватія підписали меморандум, який створить умови для подальшого розвитку двостороннього співробітництва у сфері метрології, що необхідно для отримання Україною «промислово безвізу» ([Укрінформ](#)).

Про це йшлося під час другого засідання Спільної комісії з питань економічного співробітництва між урядами України та Республіки Хорватія, повідомляє пресслужба Мінекономіки.

Обмін інформацією та передовим досвідом Хорватії у рамках меморандуму також сприятиме подальшій розбудові системи метрології України відповідно до європейських норм і правил, що є наразі надзвичайно актуальним в рамках проведення попередньої оціночної місії ЄС щодо готовності інфраструктури якості України до укладення Угоди АСАА («промисловий безвіз») (...).

Україна розпочала головування в Енергетичному Співтоваристві ([Укрінформ](#)).

Заступник міністра енергетики з питань європейської інтеграції Ярослав Демченков на 19-му засіданні Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства 30 листопада прийняв президентство України в Енергетичному Співтоваристві терміном на один рік.

Зазначається, що Україна під час головування докладатиме зусиль для посилення ролі енергетичної солідарності, яка вкрай важлива в умовах енергетичної кризи, яку зараз переживають багато країн.

Заступник міністра енергетики з питань європейської інтеграції Ярослав Демченков:

Ми внесемо пропозиції щодо забезпечення солідарності на регіональному рівні в рамках ініціативи RESP – Регіонального енергетичного партнерства, і плануємо її обговорення на спеціальній зустрічі, яку маємо намір організувати найближчим часом.

(...) Ми рішуче налаштовані на проведення декарбонізації енергетичної галузі України та дотримання Європейського зеленого курсу. Затвердження

Радою Міністрів Керівних принципів щодо прийняття Дорожньої карти з декарбонізації є важливим сигналом щодо готовності Енергетичного Співтовариства діяти спільно з Європейським Союзом та іншими міжнародними партнерами, щоб досягти нульового балансу викидів парникових газів до 2050 року.

Інвестиційний план «Східного партнерства» на найближчі 7 років складе 17 млрд євро, які як інвестиції можуть отримати країни-учасниці цього об'єднання ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

За два тижні відбудеться саміт «Східного партнерства», на якому європейська політична еліта планує дати нову перспективу, новий бюджет на наступні 7 років щодо співпраці Євросоюзу з країнами «Східного партнерства».

І сьогодні ми говорили про оновлення та поживлення формату роботи в межах «Східного партнерства» для наших трьох країн. Що таке сьогодні перспектива нового «Східного партнерства»? Це 17 млрд євро, які Євросоюз виділятиме у різних комбінаціях наступні 7 років для країн «Східного партнерства».

2,3 млрд євро виділяє Євросоюз, ще 5,8 млрд євро виділяють за домовленістю з Євросоюзом фінансові організації (зараз проходить обговорення домовленостей). Решта – це кошти, залучені вже на умовах приватно-державного, міждержавного партнерства.

Зеленський: Мета України – імплементація Угоди про асоціацію з ЄС ([Укрінформ](#)).

Україна виконала майже 60 % зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію з Європейським Союзом, метою нашої держави є повна імплементація цього документа.

Про це заявив Президент Володимир Зеленський під час звернення із посланням до Верховної Ради про внутрішнє і зовнішнє становище України, повідомляє кореспондент Укрінформу.

Президент Володимир Зеленський:

Наша мета – імплементація Угоди про асоціацію. За підрахунками уряду, загалом виконано близько 60 % всіх зобов'язань України за Угодою, причому 25 % – тільки у цьому році.

Шмигаль обговорив із керівництвом ЄС скасування плати за роумінг ([Укрінформ](#)).

Країни Асоційованого тріо, до складу якого входить Україна, та ЄС обговорили можливість скасування плати за роумінг.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Наприклад, ми обговорювали можливість скасування плати за роумінг для наших громадян, або включення наших держав у єдиний європейський

платіжний простір, коли не потрібно буде платити величезні кошти за переказ євро між нашими країнами.

Він підкреслив, реалізація цих ініціатив дасть миттєвий ефект, який відчує кожна людина.

Нафтогаз приєднався до Європейського альянсу чистого водню (Укрінформ).

В межах цієї організації Нафтогаз шукатиме потенційних партнерів для реалізації водневих проєктів та обмінюватиметься досвідом з іншими учасниками альянсу, адже НАК має амбіції стати національним лідером із виробництва водню з метою його експорту до країн ЄС.

Також у листопаді цього року Нафтогаз та Укртрансгаз приєдналися до ініціативи «H2EU+Store», що передбачає виробництво «зеленого» водню з відновлювальних джерел енергії на заході України.

Уряд ініціював діалог з ЄС про визнання кваліфікацій українських працівників – Стефанішина (Укрінформ).

Віцепрем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольга Стефанішина:

Сьогодні уряд України ініціював діалог з ЄС щодо мобільності, щодо визнання кваліфікацій українських працівників, які працюють за кордоном, а також громадян, які навчаються або мають намір навчатися за кордоном. Це дуже важливі зміни, які складаються з маленьких кроків. (...)

Раніше наша держава не визнавала свідоцтва та сертифікати, отримані в ЄС, США чи інших країнах, і ми ставали свідками великої кількості ситуацій, коли надзвичайно професійні люди з високою кваліфікацією та якісною закордонною освітою фактично не мали змоги офіційного працевлаштування на території України. (...)

Сьогодні ми говоримо про створення можливостей для наших громадян безперешкодно працевлаштовуватися та навчатися за кордоном, насамперед в європейських країнах. Це ті маленькі кроки, які може зробити держава, щоб наші громадяни мали право на гідну працю та визнання їхнього професійного досвіду.

«Антонов» підписав п'ятирічний контракт із НАТО та Євросоюзом (Укрінформ).

ДП «Антонов» в рамках програми «Міжнародне рішення стратегічних повітряних перевезень» (Strategic Airlift Interim Solution, SALIS) підписало контракт, відповідно до якого надає країнам НАТО та ЄС право використовувати свої літаки.

Про це розповів начальник комерційного відділу АТП ДП «Антонов» Андрій Благовісний під час пресконференції в Укрінформі 12 листопада.

Начальник комерційного відділу АТП ДП «Антонов» Андрій Благовісний:

За цим контрактом на п'ять років ДП «Антонов» має надавати два літаки Ан-124-100 на постійній основі. Вони мають бути в режимі stand-by в аеропорту Лейпциг (Німеччина). За додатковим викликом ДП «Антонов» має надати ще три літаки.

Він додав, що, крім цього, за програмою SALIS для потреб країн НАТО та ЄС можуть використовуватися літаки «Мрія», «Антей» та літаки Ан-26, Ан-74.

За словами Благовісного, учасниками SALIS є дев'ять держав: Бельгія, Польща, Словаччина, Словенія, Чеська Республіка, Німеччина, Норвегія, Угорщина і Франція.

З 2023 року всі вітчизняні будматеріали перейдуть на євростандарти – Мінрегіон ([Укрінформ](#)).

Із січня 2023 року всі будівельні матеріали, виготовлені в Україні, повинні будуть відповідати європейським нормам.

У повідомленні йдеться, що після набуття чинності закону України «Про надання будівельної продукції на ринку» у січні 2023 року вся вітчизняна будівельна продукція має відповідати європейським вимогам щодо якості та безпечності.

Зазначається, що вимоги закону стосуватимуться виготовлення продукції, оцінки та перевірки стабільності її показників, декларування, а також ринкового нагляду.

У Мінрегіоні назвали пріоритети України під час головування у Стратегії ЄС для Дунайського регіону ([Укрінформ](#)).

Серед пріоритетів діяльності України під час головування у Стратегії ЄС для Дунайського регіону є впровадження «зеленого» курсу та розвиток людського капіталу.

Заступник міністра розвитку громад та територій України з питань європейської інтеграції Ігор Корховий:

Впродовж року заплановано роботу за двома напрямками. Перший напрямок – це декарбонізація і трансформація економіки, другий напрямок – це розвиток людського капіталу та ринків праці.

Корховий додав, що у декарбонізації та трансформації економіки буде зосереджено увагу на «зеленому» курсі, розвитку водневої енергетики, переходу до низьковуглецевої економіки, діджиталізація, впровадження циркулярної економіки, зменшення викидів парникових газів, розвиток мультимодальних перевезень.

Що стосується розвитку людського капіталу, то (...) основна ідея – це постковідне відновлення, забезпечення адаптації освіти, підвищення цифрової грамотності, знання іноземних мов, впровадження навчання впродовж життя, підвищення рівня зайнятості, удосконалення ринку праці та підтримка соціальних інновацій.

Стартувала друга інформкампанія про переваги євроінтеграційного курсу України ([Укрінформ](#)).

В межах концепції ЕУКраїна стартувала друга інформаційна кампанія, що роз'яснює зв'язок між реформами, виконанням Угоди про асоціацію та позитивними змінами в житті громадян України.

(...) про це повідомляє пресслужба Держкомтелерадіо.

У повідомленні йдеться, що кампанія розрахована на жителів шести південно-східних областей України – Одеської, Миколаївської, Херсонської, Харківської, підконтрольних Україні територій Донецької та Луганської областей. (...)

Передбачається, що цією інформаційною кампанією буде охоплено до 10 мільйонів громадян.

В Україні діятимуть європейські правила мультимодальних перевезень – рішення Ради ([Укрінформ](#)).

Парламент визначив поняття мультимодальних перевезень (кількома видами транспорту), затвердив їх правила та визначив відповідальних за пошкодження вантажів.

(...) за ухвалення у другому читанні та в цілому проекту закону «Про мультимодальні перевезення» (№ 4258) проголосували 298 народних депутатів.

Закон визначає правові та організаційні засади таких перевезень, а також правовий статус їх учасників.

Очікується, що ухвалений закон сприятиме збільшенню обсягів перевезень вантажів територією України за участю національних транспортних компаній, а отже, підвищенню конкурентоспроможності країни на світовому ринку транспортних послуг і розвитку мережі транспортних коридорів.

В ЄС сподіваються мобілізувати для України до €7 мільярдів інвестицій на сім років ([Укрінформ](#)).

В ЄС ухвалили економічний інвестиційний план для трьох регіонів: Східного партнерства, Західних Балкан та Південного сусідства – для України сподіваються мобілізувати до 7 млрд євро на інвестиції на сім років.

Заступник СЕО Генерального директорату Єврокомісії з питань політики добросусідства та переговорів щодо розширення Катаріна Матернова:

З нашого боку фокус буде більшим на інвестуванні, у нас є новий інструмент із підтримки інвестицій – de-risk instrument – це гарантії з боку Єврокомісії нашим міжнародним фінансовим інституціям-партнерам, щоб зменшити ризики для інвестицій у наших країнах-партнерах, серед яких і Україна. Наш президент оголосила, що ми сподіваємось мобілізувати для України до EUR7 млрд на інвестиції на семирічний період.

Матернова уточнила, що багато із цього буде спрямовано на Зелений перехід, велика порція піде на цифровий перехід, оновлення інфраструктури, багато планується скерувати на доступ до фінансів для малого та середнього бізнесу. За словами Матернової, це вже в роботі, але це план на наступні сім років.

Проект нафтопроводу між Польщею і Україною з'явився у списку пріоритетів ЄС ([Укрінформ](#)).

Проект нафтопроводу між Польщею і Україною увійшов до пропозицій Єврокомісії щодо пріоритетних енергетичних проєктів інфраструктурного взаємоп'єднання на 2021 – 2027 роки.

За наведеним технічним описом, проєкт Адамово-Броди включає будівництво трубопроводу, що поєднає головну станцію з перекачування нафти в Бродах (кінцевий пункт існуючого нафтопроводу Одеса-Броди в Україні) з резервуарним парком в Адамово (пункт поєднання з північною гілкою трубопровідної системи «Дружба» в Польщі).

Цей трубопровід є складовою частиною Євро-Азійського нафтового транспортного коридору (ЕАОТС), через який сира нафта з Каспію та Середньої Азії буде доставлятися споживачам у Польщі та в інших європейських країнах. Нафтопровід Адамово-Броди також створить можливість для транспортування сирової нафти у зворотному напрямку – з регіону Балтійського моря до споживачів в Україні, Словаччині та у Чеській Республіці.

Буданов прокоментував намір відкрити військовий центр ЄС в Україні ([Укрінформ](#)).

Начальник Головного управління розвідки Міноборони Кирило Буданов, повідомляє пресслужба ГУР МО:

Створення військового консультативно-навчального центру Європейського Союзу в Україні відповідає порядку денному у сфері безпеки і посилить подальшу європейську інтеграцію України.

Він нагадав, що рішення відкрити військовий консультативно-навчальний центр Європейського Союзу в Україні, яке ще раніше було досягнуте на високому рівні представниками нашої держави та ЄС, повністю відповідає порядку денному у сфері безпеки, що стоїть перед усім демократичним світом.

9 грудня 2021 року ухвалено проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Угорщини про взаємне визнання документів про освіту та наукові ступені» ([Урядовий портал](#)).

Прийняття постанови сприятиме завершенню стороною України внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання Угодою чинності.

Угода передбачає забезпечення механізму взаємного визнання документів про освіту та наукові ступені, отриманих в Україні та Угорщині. Реалізація проекту має на меті продовження освіти або заняття професійною діяльністю в державах, відповідно до їхнього національного законодавства.

Відтепер здобувачі освіти матимуть змогу вільно продовжити професійну діяльність або навчання в обох країнах.

У Мінекономіки планують вийти на переговори щодо промислового безвізу з ЄС у 2022 році ([Укрінформ](#)).

Україна здатна вийти на рівень практичного обговорення з ЄС параметрів майбутньої «Угоди про оцінку відповідності та прийнятності промислових товарів» вже наступного року.

Заступник міністра економіки – торговий представник України Тарас Качка:

Наразі ми перейшли до третього етапу, їх взагалі буде вісім. Коли ми говоримо про промисловий безвіз, за цей рік насправді ми зробили великий поступ, тому що ці оціночні місії почалися... Цей процес зараз знаходиться в дуже інтенсивній фазі, і ми сподіваємося за наступний рік вийти якщо не на повне укладення, то на початок формальних переговорів щодо укладення угоди про промисловий безвіз.

Дерегуляція та розвиток підприємництва

Фонд держмайна продав Калуську ТЕЦ за 800 мільйонів ([Укрінформ](#)).

Фонд державного майна 30 листопада на аукціоні продав єдиний майновий комплекс державного підприємства «Калуська теплоелектроцентраль – Нова» за 801 млн грн.

В аукціоні взяли участь сім компаній. У підсумку переможцем аукціону з продажу єдиного майнового комплексу держпідприємства «Калуська теплоелектроцентраль – Нова» стало ТОВ «Костанза» з ціною 801 млн грн за стартової ціни у 230,2 млн грн (без ПДВ).

Завод «Електронмаш» продали на аукціоні в 14 разів дорожче за стартову ціну – Шмигаль ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Прозора приватизація продовжується. Цього тижня держава продала підприємство «Електронмаш» за майже 1 млрд грн. Кінцева ціна була в 14 разів більша за стартову завдяки прозорому аукціону.

Банки минулого тижня видали 1,17 мільярда доступних кредитів ([Укрінформ](#)).

Станом на 15 листопада 2021 року уповноважені банки від моменту старту програми «Доступні кредити 5-7-9 %» видали мікро-, малому та

середньому бізнесу кредитів на загальну суму 70,9 млрд грн, із них минулого тижня – на 1,17 млрд гривень.

За минулий тиждень у межах Державної програми «Доступні кредити 5-7-9 %» видано 412 кредитів на загальну суму 1,17 млрд грн.

Усього з моменту старту програми «Доступні кредити 5-7-9 %» представники мікро, малого та середнього підприємництва (ММСП) отримали від уповноважених банків 26 822 кредитів на суму 70,9 млрд грн, в тому числі 8,47 млрд грн підприємці отримали на інвестиційні цілі, 40,21 млрд грн у якості антикризових кредитів та 22,25 млрд грн були видані в якості рефінансування попередньо отриманих кредитів.

Децентралізація та реформа державного управління

Комітет Верховної Ради з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування опублікував текст змін до Конституції України в частині децентралізації влади ([Укрінформ](#)).

Згідно з документом, ключовими змінами є запровадження громад як нових адміністративно-територіальних одиниць, територіальної основи для місцевого самоврядування та його первинного суб'єкта, також закріплюється новий адміністративно-територіальний устрій. Замість місцевих державних адміністрацій створюються префектури, за ними залишаються тільки функції адміністративного нагляду, обласні та районні ради отримують власні виконавчі органи.

Закон «Про адміністративну процедуру» значно покращить відносини громадян і бізнесу з державою та її адміністративними органами ([Укрінформ](#)).

Міністр Кабінету Міністрів Олег Немчінов:

Сьогодні Верховна Рада України ухвалила в другому читанні законопроект про адміністративну процедуру! Цей закон значно покращить відносини громадян та бізнесу з державою та її адміністративними органами.

За його словами, закон запровадить рамкове регулювання принципів і правил поведінки органів державного управління у відносинах з громадянами та бізнесом, підвищить правовий захист і забезпечить закономірність, визначеність та передбачуваність усіх дій органів державного управління, що зачіпають права та свободи громадян. Також закон розширить можливості громадянина у його взаємодії з державою.

Міністр розвитку громад та територій Олексій Чернишов: Посли «Великої сімки» високо оцінили внесення змін до Конституції України у частині децентралізації ([Урядовий портал](#)).

Група послів «Великої сімки» (G7) з підтримки реформ в Україні привітали запропоновані зміни до Конституції України як основу для

подальших консультацій. Зокрема, послы вітають зусилля щодо наближення тексту Основного Закону до положень Європейської хартії місцевого самоврядування. Йдеться про забезпечення належної ролі місцевого самоврядування, гарантії адекватного фінансування для здійснення ними повноважень, визначення їхніх прав та обов'язків та створення належної системи нагляду. Про це йдеться у спільній заяві групи послів G7.

Послідовна висока оцінка послів країн «Великої сімки» підтверджує, що Україна обрала вірний шлях і впевнено рухається до успішного завершення реформи децентралізації. Наразі перед нами стоїть надважливе завдання – внесення змін до Конституції України. Вони закріплять перехід до децентралізованої моделі держави, створять фінансову основу для ефективного розвитку територіальних громад, а також допоможуть переформувати місцеві державні адміністрації в префектури тощо.

За третій квартал поточного року зросли видатки об'єднаних територіальних громад на надання соціальних послуг ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Громади збільшили видатки на надання соціальних послуг. Так, за третій квартал зростання склало 20%. У 90% громад ця сума становить майже 5 млрд грн. Цього року Мінсоцполітики ввело індикатор соціального бюджету в громадах, щоб соціальна сфера не фінансувалася за залишковим принципом, а люди отримували якісні соціальні послуги.

За перші 10 місяців цього року місцеві бюджети зросли майже на 50 млрд грн.

Цього тижня ми затвердили два законопроекти, які усувають дублювання повноважень органів місцевого самоврядування різних рівнів. Місцеві органи влади самі визначатимуть структуру своїх виконавчих підрозділів.

Реформа енергетики, програми енергоефективності та енергонезалежності

Зеленський: Нам вдалося зберегти стабільність в енергетиці ([Укрінформ](#)).

Попри несприятливі умови Україні вдалося зберегти стабільність в енергетиці та стримати зростання тарифів на житлово-комунальні послуги.

Про це Президент Володимир Зеленський сказав під час щорічного послання про внутрішнє і зовнішнє становище України у Верховній Раді, повідомляє кореспондент Укрінформу.

В Україні ініціюють введення тимчасових адміністрацій у разі загрози енергопостачанню ([Укрінформ](#)).

Міністерство енергетики оприлюднило для громадського обговорення законопроект про введення тимчасових адміністрацій в енергетичних

компаніях при загрозі безпеці постачання електроенергії. (...) відповідні документи оприлюднені на сайті Міненерго.

Міністерство пропонує визначити механізм введення тимчасової адміністрації до суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність в енергетичній сфері, в разі загрози безпеці постачання електричної енергії та/або порушення ліцензійних вимог провадження господарської діяльності для природних монополій.

Згідно з проектом документа, процедура введення тимчасової адміністрації здійснюватиметься Міненерго, а компанії будуть передаватися в управління підприємству, установі чи організації, що належить до сфери управління державних органів або державі.

Адміністрація вводиться на строк, що не перевищує 6 місяців. Її введенню мають передувати відповідне повідомлення від Міненерго Кабінету Міністрів та консультації щодо визначення тимчасового адміністратора.

Запорізька АЕС вперше працює на 100 % потужності – Енергоатом (Укрінформ).

Запорізька атомна електростанція вперше в історії вітчизняної атомної галузі працює на 100 % встановленої потужності – 6 040 МВт. (...) про це повідомили в пресслужбі НАЕК «Енергоатом».

Т.в.о. генерального директора Запорізької АЕС Дмитро Вербицький:

Вперше в історії Запорізька АЕС видає історичний максимум електроенергії для потреб населення та промисловості України.

Міністр енергетики обговорив із керівництвом ЄБРР фінансування проєктів декарбонізації (Укрінформ).

Відбулася зустріч міністра енергетики Германа Галуценка з керівництвом Європейського банку розвитку та реконструкції – віцепрезидентом Аланом Пію і віцепрезидентом з політики та партнерства Марком Боуменом. Сторони обговорили процеси та перспективи декарбонізації енергетичного сектору України, справедливу трансформацію вугільних регіонів, розвиток ядерної та відновлюваної енергетики.

Укртрансгаз приєднався до міжнародного проєкту з виробництва водню на заході України (Укрінформ).

АТ «Укртрансгаз» підписав меморандум із низкою партнерів, який передбачає реалізацію проєкту із виробництва водню на Західній Україні.

В. о. гендиректора Укртрансгазу Сергій Перелома:

Оператор газосховищ України приєднався до міжнародного проєкту з виробництва водню в Україні «H2EU+Store» Учора підписали відповідний меморандум із провідними гравцями газового ринку із Словаччини, Німеччини та Австрії. Під документом свої підписи поставили представники

RAG Austria, GAS CONNECT AUSTRIA, Bayerngas, Bayernets, Open Grid Europe, Eustream, Nafta. З української сторони ініціативу підтримали Нафтогаз України, Оператор ГТС України та Еко-Оптіма.

Він повідомив, що ініціатива «H2EU+Store» передбачає у майбутньому виробництво водню на Західній Україні, його транспортування та зберігання на території Центральної Європи та постачання кінцевим споживачам у Німеччині.

Крім того, планується інтенсифікація виробництва відновлюваної електроенергії для виробництва водню в Україні, модернізація газотранспортної інфраструктури та потужностей для зберігання водню в ПСГ України та Центральної Європи.

Міненерго затвердило прогнозний баланс електроенергії на 2022 рік ([Укрінформ](#)).

Міністерство енергетики затвердило прогнозний баланс електроенергії на 2022 рік, в якому передбачене збільшення виробництва електроенергії на 2,5 % до 161 млрд кВт-год.

Зокрема, наступного року 52 % електроенергії в країні має виробити атомна генерація – майже 84 млрд кВт-год. При цьому у січні-лютому 2022 року навантаження на АЕС зросте майже на 22 % у порівнянні з аналогічним періодом 2021 року.

Обсяг відновлюваної енергетики у прогнозному балансі на 2022 рік збільшено на 21 % у порівнянні з 2021 роком е до 15 млрд кВт-год.

Теплові електростанції у 2022 році мають виробити 42 млрд кВт-год., ТЕЦ та когенерація – 9,8 млрд кВт-год., ГЕС та ГАЕС – сумарно 8,6 млрд кВт-год.

Зазначається, що на сьогодні основне навантаження в енергосистемі України несе атомна генерація. Станом на 26 листопада з 15 атомних енергоблоків працюють 13 з навантаженням близько 12 тис МВт.

Президент аносував масштабний проєкт термомодернізації багатоквартирних будинків ([Укрінформ](#)).

Президент Володимир Зеленський:

Ми продемонструємо дуже серйозний крок у наступному році й через рік щодо термомодернізації. Ми зробимо пілотну велику кількість багатоповерхових будинків і на цьому прикладі покажемо всім, що ці домівки беруть газу в 2 рази менше.

Він назвав термомодернізацію єдиною реформою, що наразі здатна забезпечити енергонезалежність держави. Орієнтовну вартість реформи Зеленський оцінив у 300 млрд гривень, в тому числі 100 млрд гривень планується витратити у перших три роки.

За словами Зеленського, програма має бути розписана не на 10 років, а на 5 років.

Проект державного бюджету на 2022 рік передбачає виділення 2,6 млрд гривень на поповнення статутного капіталу державної установи «Фонд енергоефективності».

У грудні будуть додаткові поставки вугілля – Зеленський (Укрінформ).

Наразі Україна законтрактувала 11 кораблів з вугіллям, у грудні очікуються додаткові поставки.

Про це Президент Володимир Зеленський заявив під час пресмарафону «30 запитань Президенту України».

У Запоріжжі презентували проєкт реконструкції греблі ДніпроГЕС (Укрінформ).

Початок реконструкції греблі ДніпроГЕС планують розпочати влітку 2022 року.

Про це під час робочої зустрічі, присвяченої обговоренню майбутньої реконструкції дамби, сказав головний архітектор проєкту Юрій Лукашев.

Energy Community надало згоду на сертифікацію Укренерго – НКРЕКП (Укрінформ).

Секретаріат Енергетичного співтовариства (Energy Community) надав Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, згоду на остаточну сертифікацію оператора системи передачі НЕК «Укренерго».

Член НКРЕКП Ольга Бабій:

Це досить непроста бюрократична процедура. Для цього треба було: прийняти зміни до законодавства; розробити і прийняти купу нормативно-правових актів міністерств і відомств; привести у відповідність до вимог моделі ISO НЕК «Укренерго»; розробити модель управління НЕК «Укренерго», незалежну від власника; перевірити всі відповідності і підтвердити все документально.

На Запорізькій АЕС чотири енергоблоки повністю перейшли на паливо Westinghouse (Укрінформ).

На Запорізькій АЕС завершився етап повного переходу чотирьох блоків на ядерне паливо альтернативного постачальника – компанії Westinghouse.

Нафтогаз продаватиме компаніям газ для потреб населення до травня 2022 року (Укрінформ).

Кабінет Міністрів зобов'язав Групу Нафтогаз продавати «блакитне паливо» для потреб населення газопостачальним компаніям, які є учасниками балансувальної групи Нафтогазу, до 30 квітня 2022 року включно. (...) про це йдеться у постанові уряду № 1237 від 29 листопада.

Відповідне рішення стосується акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» та товариства з обмеженою відповідальністю «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг».

Транзит газу до ЄС: Шмигаль у Брюсселі провів переговори з Шефчовичем ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Обговорили основні напрямки стратегічного партнерства у сфері енергетики й сировини з віцепрезидентом Єврокомісії Марошем Шефчовичем. Україна прагне зміцнювати співробітництво, залишатися надійним транзитером газу та сприяти підвищенню енергетичної безпеки в Європі.

Міністерство енергетики констатує стабілізацію ситуації із постачанням вугілля для теплової генерації ([Укрінформ](#)).

Міністр енергетики Герман Галущенко:

Останні дні ми бачимо стабілізацію в постачанні, пішло накопичення. За його словами, достатню кількість кораблів з вугіллям законтрактував холдинг ДТЕК, а один корабель уже розвантажений для ПАТ «2Центр енерго». Галущенко зауважив, що рух кожного судна наразі постійно відстежується.

Урядовець також повідомив, що є невеликий імпорт вугілля із Польщі – близько 120 тис. тонн у місяць, у листопаді надійшло 45 тис. тонн вугілля з Казахстану за старими контрактами.

Міненерго підписало з нідерландською компанією дві угоди про розподіл продукції ([Укрінформ](#)).

Міністерство енергетики України та голландська компанія EP UKRAINE B.V. (засновниками якої є EP Power Europe, a.s (Чехія) та NAFTA a.s (Словаччина) підписали угоди про розподіл продукції за двома ділянками – Грунівська і Охтирська.

Зазначається, що мінімальні інвестиції за цими двома угодами складуть близько 1,5 млрд грн. Строк реалізації угод становить 50 років.

Україна відновила імпорт електроенергії з Білорусі ([Укрінформ](#)).

6 листопада Україна відновила імпорт електроенергії з Білорусі.

(...) у повідомленні Міністерства енергетики Білорусі в Телеграмі йдеться про те, що білоруська електроенергія почала надходити в українську енергосистему 6 листопада. Відповідно до підписаного контракту, постачання здійснюватиметься протягом листопада.

Графік постачання електроенергії сформований білоруською стороною з урахуванням наявних технічних можливостей: режимів роботи енергосистеми і потужностей генеруючого обладнання.

Ціна газу для населення протягом опалювального періоду не змінюватиметься – Міненерго (Укрінформ).

Ціна на газ для населення України протягом опалювального сезону 2021 – 2022 років залишатиметься незмінною.

Як передає Укрінформ, про це повідомили в пресслужбі Міністерства енергетики.

Заступник міністра енергетики Максим Немчинов:

Для прямих договорів домогосподарств з Нафтогазом ціна на газ становить 7,96 грн за кубометр, для теплогенеруючих компаній – 7,42 грн.

За його словами, наразі Україна має достатню кількість запасів газу для нормального проходження опалювального сезону усіма побутовими споживачами та всією соціальною сферою.

На базі Центренерго створять вертикально інтегровану компанію – Шмигаль (Укрінформ).

Кабінет Міністрів створить вертикально інтегровану компанію, яка об'єднає ПАТ «Центренерго» та державні вугільні шахти.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Сьогодні маємо важливе рішення щодо початку створення вертикально інтегрованої компанії на базі Центренерго. Мова йде про те, щоб державна компанія Центренерго та державні шахти об'єднати в єдину структуру.

За його словами, це дозволить забезпечити безперебійне постачання вугілля для Центренерго й канал збуту продукції для державних шахт. При цьому, Кабмін не буде відмовлятися від планів приватизації ПАТ «Центренерго».

На сьогодні до мережі підключено 11 енергоблоків атомних електростанцій (АЕС), ще три блоки планується підключити у листопаді-грудні (Укрінформ).

Про це заявив міністр енергетики Герман Галущенко під час години запитань до уряду у Верховній Раді.

Він нагадав, що в цьому опалювальному сезоні атомна генерація буде базовою в енергобалансі. За словами міністра, резерв палива для АЕС дає можливість стабільно пройти осінньо-зимовий період. Зокрема, забезпечено 146% річної потреби в паливі для блоків ВВЕР-1000 та 150% річної потреби для блоків ВВЕР-440.

За січень-листопад 2021 року виробництво електроенергії в Україні становило 141,306 млрд кВт-годин, що на 5,8% більше, ніж за аналогічний період 2020 року (Укрінформ).

Атомні електростанції за січень-листопад 2021 року збільшили виробництво електроенергії на 11,2%, до 77,029 млрд кВт-годин, гідроелектростанції – на 40,8%, до 9,785 млрд кВт-годин.

Виробництво електроенергії на теплоелектростанціях зменшилося на 2%, до 33,593 млрд кВт-год., на теплоелектроцентралях та когенераційних установках – на 31,9%, до 7,611 млрд кВт-год.

Виробництво електроенергії альтернативними джерелами (ВЕС, СЕС, біомаса) за 11 місяців 2021 року становило 11,848 млрд кВт-год., що на 15,9% більше порівняно з аналогічним періодом минулого року (...).

Уряд припинив ліквідацію «Енергетичної компанії України» ([Укрінформ](#)).

Кабінет Міністрів скасував рішення про ліквідацію НАК «Енергетична компанія України».

Відповідну постанову було ухвалено на засіданні уряду 10 листопада.

НАК «Енергетична компанія України» перебуває у стані ліквідації з вересня 2014 року. Припинивши цю процедуру, Кабмін передасть компанії пакет акцій ПАТ «Центренерго», що належить державі.

Після цього статутний капітал «Енергетичної компанії України» підлягатиме збільшенню, а акції додаткової емісії – оплаті майном.

Планується, що 100 % акцій компанії стануть об'єктом великої приватизації.

ПАТ «Центренерго» – єдиний великий виробник електроенергії в Україні, контрольний пакет акцій якого досі належить державі. До складу компанії входять три теплові електростанції: Зміївська, Трипільська та Вуглегірська, що генерують близько 8 % електроенергії в Україні. За останні п'ять років Центренерго кілька разів намагалися приватизувати, але спроби не мали успіху.

Зеленський підписав закон «Про енергетичну ефективність» ([Укрінформ](#)).

Президент України Володимир Зеленський підписав закон «Про енергетичну ефективність», який 21 жовтня цього року прийняв Парламент.

Зазначається, що основна ціль закону – створення нових рамкових умов для стимулювання енергоефективності у всіх секторах економіки.

Цей закон закладає фундамент для фінансування державних програм енергоефективності.

Міненерго вживає заходів для скорочення споживання вугілля на ТЕС ([Укрінформ](#)).

Міністерство енергетики запровадило заходи, що дозволять зекономити до 500 тис. тонн вугілля на місяць для стабільного проходження опалювального сезону.

На 10 днів раніше з ремонту вийшов 1-ий енергоблок Южно-Української АЕС, що дасть додатково в систему 1000 МВт та зменшить споживання вугілля тепловою генерацією до 350 тис. тонн на місяць.

Також будуть запущені Київські ТЕЦ-5 і ТЕЦ-6, Харківська ТЕЦ-5 на природному газі, загальною потужністю 600 МВт. Що, своєю чергою, дозволить додатково зменшити обсяг споживання вугілля на близько 150 тис. тонн вугілля на місяць.

Перший заступник міністра енергетики Юрій Власенко:

Такими діями ми даємо можливість генеруючим компаніям поповнити запаси вугілля на складах.

У нафтогазову галузь України інвестують майже два мільярди гривень – Шмигаль ([Укрінформ](#)).

За попередніми підрахунками, у нафтогазову галузь буде інвестовано не менше 1,9 млрд грн лише за двома угодами, підписаними про розподіл продукції за ділянками Грунівська та Охтирська.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Збільшення власного видобутку газу. На засіданні Кабінету Міністрів цього тижня затвердили умови двох угод про розподіл продукції у межах Грунівської та Охтирської вуглеводневих ділянок. За попередніми підрахунками, у нафтогазову галузь буде інвестовано не менше 1,9 млрд грн. Загалом за останній рік підписано вже 8 угод про розподіл продукції, що дозволяє вже з наступного року суттєво нарощувати видобуток газу.

В Україні наступного року стартує масштабна програма з енергомодернізації ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль сказав, що комплекс енергоефективних заходів допоможе знизити суми в комунальних платіжках для людей.

Шмигаль наголосив, що модернізація котелень спрямована на підвищення енергоефективності та зменшення втрат тепла під час його транспортування мережами.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Виконання реконструкції дозволило при виробництві одиниці теплової енергії знизити порівняно з минулим роком споживання природного газу на 6 %, електричної енергії на 34 % щомісячно та зменшити вплив вартості цих енергоносіїв на величину тарифу на виробництво теплової енергії.

Україна стане активним учасником процесу сертифікації Північного потоку-2 – Єврокомісар ([Укрінформ](#)).

Європейська комісія готова консультиватися з Україною у процесі підготовки висновку щодо сертифікації Північного потоку-2.

Про це повідомила Єврокомісар з питань енергетики Кадрі Сімсон під час зустрічі з міністром енергетики України Германом Галушенком, передає Укрінформ з посиланням на пресслужбу Міненерго.

За словами Сімсон, Єврокомісія готова консультиватися з Україною у процесі підготовки висновку комісії щодо проекту рішення Федерального

мережевого агентства Німеччини Bundesnetzagentur про сертифікацію Північного потоку-2.

Таким чином, Україна стане активним учасником процесу сертифікації не лише політично, а й юридично.

На погашення боргу перед «зеленою» енергетикою спрямували 16,3 мільярда грн ([Укрінформ](#)).

Станом на 19 листопада поточного року ДП «Гарантований покупець» направив 16,3 мільярдів гривень на погашення боргу перед виробниками електроенергії з відновлюваних джерел (ВДЕ).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Говорити про те, що уряд не зацікавлений у виконанні меморандуму із «зеленими», не коректно. Вважаємо це маніпуляцією, адже ми абсолютно зацікавлені.

За його словами, у цьому місяці НЕК «Укренерго» вже здійснила випуск п'ятирічних зелених єврооблігацій на суму 825 мільйонів доларів.

Це дозволило компанії перерахувати для ДП «Гарантований покупець» 19,3 млрд грн, з яких, станом на 19 листопада, 16,3 млрд грн вже направлені виробникам з ВДЕ.

Ремонти на ТЕС: контролюючі органи перевіряють рішення ДТЕК Енерго ([Укрінформ](#)).

Контролюючі державні органи перевіряють ситуації з виведенням енергоблоків в короткочасні ремонти на шести ТЕС компанії ДТЕК Енерго.

У повідомленні ДТЕК йдеться, що наразі триває перевірка державними контролюючими органами ситуацій з виведенням блоків в короткочасні ремонти, що з об'єктивних причин періодично трапляються на ТЕС та ТЕЦ усіх форм власності. Серед них також і ТЕС компанії, зокрема, Бурштинська, Придніпровська, Добротвірська, Курахівська, Запорізька та Ладижинська ТЕС.

Зазначено, що по кожному випадку виведення блоків в короткочасні ремонти фахівці Держенергонагляду проводять відповідні перевірки та фіксують причини збоїв.

У ДТЕК Енерго запевнили, що компанія надає членам комісії максимальне сприяння у роботі. Також компанія сподівається на встановлення реальних та об'єктивних причин тих чи інших ситуацій, що склалися, з огляду на непросту ситуацію в українській енергетиці та її причини.

В Україну прибуло перше судно з вугіллям зі США ([Укрінформ](#)).

В Україну 20 листопада прибуло перше із семи законтракованих ДТЕК суден із вугіллям із США та Колумбії.

Судно класу «Панамакс» причалило до порту «Південний» та призначене для потреб державних ТЕС ПАТ «Центренерго». Обсяг першої поставки становив 60,5 тис. тонн.

ДТЕК домовився з міжнародними постачальниками щодо імпорту в Україну 7 суднових партій із вугіллям. З них 5 поставок з вугіллям із США та 2 поставки – з Колумбії. Обсяг кожної суднової партії становить від 40 до 75 тис. т. Сумарний обсяг договірних поставок, передбачених для покриття потреб українських ТЕС, становить майже 470 тис. т.

У повідомленні йдеться, що всі суднові партії прибудуть до України протягом листопада 2021 – січня 2022 року. Наступна партія очікується наприкінці листопада, 4 – у грудні та 1 – у січні. Усі вони призначені для потреб ТЕС ДТЕК Енерго.

Окрім суднових поставок, компанія імпортує вугілля з Польщі, Казахстану. Таким чином, на сьогодні загальний обсяг вже законтрактованого газового вугілля з Польщі, США та Казахстану становить близько 0,9 млн т.

Імпорт вугілля є тимчасовим заходом для покриття дефіциту палива, тоді як використання вугілля українського видобутку залишається пріоритетним, зазначає пресслужба ДТЕК.

Енергоатом планує до 2040 року збільшити потужність АЕС до 24 ГВт ([Укрінформ](#)).

Державне підприємство «НАЕК «Енергоатом» планує збільшити потужності українських атомних електростанцій (АЕС) до 24 ГВт до 2040 року.

Про це під час міжнародної конференції «Атомні можливості для розвитку країни» повідомив т.в.о. президента Енергоатома Петро Котін (...).

За його словами, планується будівництво енергоблоків не лише у співпраці з американською компанією Westinghouse, але й власне українських. Останній може бути розміщений у місті Орбіта Черкаської області. Цей населений пункт є містом-супутником недобудованої Чигиринської АЕС.

Розглядаються також перспективні майданчики для будівництва АЕС у Західній Україні.

Крім того, Енергоатом планує збудувати нові блоки на існуючих атомних електростанціях. Мультиплікативний ефект від будівництва одного енергоблока у компанії оцінюють у 12 млрд доларів, збільшення ВВП за час експлуатації – у 25 млрд доларів.

Енергоатом і Westinghouse домовилися про добудову блоків Хмельницької АЕС ([Укрінформ](#)).

Державне підприємство «НАЕК «Енергоатом» і американська компанія Westinghouse домовилися про спільну добулову двох енергоблоків Хмельницької атомної електростанції (ХАЕС).

Договір був підписаний у Києві під час міжнародної конференції «Атомні можливості для розвитку країни».

Угоду підписали т. в. о. президента Енергоатома Петро Котін і генеральний директор Westinghouse Патрік Фрагман. Передбачається, що американська компанія добудує третій та четвертий енергоблоки ХАЕС.

ДП «Гарантований покупець» додатково заробило 200 мільйонів від продажу «зеленої» електроенергії ([Укрінформ](#)).

Державне підприємство «Гарантований покупець» додатково заробило 200 млн грн від продажу «зеленої» електроенергії.

Зазначається, що 22 листопада на Українській енергетичній біржі відбувся аукціон державного підприємства «Гарантований покупець» з продажу електроенергії з відновлюваних джерел (ВДЕ). На торги виставили «зелену» електроенергію з постачанням у грудні.

За результатами торгів було продано 96 720 МВт•год, тобто весь обсяг, виставлений на аукціон.

Середньозважена ціна продажу склала 3 422 грн/МВт•год, що двічі вище, ніж було у раніше укладених контрактах.

В повідомленні підкреслюється, що це дало можливість державному підприємству отримати додатково 201,2 млн грн, які будуть спрямовані на розрахунки з виробниками «зеленої» електроенергії.

Укртрансгаз вивів програмний комплекс для обліку газу на європейський ринок ([Укрінформ](#)).

АТ «Укртрансгаз» вивело програмний комплекс Ask-2, розроблений компанією для обліку газу, на європейський ринок.

Програмний комплекс Ask-2, унікальна авторська розробка фахівців Оператора газосховищ України - Укртрансгазу, що дає змогу вести облік газу одночасно у фізичних (куб. м) та в енергетичних (кВт-год) одиницях, офіційно вийшов на європейський газовий ринок. Нещодавно комплекс Ask-2 придбав та почав використовувати оператор ГТС однієї з сусідніх країн Європи.

Програмний комплекс автоматизує процес збору та обробки метрологічної інформації, а також здійснює комерційний і технологічний облік природного газу як на вузлах обліку на виробничих об'єктах, так і в системі загалом.

В Україні Ask-2 застосовується під час транспортування газу магістральними газопроводами та у підземному зберіганні природного газу. Аналогічні функції комплекс зможе виконувати і в газотранспортних системах та мережах ПСГ інших країнах Європи.

НКРЕКП обмежила продаж електроенергії між пов'язаними компаніями ([Укрінформ](#)).

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, внесла зміни до Правил ринку. Зміни передбачають встановлення обмеження у розмірі 50% від місячного обсягу продажу електричної енергії за двосторонніми договорами між виробниками та іншими учасниками ринку електричної енергії, що входять до складу одного вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання або є афілійованими між собою.

У НКРЕКП підкреслили, що таке обмеження пов'язане із надмірною ринковою владою окремих гравців, яка може призводити до монополізації на ринку, спотворювати цінову політику на ринку електричної енергії та несе загрозу його ефективному, конкурентному та стабільному функціонуванню.

Очікується, що зміни посилять конкуренцію в частині попиту, оскільки сприятимуть розширенню кола покупців електроенергії за двосторонніми договорами на біржі за ринковими цінами. Крім того, такий крок дозволить зменшити частку пропозиції ресурсу великих вертикально інтегрованих гравців ринку, що запобігатиме викривленню конкуренції на відповідних сегментах ринку.

В Апараті РНБО ухвалили рекомендації щодо сталої роботи Об'єднаної енергосистеми ([Укрінформ](#)).

В Апараті Ради національної безпеки і оборони ухвалили рекомендації органам виконавчої влади та суб'єктам енергоринку щодо забезпечення сталої роботи Об'єднаної енергосистеми України та гарантованого забезпечення вітчизняних споживачів електроенергією.

В Апараті РНБО відбулося чергове засідання робочої групи з питань подолання загроз в енергетичній сфері.

Учасники засідання обговорили питання щодо стану виконання рішень РНБО в енергетичній сфері, заслухавши відповідні звіти органів виконавчої влади.

До порядку денного також було внесено питання про умови роботи ТЕЦ та ТЕС на природному газі для забезпечення стабільного проходження осінньо-зимового періоду 2021/22 року; стосовно погашення боргів минулих періоді та забезпечення роботи постачальника «останньої надії».

Виробництво електроенергії цього року зросло на 6,6 % - Міненерго ([Укрінформ](#)).

За січень-жовтень 2021 року виробництво електроенергії в Україні становило 127,722 млрд кВт-годин, що на 6,6 % більше, ніж за аналогічний період 2020 року.

Економіка та фінанси

Цьогоріч ВВП України перевищить рекордні \$190 мільярдів – Президент ([Укрінформ](#)).

Валовий внутрішній продукт (ВВП) України за 2021 рік перевищить 190 млрд дол., що у доларовому еквіваленті є найвищим за часи незалежності показником.

Президент Володимир Зеленський:

У 2021 році розмір економіки України вперше досягне рекордного рівня за період незалежності, перевищить 190 млрд дол. Це більше ніж за докризові 2008 та 2013 роки.

Він зазначив, що вперше, починаючи з 2013 року, державний борг України буде меншим за 50 % ВВП. При цьому, в останні роки держборг більшості країн стрімко зростає і в середньому у світі перевищує 90 %.

Президент Володимир Зеленський:

Наші золотовалютні резерви зросли і сьогодні сягають 30 млрд дол., що є найвищим показником з того ж 2013 року.

В Україні розпочав роботу Market Research Tool для учасників держзакупівель ([Укрінформ](#)).

Портал Market Research Tool – MRT дозволяє максимально швидко та просто вибрати найкращі цінові пропозиції на ринку державних закупівель в Україні.

Голова експертної організації StateWatch Гліб Канєвський:

Market Research Tool – MRT – це абсолютно безкоштовний інструмент. Основне завдання, яке перед ним стояло, - дуже швидко та максимально спрощено для всіх представників тендерних комітетів України агрегувати інформацію про ціни за одиницю товару, порівнювати ці ціни і допомогати замовникам із тендерних комітетів вибрати найкращі цінові пропозиції, які існують на ринку державних закупівель в Україні.

Він зазначив, що MRT на сьогодні дозволяє тендерним комітетам безкоштовно забезпечити виконання кількох завдань: перше – розрахувати очікувану вартість закупівель, друге – знайти потенційних постачальників і третє – здійснити контроль над закупівлями.

Мінфін розмістив облігації на 12,7 мільярда гривень ([Укрінформ](#)).

Міністерство фінансів 30 листопада на аукціоні з розміщення облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП) залучило до бюджету 12,74 млрд грн. (...) про це повідомляє пресслужба Мінфіну.

В повідомленні йдеться, що за результатами проведення розміщень облігацій внутрішньої державної позики 30 листопада 2021 року, до державного бюджету залучено 12 743 147 702,58 грн (за курсом НБУ).

Нацбанк оновлює підходи до розрахунку та оприлюднення офіційного курсу гривні ([Укрінформ](#)).

Національний банк України з 4 січня 2022 року розраховуватиме офіційний курс гривні до іноземних валют та довідкове значення курсу гривні до долара США за оновленою методологією.

Зокрема, буде запроваджено підхід, відповідно до якого до розрахунку офіційного/довідкового курсу гривні братимуться лише угоди з найрелеватнішим обсягом для українського міжбанківського ринку, а саме від 0,1 до 5 млн дол. США. Натомість Національний банк відмовиться від відсікання угод, обсяг яких більш ніж на два стандартних відхилення відрізняється від середньоарифметичного обсягу ряду угод.

Крім того, починаючи з 4 січня 2022 року на першому етапі відсікання з розрахунку вилучатимуться угоди, що відрізняються на 2 % від медіани курсу первісного ряду угод, а не від середньоарифметичного значення курсу первісного ряду угод, що передбачає чинна методологія; зміну часу збору даних для обчислення офіційного курсу гривні до іноземних валют, облікової ціни банківських металів, а також зміну часу їх оприлюднення.

До загального фонду держбюджету з початку року надійшло на 4,4 % більше розпису – Мінфін ([Укрінформ](#)).

До загального фонду державного бюджету за січень – листопад 2021 року надійшло 984,3 млрд грн або 104,4 % від розпису звітного періоду.

У цілому до загального фонду державного бюджету за січень – листопад 2021 року надійшло 984,3 млрд грн або 104,4 % від розпису звітного періоду (+41,6 млрд грн). За платежами, сплату яких до бюджету контролює Державна податкова служба, надходження становили 564,7 млрд грн, розпис на січень – листопад виконано на 105,6 % (+30,0 млрд грн), Державна митна служба – 363,9 млрд грн, виконання становило 103,9 % (+13,8 млрд грн).

У листопаді 2021 року до загального фонду державного бюджету надійшло 122,2 млрд гривень. Місячний розпис виконано на 110,2% (+11,3 млрд грн).

Надходження єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до Пенсійного фонду та фондів соціального страхування за 11 місяців 2021 року становили 310,4 млрд грн, що на 7,9 млрд грн перевищило очікувані (планові) показники ДПС на відповідний період. Із зазначеної суми 29,8 млрд грн надійшло в листопаді.

За оперативними даними ДКСУ за січень-листопад 2021 року видатки за загальним фондом державного бюджету становили 1 048,1 млрд грн або 93,5 % від розпису на звітний період. Фінансування соціальних видатків, видатків на оборону, на обслуговування боргу та субвенції й дотації місцевим бюджетам здійснювалось у повному обсязі відповідно до розпису на підставі платіжних доручень.

За січень-листопад 2021 року загальний фонд державного бюджету виконано з дефіцитом у розмірі 57,4 млрд грн при розписі на звітний період у сумі 175,7 млрд гривень.

Уряд схвалив цьогоріч держгарантії на портфельній основі 12 банкам ([Укрінформ](#)).

Кабінет Міністрів України 2 грудня ухвалив постанову «Про надання державних гарантій на портфельній основі у 2021 році».

У Мінфіні зазначили, що реалізація документа дозволяє надати державні гарантії 12 банкам-кредиторам, що пройшли відбір для отримання часткового гарантування державою зобов'язань за портфелем кредитів для мікро-, малих та середніх підприємств.

Також визначається граничний розмір таких гарантій для кожного окремого банку-кредитора, а міністру фінансів надаються повноваження щодо укладання відповідних правочинів.

За результатами отриманих від банків заявок встановлено граничні розміри надання державних гарантій на портфельній основі на загальну суму 8,084 млрд грн таким банкам: АТ «Ощадбанк» – 2 млрд грн, АТ КБ «ПриватБанк» – 2 млрд грн, АБ «Укргазбанк» – 1,5 млрд грн, АТ «Укрексімбанк» – 1 млрд грн, АТ «Гаскомбанк» – 600 млн грн, АТ «ОТП Банк» – 500 млн грн, АТ «Піреус банк МКБ» – 139 млн грн, АТ «Банк Альянс» – 100 млн грн, АТ «Кредитвест банк» – 95 млн грн, АТ «КІБ» – 90 млн грн, АТ «Асвіо банк» – 30 млн грн та ПАТ «МТБ» – 30 млн грн.

В Україні розпочали створення 24 нових індустріальних парків - голова комітету Ради ([Укрінформ](#)).

Голова Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку Дмитро Наталуха:

Незважаючи на те, що стимули до розвитку індустріальних парків, закладені до оновленого закону, ще в повній мірі не працюють, результати вже є. Так, від часу його прийняття у вересні цього року в країні розпочато створення 24 нових індустріальних парків (ІП). Деякі вони вже фізично будуються, деякі готується документація і йде проектування, але факт залишається фактом – більше двох десятків парків вже в роботі в 11 областях України.

За його словами, сукупно заявлені інвестиції в нові проекти ІП становлять 884 млн грн, загальна площа парків – 557 га.

Голова Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку Дмитро Наталуха:

Якщо ці дані перевести у робочі місця за коефіцієнтами Організації Об'єднаних Націй по промисловому розвитку UNIDO, то лише у цих 24 парках можна потенційно створити 28 тисяч робочих місць. Звісно, не всі парки швидко запуснуться, бо ресурс державних стимулів обмежений, але те, що інструмент ІП працює – це вже доконаний факт, підкріплений відповідними цифрами.

Доступної іпотеки ухвалили на мільярд гривень – Мінфін ([Укрінформ](#)).

Уповноважені банки за програмою «Доступна іпотека 7 %» станом на 2 грудня 2021 року підписали 1157 кредитних договорів на загальну суму 1,005 млрд гривень.

Як передає Укрінформ, про це повідомили в Міністерстві фінансів.

В повідомленні йдеться, що станом на 2 грудня поточного року уповноваженими банками з виконання Державної програми «Доступна іпотека 7 %» підписано 1157 кредитних договорів на загальну суму 1,005 млрд грн, як на первинному (24,77 %), так і вторинному (відповідно – 75,23 %) ринках.

Загалом до уповноважених банків надійшло 1611 заявок на участь у програмі на загальну суму 1,416 млрд грн, з яких 24,91 % становить первинний ринок і 75,09 % – вторинний.

За програмою доступних кредитів бізнес отримав 1,4 мільярда гривень – Мінфін ([Укрінформ](#)).

Минулого тижня за програмою «Доступні кредити 5-7-9 %» підприємцям видали 584 позики на 1,43 млрд грн.

Кабінет Міністрів і Міжнародна фінансова корпорація розвиватимуть проєкти державно-приватного партнерства в Україні ([Укрінформ](#)).

(...) про це йшлося під час онлайн-зустрічі Прем'єр-міністра Дениса Шмигала і керуючого директора, виконавчого віцепрезидента Міжнародної фінансової корпорації (МФК) Махтара Діюпа.

Глава уряду підкреслив, що Україна активно відновлює інфраструктуру й прагне розвивати механізм державно-приватного партнерства (ДПП).

За його словами, МФК і Мінінфраструктури узгодили перші дві ділянки дороги для майбутніх проєктів ДПП: Луцьк – кордон Польщі та Харків – Запоріжжя.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Ми плануємо, що угоди з МФК будуть укладені до кінця цього року. Будівництво за кошти приватних інвесторів відбуватиметься вперше. Дуже важливо залучити якісних інвесторів у перші пілотні проєкти, аби масштабувати механізм на більшу кількість об'єктів.

Прем'єр-міністр відзначив високий рівень співпраці з МФК щодо підготовки пілотних проєктів концесії морських портів «Ольвія» та «Херсон». Враховуючи позитивні результати концесії, співпраця буде продовжена й по «Морському торговельному порту «Чорноморськ».

Мінфін розмістив облігації на 11,7 мільярда гривень ([Укрінформ](#)).

На аукціонах ОВДП 9 листопада було запропоновано сім випусків цінних паперів в національній валюті і один – в іноземній валюті; за підсумками аукціонів до бюджету залучили 11,7 млрд грн в еквіваленті.

Строк обігу пропонованих державних облігацій в гривні – 3 місяці, 1 рік, 1,5 року, 2 роки, 3 роки, 5 років та 6 років. Строк обігу облігацій, запропонованих у євро, становить 1 рік. Найбільший попит серед гривневих інструментів був зосереджений на 1-річних та 6-річних паперах.

В Україні виробництво сталі цьогоріч зросло на 5,5% (Укрінформ).

За січень-жовтень 2021 року порівняно з аналогічним періодом 2020 року виробництво чавуну в Україні збільшилося на 5,0 %, сталі – на 5,5 %, металопрокату – на 5,4 %.

Прибуток банків за III квартал перевищив аналогічний докризовий рівень – НБУ (Укрінформ).

Прибутковість банківського сектору за липень-вересень 2021 року перевищила рівень докризового аналогічного періоду 2019 року і становила 21,3 млрд грн.

Прибуток банківського сектору за III квартал становив 21,3 млрд грн і був у 1,5 раза більшим, ніж у відповідному періоді 2020 року. За дев'ять місяців прибуток сектору становив 51,4 млрд грн. Це вищий обсяг, ніж у відповідному періоді докризового 2019 року.

Чинниками прибутковості є триваюче зростання операційної ефективності та істотне скорочення відрахувань до резервів.

Нацбанк за тиждень викупив з ринку рекордні 858 мільйонів доларів (Укрінформ).

Національний банк протягом 8-12 листопада викупив на міжбанківському ринку рекордний в цьому році обсяг валюти – 858,3 млн доларів.

Майже весь обсяг викупленої валюти становили валютні кошти державної компанії НЕК «Укренерго», яка розмістила 5-річні єврооблігації під держгарантії на 825 млн доларів та ставкою 6,875 % річних. Компанія мала конвертувати отримані від кредиторів валютні кошти в гривню для розрахунків із генерацією «зеленої» енергетики.

ВВП України у III кварталі зріс на 2,4 % (Укрінформ).

За оперативною оцінкою Держстату, валовий внутрішній продукт (ВВП) України за третій квартал 2021 року збільшився на 2,4 % порівняно із третім кварталом 2020 року.

Цьогоріч банки видали іпотечних кредитів на понад 6 мільярдів – НБУ (Укрінформ).

За січень-вересень 2021 року банки видали понад 7,5 тисяч іпотечних кредитів на загальну суму майже 6,1 млрд грн.

Українські банки повідомили, що у вересні 2021 року видали 943 іпотечні кредити на загальну суму 812 млн грн. Про видачу нової іпотеки у

звітному місяці поінформували 22 фінустанови. Загалом за перші дев'ять місяців року банками видано понад 7,5 тисяч іпотечних кредитів на загальну суму майже 6,1 млрд грн.

Зазначається, що в порівнянні з січнем-вереснем минулого року нове іпотечне кредитування більш ніж подвоїлося за кількістю договорів та зросло у 2,7 раза в грошовому вимірі. Про це свідчать результати чергового опитування банків про обсяги наданих населенню іпотечних кредитів.

Кабмін схвалив Стратегію цифрового розвитку державних фінансів (Укрінформ).

17 листопада на засіданні уряду було прийнято розпорядження про схвалення Стратегії здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Системи управління державними фінансами до 2025 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації.

Зауважується, що реалізація розпорядження створить можливість для подальшої якісної цифрової трансформації СУДФ, проведення автоматизації бізнес-процесів, а також автоматизації процесів у сфері державного внутрішнього контролю, моніторингу та оцінки фіскальних ризиків.

Рада ухвалила у першому читанні законопроект про ринок деревини (Укрінформ).

Верховна Рада у першому читанні підтримала законопроект «Про ринок деревини».

За відповідний законопроект №4197-д «Про ринок деревини» проголосувало 276 народних депутатів.

Метою законопроекту є комплексне врегулювання відносин, пов'язаних з купівлею-продажем деревини, а також визначення правових, економічних та організаційних засад функціонування ринку деревини, що сприятиме розвитку цього ринку і забезпеченню інтересів усіх його учасників.

Проект спрямований також на узгодження положень закону про ринок

Вкладники неплатоспроможних банків у жовтні отримали майже 50 мільйонів грн (Укрінформ).

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб за 10 місяців 2021 року виплатив вкладникам неплатоспроможних банків 816,2 млн грн гарантованого відшкодування, із них у жовтні – 49,8 млн гривень.

Станом на 1 листопада 2021 року у реєстрі учасників Фонду гарантування вкладів нараховувалося 70 діючих банків. На початок листопада 2021 року триває ліквідація 47 неплатоспроможних банків, ліквідацію 51 банків завершено.

За програмою «Доступна іпотека» ухвалили кредитів на 2958,6 мільйона (Укрінформ).

Уповноважені банки за програмою «Доступна іпотека 7 %» підписали 1104 кредитних договорів на загальну суму 958,6 млн гривень.

В повідомленні йдеться, що станом на 18 листопада поточного року уповноваженими банками з виконання державної програми «Доступна іпотека 7 %» підписано 1104 кредитних договорів на загальну суму 958,6 млн грн як на первинному (24,3 %), так і вторинному (відповідно – 75,7 %) ринках.

Загалом до уповноважених банків надійшло 1546 заявок на участь у програмі на загальну суму 1351,01 млн грн, з яких 25,14 % становить первинний ринок і 74,86 % – вторинний.

Рада оновила закон про страхування ([Укрінформ](#)).

Депутати підтримали у другому читанні законопроект № 5315 «Про страхування».

Необхідність прийняття нової редакції закону про страхування виникла у зв'язку з тим, що з 1 липня 2020 року Нацбанк став регулятором ринків небанківських фінансових послуг, зокрема, і ринку страхування.

У пояснювальній записці до законопроекту йдеться, що оскільки чинний Закон України «Про страхування» був прийнятий 25 років тому, відповідно, його положення не враховують останні тенденції розвитку світової фінансової інфраструктури, а закладені в ньому підходи до регулювання потребують осучаснення, уніфікації норм та створення однорідного регуляторного середовища.

Зеленський ініціював електронне подання компаніями інформації про бенефіціарів ([Укрінформ](#)).

Президент Володимир Зеленський подав на розгляд Верховної Ради законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення надання інформації для цілей фінансового моніторингу».

Документ передбачає можливість швидкої та зручної електронної подачі інформації представниками бізнесу та іншими юридичними особами для фінансового моніторингу з метою протидії легалізації (відмиванню) коштів, отриманих злочинним шляхом.

Президент Володимир Зеленський:

Україна стала першою країною у світі, яка почала публічно відображати інформацію про кінцевих бенефіціарів юридичних осіб, подавши приклад іншим.

Цьогоріч план доходів бюджету перевиконали на 29 мільярдів грн – Рахункова палата ([Укрінформ](#)).

У січні-вересні 2021 року план доходів загального фонду державного бюджету перевиконано на 29 млрд грн.

Шевченко назвав пріоритети НБУ в межах співпраці з МВФ (Укрінформ).

Національний банк у межах співпраці з Міжнародним валютним фондом і надалі продовжуватиме фокусуватися на важливих для України напрямках.

Голова Нацбанку Кирило Шевченко:

Надалі у межах співпраці продовжуємо фокусуватися на важливих для України напрямках. Це посилення незалежності Національного банку шляхом подальшого вдосконалення системи корпоративного управління, проведення монетарної політики, спрямованої на повернення інфляції до цілі 5 %, дотримання режиму плаваючого обмінного курсу, продовження поступової валютної лібералізації й зміцнення потужності банківського пруденційного нагляду для збереження високоліквідної та капіталізованої банківської системи.

Співпраця з МВФ забезпечує майже половину потреби у зовнішніх фінансах на 2022 рік – Марченко (Укрінформ).

Продовження програми співробітництва з Міжнародним валютним фондом є можливістю отримати в бюджет всю суму коштів, передбачених чинною програмою – 5 млрд дол. США.

Міністр фінансів Сергій Марченко:

Продовження Програми співробітництва на 2022 рік є можливістю отримати в бюджет всю суму коштів, передбачених існуючою програмою, у розмірі 5 млрд дол. США. Це дозволить нам закрити майже половину потреби у зовнішньому фінансуванні на наступний рік за суттєво нижчою вартістю, ніж наші ринкові операції.

План доходів бюджету за десять місяців перевиконаний на 44 мільярди – Шмигаль (Укрінформ).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

За січень-жовтень цього року до бюджету надійшло на 44 млрд грн більше ніж очікувалось, місцеві бюджети отримали на 13 млрд грн більше ніж очікувалось, і на 47 млрд грн більше у порівнянні з минулим роком.

За його словами, збільшення надходжень до державного бюджету дозволило виділити більше коштів на субсидії, медицину, інфраструктуру та підтримку економіки.

Програма розвитку українського експорту

З початку 2021/2022 маркетингового року (МР, почався із 1 липня 2021 року) по 6 грудня 2021 року експорт зернових та зернобобових сягнув 26,08 млн тонн, що на 3,78 млн тонн більше, ніж за аналогічний період минулого МР (Укрінформ).

Було експортовано 14,60 млн тонн пшениці (на 2,502 млн тонн більше, ніж за аналогічний період 2020/2021 МР), 4,97 млн тонн ячменю (на 1,26 млн тонн більше), 82,9 тис. тонн жита (на 81,2 тис. тонн більше), 6,21 млн тонн кукурудзи (на 84 тис. тонн більше). Також за цей період було експортовано 53,1 тис. тонн борошна (на 17,4 тис. тонн менше) (...).

За даними Мінагрополітики, станом на 19 листопада, українські аграрії зібрали 76,7 млн тонн зернових та зернобобових на площі 14,9 млн га.

За підсумками горіхового сезону, що минув (жовтень 2020 року – вересень 2021 року), виручка від експорту грецького горіха знизилася на 20% порівняно з попереднім сезоном, до 98,6 млн дол ([Укрінформ](#)).

Експорт ядра волоського горіха знизився з 36 тис. тонн (у сезон 2019/2020 років) до 25,9 тис. тонн (у сезон 2020/2021 років), експорт нелущеного горіха – з 20,8 тис. тонн до 8,8 тис. тонн.

Зокрема, продаж ядра волоського горіха в Туреччину скоротився на 77%, нелущеного горіха – на 69%. Це зумовлено митом на імпорт волоських горіхів, яке Туреччина збільшила з 31 грудня 2020 року до 15%. Також було встановлено мінімальні імпорتنі ціни: 3500 дол. за тонну горіха у шкаралупі та 6500 дол. за тонну ядра (...).

Станом на 8 грудня 2021 року, згідно з даними митниці, було експортовано майже 15 млн тонн пшениці, з них 9,8 млн тонн продовольчої та 5,13 млн тонн фуражної ([Укрінформ](#)).

Аналітик зернового ринку Марина Маринич відзначила високу частку продовольчої пшениці в експорті з початку 2021/2022 маркетингового року (МР) на рівні 66%.

За словами експерта, відвантаження продовольчої пшениці зростали за підтримки зростання попиту з боку імпортерів, які віддають перевагу пшениці з високим вмістом протеїну (для продовольчих цілей) – Саудівська Аравія, Єгипет, Алжир та інші країни MENA (Middle East and North Africa). За неповне півріччя експорт майже досягнув обсягів минулих років за весь сезон (...).

У жовтні 2021 року українські підприємства експортували 4,7 тис. тонн кукурудзяного крохмалю, що на 61% вище від вересневих відвантажень і на 150% вище за показники жовтня 2020/2021 маркетингового року (МР) ([Укрінформ](#)).

З початку сезону експорт становить 7,5 тис. тонн. Це на 69% вище порівняно з аналогічним періодом минулого року.

За інформацією експертів Украгроконсалту, лідером за обсягами закупівель українського крохмалю залишається Китай, частка якого дорівнює 32%, а обсяги імпорту у 27 разів перевищують минулорічні (...).

Станом на 15 грудня експорт зернових та зернобобових у 2021/2022 маркетинговому році (МР, почався із 1 липня 2021 року) сягнув 28,70 млн тонн, що на 4,84 млн тонн більше, ніж на цю дату минулого МР ([Укрінформ](#)).

З 1 липня по 15 грудня 2021 року було експортовано 15,25 млн тонн пшениці (на 3,08 млн тонн більше, ніж за аналогічний період 2020/2021 МР), 5,06 млн тонн ячменю (на 1,32 млн тонн більше), 86,5 тис. тонн жита (на 84,8 тис. тонн більше), 8,08 млн тонн кукурудзи (на 0,85 млн тонн більше). Також за цей період було експортовано 56,1 тис. тонн борошна (на 17,2 тис. тонн менше).

Саудівська Аравія відкрила ринок для українських морепродуктів та чорної ікри ([Укрінформ](#)).

Україна та Королівство Саудівська Аравія погодили форму сертифіката на експортовані з України продукти, що походять від водних тварин (ікра, морепродукти тощо).

Голова Держпродспоживслужби Владислава Магалецька:

Ринок Королівства Саудівської Аравії вкрай важливий для України. З кожним роком наші експортери отримують на ньому все більше можливостей. Це стосується виробників м'яса, молока, меду, яєць. Тепер же українські виробники отримали бажану можливість експортувати до Королівства продукти, що походять від водних тварин. А якщо конкретно, то ми очікуємо на експорт до Саудівської Аравії чорної ікри українського виробництва.

Цьогоріч експорт товарів зріс на 38% - Держстат ([Укрінформ](#)).

За січень – вересень 2021 року порівняно з аналогічним періодом 2020 року імпорту товарів збільшився на 31,9 %, до 50,35 млрд дол., експорт – на 38,2 %, до 48,38 млрд дол.

Відповідно, сальдо зовнішньої торгівлі України було негативним і становило 1,97 млн дол. (за дев'ять місяців 2020 року також негативне – 3,17 млн дол.).

Зовнішньоторговельні операції у січні – вересні 2021 року проводились із партнерами із 232 країн світу.

Найбільше товарів за дев'ять місяців 2021 року Україна експортувала до Китаю (на 6,13 млрд дол.; на 27,6 % більше, ніж за січень – вересень 2020 року), Польщі (на 3,99 млрд дол.; на 71,3 % більше) і Туреччини (на 2,75 млрд дол.; на 65,8 % більше).

Експорт до країн ЄС становив 19,43 млрд дол. (на 54,2 % більше проти відповідного періоду торік), а його питома вага у загальному обсязі українського експорту сягнула 40,2 %.

Більше за все у січні – вересні 2021 року Україна продала на зовнішніх ринках чорних металів (на 10,31 млрд дол.; на 79,7 % більше, ніж за січень – вересень торік); зернових (на 7,76 млрд дол.; на 14,8 % більше); жирів та олій

тваринного або рослинного походження (на 4,74 млрд дол.; на 18,7 % більше).

Цього маркетингового року Україна має намір експортувати 60 мільйонів тонн зерна ([Укрінформ](#)).

У 2021/2022 маркетинговому році (МР) Україна планує експортувати понад 60 млн тонн зерна.

У 21/22 маркетинговому році Україна має намір експортувати понад 60 млн тонн зерна. Серйозним викликом в цьому питанні є забезпечення пропускну здатності морських портів.

За словами заступника міністра економіки України – Торгового представника України Тараса Качки, ще 10 років тому питання пропускну здатності українських морпортів викликало жваві дискусії, однак, останні п'ять років їх потужність збільшилася – з 49,3 млн тонн у 2016 році до 81,5 млн тонн у 2021-му році.

Оборот торгівлі агропродукцією з країнами Азії за рік зріс на 20 % ([Укрінформ](#)).

У січні-вересні 2021 року оборот торгівлі агропродовольчими товарами між Україною і Азією збільшився проти минулорічних показників за відповідний період на 20 % і сягнув показника у 10,0 млрд дол. США.

Про це повідомив Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки». В ІАЕ зазначили, що сальдо торгівлі вдалося збільшити до 8,0 млрд дол. США. Це відбулось внаслідок зростання вітчизняного експорту (+1,5 млрд дол. США), що перевищило зростання імпорту з країн азійського регіону (+0,1 млрд дол. США).

Головними торговельними партнерами для України в Азії є Китай, Індія, Туреччина, Індонезія, Саудівська Аравія, Іран, Ірак, Пакистан та Ізраїль. Сумарно ці країни акумулюють понад 4/5 вартісних обсягів продажів у цей регіон.

Як постачальники продовольства найбільші за вартістю закупівлі вітчизняні компанії-імпортери здійснюють у Туреччині, Індонезії, Китаї та Індії, звідки надходить 76 % від всього азійського імпорту.

Україна цього року експортувала яблука у 65 країн ([Укрінформ](#)).

Голова Держпродспоживслужби Владислава Магалецька:

Робота над відкриттям нових ринків потребує постійних та системних зусиль багатьох державних установ та бізнесу. Це один із важливих напрямів нашої роботи.

За період 2020-2021 років найбільш потужній експорт українських яблук спостерігався до Білорусі, Об'єднаних Арабських Еміратів, Австрії, Молдови, Саудівської Аравії, Швеції, Оману, Малайзії, Казахстану, Греції, Кувейту, Туреччини та Мавританії.

За словами голови Держпродспоживслужби, сьогодні триває робота над відкриттям ринків В'єтнаму, КНР, Єгипту, Індії та Ізраїлю для українських виробників яблук.

Митна політика

Держмитслужба цьогоріч перерахувала до бюджету 432 мільярди (Укрінформ).

Державна митна служба за січень-листопад 2021 року перерахувала до державного бюджету 432 млрд грн, що на 29 млрд грн більше планового показника. (...) про це повідомляється на сайті Держмитслужби.

В повідомленні йдеться, загалом за січень-листопад поточного року Держмитслужба виконала план надходжень на 107 % і перерахувала до держбюджету 432 млрд грн (при запланованому показнику – 403 млрд грн).

Зокрема, у листопаді 2021 року Державна митна служба України перерахувала до бюджету України 49,8 млрд грн (при запланованих 43,2 млрд грн) і виконала план на 115 % або понад план перераховано 6,6 млрд грн.

Таким чином Держмитслужба перевиконала план за січень – листопад 2021 року на 29 млрд грн і перерахувала: до загального фонду – 364 млрд грн та до спеціального фонду – 68 млрд грн.

При цьому за 11 місяців поточного року, в порівнянні з аналогічним періодом минулого року, надходження митних платежів збільшились на 112 млрд грн або на 35 %.

Боротьба з контрабандою дала відчутний економічний ефект – Баканов (Укрінформ).

Системна боротьба з контрабандою дає відчутний економічний ефект. Завдяки роботі Служби безпеки України за цим напрямом з початку 2021 року було донараховано майже 2 млрд грн митних платежів.

Голова СБУ Іван Баканов:

Системна боротьба з контрабандою дає відчутний економічний ефект: завдяки роботі Служби безпеки України за цим напрямом з початку 2021 року було донараховано майже 2 млрд митних платежів і сплачено 981 млн гривень до держбюджету.

Окрему увагу Баканов звернув на запроваджені навесні санкції РБНО до топконтрабандистів: їхні активи було заблоковано, а діяльність багатьох суб'єктів підприємницької діяльності припинена. Під обмеження загалом потрапили 22 фізичних і 146 юридичних осіб.

Від спрощеного оформлення авто на єврономерах в бюджет надійшло 2,9 мільярда грн. (Укрінформ).

Державна митна служба за час спрощеного оформлення автомобілів на єврономерах (із 15 червня по 10 листопада 2021 року) перерахувала до бюджету майже 2,95 млрд гривень.

Загалом протягом перших 180 днів застосування законів України (15.06.2021 – 10.11.2021) митниці оформили 85 203 транспортних засоби; до держбюджету надійшло 2,946 млрд гривень.

У тому числі від оформлення 85 107 легкових автомобілів до держбюджету перераховано 2 943 млн грн; від оформлення 96 вантажних автомобілів – 3 млн грн.

У 2022 році Україна зможе приєднатися до Конвенції про спільний транзит – підсумки місії ([Укрінформ](#)).

Україна має всі шанси наступного року приєднатися до Конвенції про процедуру спільного транзиту та NCTS, що значно спростить митне оформлення вантажів.

Директор підрозділу з транзиту Генерального директорату з питань оподаткування та Митного союзу Єврокомісії Міхаель Ратъс:

Ми можемо підтвердити, що Україна використовує NCTS у національному застосуванні. Прогрес тут справді значний. І у нас є всі підстави вважати, що наступного року Україна, ймовірно, приєднається до держав-підписантів Конвенції.

Водночас він застеріг, що розслаблятися Києву ще зарано – позитивне рішення основної Оціночної місії, яка має дати «зелене світло» приєднанню до Конвенції, можливе, лише якщо Україна у прискореному режимі виконає решту завдань.

Ринок землі та стан аграрної галузі

Аграрії отримали 60 мільйонів грн кредитів під заставу сільгоспземель ([Укрінформ](#)).

Близько 60 млн грн кредитів залучили аграрії, запропонувавши банкам у якості застави 584 га земель сільгосппризначення.

Заступник міністра аграрної політики та продовольства Тарас Дзьоба:

Очевидно, що за відсутності базового «твердого» активу, який міг би стати банківською заставою, сільгоспвиробники мали труднощі із залученням довгострокового фінансування. Тепер же ми чуємо від селян, що реформа сприяє підвищенню продуктивності аграрного сектору, надає нові можливості для інвестування. Саме дострокове фінансування відкриває двері для переходу від сировинної економіки до виробництва і продажу товарів з високою доданою вартістю.

Реєстрація цін при проведенні купівлі-продажу землі буде обов'язковою – Мінагро ([Укрінформ](#)).

За підсумками 4 місяців ринку землі лише для 55 % укладених угод купівлі-продажу були зареєстровані ціни.

Заступник міністра аграрної політики та продовольства Тарас Дзьоба:

Найнижчий відсоток зареєстрованих цін у Закарпатській області – лише для 21 % угод. Абсолютним лідером є Хмельницька область, там ціни зазначені для 76 % угод. Зміни, які ми хочемо внести, спрямовані передусім на те, щоб вирівняти цю проблему. Відповідно реєстрація цін при проведенні операції купівлі-продажу земельної ділянки буде обов'язковою.

В Україні вже зібрали 76,7 мільйона тонн зерна – Мінагро (Укрінформ).

Українські аграрії зібрали 76,7 млн тонн зерна на площі 14,9 млн гектарів.

Зокрема, кукурудзу обмолочено на площі 4,4 млн га (по Україні – 80 %), намолочено 31,8 млн тонн зерна при урожайності 72,2 ц/га. Аграрії Волині, Донеччини, Миколаївщини, Харківщини та Херсонщини закінчили її збирання, а найвища урожайність по Хмельницькій області – 115 ц/га.

Завершено збирання гречки, яку обмолочено на площі 83,5 тис. га. Намолочено 110,7 тис. тонн зерна при урожайності 13,3 ц/га. Найвища урожайність гречки на Вінниччині – 15,9 ц/га.

Збирання проса також завершено. Цю культуру обмолочено на площі 77,7 тис. га, намолочено 184,7 тис. тонн при урожайності 23,8 ц/га.

Соняшник зібрано з площі 6,442 млн га (по Україні – 99 %) при урожайності 24,5 ц/га, намолочено 15,8 млн тонн насіння. Завершено його збирання у 17 областях, а найвища урожайність на Хмельниччині – 34,3 ц/га.

Завершилося і збирання сої з площі майже 1,3 млн га. При урожайності 26,4 ц/га намолочено майже 3,4 млн тонн насіння. Збирали цю культуру в 22 областях, а найвища урожайність по Хмельницькій області – 33,7 ц/га.

Україні прогнозують рекордний урожай кукурудзи – до 40 мільйонів тонн (Укрінформ).

Наступним етапом розвитку рослинництва в Україні має стати глибока переробка кукурудзи; це забезпечить і свій газ, і якісні корми для сільськогосподарських тварин.

Міністр аграрної політики та продовольства Роман Лещенко:

У 2021 року Україна вийде на врожай у 40 мільйонів тонн кукурудзи. Таких показників у нашій державі не було за всю історію країни. Ця культура забезпечить для нашої держави енергонезалежність.

Це буде свій газ, своє паливо і свої якісні корми: і крохмаль, і глюкоза, й амінокислоти, і десятки інших позицій, які забезпечать Україні додану вартість на десятки мільярдів доларів. І це більше, ніж ми маємо сьогодні. Вона в основі наступного етапу розвитку рослинництва.

За його словами, стратегія Мінагрополітики полягає у звільненні переробки від великої кількості податків.

В Україні відбулися вже понад тисячу земельних аукціонів (Укрінформ).

Кількість земельних аукціонів, оголошених у системі Прозорро.Продажі, досягла позначки в 1009, із них за останній тиждень – майже 290.

Протягом листопада вже успішно відбулося 57 земельних торгів. А вартість усіх лотів у системі сягає 342 млн грн.

У системі Прозорро.Продажі на сьогодні оголошено 693 аукціони з оренди загальною вартістю 25 млн грн. Загальна площа цих земельних ділянок – 4 827 га.

Абсолютним лідером за кількістю аукціонів є Одещина. Тут організовано 188 аукціонів. У топі областей – Київська, Черкаська, Сумська та Закарпатська області.

Аукціонів із відчуження землі станом на сьогодні оголошено 317. Усі лоти оцінюються в 317 млн грн. Загальна площа земельних ділянок – майже 380 га.

За оголошеною вартістю земельних ділянок лідирують Київщина, Закарпаття, Львівщина, Одещина, Хмельниччина.

Набув чинності закон про Фонд часткового гарантування кредитів у сільському господарстві (Укрінформ).

Закон «Про Фонд часткового гарантування кредитів у сільському господарстві» визначає правовий статус, особливості утворення та засади діяльності Фонду часткового гарантування кредитів у сільському господарстві, встановлює порядок визначення критеріїв щодо суб'єктів підприємництва та фінансових установ, зобов'язання за кредитними договорами між якими можуть гарантуватися Фондом.

Фонд часткового гарантування кредитів в сільському господарстві надаватиме гарантії в обсязі до 50 % непогашеної суми основного боргу за позикою. Такі гарантії діятимуть впродовж усього терміну дії кредитного договору, але не більше 10 років. Механізми кредитування будуть подібні тим, що передбачені програмою «Доступні кредити 5-7-9 %».

Фонд гарантування пропонуватиме портфельні гарантії, які банки використовуватимуть як частину основної застави. Це має здешевити вартість кредитування аграріїв із нинішніх 20-22 % до 15-17 % річних (як в інших секторах економіки).

В Україні продали понад 130 тисяч гектарів сільгоспземель – Мінагро (Укрінформ).

В Україні станом на 26 листопада зареєстровано 52,1 тис. угод на ринку землі; продано 130,9 тис. га сільськогосподарських угідь.

Такі дані наводить Міністерство аграрної політики та продовольства.

За даними міністерства, станом на сьогодні укладено 52 117 угод в рамках ринку землі. Подали заяви для отримання доступу до Державного земельного кадастру 5 327 нотаріусів. Загалом заяв – 5 981, з них погоджено 5 296, відмову отримали 685.

За площею земель, щодо яких зареєстровано правочини, лідирують Харківська (18,1 тис. га) та Кіровоградська області (14,8 тис. га.); за кількістю укладених угод – Харківська (4 925) і Полтавська (3 967).

Розробка пілотного проєкту зі зрошення – на фінальній стадії (Укрінформ).

Міністр аграрної політики та продовольства Роман Лещенко обговорив з керівництвом ЄБРР – віце-президентом Аланом Пію і віце-президентом з політики та партнерства Марком Боуменом запуск інвестиційного проєкту в Овідіопольському та Біляївському районах Одещини.

Міністр аграрної політики та продовольства Роман Лещенко:

Реконструкція Нижньо-Дністровської зрошувальної системи є пріоритетним проєктом із відновлення української зрошувальної системи на Одещині в рамках реалізації «Стратегії зрошення та водовідведення в Україні до 2030 року». На основі цього проєкту урядова команда формує основний механізм та модель модернізації зрошувальних систем по всій Україні у співпраці з міжнародними фінансовими організаціями.

За його словами, проєкт запровадить чітко визначений та уніфікований для всіх користувачів тариф на водопостачання, він буде сталою організаційно-фінансовою моделлю, яку застосувуватимуть в інших регіонах.

Міністр додав, що проєктна площа зрошення Нижньо-Дністровської зрошувальної системи (НДЗС) становить більше 40 тис. га. А по факту зрошується лише 7-8 тис. Давно знецінені та перебувають в аварійному стані обладнання насосних станцій. Загальні втрати води становлять 57 % у порівнянні з оптимальними – 10-20 %.

Міністр аграрної політики та продовольства Роман Лещенко:

У випадку повної зупинки НДЗС, втрати виробництва сільськогосподарської продукції в зоні обслуговування системи становитимуть 300 млн грн у рік. А економічна вигода від реалізації пілотного проєкту, тобто розширення поливу на запроектовані 40 тис. га, оцінюється прибутком в 1,3 млрд грн у рік.

За словами міністра, загалом розробка фінансової документації проєкту перебуває на фінальній стадії погодження з Міністерством фінансів України.

Ризики рейдерських схем при купівлі-продажу землі мінімальні – Лещенко (Укрінформ).

За час роботи ринку землі в Україні суттєвих зауважень і випадків застосування рейдерських схем купівлі-продажу землі не виявлено.

Міністр аграрної політики та продовольства Роман Лещенко:

Головне — перевірка походження коштів, вивчення інформації з усіх реєстрів. Це, безумовно, ускладнює саму процедуру проведення транзакцій, але в той же час формує серйозну систему захисту.

Він також повідомив, що Мінагрополітики разом з Мін'юстом та профільним комітетом парламенту напрацювали проєкт закону про внесення змін до земельного законодавства для вдосконалення регулювання та усунення прогалин, що були виявлені у процесі реалізації земельної реформи.

При цьому, за словами міністра, в країні ще залишаються проблеми з реєстрацією земель, які перебували в оренді до 2013 року.

Міністр зауважив, що важливим кроком до детінізації й мінімізації ризиків у сфері земельних відносин є затвердження змін до Податкового кодексу щодо мінімального податкового зобов'язання при використанні земель сільгоспризначення.

Міністр аграрної політики та продовольства Роман Лещенко:

Це допоможе вивести з «тіні» величезні масиви української землі, за користування якою ніхто нічого не платить, і при цьому збільшити доходи місцевих громад.

Кількість земельних аукціонів за листопад збільшилася в 4,5 раза – Лещенко ([Укрінформ](#)).

У системі Прозорро.Продажі кількість земельних аукціонів у листопаді збільшилася в 4,5 раза у порівнянні із жовтнем. 96 % усієї землі, яка пропонується до здачі в оренду, – це землі сільськогосподарського призначення.

Міністр аграрної політики та продовольства Роман Лещенко:

Якщо у жовтні у системі було оголошено 306 земельних аукціонів із оголошеною вартістю усіх земельних ділянок у 155 млн грн та їх загальною площею 1400 га, то за підсумками листопада земельних аукціонів уже 1357 (938 із оренди та 419 – із відчуження). Стартова ціна усіх лотів — 417 млн грн. А загальна площа земельних ділянок – 6776 га.

Причому 70% земель, за якими ведуться торги, – це землі саме сільськогосподарського призначення, додав Лещенко.

На Хмельниччині створюють агропромисловий парк ([Укрінформ](#)).

У Шепетівській громаді створюють агропромисловий парк, що буде орієнтований на переробку сільськогосподарської сировини.

Шепетівський міський голова Віталій Бузиль:

Проєкт створення агропромислового парку розрахований на три роки, і загальна його вартість – 21 млн грн, які повністю мають надійти з державного бюджету. Розмістити парк планують на земельній ділянці площею близько 15 га, де колись розташовувалися поля фільтрації цукрового заводу.

На території агропромислового парку будуть корпус сушіння фруктів, м'ясопереробне підприємство, комбінат рибної гастрономії, холодильник для фруктів, овочів, плодово-ягідної продукції, цех товарної обробки та розфасовки плодово-ягідної продукції, підприємство післязбиральної обробки лікарських трав, логістичне автотранспортне підприємство.

Стан оборонної галузі

18–19 листопада 2021 року делегація Міністерства оборони України на чолі з Міністром Олексієм Резніковим перебувала з робочим візитом у Вашингтоні ([Урядовий портал](#)).

Протягом двох днів відбулася низка зустрічей із високопосадовцями США, зокрема із Міністром оборони США Ллойдом Остіном, з сенатором Джеймсом Інгофом, із заступницею Державного секретаря США Вікторією Нуланд.

Міністр оборони України Олексій Резніков:

Я радий, що цей візит до Вашингтону відбувся і я дуже високо оцінюю його результати. За ці дні у мене було багато змістовних зустрічей. Я побачив справжню небайдужість до України. Хочу ще раз подякувати американській стороні за допомогу, яка надається Україні з початку війни з Росією. Для мене було важливим побачити, що наші дані і наші оцінки, зокрема, у контексті мілітарної активності Росії та гібридної атаки з допомогою мігрантів через Білорусь, збігаються. Наші безпекові відомства і розвідки працюють у тісному контакті.

З американськими партнерами ми говорили і про оперативні заходи, яких треба вжити для зниження ризиків можливої ескалації. І про стратегічні речі. Зокрема, про розвиток фундаментальних спроможностей Збройних Сил України. Для нас пріоритетними є завдання розвитку ППО, ПРО та флоту. Але спектр обговорених питань був надзвичайно широким.

Україна продовжить співпрацю з НАТО за програмою «Партнерство заради миру» ([Укрінформ](#)).

Кабінет Міністрів 2 грудня схвалив розпорядження, згідно з яким Україна та НАТО продовжать співпрацю в рамках програми НАТО «Партнерство заради миру».

Документ передбачає впровадження сучасних інформаційних технологій та сервісів у системі управління військами Збройних сил України.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Пріоритетом нашої держави залишається посилення співробітництва з НАТО шляхом наближення до стандартів Альянсу. Це відбувається постійно і системно.

На укріплення кордону з РФ і Білоруссю в бюджеті передбачили 17 мільярдів – Шмигаль ([Укрінформ](#)).

У держбюджеті на 2022 рік передбачено 17 мільярдів гривень на облаштування державного кордону – це, фактично, фінансуватиметься інженерне облаштування кордону із РФ і Білоруссю.

Підрозділ Сил спеціальних операцій Збройних сил України під час активної фази багатонаціональних навчань Combined Resolve 16 у Німеччині відпрацьовував взаємосумісність із підрозділами країн-членів НАТО ([Укрінформ](#)).

На цих навчаннях українські спецпризначенці працювали в інтересах сил BLUFOR. Керівництво всією компонентою спеціальних операцій Combined Resolve 16 здійснював український штаб, а до виконання завдань залучалися підрозділи ССПО збройних сил Литви та США.

Окрім цього, спільно з литовськими колегами були відпрацьовані питання з організації руху опору в населених пунктах, окупованих противником.

В Україні створили структуру з протимінної діяльності ([Укрінформ](#)).

Кабінет Міністрів України ухвалив постанову «Про утворення національного органу з питань протимінної діяльності» та створив міжвідомчу структуру, яка координуватиме діяльність міністерств і відомств у питанні протимінної діяльності.

Основними завданнями нової структури є вжиття заходів до формування та реалізації держполітики у сфері протимінної діяльності та виконання міжнародних зобов'язань України у сфері протимінної діяльності; здійснення координації протимінної діяльності між різними органами; організація розробки та впровадження національних стандартів з протимінної діяльності тощо.

Україна отримає від ЄС 1,4 мільйона євро на облаштування держкордону ([Укрінформ](#)).

Міністерство внутрішніх справ України отримає від Європейського Союзу 1,4 млн євро на облаштування державного кордону. (...) про це домовились міністр внутрішніх справ Денис Монастирський та голова Представництва ЄС в Україні Матті Маасікас.

Верховна Рада ухвалила Закон «Про Службу військового капеланства» ([Укрінформ](#)).

Відповідний законопроект 4626 «Про Службу військового капеланства» у другому читанні підтримав 291 народний депутат.

Служба військового капеланства утворюється як окрема структура у складі ЗСУ, Нацгвардії, інших утворених відповідно до законів України

військових формувань, Державної прикордонної служби України, вид якої залежить від обсягу, характеру та складності заходів щодо задоволення духовно-релігійних потреб в їх органі військового управління, з'єднанні, військовій частині, військовому навчальному закладі, установі та організації. У військовій частині на рівні окремого батальйону функції Служби військового капеланства можуть виконуватися одним військовим капеланом.

(...) Військовим капеланом може бути громадянин України, який є священнослужителем зареєстрованої в Україні релігійної організації та отримав від керівного центру (управління) відповідної релігійної організації мандат на право здійснення військової капеланської діяльності.

Обов'язковою вимогою для зайняття посади військового капелана є наявність вищої богословської освіти (ця норма починає діяти через 5 років після набрання чинності закону).

(...) З метою належної організації задоволення духовно-релігійних потреб особового складу Збройних сил України, Національної гвардії, Державної прикордонної служби, інших утворених відповідно до законів України військових формувань передбачено запровадження відповідних квот конфесійного представництва.

Україна та Франція підписали контракт на будівництво п'яти кораблів у Миколаєві ([Укрінформ](#)).

Україна та Франція підписали контракт на будівництво п'яти кораблів для потреб Держприкордонслужби, виробництво яких буде зосереджено у Миколаєві.

30 листопада між французькою суднобудівною компанією OCEA та українською компанією НІБУЛОН було підписано контракт про будівництво п'яти суден для потреб Держприкордонслужби України. Виробництво буде зосереджено у Миколаєві.

Загалом українські прикордонники отримають 20 таких кораблів, 15 з яких побудують у Франції. Передача першого судна відбудеться в Одесі. Планується, що його спустять на воду вже 9 грудня. У січні 2022 року екіпаж судна пройде спеціальну перепідготовку із французькими спеціалістами.

Очікується, що всі п'ять кораблів будуть спущені на воду з Миколаївського заводу до кінця 2023 року.

Наступного року фінансування сектору безпеки і оборони перевищить 320 мільярдів ([Укрінформ](#)).

Президент Володимир Зеленський:

Вперше за 30 років у 2022 році фінансування всіх програм сектору оборони і безпеки перевищить 320 млрд грн.

Зеленський зауважив, що у 2018 році ця сума становила 191,7 млрд грн.

За словами Президента, ці кошти, серед іншого, будуть спрямовані на запуск ракетної програми, відновлення українського флоту, створення

кібервійськ, будівництва для армії літаків АН-178, а також розпочнеться будівництво воєнного заводу з виготовлення сучасних дронів.

Україна вперше реалізує з партнерами багатомільярдні проєкти (Укрінформ).

Україна цього року розпочала реалізацію низки амбітних оборонних та інфраструктурних проєктів спільно з партнерами з Британії, Туреччини та Франції.

Президент Володимир Зеленський:

Вперше спільно з Великою Британією ми реалізуємо амбітний проєкт розвитку Військово-Морських сил України на суму 1,7 мільярда фунтів стерлінгів. З Туреччиною вже будуємо перший корвет для наших Військово-Морських сил. Вперше укладено чотири масштабні угоди з Францією на 1,3 мільярда євро на великі інвестиційні проєкти.

Він також відзначив, що Україна досягла важливих результатів у співпраці з нашими партнерами з МВФ, Світовим банком, ЄБРР та іншими міжнародними інституціями на загальну суму понад 2,7 мільярда доларів.

Україна та США посилюють партнерство в оборонній промисловості (Укрінформ).

Державний концерн «Укроборонпром» та Інститут оборонного аналізу (IDA) США підписали угоду про співробітництво задля посилення партнерства в оборонній промисловості.

Зазначається, що угода передбачає стратегічний аналіз оборонної галузі України саме з питань реорганізації та корпоратизації Концерну, допомоги в реалізації інноваційних програм та консультування щодо найкращих практик корпоративного управління.

Україна підписала з Туреччиною два важливих контракти, які стосуються співпраці у сфері виробництва БПЛА (Укрінформ).

Міністр закордонних справ Дмитро Кулеба:

Учора події на треку військово-технічного співробітництва розгорталися також у Стамбулі, а не лише у Вашингтоні, – там відбулась оборонна виставка SANA EXPO 2021, де були підписані два важливих контракти. Турецька компанія Ваукар Макіна та провідне українське державне підприємство «Івченко прогрес» підписали угоду про постачання турбореактивних двигунів для проєкту створення перспективного безпілотного винищувача MIUS. Українська компанія «Мотор Січ» там же підписала контракт з тією ж турецькою компанією на постачання партії двигунів для безпілотного літального апарату Akinci.

Обидва є надсучасною та ефективною зброєю, і ми пишаємося тим, що в них використовуються унікальні українські технології.

Міноборони наступного року додатково придбає безпілотники Bayraktar – Резніков (Укрінформ).

Міністр оборони Олексій Резніков за підсумками поїздки у район операції Об'єднаних сил заявив, що міністерство наступного року додатково придбає «Байрактари» для потреб Збройних сил України.

Резніков підкреслив нагальну необхідність подальшої закупівлі «Байрактарів» для потреб Збройних сил України.

Українські ВМС провели тренування в Чорному морі з кораблями НАТО (Укрінформ).

Українські Військово-морські сили (ВМС) провели тренування типу PASSEX з кораблями ВМС США, Республіки Туреччина та Румунії.

Загалом в тренуванні взяли участь сім кораблів, два з яких від українських ВМС – патрульний катер «Слов'янськ» та середній десантний корабель «Юрій Олефіренко».

Метою тренування було відпрацювання взаємодії у складі багатонаціональної тактичної групи відповідно до стандартів НАТО та підвищення рівню взаємосумісності з флотами Альянсу.

Резніков квалить із будівництвом бази ВМС у Бердянську (Укрінформ).

Міністр оборони України Олексій Резніков наголошує на необхідності прискорення будівництва військово-морської бази «Схід».

Міністр оборони України Олексій Резніков:

Будуть надані відповідні доручення, щоб прискорити будівництво бази ВМС у Бердянську.

Для цього будуть залучатися не тільки державні кошти, це також буде одним із завдань військової дипломатії для посилення взаємодії з партнерами.

Командувач ВМС Олексій Неїжпапа повідомив, що на баланс Міноборони буде передана ділянка площею 3,04 га, де буде розміщено командування бази, два дивізіони кораблів, а саме: дивізіон малих броньованих артилерійських катерів і патрульних катерів типу Mark VI та дивізіон суден забезпечення.

Також, за його словами, тут дислокуватимуться радіотехнічний підрозділ та підрозділ боротьби з протидиверсійними засобами, сили забезпечення. У цьому році вже виділена земельна ділянка 1,4 га, де зводиться казарменний комплекс для 200 військовослужбовців окремого батальйону морської піхоти. Передбачено будівництво медичного пункту, спортивного комплексу та гуртожитку для сімей військовослужбовців.

Україна і Туреччина реалізують понад 30 оборонних контрактів (Укрінформ).

За останні чотири роки кількість спільних проєктів України і Туреччини в оборонній сфері перевищила 30.

Технічний директор Ваукар Макіна Халюк Байрактар:

За останні 4-5 років кількість угод та контрактів між Україною та Туреччиною зросла в рази. Це домовленості між сусідніми та дружніми країнами, з високим рівнем довіри стратегічного партнерства, які несуть взаємну вигоду обом країнам... За останні 4 роки ми збільшили кількість спільних проєктів і зараз їх понад 30. Загальний товарообіг досягає 5 млрд доларів, 1 млрд з яких – це оборонні контракти, підписані за останні 3-4 роки. Ми рухаємося в бік спільних бізнес-моделей.

Він також зазначив, що ще 20 років тому в Туреччині було близько 17 компаній в оборонній сфері, зараз це понад 1,7 тисячі компаній, а кількість проєктів зросла із 60 до 750.

Рада ухвалила закон про критичну інфраструктуру ([Укрінформ](#)).

Верховна Рада ухвалила закон «Про критичну інфраструктуру». Про це повідомляє Інформаційне управління Апарату Верховної Ради. Відповідний закон № 5219 підтримали 268 народних депутатів.

У повідомленні йдеться, що закон визначає правові та організаційні засади створення та функціонування критичної інфраструктури і є складовою законодавства України у сфері національної безпеки.

Законом передбачено: створити уповноважений орган у сфері захисту критичної інфраструктури – центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері захисту критичної інфраструктури, здійснює функціональне управління національною системою захисту критичної інфраструктури, забезпечує координацію діяльності міністерств та операторів критичної інфраструктури з питань забезпечення стійкості та захисту об'єктів критичної інфраструктури.

Уряд виділив 21 мільйон на зміцнення державного кордону ([Укрінформ](#)).

Кабінет міністрів виділив Держприкордонслужбі 21 мільйон гривень для інженерно-технічного облаштування державного кордону з метою зміцнення обороноздатності держави.

Кошти будуть виділені з резервного фонду державного бюджету та спрямовані на закупівлю сировини для виготовлення спіральної колючо-ріжучої стрічки типу «Єгоза» з метою забезпечення охорони державного кордону України.

Рада ухвалила закон про застосування прикордонниками бойової техніки та озброєння ([Укрінформ](#)).

Верховна Рада ухвалила закон щодо вдосконалення порядку використання та застосування заходів примусу, бойової техніки та озброєння особовим складом Державної прикордонної служби України.

(...) Пропонується військовослужбовцям, а також працівникам ДПСУ надати право здійснювати на підставах та в порядку, установлених законами, візуальний огляд осіб, речей та транспортних засобів (поверхнева перевірка), особистий огляд затриманих та оглядати і в разі потреби вилучати речі, що можуть бути речовими доказами або заподіяти шкоду життю чи здоров'ю людини.

Законом встановлюються умови та межі, вид та інтенсивність застосування заходів примусу з урахуванням конкретної ситуації, характеру правопорушення та індивідуальних особливостей особи, яка вчинила або вчиняє правопорушення.

У законі визначаються особливості застосування того чи іншого заходу чи засобу примусу: фізичного впливу, застосування та використання спеціальних засобів, вогнепальної зброї, озброєння та бойової техніки, зброї кораблів, катерів та суден озброєння повітряних суден, застосування зброї та бойової техніки в особливий період, поверхнева перевірка.

Рада ратифікувала військову угоду між Україною і Туреччиною ([Укрінформ](#)).

Верховна Рада ухвалила закон «Про ратифікацію Рамкової військової угоди між Кабінетом Міністрів України та урядом Турецької Республіки». (...) відповідне рішення підтримали 303 народні депутати.

В Укроборонпромі схвалили проекти двох програм ([Укрінформ](#)).

Рада директорів державного концерну «Укроборонпром» ухвалила проекти двох програм – імпортозаміщення, а також енергоефективності.

Програма імпортозаміщення передбачає зниження ризиків залежності від іноземної продукції, робіт чи послуг на підприємствах концерну в середньостроковій перспективі.

Йдеться, в тому числі, про заміну низки імпортованих складових, які використовуються для виробництва ОБТ. Зокрема, ДП «Антонов» уже перебуває в процесі реалізації заходів, які дадуть змогу виготовити три літаки Ан-178 без російських комплектуючих.

Озброєння та боєприпаси: уряд затвердив угоду про військове співробітництво з Румунією ([Укрінформ](#)).

Кабінет Міністрів затвердив угоду з урядом Румунії про військово-технічне співробітництво, яка передбачає закупівлю озброєння, боєприпасів та військової техніки в рамках спільних проєктів.

Таким чином, угода між Кабінетом Міністрів України та урядом Румунії про військово-технічне співробітництво, підписана 5 вересня 2020 року у Бухаресті, набрала чинності.

Зміцнення системи національної безпеки

Президент Володимир Зеленський підписав Закон «Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну або політичну вагу в суспільному житті (олігархів)» ([Укрінформ](#)).

(...) Обов'язок подання декларації про контакти з олігархами або їхніми представниками поширюватиметься на всіх посадових осіб, від рішень яких залежать доля суспільства чи державні рішення.

В ОП підкреслили, що закон дає великому бізнесу достатній час для адаптації та відмови від практик старої олігархічної системи. Після публікації документа розпочинається відлік 6-місячного терміну для повноцінного введення його норм у дію.

За словами Зеленського, ухваленню антиолігархічного закону чинили спротив десятки впливових осіб, які залежать від олігархів.

Президент України Володимир Зеленський увів у дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію біобезпеки та біологічного захисту» ([Укрінформ](#)).

Відповідний указ, датований 17 грудня, оприлюднений на сайті Глави держави.

У тексті самої стратегії наголошується, що біобезпека є однією із найважливіших складових екологічної та національної безпеки України (...).

Також підкреслюється, що у сучасному світі проблема біобезпеки та біологічного захисту набуває значення в умовах глобалізації та появи нових загроз і ризиків глобального характеру, які потребують консолідації зусиль держави, суспільства, міжнародної спільноти для вирішення широкого кола питань у галузі нерозповсюдження та протидії біологічним загрозам, у тому числі - проявам тероризму.

Окремо наголошується, що через кризу власного виробництва імунобіологічних препаратів і часткову залежність держави від імпорتنих поставок таких лікарських засобів в Україні гостро постає питання національної біобезпеки в цілому (...).

Європейський Союз прагне зміцнювати співпрацю з Україною в сфері стратегічних комунікацій ([Укрінформ](#)).

Директор Директорату міжвідомчих відносин, координації політики та публічної дипломатії Європейської служби зовнішніх справ Олівер Рентшлер зазначив, що час проведення форуму Kyiv StratCom Forum вибрано дуже влучно — адже в момент напруги, яку створює Росія військовою присутністю на кордоні з Україною, також відбувається поширення маніпулятивних наративів, що має на меті розхитати безпеку України.

За словами Рентшлера, ЄС та НАТО є щирими прибічниками ідеї співпраці та партнерства з Україною. Він наголосив на важливості співпраці з українським Центром стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки.

Рентшлер підкреслив важливість активних комунікацій на випередження.

Досвід протидії гібридній війні, яку Росія веде проти України, став тригером великої кількості змін, зокрема у сфері стратегічної комунікації та зміцненні національної стійкості ([Укрінформ](#)).

Про це заявила віцепрем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольга Стефанішина на відкритті першого міжнародного форуму зі стратегічних комунікацій в Україні.

Стефанішина зазначила, що сьогодні ні в кого у світі немає сумніву, що Україна перебуває на передовій гібридної війни, яку Росія веде на території нашої країни.

У цьому контексті вона відзначила створення Центру стратегічних комунікацій як інституціоналізованого формату вироблення політик, пов'язаних із комунікацією держави як такої за кордоном і всередині країни.

Другим великим елементом віцепрем'єр-міністр назвала затверджене указом Президента рішення РНБО про Концепцію національної стійкості.

Кіберполіція «накрила» вебресурс, де незаконно розповсюджували дані 200 мільйонів осіб ([Укрінформ](#)).

Працівники Департаменту кіберполіції Нацполіції України (НПУ) припинили роботу одного з найбільших вебресурсів, де незаконно розповсюджували персональні дані громадян України, Молдови, Білорусі, Казахстану та інших країн.

Працівники Департаменту кіберполіції спільно з працівниками дізнання Дарницького управління поліції Києва та у співпраці з представниками Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та міжнародними партнерами із США, Молдови та Німеччини припинили факти порушення захисту персональних даних з використанням автоматизованих систем та мережі Інтернет.

У поліції зазначили, що на цьому сайті містилися відомості щодо номера телефону, прізвища, ім'я та по батькові громадян, їхнього місця реєстрації, а в окремих випадках – і інформація про надані адмінпослуги, пов'язані з використанням особами транспортних засобів.

Баканов: Економічний ефект від роботи СБУ цьогоріч – майже 2 мільярди митних платежів ([Укрінформ](#)).

Голова СБУ Іван Баканов:

У нинішніх умовах агресору не обов'язково захоплювати територію – достатньо працювати на підрив економіки, створювати перешкоди стратегічним підприємствам, стимулювати корупцію та контрабанду тощо. І

саме у таких випадках ці явища стають полем для роботи спецслужби. Часто подібні тіньові схеми мають на меті завдати прямої шкоди обороноздатності країни.

Для прикладу він нагадав кілька корупційних механізмів, викритих Службою безпеки. Зокрема, припинено спроби вивезти за кордон військову техніку та комплектуючі до неї з порушенням експортного контролю, викрито закупівлю парашутних систем, які не відповідають вимогам оборонного замовлення.

Відтак спецслужба офіційно передала до Міноборони вилучені з незаконного обігу запчастини до авіа- та бронетехніки, зенітно-ракетних комплексів на суму близько 1 млрд гривень.

Голова СБУ Іван Баканов:

І якщо ж говорити про економічний ефект виключно від роботи Служби, то він цілком реальний: донараховано майже 2 млрд митних платежів і вже сплачено майже 1 млрд гривень до держбюджету.

Із початку року СБУ розпочала 162 досудові розслідування стосовно контрабанди та порушень митних правил, знешкодила 9 організованих злочинних угруповань. Окрім того, за цей період за контрабанду було засуджено 110 осіб, а за корупцію на кордоні – ще 18.

Центр стратегічних комунікацій має на меті виробити стійкість українців до дезінформації ([Укрінформ](#)).

Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки має на меті виробити стійкість українського суспільства до дезінформації.

Заступник керівника Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки Микола Балабан:

Місія Центру – забезпечення цілісності інформації шляхом підвищення обізнаності про інформаційні загрози, посилення можливостей громадянського суспільства до дій, зміцнення опірності громадськості. Нашою метою є розбудова сталих державних комунікацій для протидії дезінформації та стійкість українського суспільства до неї.

Україна має план, як не допустити в країну нелегалів з Білорусі – СБУ ([Укрінформ](#)).

Голова СБУ Іван Баканов:

Хочу запевнити, що СБУ разом з іншими компетентними органами вживає всіх необхідних заходів для того, щоб кордон був на замку. Всі ми повинні об'єднатись і діяти для того, щоб не сталось всього того, що нам пропонують наші німецькі колеги.

Тому, повірте, план є. План дій об'єднатись і не допустити в'їзду нелегалів на територію України.

Правоохоронна галузь та боротьба зі злочинністю

Набрав чинності закон щодо запровадження діяльності Бюро економічної безпеки ([Укрінформ](#)).

Закон визначає відповідальність службовців Бюро економічної безпеки за правопорушення за дисциплінарними статутами.

Закон визначає відповідальність службовців Бюро економічної безпеки за правопорушення за дисциплінарними статутами; передбачає адміністративну відповідальність за незаконне використання найменування та ознак належності до БЕБ.

Законом також збільшується штраф за ухилення від сплати податків, зборів, платежів до 85-119 тис. грн; запроваджується відповідальність за невиконання ухвали слідчого судді.

ДБР направило до суду понад 200 справ про митні злочини ([Укрінформ](#)).

Слідчі ДБР за час своєї роботи направили до суду 202 обвинувальних акта стосовно 239 посадовців, які сприяли контрабанді товарів до України та брали хабарі під час їх оформлення.

Серед посадових осіб, щодо яких були направлені обвинувальні акти, 169 працівників Державної митної служби, 47 прикордонників, 1 військовослужбовець, 1 прокурор та ще 21 особа.

Як відзначають в ДБР, розмір встановлених збитків за вказаними обвинуваченнями перевищує 120 млн грн. У межах розслідування виявлених правопорушень за матеріалами ДБР суди арештували майно загальною вартістю 25 млн грн.

Також ДБР продовжує виявляти та припиняти потужні контрабандні схеми на десятки мільйонів гривень.

В Україні проводять рейди для боротьби з нелегальними перевізниками ([Укрінформ](#)).

Державна служба України з безпеки на транспорті (Уктрансбезпека) спільно з Національною поліцією України 11 листопада провела перший рейд для боротьби з нелегальними пасажирськими перевізниками.

Рада ухвалила закон щодо діяльності Бюро економічної безпеки ([Укрінформ](#)).

Верховна Рада ухвалила закон «Про внесення змін до адміністративного та кримінального законодавства щодо запровадження діяльності Бюро економічної безпеки України» (3959-1).

У пояснювальній записці йдеться про те, що законопроект визначає законодавче підґрунтя для створення та реалізації окремих завдань незалежного державного правоохоронного органу, який у тому числі повинен виконувати функції аналітичної оцінки, запобігання, виявлення, припинення,

розслідування та розкриття кримінальних правопорушень, віднесених законом до його підслідності.

Бюро економічної безпеки запрацює до кінця грудня - меморандум із МВФ ([Укрінформ](#)).

Бюро економічної безпеки почне працювати в Україні до кінця грудня 2021 року.

(...) про це йдеться в оновленому Меморандумі України з Міжнародним валютним фондом, оприлюдненому на сайті Міністерства фінансів.

Генеральний прокурор України Ірина Венедіктова обговорила із представниками Міжнародного валютного фонду співпрацю в питанні повернення активів ([Укрінформ](#)).

В ході робочого візиту до США Венедіктова зустрілась із головою місії МВФ в Україні Іванною Владковою-Холлар та керівником юридичного департаменту МВФ Еммануелем Матіасом.

Сторони обговорили питання реформ української прокуратури та перспективи співпраці, зокрема в сфері повернення активів.

Венедіктова зазначила, що український Офіс генпрокурора наразі активізує повернення з-за кордону вкрадених коштів та майна.

Судова реформа

Важливий етап судової реформи: Зеленський вітає призначення першого складу Етичної ради ([Укрінформ](#)).

Президент Володимир Зеленський привітав сформований склад Етичної ради, яка покликана встановити відповідність кандидата на посаду члена Вищої ради правосуддя критеріям професійної етики та добросовісності.

Президент України Володимир Зеленський:

Я сподіваюся, що Етична рада розпочне свою роботу якнайшвидше. Попри значний спротив, нам вдалося розпочати найважливіший етап ініційованих мною змін у судовій системі. Формування добросовісних Вищої ради правосуддя та Вищої кваліфікаційної комісії суддів України допоможе відновити довіру українців до судової влади й забезпечити подальше очищення системи.

Таким чином, членами Етичної ради стали: суддя Верховного Суду у Касаційному кримінальному суді Лев Кишакевич, суддя Київського апеляційного суду Юрій Трясун, суддя Східного апеляційного господарського суду у відставці Володимир Сіверін, суддя Верховного Суду штату Массачусетс у відставці Роберт Корді, суддя Апеляційного суду Англії та Уельсу у відставці сер Ентоні Хупер та колишня генеральний прокурор Естонської Республіки Лавлі Перлінг.

Верховна Рада ухвалила закон «Про медіацію» (№3 504), який визначає правові засади та порядок проведення медіації (процедури позасудового врегулювання) в Україні ([Укрінформ](#)).

Зокрема, визначається, що медіація – це позасудова добровільна, конфіденційна, структурована процедура, під час якої сторони за допомогою медіатора (медіаторів) намагаються запобігти виникненню або врегулювати конфлікт (спір) шляхом переговорів.

Передбачається, що процедура медіації застосовуватиметься у будь-яких конфліктах (спорах), які виникатимуть у межах цивільних, сімейних, трудових, господарських, адміністративних правовідносин, а також у кримінальних провадженнях при укладенні угод про примирення між потерпілим та підозрюваним, обвинуваченим та в інших сферах суспільних відносин.

Оновлення влади та антикорупційна реформа

Обрання керівника САП завершить формування антикорупційної вертикалі ([Укрінформ](#)).

Про це заявила тимчасова повірена у справах США в Україні Крістіна Квін у виступі на відкритті Міжнародного форуму з питань клептократії та незаконних фінансових потоків, повідомляє кореспондент Укрінформу.

Квін зазначила, що Офіс генерального прокурора доклав дуже багато зусиль, щоб стан речей в Україні змінився, а генеральний прокурор Ірина Венедиктова є рушійною силою реформи прокуратури, яка покликана забезпечити високий професійний рівень та неупередженість працівників органів прокуратури.

Тимчасова повірена у справах США в Україні Крістіна Квін:

Дуже приємно бачити на цьому заході представників НАБУ та Вищого антикорупційного суду. Сподіваюсь, що наступного року ми побачимо в перших рядах новопризначеного очільника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Таким чином буде завершено формування антикорупційних органів в Україні.

Вона наголосила на важливості забезпечення якомога більш ефективної та дієвої співпраці на міжнародному рівні, адже лише такими чином є шанс побороти клептократію та незаконні фінансові потоки, оскільки ці явища підривають устрій держави і її розвиток.

Ставити знак рівності між боротьбою з корупцією у 2019 році і зараз некоректно – Венедиктова ([Укрінформ](#)).

Доповідь щодо недостатньо ефективного використання фондів ЄС у підтримці зусиль України у боротьбі проти корупції, що була представлена у Європейському парламенті, стосується ситуації 2019 року, яку некоректно ототожнювати із станом прокуратури та боротьбою з корупцією сьогодні.

Генеральний прокурор України Ірина Венедиктова:

Я у цьому питанні розібралася, ще коли з'явилася ця доповідь. Дуже важливо, що європейські інституції розглядають цей процес. Але в тому, що стосується України – ми бачимо в цій доповіді результати 2019 року. Порівнювати прокуратуру чи боротьбу з корупцією зараз та у 2019 році некоректно.

Вона навела дані соціологічних досліджень, проведених Офісом Ради Європи у Києві. За цими даними, у 2019 році рівень довіри українців до органів прокуратури складав 6 %, у 2020 році – 17 %, а в 2021 році – вже 27,9 %.

23 вересня цього року Суд аудиторів ЄС у Люксембурзі оприлюднив критичну доповідь, яка визнає неефективним використання фондів ЄС, спрямованих на підтримку верховенства права та на боротьбу з корупцією в Україні, та надає рекомендації із внесення коректив у політику ЄС у цій сфері.

9 листопада автор доповіді, член Суду аудиторів ЄС Юхан Партс представив цей документ на спільному засіданні комітетів Європарламенту із закордонних справ та бюджетного контролю.

Зеленський підписав зміни до закону про статус НАБУ (Укрінформ).

Президент Володимир Зеленський підписав закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо приведення статусу Національного антикорупційного бюро України у відповідність з вимогами Конституції України» № 1810-ІХ.

Документ усуває суперечності між Конституцією та законом «Про Національне антикорупційне бюро України», визначаючи, що НАБУ є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, що забезпечує гарантії незалежності його роботи.

Закон визначає повноваження Кабінету Міністрів щодо призначення на посаду директора Національного антикорупційного бюро та звільнення його виключно за наявності встановлених цим документом підстав.

Нацбанк розробив проєкт Антикорупційної програми (Укрінформ).

Національний банк України пропонує для громадського обговорення проєкт Антикорупційної програми на 2022 – 2023 роки, що передбачає комплекс заходів стосовно запобігання, виявлення та протидії корупції в НБУ.

Програма передбачає комплекс заходів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції в Національному банку, забезпечення дотримання його працівниками вимог антикорупційного законодавства, створення додаткових запобіжників вчиненню корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією. Також вона містить звіт за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності Національного банку. Документ

розроблено на виконання вимог статті 19 Закону України «Про запобігання корупції».

Стефанчук підписав закон, що розширює коло посадовців, які повинні подавати декларації ([Укрінформ](#)).

Голова Верховної Ради Руслан Стефанчук підписав закон, що розширює коло посадовців, які повинні подавати декларації.

22 листопада закон повернуто з підписом Голови Верховної Ради і направлено на підпис Президенту.

Закон поширює режим декларування та інші обмеження Закону «Про запобігання корупції», зокрема обмеження щодо протидії конфлікту інтересів, на правління Пенсійного фонду, правління Фонду соціального страхування, правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, наглядову раду Пенсійного фонду і працівників Пенсійного фонду та Фонду соціального страхування.

Податкова реформа

Зміни до Податкового кодексу: Рада ухвалила резонансний «антиолігархічний» закон ([Укрінформ](#)).

Верховна Рада проголосувала у другому читанні та в цілому за внесення змін до Податкового кодексу задля забезпечення збалансованості бюджетних надходжень.

(...) остаточну редакцію так званого «антиолігархічного» (або «антиахметовського») законопроекту № 5600 підтримали 255 народних обранців.

Документ удосконалює низку положень Податкового кодексу, що стосуються питань податкового адміністрування, податку на прибуток підприємств, ПДФО, ПДВ, акцизного й екологічного податків, рентної плати, плати за землю, умов перебування компаній та фізичних осіб-підприємців на спрощеній системі оподаткування.

Ухвалення змін в Податковому кодексі забезпечить додатково 18 мільярдів у бюджет ([Укрінформ](#)).

Ухвалення закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень» (№ 5600) забезпечить Державний бюджет на 2022 рік додатковими 18 мільярдами гривень.

Зеленський анонсував програму «Українська мрія» ([Укрінформ](#)).

У країні незабаром запрацює програма «Українська мрія», завдяки якій громадяни, які сплачують податки, зможуть взяти кредит на вигідних умовах задля придбання собі нерухомості, авто або ж на освіту.

Про це Президент Володимир Зеленський сказав у своєму щорічному посланні до Верховної Ради про внутрішнє і зовнішнє становище України.

Президент Володимир Зеленський:

Незабаром ми запускаємо програму “Українська мрія”, за якою кожен громадянин нашої держави, який сплачує податки, зможе отримати кредит за ставкою 5 %. 5 % у гривні для придбання власної нерухомості, електромобіля та здобуття освіти або зміни професії.

Інфраструктура та транспорт

Вартість будівництва доріг в Україні визначатимуть по-новому – Рада ухвалила закон ([Укрінформ](#)).

Верховна Рада ухвалила закон щодо визначення системи ціноутворення в будівництві автомобільних доріг загального користування.

Закон спрямований на визначення відповідальності за формування системи ціноутворення в будівництві автомобільних доріг загального користування з боку центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства, для подальшої адаптації вітчизняної системи ціноутворення в будівництві автомобільних доріг загального користування до кращих світових практик.

Мінінфраструктури уклало п'ятирічні контракти з керівниками трьох державних портів ([Укрінформ](#)).

Міністерство інфраструктури уклало контракти терміном на п'ять років з директорами ДП «Бердянський морський торговельний порт», ДП «Миколаївський морський торговельний порт» та ДП «Ренійський морський торговельний порт».

Контракти були укладені з переможцями конкурсів на відповідні посади після погодження урядом та керівниками відповідних місцевих державних адміністрацій.

Україна отримає 200 мільйонів євро на оновлення громадського транспорту – Мінфін ([Укрінформ](#)).

Україна отримає 200 млн євро кредитних коштів від міжнародних фінансових організацій у межах реалізації проекту «Міський громадський транспорт України II».

У Верховній Раді 18 листопада 2021 року було зареєстровано проект закону про ратифікацію Фінансової угоди «Міський громадський транспорт України II».

У межах даної угоди передбачено надання Україні позики у розмірі 200 млн євро. Дані кошти буде спрямовано на придбання нових автобусів, тролейбусів, трамваїв та вагонів метро. Крім того, у межах реалізації проекту передбачається будівництво та модернізація трамвайних і тролейбусних ліній

та інші роботи у містах Черкаси, Біла Церква, Кам'янське, Дніпро, Львів, Кременчук та Запоріжжя.

Кошти для закупівлі рухомого складу міського громадського транспорту буде розподілено серед міст України, які стали учасниками даного проєкту, а саме: Сєверодонецьк, Вінниця, Ужгород, Черкаси, Кременчук, Біла Церква, Мелітополь, Кам'янське, Хмельницький, Тернопіль, Кривий Ріг, Дніпро, Луцьк, Запоріжжя, Львів, Полтава, Одеса, Чернівці та інші.

Затвердили розподіл коштів на будівництво нового терміналу аеропорту «Бориспіль» ([Укрінформ](#)).

Кабінет Міністрів України збільшив розмір статутного капіталу ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» та затвердив порядок використання бюджетних коштів для його поповнення, з метою будівництва нового терміналу аеропорту.

Міністр інфраструктури України Олександр Кубраков:

Новий термінал аеропорту «Бориспіль» – це довгобуд, який повинні були збудувати до Євро-2012. Наразі відповідні зміни до бюджету були підтримані народними депутатами. І зараз ми прийняли порядок використання цих коштів.

Дев'ять областей отримають 1,8 мільярда гривень субвенції на відновлення інфраструктури ([Укрінформ](#)).

Кабінет Міністрів перерозподілив субвенцію з держбюджету на реалізацію проєктів у рамках «Надзвичайної кредитної програми для відновлення України» від Європейського інвестиційного банку (ЄІБ).

Відповідне рішення ухвалене на засіданні уряду.

Заступник міністра розвитку громад та територій Іван Лукеря:

Ця субвенція допоможе відновити об'єкти медичної, освітньої, культурної та спортивної інфраструктури дев'яти регіонів. Розподіл коштів дасть можливість реалізувати 170 проєктів у Донецькій, Луганській, Харківській, Дніпропетровській, Запорізькій, Київській, Херсонській, Одеській та Полтавській областях. Ми дякуємо нашим міжнародним партнерам за постійну підтримку.

Україна до 2030 року вкладе у розвиток авіабудування 34 мільярди – Шмигаль ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

У нас є стратегічний документ з доволі складною бюрократичною назвою «Державна цільова науково-технічна програма розвитку авіаційної промисловості на 2021 – 2030 роки». Ця програма містить дуже важливу продуману дорожню карту з елементами найкращого світового досвіду з розвитку авіабудівництва. Передбачається, що загальний об'єм інвестицій у

ці роки складе понад 34 млрд грн власне в розвиток українського авіабудівництва.

За його словами, майже 45 високотехнологічних підприємств авіабудування до 1 січня 2025 року отримали податкові пільги, зокрема звільнення від оподаткування прибутку, сплати податку на додану вартість, сплати земельного податку, ввізного мита на високотехнологічне обладнання. І це, на думку Прем'єр-міністра, також сприятиме розвитку галузі.

Він наголосив, що загальні інвестиції держави в інфраструктурні проекти у 2021 році склали 3, 4 млрд грн.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Цього року 1, 4 млрд грн – це будівництво аеропорту у Дніпрі, 700 млн – це аеропорт в Одесі, понад 600 млн – це аеропорт у Вінниці, 500 млн – це херсонський аеропорт.

Українську національну авіакомпанію створять спільно з Airbus – підписали меморандум ([Укрінформ](#)).

Міністерство інфраструктури України підписало меморандум з компанією Airbus про наміри співробітництва зі створення національного перевізника.

Міністр інфраструктури Олександр Кубраков:

Ми сьогодні святкуємо день народження нового національного авіаперевізника. Його назва – «Українські національні авіалінії» (Ukrainian National Airlines – ред.).

Він підкреслив, що український національний авіаперевізник створюється для того, щоб захистити стратегічні інтереси України у сфері авіаперевезень, зокрема у тих ситуаціях, коли є необхідність в екстреній евакуації громадян.

За словами Кубракова, у 2021 році на створення компанії передбачено 0,5 млрд грн, у 2022 році знадобиться ще 2,5 млрд грн. Очікується, що національний авіаперевізник окупиться за 5 років.

В Україні побудують три нових аеропорти ([Укрінформ](#)).

Старт роботи національного авіаперевізника, будівництво і реконструкція аеропортів та відродження українського авіабудування є головними цілями влади на найближчі роки.

Президент Володимир Зеленський:

Запуск національного авіаперевізника, нові сучасні аеропорти – питання не про поодинокі випадки, це вже десятки нових сучасних аеропортів, це великий крок уперед; (...).

Це нові злітно-посадкові смуги, нові термінали в Чернівцях, Рівному, Житомирі, Кривому Розі, Києві, Дніпрі, Харкові, на Одещині, Херсоні, Вінниці, Полтаві, а також ми готуємося до будівництва ще двох нових

аеропортів на сході України й ще одного нового аеропорту на Закарпатті. Ми дійсно зшиваємо нашу державу відкритим небом.

Місця для будівництва нових аеропортів на сході України вже визначені ([Укрінформ](#)).

Місця для будівництва двох нових цивільних аеропортів на сході України вже визначені, Міністерство інфраструктури України очікує на остаточне підтвердження від Збройних Сил України.

Міністр інфраструктури України Олександр Кубраков:

Вже ці точки визначені, ми досить скоро їх презентуємо, але чекаємо остаточного підтвердження від військових. Ми час не втрачаємо. Наразі відбуваються всі передпроектні роботи.

За словами Кубракова, планується, що один аеропорт буде збудовано на півдні України ближче до Маріуполя, але не в самому Маріуполі, тому що місто розташоване досить близько до лінії розмежування. Інший аеропорт планують збудувати між Краматорськом та Слов'янськом.

Також міністр повідомив, що будівництво злітно-посадкової смуги нового аеропорту на Закарпатті може розпочатися в середині наступного року.

Міністр інфраструктури України Олександр Кубраков:

Є вже всі відповідні документи на землю. Я сподіваюсь, що в середині наступного року ми розпочнемо безпосередньо будівництво злітно-посадкової смуги біля міста Мукачево. Це буде головний аеропорт Закарпаття.

Програма популяризації України в світі

У Австрії українці вшанували місце спочинку українських цивільних біженців ([Укрінформ](#)).

Пласт Австрії спільно з українською громадою Зальцбургу, отцем Віталієм Микитиним і почесним консулом України у Зальцбургу Мартіном Паношем, а також прихильниками пластового проєкту «Врятуй Могилу Героя» вшанували місце спочинку українських цивільних біженців Волині I Світової Війни табору Гредіг, що біля Зальцбурга.

Посольство України в Норвегії анонсувало жалобний захід до Дня Голодомору ([Укрінформ](#)).

Українські та норвезькі громадські організації в рамках усталеної традиції планують провести 26 листопада у м. Осло на площі біля Стортингу жалобний захід зі вшанування пам'яті мільйонів жертв злочину Голодомору 1932-1933 років в Україні.

Посол України обговорив можливість викладання української мови у Вільнюському університеті ([Укрінформ](#)).

Посол України у Литві Володимир Яценківський під час зустрічі з деканом філологічного факультету Вільнюського університету, професором І. Шешкаускенене обговорив питання щодо можливих шляхів впровадження викладання української мови на згаданому факультеті вишу.

Крім того, під час зустрічі співрозмовники обговорили перспективи можливої співпраці між факультетами філології Вільнюського університету та вищими навчальними закладами України, зокрема, шляхом обмінів делегаціями вчителів, реалізації різноманітних двосторонніх проєктів, проведенні семінарів (у тому числі у форматі онлайн) задля поглиблення та розширення професійного досвіду.

У Берліні обговорили роль літератури в розкритті теми Голодомору ([Укрінформ](#)).

Дискусія навколо відображення складних тем історії у літературі відбулася у суботу в Посольстві України в ФРН у рамках Місячника пам'яті жертв Голодомору.

У Кувейті провели урок з нагоди Дня української мови та писемності ([Укрінформ](#)).

У Посольстві України в Кувейті пройшов святковий відкритий урок з нагоди Дня української мови та писемності, у якому взяли участь українська громада й учні української школи вихідного дня «Троно».

Стартував перший українсько-сінгапурський ІТ бізнес-форум ([Укрінформ](#)).

Українсько-сінгапурський онлайн ІТ бізнес-форум, присвячений інноваційним підходам в обробці великих даних та розвитку хмарних технологій, розпочався 15 листопада у Сінгапурі.

Захід відбувся в рамках міжнародного проєкту ІТ Export Boost, який реалізовується спільними зусиллями Міністерства закордонних справ України та Асоціації ІТ Ukraine задля просування експорту ІТ послуг українських компаній.

Фільм «Мати Апостолів» отримав одразу чотири нагороди в Італії ([Укрінформ](#)).

Українська співачка та актриса зі Львова Наталія Половинка вп'яте визнана найкращою актрисою за головну роль у військовій драмі Зази Буадзе «Мати Апостолів», а сам фільм отримав одразу чотири нагороди на 17-му кінофестивалі Terni Film Festival у італійському місті Терні.

«Мати Апостолів» – українська військова драма 2020-го року, прем'єра в Україні відбулася 3 грудня. (...). Виробництво – студія «Золоте Руно» за підтримки Міністерства культури та інформаційної політики України.

«Скіфське золото»: адвокати пояснили, чому вірять у перемогу України у Верховному суді Нідерландів ([Укрінформ](#)).

Нідерландські адвокати, які представляють інтереси України у справі про приналежність колекції «скіфського золота» вірять, що Україна також переможе у Верховному суді Нідерландів.

Про це в інтерв'ю сказали нідерландські адвокати, які представляють інтереси України у справі про «скіфське золото» Герт-Ян ван ден Берг і Маартен Сандерс.

У мистецькому конкурсі «Що для мене Україна?» взяли участь діти з 11 країн ([Укрінформ](#)).

У конкурсі малюнків і фотографій «Що для мене Україна?», оголошеного до 30-ї річниці незалежності України, взяли участь 6 134 дитини з 11 країн світу.

Загалом учасники з Австралії, Ізраїлю, Італії, Канади, Кіпру, Нідерландів, Норвегії, Португалії, Румунії, Туреччини та України надіслала 10 276 робіт – малюнків і фотографій.

Конкурс провели Благодійний фонд United World Cultures Foundation / UWCF, Український координаційний центр з підвищення правової освіти населення, Українська молодіжна правнича асамблея та Українська асоціація підтримки творчої молоді, за підтримки МЗС України.

Тиждень українського кіно у Празі та Брно: що покажуть ([Укрінформ](#)).

«Тиждень українського фільму» представить глядачам у Празі з 18 до 22 листопада 5 сучасних стрічок українських режисерів, а також 3 у Брно – 20-23 листопада.

Кінофестиваль «Тиждень українського фільму» проводять Посольство України в Чехії в співпраці з ГО «Рута» з Праги за фінансової підтримки МЗС України. Партнерами фестивалю є Держкіно України та ГО «Українська ініціатива в Чехії».

У Вашингтоні відкрилася виставка «Голодомор очима українських художників» ([Укрінформ](#)).

У пам'ять про жертв Голодомору в Україні 1932-33 років у центрі столиці США відкрилася виставка, яка збрала близько 70 художніх творів, що оповідають про страшну трагедію геноциду.

Експозиція «Голодомор очима українських художників» розміщується в Українському домі у Вашингтоні.

У Римі глава УГКЦ освятив пам'ятну дошку святим Кирилу та Мефодію ([Укрінформ](#)).

У папській базиліці Санта Марія Маджоре в Римі відкрили пам'ятну дошку українською мовою творцям слов'янської писемності святим Кирилу

та Мефодію, яку після відкриття освятили Глава й Отець УГКЦ Блаженніший Святослав та кардинал Станіслав Рилько, настоятель базиліки. (...).

Пласт вшанував жертв Голодомору у Парижі ([Укрінформ](#)).

У Парижі під Триумфальною аркою відбулося урочисте вшанування жертв Голодомору 1932-1933 років, до якого доєдналася Пластова група Франції, поклавши вінок від пластового кола Франції до меморіалу невідомому солдатіві.

У Японії відбудеться вшанування пам'яті жертв Голодомору ([Укрінформ](#)).

У Токіо у Місії Святого Юди Православної церкви України відбудеться міжконфесійна панахида вшанування пам'яті загиблих під час Голодомору у 1932-33 роках, до якої запрошуються віряни всіх конфесій.

Фільм «Цей дощ ніколи не скінчиться» взяв нагороду на фестивалі в Ірландії ([Укрінформ](#)).

Створена за підтримки Держкіно повнометражна стрічка Аліни Горлової «Цей дощ ніколи не скінчиться» здобула нагороду за найкращий документальний фільм Award for Cinematic Documentary/Gradam Na Féile Do Scannáin Faisnéise на 66 Міжнародному кінофестивалі в Ірландії.

Фільм Сенцова «Носоріг» переміг на фестивалі у Стокгольмі ([Укрінформ](#)).

Фільм «Носоріг» українського режисера Олега Сенцова отримав дві нагороди на Стокгольмському міжнародному кінофестивалі у Швеції.

У Фінляндії провели Дні українського кіно ([Укрінформ](#)).

У Гельсінкі вже вп'яте відбулися щорічні Дні українського кіно, організовані Товариством українців у Фінляндії та ГО «Незалежні культурні ініціативи».

Діаспора вшанувала пам'ять жертв Голодомору у Лос-Анджелесі ([Укрінформ](#)).

Українська діаспора вшанувала пам'ять жертв Голодомору 1932-33 років молитвою в українській церкві Св. Володимира у Лос-Анджелесі (США), а дослідники трагедії розповіли нові шокуючі факти про злочин комуністичного режиму.

Дні українського кіно відбудуться у Парижі ([Укрінформ](#)).

У столиці Франції 22 – 24 листопада відбудуться Дні українського кіно – у кінотеатрі Cinéma Le Balzac у самому центрі міста покажуть п'ять нових українських стрічок.

У Лондоні сьогодні відбудеться прем'єра постановки Songs for Babyn Yar (Укрінформ).

У лондонському JW3 (Єврейському громадському центрі) 21 листопада відбудеться прем'єра постановки Songs for Babyn Yar («Наш спів для Бабиного Яру»), створеної за підтримки Українського інституту.

Україна представить свої кінолокації на виставці у Лондоні (Укрінформ).

Виставка FOCUS – одна з основних світових подій, присвячених промоції кінолокацій та продакшен-сервісів з усього світу – відбудеться в Лондоні з 7 до 10 грудня 2021 року.

Україна буде представлена офлайн-стендом 7-8 грудня, діджитал-стендом 7-10 грудня та презентацією в межах офіційної програми, що також транслюватиметься онлайн на діджитал-платформі FOCUS.

У Нідерландах до Дня гідності та свободи відбувся урочистий молебень (Укрінформ).

У Нідерландах у храмі Української греко-католицької церкви До Дня Гідності та Свободи відбувся урочистий молебень за борців за свободу та незалежність України.

В Італії презентували сучасне українське мистецтво (Укрінформ).

В Італії відбулася перша міжнародна мистецька виставка-ярмарок «Roma Arte in Nuvola», на якій Україна презентувала найхарактерніші надбання сучасного українського мистецтва.

За повідомленням, Україну в артпросторі представляє Bereznitsky Art Foundation, що привіз вражаючі зразки сучасного українського мистецтва до Італії. Експозицію складають унікальні роботи Юлії Беляєвої, Юрія Сівіріна, Ольги Кошелевої та Ігоря Гусева.

У Брюсселі вшанували пам'ять жертв Голодомору (Укрінформ).

Минулої неділі, 21 листопада, у Соборі Св. Михаїла і Св. Гудули у центрі Брюсселя відбулася літургія і панахида в пам'ять жертв Голодомору.

У Парижі відбувся концерт з нагоди річниці незалежності України (Укрінформ).

У Церкві Сен-Мадлен (L'église de la Madeleine) у Парижі відбувся святковий концерт з нагоди 30-ї річниці незалежності України за участю знаменитого українського гурту «Пікардійська Терція».

В Естонії українці провели круглий стіл «Україна після Майданів» (Укрінформ).

В Українському культурному центрі м. Таллінн у рамках відзначення Дня Гідності та Свободи відбувся круглий стіл «Україна після Майданів», організований Конгресом українців Естонії спільно з Посольством.

У Мексиці вперше проходять Дні українського кіно ([Укрінформ](#)).

У Мексиці показом документального фільму «Міф» режисерів Леоніда Кантера та Івана Яснія розпочалися перші в історії українсько-мексиканських культурних відносин Дні українського кіно в Мексиці, у програмі – шість перлин українського кінематографа.

Глядачам представлені як сучасні картини, зокрема «Мої думки тихі» режисера Антоніо Лукіча, «Додому» Нарімана Алієва, так і кінокласика – «Пропала грамота» Бориса Івченка, «Білий птах з чорною ознакою» Юрія Іллєнка.

У Будапешті провели літургію-молитву за Україну ([Укрінформ](#)).

У церкві Святого Михайла м. Будапешт у День Гідності та Свободи пройшла літургія-молитва за Україну та за всіх борців за її незалежність, свободу та європейське демократичне майбутнє.

У Канаді проводять Тиждень обізнаності про Голодомор ([Укрінформ](#)).

Конгрес українців Канади оголосив про початок Національного тижня обізнаності про Голодомор. (...) відповідні заходи проводитимуться по всій країні.

Зокрема, у Вінніпегу пройде освітня лекція, в Оттаві відслужать літургію за жертвами, у середмісті Гамільтона буде піднято чорний прапор. У Торонто відбудеться жалобний мітинг, а у Галіфаксі та Лондоні – церемонії вшанування у громаді. У будівлі парламенту провінції Манітоба пройде офіційне вшанування жертв Голодомору.

Українська громада та дипломати вшанували пам'ять жертв Голодомору у США ([Укрінформ](#)).

Українські дипломати, українська громада у США разом з Головним заступником помічника Держсекретаря США Дерекком Хоганом запалили свічки та поклали поминальні снопки до Меморіалу Голодомору-геноциду у м.Вашингтон.

У Японії проведуть майстер-клас з петриківського розпису ([Укрінформ](#)).

Представник Української асоціації японського міста Тойохасі Наталія Шрамкова 27 листопада проведе майстер-клас з петриківського розпису.

Захід відбудеться у рамках EMCAMPUS Opening Event та за підтримки Посольства. Організатор події – Асоціація міжнародних обмінів м. Тойохасі.

У Нідерландах презентували виставку про українських жінок-науковиць ([Укрінформ](#)).

У Гаазі відбулася презентація виставки про українських жінок-науковиць «Наука – це вона», присвяченої дванадцятьом визначним українським жінкам-вченим.

(...) експозицію презентував український благодійний освітній проєкт STEM is FEM.

У Кувейті на освітньо-туристичній виставці відкрили український павільйон ([Укрінформ](#)).

Посольство України в Кувейті 23 листопада відкрило український павільйон на освітньо-туристичній виставці в Кувейтському університеті.

На стенді України були представлені матеріали НУ «Львівська політехніка», Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова, НУ «Острозька академія», Льотної академії НАУ, Західноукраїнського національного університету, Одеського національного медичного університету та Івано-Франківського національного технічного університету нафти та газу.

У Японії провели День української культури ([Укрінформ](#)).

У місті Йокогама за підтримки Посольства України в Японії відбувся День української культури.

В дописі йдеться про те, що дорослі та малі вчилися робити ляльки-мотанки, знайомилися з українським традиційним одягом, милувалися світлинами Анна Сенік, насолоджувалися чудовими картинами петриківського розпису майстрині Галини Назаренко, слухали чарівні звуки бандури у виконанні Катерини Гудзій, куштували українські страви.

У Румунії діаспора організувала науково-культурний захід, присвячений Павлу Тичині ([Укрінформ](#)).

Клузька філія Союзу Українців Румунії спільно університетом ім. Бабеша-Бойоя організувала віртуальний науково-культурний захід, присвячений 130-й річниці від народження поета й публіциста Павла Тичини.

У Сингапурі відкрили українську «Хату Читальню» ([Укрінформ](#)).

У Сингапурі відкрили українську бібліотеку «Хата Читальня», яка налічує 234 книги.

Активістка Юлія Денісова:

Зараз в нас 234 книги! І це лише початок! І це виключно громадський проєкт, який існує автономно від будь-якої державної підтримки!

Українська громада Кіпру відзначила День Гідності та Свободи у церкві ([Укрінформ](#)).

Українська громада Кіпру відзначила День Гідності та Свободи у церквах Нікосії та Лімасолі, де душпастир УГКЦ у Республіці Кіпр отець Василь Захарусь провів святковій літургії.

У Киргизстані діаспора долучилася до заходів з вшанування жертв Голодоморів в Україні ([Укрінформ](#)).

Посольство України організувало у Киргизькому національному університеті імені Жусупа Баласагіна у рамках заходів до Дня пам'яті жертв Голодоморів України презентацію документального фільму «Я про них пам'ятатиму...», у якій взяли участь представники української діаспори.

У дипустанові повідомили, що на заході виступили Посол України Валерій Жовтенко, голова Українського товариства Киргизької Республіки «Берегиня» Володимир Нарозя, виконавчий директор Асоціації видавців Киргизстану Олег Бондаренко, керівниця історичної дослідницької групи «Есімде» Ельміра Ногойбаєва.

У канадському парламенті вшанували пам'ять жертв Голодомору ([Укрінформ](#)).

У федеральному парламенті Канади з ініціативи депутата українського походження Івана Бейкера вшанували пам'ять жертв Голодомору в Україні 1932-1933 років.

Короткометражка «Поміж тіней» виграла головний приз на фестивалі українського кіно у Варшаві ([Укрінформ](#)).

Короткометражний фільм Олександра Стеколенка «Поміж тіней» отримав головний приз професійного журі 6-го Кінофестивалю Ukraina Festiwal Filmowy у Варшаві.

Цей фестиваль презентує польській аудиторії сучасну українську культуру, – кінематограф, музику, мистецтво, – та знайомить глядачів із найцікавішими фільмами українських режисерів.

У програмі Ukraina Festiwal Filmowy 2021 також відбулися ретроспектива фільмів Кіри Муратової, показ анімаційних фільмів від міжнародного кінофестивалю LINOLEUM та короткометражної анімації для дітей, зустрічі з авторами фільмів, виставки та перформанси. Крім Варшави, покази фільмів із програми фестивалю відбулися ще в 11-х найбільших містах Польщі.

У Чехії відкрили виставку «Втрачене дитинство – історії з України» ([Укрінформ](#)).

У Празі за участі посла України в Чехії Євгена Перебийніса відбулося відкриття вуличної виставки «Втрачене дитинство – історії з України», яку підготували співробітники музею Територія Терору у співпраці з чеською організацією Paměť národa.

Канадські депутати вшанували пам'ять жертв Голодомору (Укрінформ).

На парламентському пагорбі в Оттаві пройшла церемонія вшанування пам'яті жертв Голодомору.

Участь у церемонії взяли депутати від усіх партій, а також члени громади й дипломати. До присутніх звернулися також віцепрем'єр-міністр Канади Христя Фріланд та міністр у справах житла Ахмед Хусен.

Спеціально для цієї церемонії до Оттави також приїхав «пересувний клас» – спеціально облаштований автобус з інтерактивним обладнанням, який подорожує освітніми закладами та громадськими подіями Канади з метою донесення правди про трагічні події 1932-1933 рр. в Україні.

У Вселенському Патріархаті відбулася панахида за жертвами голодоморів в Україні (Укрінформ).

У головному соборі Вселенського Патріархату – храмі Святого Георгія у Стамбулі за благословіння та особистою участю Вселенського Патріарха Варфоломія відбулося богослужіння за жертвами голодоморів в Україні.

У Варшаві вшанували жертв Голодомору в Україні (Укрінформ).

У Варшаві на Вольському православному цвинтарі біля пам'ятника жертвам Голодомору в суботу вшановано пам'ять мільйонів українців, які в 1932-1933 років загинули в результаті злочинних дій московської комуністичної влади.

Участь у вшануванні взяли українські дипломати, представники української громади Варшави, учні української суботньої школи, передає Укрінформ з посиланням на Посольство України в РП.

Український фільм про контакт з НЛЮ в умовах карантину-2020 нагородили в Європі (Укрінформ).

Український фільм «Простір/Space» здобув нагороду на Європейському фестивалі незалежного кіно як «Найкращий експериментальний фільм».

Фільм «Простір/Space» українського режисера Дмитра Томашпольського отримав нагороду Повнометражний ігровий фільм «Простір/Space» було знято в Україні в умовах карантину в онлайн-режимі. 67 акторів перебували у своєму просторі і спілкувалися з режисером онлайн.

Трюдо: Ми зобов'язані пам'ятати про Голодомор (Укрінформ).

Прем'єр-міністр Канади у День пам'яті жертв Голодомору закликав співгромадян згадати про значний внесок української діаспори у зміцнення країни.

Прем'єр-міністр Канади Джастін Трюдо:

Надто довго масові злочини Голодомору приховувалися від світу та заперечувалися. Нині кожен з нас відповідальний за те, аби не допустити

забуття цієї темної сторінки історії та продовжувати боротьбу за права людини й демократію, коли вони перебувають під загрозою.

На різдвяному благодійному ярмарку у Варшаві працював український павільйон ([Укрінформ](#)).

На 14-му благодійному різдвяному ярмарку в неділю, 28 листопада, у Варшаві (SHOM Christmas Bazaar) представлено Український павільйон.

Усі відвідувачі ярмарку могли скуштувати український борщ, українську випічку, випити запашну львівську каву, купити різноманітні українські подарунки, взяти участь у майстер-класі з петриківського розпису, послухати українську музику.

Президент СКУ взяв участь у панахиді зі вшанування жертв Голодомору у Канаді ([Укрінформ](#)).

Президент Світового конгресу українців (СКУ) Павло Грод у День пам'яті жертв голодоморів взяв участь у панахиді по вшануванню жертв Голодомору-геноциду, організатором якої виступив Конгрес українців Канади, відділ Торонто.

У своєму зверненні Грод від імені Світового Конгресу Українців, який представляє інтереси понад 20 мільйонів українців у понад 65 країнах за межами України, подякував усім, хто продовжує пам'ять та пізнавати світ трагедія та уроки Голодомору.

Члени осередків Спілки української молоді у різних куточках світу взяли участь у вшануванні пам'яті жертв Голодомору ([Укрінформ](#)).

Так, у Канаді члени осередків Спілки Української Молоді з Етобіко, Міссісага та Торонто взяли участь у спільній молитві та в вечорі пам'яті, які відбулися в Торонто.

Меморіальні заходи відбулися і в Австралії. У Мельбурні сумівці молилися, спільно з єпископом Мельбурнської єпархії святих апостолів Петра й Павла УГКЦ владикою Миколою Бичком та представниками української громади за упокій душ мільйонів жертв голодоморів в Україні.

У осередках СУМ в Америці також молитовно вшанували пам'ять знищених Голодомором українців.

Сумівці Великої Британії вшанували пам'ять жертв Голодомору, долучившись до участі в акції «Надія» Організації Українських Жінок у Великій Британії та Союзу Українців у Великій Британії.

Сумівці Польщі в цей день запалили свічки пам'яті у вікнах своїх помешкань, а також присвятили гутірки для Юнацтва темі передумов та наслідків Голодомору.

Тематичні сходи відбулися і в осередках СУМ в Іспанії. Юнацтво разом з виховниками запалили свічки пам'яті та скорботи.

У Португалії сумівці разом з послом України в цій державі Інною Огнівець численними представниками українських організацій, молилися в місцевій греко-католицькій церкві, після чого провели віче пам'яті.

Вшанування пам'яті жертв Голодоморів відбулося у Нідерландах (Укрінформ).

У Нідерландах у храмі Української греко-католицької церкви відбулася Архиерейська Літургія та панахида за жертвами Голодоморів в Україні.

У Берліні вшанували пам'ять жертв Голодомору (Укрінформ).

Панахидою-реквіємом вшанували у Берліні 29 листопада пам'ять мільйонів жертв Голодомору в Україні 1932-1933 рр.

Уперше екуменічну панахиду-реквієм провели в центральному храмі німецької столиці – Кафедральному соборі Берліна (Berliner Dom), акцію організувало Посольство України в ФРН.

Українська громада в Австралії долучилася до вшанування жертв Голодомору (Укрінформ).

На території Українського Православного Центру в Канберрі біля пам'ятника жертвам Голодомору в Україні за участі української громади, представників дипломатичного корпусу та колективу Посольства відбулося поминальне богослужіння за жертвами Голодомору 1932 – 1933 рр.

Учасники заходу вшанували пам'ять мільйонів невинних жертв хвилиною мовчання та долучились до міжнародної жалобної акції «Запали свічку пам'яті!», яка служить додатковим нагадуванням про трагічні сторінки української історії.

У Бельгії бібліотека вперше відкрила колекцію українських книг (Укрінформ).

Першу публічну колекцію українських книг у Бельгії відкрила фламандська бібліотека Bib de Lettertuin у Волюве-сен-П'єр (Брюссель).

Ініціатива належить Наталії Карпенко та її читацькому клубу BookBabClub, членкині якого передали свої книги у дар бібліотеці. Колекція налічує понад 120 книг сучасної та класичної української літератури, світової літератури українською мовою, книги для підлітків та дітей, а також твори бельгійських письменників українською мовою та література про Україну різними мовами.

Церемонію відкриття спільно організували Bib de Lettertuin, Посольство України у Бельгії, громадська організація Promote Ukraine, BookBabClub, Об'єднання українок у Бельгії (OUB) та Музична школа імені Чайковського (Брюссель).

В Аргентині українці взяли участь у панахиді за жертвами Голодомору (Укрінформ).

В Аргентині у центральному Кафедральному соборі Буенос-Айреса відбулася поминальна панахида за жертвами Голодомору 1932-1933 рр. в Україні, яку відправив Отець Карлос Української греко-католицької єпархії Покрови Пресвятої Богородиці в Буенос-Айресі.

Стас Жирков став найкращим режисером на театральному фестивалі у Литві ([Укрінформ](#)).

Директора-художнього керівника Київського академічного театру драми і комедії на лівому березі Дніпра Стаса Жиркова названо найкращим режисером на 10-му Міжнародному театральному фестивалі COM•MEDIA, який проходив у Литві.

Діаспора присвятила Революції Гідності культурно-мистецьку акцію у Польщі ([Укрінформ](#)).

У фундації «Зустріч» у Кракові провели культурно-мистецьку акцію, присвячену Революції Гідності. (...) про це повідомило Генеральне консульство у Кракові.

Перед українською громадою міста виступили з художньою постановкою юні вихованці Фундації, а також виконали патріотичні й народні українські пісні парафіяльний хор Церкви Воздвиження Чесного Хреста у Кракові УГКЦ під керівництвом Олександри Михайленко і пісенний колектив «Леля».

У Естонії відкрили виставку «Територія Голодомору – пам'ять невмируща» ([Укрінформ](#)).

У приміщенні Посольства України в Естонії відкрили документальну виставку «Територія Голодомору – пам'ять невмируща», присвячену Голодоморам 1921-23, 1932-33 та 1946-47 років.

На виставці представлено фотографії та документи тих часів, які є документальним підтвердженням жахливого злочину, що скоїв сталінський режим з метою психологічного поневолення, руйнації прагнення народу до незалежності.

Діаспорська фундація виділила на сприяння обізнаності та розуміння Голодомору \$700 тис. ([Укрінформ](#)).

Фундація родини Темертей, заснована канадським підприємцем і меценатом українського походження Джеймсом (Джимом) Темертеєм, оголосила великий подарунок у розмірі \$700 тис. для сприяння обізнаності та розуміння Голодомору від Хелен та Пауля Барчуків.

Посол України обговорив у Данії підготовку до виставки «Русь. Вікінги на Сході» ([Укрінформ](#)).

Посол України у Данії Михайло Видойник обговорив з директором данського музею «Мосгорд» Медсом Хольстом питання підготовки до

офіційного відкриття у цьому музеї спеціальної тематичної виставки «Русь. Вікінги на Сході»

Виставка стане частиною масштабної експозиції, присвяченої південно-східному шляху вікінгів з Балтики через річкові шляхи Східної Європи, у тому числі Дніпром, на Південь та Південний-Схід до Візантії та Арабського халіфату.

Археологічна опера «Chornobyldorf» українських композиторів Романа Григоріва та Іллі Разумейка увійшла в шістку найкращих опер та музично-театральних перформансів за версією світового конкурсу Music Theater Now ([Укрінформ](#)).

Археологічна опера показує нащадків людства, що вижили після серії катастроф та опиняються у світі після смерті капіталізму, опери та філософії.

Композиторами, режисерами та драматургами опери є Роман Григорів та Ілля Разумейко. (...) Особливі ролі у перформансі відіграють легендарний український поет Юрій Іздрик і австрійська актриса Анн Беннент.

У Національній бібліотеці ім.М.Ахундова в Азербайджані відбулася презентація всесвітньо відомого твору видатної української поетеси Лесі Українки – «Лісова пісня», який переклав на азербайджанську мову Азербайджанський державний центр перекладу ([Укрінформ](#)).

Презентація скарбниці української літератури в Азербайджані стала черговим етапом реалізації спільних проєктів, які сприяють розвитку культурних зв'язків між двома країнами.

У Кракові у центральній залі Вілли Деціуша відбувся музичний вечір-реквієм, присвячений пам'яті жертв геноциду українського народу – Голодоморів 1921-1923, 1932-1933, 1946-1947 років ([Укрінформ](#)).

Концерт організувало Товариство «Вілла Деціуша» під почесним патронатом Генерального консульства України в Кракові, а також за підтримки VII міської дільниці Кракова – Звезжинець.

У виконанні Маріанни Гумецької (фортепіано) прозвучали твори Людвіга ван Бетховена, і сучасних українських композиторів Валентина Сильвестрова, Володимира Рунчака, Левка Ревуцького та Мирослава Скорика.

Товариство українців у Фінляндії (ТУФ) у Гельсінкі повідомило про початок роботи свого ютюб-каналу ([Укрінформ](#)).

(...) Готувати та вести канал ТУФ буде Денис Первов, а активісти Товариства будуть йому допомагати. ТУФ вітає гарні ідеї щодо свого ютюб-каналу.

Першою пробою на каналі є сюжет про те, як Товариство українців у Фінляндії відзначив річницю Голодомору.

У Посольстві України у ФРН відкрилася виставка українського художника, реставратора Ростислава Воронка ([Укрінформ](#)).

Протягом 2 років у дипломатичному представництві, де буває чимало поважних гостей, виставлятимуться близько 30 робіт художника, створених ним у період з 2006 по 2021 рік.

Теми робіт охоплюють, зокрема, Майдан і Голодомор в Україні. Картини вже виставлялися за кордоном (...).

У бейрутському видавництві Arab Photographer's House вийшов другий том прозових творів Лесі Українки арабською мовою ([Укрінформ](#)).

Переклад здійснив Імадеддін Раеф. Книжка має обсяг 244 стор. та містить передмову Ігоря Осташа (...).

У посольстві України в Німеччині 4 грудня відбулася наукова конференція, присвячена священнику Української греко-католицької церкви отцю Петру Вергуну ([Укрінформ](#)).

На заході виступили апостольський нунцій у Німеччині архієпископ Нікола Етерович, архієпископ Берлінський Гайнер Кох, владика Богдан Дзюрах - Апостольський екзарх, посол України в ФРН Андрій Мельник, учені, дослідники тощо.

Посол України в ФРН Андрій Мельник додав, що самопожертва святого отця заради ближніх є також доказом того, що українці протягом століть були і є невід'ємною частиною європейського культурного простору.

У Польському театрі у Варшаві презентовано виставку «Плюс 1» про українських військових, які загинули на сході України ([Укрінформ](#)).

Експозиція складається з 22 експозиційних фотостендів, де через призму авторських фотографій французького фотографа українського походження Юрія Білака українські сім'ї розповідають історій своїх близьких – загиблих на війні з Росією українських військових.

У Мюнхені відбулася прем'єра вистави «Офелія. Вихід з води» - спільного проєкту німецького театру «Münchner Kammerspiele» та українського Театру драми і комедії на лівому березі Дніпра ([Укрінформ](#)).

У постановці зіграли українські акторки Анастасія Пустовіт та Марина Клімова.

За словами драматурга та керівника програми «Sisterhood: далекі близькі» Мартіна Вальдес-Штаубера, у виставі досліджувалися два напрямки: перший – це роль жінок у класичному тексті Шекспіра і як змінювалися театральні традиції, другий – феміністичний (...).

Політика цифрової трансформації

Вибори, митниця і перепис населення у «цифрі»: Україна співпрацює з Apple та Microsoft ([Укрінформ](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Цифрову митницю, електронні вибори та перепис населення ми проробляємо з двома компаніями – це Microsoft та Apple.

Він зазначив, що Мінцифри наразі працює над питанням запуску онлайн-виборів. Зеленський підкреслив, що запуск електронних виборів не означатиме те, що громадяни не зможуть проголосувати на дільницях. За словами Президента, планується, що електронні вибори будуть відбуватися паралельно зі звичайними. Він також зауважив, що онлайн-вибори не обов'язково відбуватимуться через портал та застосунок «Дія».

«Дія» запускає зміну місця проживання онлайн у тестовому режимі ([Укрінформ](#)).

З 1 грудня на порталі Дія в тестовому режимі запрацює послуга зміни місця проживання онлайн.

Міністр цифрової трансформації Михайло Федоров:

Із 1 грудня запускаємо бета-тест зміни місця проживання онлайн на порталі Дія. Реєстрація тут. Послугу можна буде отримати за 1 робочий день без відвідування 3 установ, 30 днів очікування та папірців. Пів року тому ми запустили зміну місця проживання онлайн у 7 містах, а зараз масштабуємо її майже на всю країну.

Більше не потрібно буде їхати, приміром, до свого рідного міста, навіть якщо ви хочете там зареєструватися. І до речі, чоловікам не доведеться ходити до військкомату, щоб знятися чи стати на облік.

З 29 листопада на порталі «Дія» запрацюють послуги оформлення і перерахунку пенсії ([Укрінформ](#)).

Міністр цифрової трансформації Михайло Федоров:

Щороку понад мільйон українців оформлюють призначення чи перерахунок пенсії. Тепер усе це можна зробити на порталі «Дія». Заповнюєте анкету, завантажуйте необхідні документи та надсилаєте заявку.

Процес максимально автоматизований, щоб кожен міг це зробити. Потрібно заповнити анкету, завантажити необхідні документи та надіслати заявку – і все. Заява зроблена у формі анкети, де треба відповідати «так» чи «ні». Тепер лише декілька кліків і жодної хвилини в черзі.

Це особливо актуально в умовах пандемії. Адже онлайн-послуги допоможуть людям старшого віку запобігти зайвим ризикам захворіти в чергах.

Субсидії, пенсії і не тільки: у «Дії» запускають сім нових соцпослуг ([Укрінформ](#)).

Міністерство цифрової трансформації запустило на порталі державних послуг «Дія» сім нових соціальних послуг, серед яких: оформлення субсидії, призначення або перераховування пенсії, оформлення довідок про страховий та трудовий стаж.

Віцепрем'єр-міністр – міністр цифрової трансформації Михайло Федоров:

Відтепер оформити субсидії, призначити або перерахувати пенсії, отримати довідку про страховий та трудовий стаж можна онлайн у «Дії». Щойно презентували 7 нових соціальних послуг.

Віцепрем'єр додав, що відтепер можна за 30 хвилин заповнити заяву для отримання субсидії на порталі «Дія» та підписати своїм КЕП. Заява автоматично надійде до органів соцзахисту, які призначають субсидії. Крім того, субсидія на більшість видів послуг ЖКГ продовжуватиметься автоматично, якщо протягом року нічого не змінилося.

Довідки ОК-5 та ОК-7 про трудовий і страховий стаж, витяг з реєстру застрахованих осіб і довідку про доходи пенсіонера можна також отримати онлайн – через портал «Дія». За словами Федорова, вони є одними із найзатребуваніших в Україні, і щороку їх видають близько 3 млн.

На порталі Дія.Бізнес тепер можна дізнатися все про земельну реформу ([Укрінформ](#)).

На національному порталі з розвитку підприємництва Дія.Бізнес доступний новий розділ – «Земельна реформа», з якої підприємці отримуватимуть усю актуальну інформацію про можливості для розвитку власної справи у сфері земельних відносин.

На сторінці доступна інформація про всі нові можливості для землевласників, фермерів та громад, а також для тих українців, які раніше не мали можливості придбати й розпоряджатися землею. Інформація розподілена за трьома напрямками: «Я – землевласник», «Я – покупець» та «Я – орендар», де кожен знайде відповіді на актуальні запитання.

Віднині землевласник дізнається, кому він може продати земельну ділянку, за якою ціною, які документи для цього потрібні, чи можна продати частину землі та які податки доведеться сплатити під час продажу.

Почуєць отримає вичерпну інформацію щодо всіх умов покупки землі та збору необхідної документації. А орендар довідається про свій пріоритет при викупі землі та принцип реалізації переважного права, а також про різні важливі нюанси дії договору оренди.

Міністерство цифрової трансформації України планує до кінця 2021 року майже щотижня запускати нові послуги для громадян у застосунку та на порталі «Дія» ([Укрінформ](#)).

Віцепрем'єр-міністр – міністр цифрової трансформації Михайло Федоров:

Паралельно із запуском COVID-сертифікатів ми працювали над тими продуктами, які обіцяли громадянам. Це ті, які ми сьогодні презентували і які будемо презентувати наступного тижня. До Нового року у нас майже щотижня будуть запуски нових послуг.

Федоров також анонсував деякі нові послуги, які Мінцифри запустить уже найближчим часом. Зокрема, у «Дії» з'явиться можливість подання річної декларації для ФОП та довідка про несудимість.

Міністерство також планує оновлення застосунку «Дія», після чого він надсилатиме сповіщення про запит кредитної історії користувача, судові засідання та старт виконавчих проваджень.

Крім цього, буде спрощена процедура підписання документів за допомогою Дія.Підпис. За словами віцепрем'єра, верифікація користувача здійснюватиметься за допомогою фото і більше не потрібно буде повертати голову для цього.

На порталі Дія.Бізнес запрацював фінансовий маркетплейс (Укрінформ).

На порталі з розвитку підприємництва Дія.Бізнес запрацювали маркетплейс фінансових продуктів та платформа інпакт-інвестування.

(...) презентація нових функцій portalу відбулась 29 листопада.

Заступниця міністра цифрової трансформації з питань європейської інтеграції Валерія Іонан під час презентації розповіла, що маркетплейс фінансових продуктів – це окремий модуль portalу Дія.Бізнес, на якому зібрана вся інформація про фінансові можливості та програми доступні для підприємців в Україні. Через сайт можна не лише дізнатися про програму, а й безпосередньо звернутися до установи, яка її реалізує.

За словами Іонан, на порталі зібрана інформація про понад 60 державних, міжнародних та банківських фінансових програм для підприємців. На Дія.Бізнес доступний також великий блок, присвячений фінансовій грамотності для підприємців.

Заступниця міністра зазначила, що з 29 листопада на порталі працює платформа для залучення інпакт-інвестицій. Вона розповіла, що ця платформа є корисною для тих підприємців, які ведуть свій бізнес відповідно до цілей сталого розвитку ООН.

Спільний з Apple перепис населення України відбудеться у лютому 2023 року – Зеленський (Укрінформ).

Україна планує провести електронний перепис населення спільно з компанією Apple у лютому 2023 року.

Про це заявив Президент Володимир Зеленський під час виступу у Верховній Раді зі щорічним посланням про внутрішнє і зовнішнє становище України.

Президент Володимир Зеленський:

Пишаємося тим, що Україна стане другою країною у світі, яка проведе перепис населення у співпраці з Apple вже у лютому 2023 року.

В Україні будуть одні з найкращих умов для ІТ-бізнесу – Президент (Укрінформ).

Президент Володимир Зеленський розраховує, що завдяки запуску сервісу «Дія City» в Україні з'явиться можливість створити найпотужніший ІТ-хаб у Центральній та Східній Європі й запровадити одні з найкращих умов для ведення ІТ-бізнесу та креативної індустрії у світі.

Президент Володимир Зеленський:

Ми будуюмо власний бізнес, незалежний від «хотелок» чиновників, де враховано всі побажання бізнесу. Для цього ми запускаємо «Дія City», яка дозволить створити в Україні найпотужніший ІТ-хаб у Центральній та Східній Європі. Українці й підприємці з усього світу матимуть можливість швидко реалізовувати найамбітніші інноваційні та бізнес-ідеї та ефективно їх впроваджувати.

Зеленський розраховує, що за п'ять років «Дія City» допоможе збільшити обсяг ринку ІТ вдвічі й становитиме близько 12 млрд доларів США, а кількість робочих місць – до 450 тисяч.

На порталі «Дія» відтепер можна отримати містобудівні умови та обмеження (Укрінформ).

Про це повідомляє пресслужба Міністерства цифрової трансформації України.

Зазначається, що це документ, необхідний для отримання дозволу на будівництво багатоквартирних будинків та більшості промислових об'єктів. У ньому є інформація про можливу поверховість та щільність забудови, відступи будинків від інших будівель та червоних ліній.

Щоб отримати послугу потрібно: заповнити заяву; мати скани топографо-геодезичного плану будівництва; скан документа, що підтверджує право власності, користування земельною ділянкою, буде вам потрібен лише в разі, якщо право власності на землю не внесено до Реєстру нерухомості; кваліфікований електронний підпис яким необхідно буде підписати заяву та скани.

Заява сформується автоматично. Після підписання її буде передано до органу містобудування та архітектури за місцезнаходженням земельної ділянки. Якщо в земельній ділянці кілька власників – усі вони отримають сповіщення про підписання заяви.

Довідку про нерухоме майно можна отримати на порталі «Дія» - Мінцифри (Укрінформ).

Довідку про нерухоме майно відтепер можна отримати онлайн на порталі «Дія».

Довідка необхідна для перевірки права на житло чи земельну ділянку, власників та співвласників, наявності майна в реєстрах. Зараз цією послугою користуються понад мільйон людей на рік. Мінцифри спростило та оптимізувало її отримання.

Довідка містить усю інформацію про нерухоме майно із чотирьох основних реєстрів. За тиждень після запуску послуги, вже отримано 500 довідок. А також здійснено понад 1 500 безоплатних пошуків.

В Україні навесні повноцінно запрацює єдиний реєстр зброї – Монастирський ([Укрінформ](#)).

У березні-квітні наступного року в Україні повноцінно запрацює єдиний реєстр зброї.

Міністр внутрішніх справ Денис Монастирський:

На початку наступного року ми презентуємо єдиний реєстр зброї, що також суттєво подолає корупційну складову. Ця сфера викликала багато зауважень. Вже у березні-квітні реєстр запрацює повноцінно.

За словами Монастирського, МВС стрімко розвиває цифрові технології, ID-картки, посвідчення водія, які відображаються в застосунку «Дія», дозволяють отримати електронні послуги без проблем і без корупції. Онлайн можна отримати місце у черзі.

Рада ухвалила закон про публічні електронні реєстри ([Укрінформ](#)).

Верховна Рада унормувала відносини, що виникають у сфері публічних електронних реєстрів, і створила Реєстр усіх публічних реєстрів.

За відповідний закон № 2110 «Про публічні електронні реєстри» проголосували 282 народних депутати.

Закон встановлює правові, організаційні і фінансові засади створення та функціонування публічних електронних реєстрів з метою захисту прав та інтересів фізичних та юридичних осіб під час створення, зберігання, оброблення та використання інформації у публічних електронних реєстрах.

Надання та отримання реєстрової інформації здійснюється виключно за допомогою Системи електронної взаємодії (СЕВ). Порядок підключення постачальників та отримувачів інформації до Системи електронної взаємодії визначається Кабінетом Міністрів.

Реформа освіти та науки

Шкарлет: «Нова українська школа» є майданчиком подальших успіхів кожної особистості ([Укрінформ](#)).

(...) це заявив міністр освіти і науки Сергій Шкарлет під час Національного освітнього форуму, передає МОН.

Міністр освіти і науки Сергій Шкарлет:

Реформа «Нова українська школа», на яку покладаємо стільки сподівань щодо кращого майбутнього країни, є сьогодні основою розвитку

системи освіти. Саме вона, разом із дошкіллям, є стартовим майданчиком подальших успіхів кожної особистості, кожного члена нашого суспільства, а разом із цим – стартом змін на краще в країні.

Він також акцентував на тому, що в центрі уваги Нової української школи є вчитель, його підготовка, постійне прагнення до самовдосконалення та розвитку.

Під час форуму учасники також обговорили, стратегію з реалізації інноваційних змін НУШ, створення безпечного освітнього середовища у школі, мережу STEM-центрів як сервісну модель реформи. Під час заходу було представлено Національну школу резерву управлінських кадрів.

Ще одним із нововведень Міністерства освіти стало удосконалення управлінської взаємодії та координації. З нового року запроваджується система освітніх управлінських індикаторів Solid Info (сталі показники). Ця система має стати корисною для оперативного управління на всіх рівнях – територіальної громади, району, області, країни.

Відбулася серія форумів «Реформа системи шкільного харчування» - МОН ([Укрінформ](#)).

Міністр освіти і науки Сергій Шкарлет:

Головна мета проведення форумів – напрацювати дорожню карту щодо впровадження реформи шкільного харчування та активно продовжити розпочаті кроки.

На форумі були обговорені такі теми, як безпечність, якість шкільного харчування, підходи до переоснащення харчоблоків закладів освіти, критерії публічних закупівель, новітні стандарти громадського харчування.

Форум відбувається в межах Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у Новій українській школі за ініціативи Олени Зеленської та у співпраці Міністерства освіти і науки, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства економіки, Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, ГО «Національна асоціація громадського харчування», а також за підтримки Львівської обласної державної адміністрації.

Міністр освіти та науки Сергій Шкарлет наголосив, що в Україні наступного року на реформу системи шкільного харчування буде виділено 1,5 млрд грн.

Уряд затвердив загальний порядок проведення ЗНО ([Укрінформ](#)).

Кабінет Міністрів затвердив загальний порядок проведення зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО).

Як зазначається в пояснювальній записці до документа, змінами до Порядку проведення ЗНО та моніторингу якості освіти передбачається приведення його у відповідність до змін у законодавстві, визначення основних засад підготовки та проведення зовнішнього незалежного

оцінювання результатів навчання, інших випробувань із використанням процесів ЗНО.

Плани МОН у науковій євроінтеграції на 2022 рік ([Міністерство освіти і науки України](#)).

Заступник Міністра з європейської інтеграції Олексій Шкуратов:

Наступного року МОН планує розгорнути системну роботу з наближення до європейської наукової та інноваційної спільноти, зокрема через розширення участі в міжнародних наукових програмах ЄС. Насамперед, це долучення до програми для співпраці науковців COST, розвиток співпраці з Європейським інститутом інновацій і технологій, продовження роботи в «Горизонт Європа».

На початку 2021 року було оновлено дорожню карту інтеграції до Європейського дослідницького простору.

Оскільки ми прагнемо синхронізувати дії з країнами ЄС, то продовжимо роботу з актуалізації цього документу відповідно до нової політики Європейського Союзу.

Конкретні кроки наступного року для інтеграції України до Європейського дослідницького простору: формування пулу українських експертів і забезпечення їхньої роботи в підгрупах Комітету Ради ЄС з питань Європейського дослідницького простору та інновацій (ERAC); запровадження державної політики Відкритої науки; визначення механізмів приєднання українських дослідницьких інфраструктур до Європейських консорціумів дослідницьких інфраструктур; відкриття Координаційного центру та запуск нацпорталу «Горизонт Європа»; приєднання до програми європейського співробітництва COST, активізація участі в EUREKA, Європейському інституті інновацій і технологій.

Соціальні стипендії для студентів ЗВО збільшено на 50 % ([Урядовий портал](#)).

17 грудня 2021 року, Урядом ухвалено Постанову щодо підвищення розміру соціальних стипендій Верховної Ради для студентів закладів фахової передвищої та вищої освіти з числа дітей-сиріт і дітей з малозабезпечених сімей.

Поліпшення соціального захисту найбільш вразливих категорій здобувачів фахової передвищої та вищої освіти є важливим елементом матеріальної та моральної підтримки.

Постановою передбачено надання соціальних стипендій ВРУ як для здобувачів вищої, так і фахової передвищої освіти:

- з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, а також студентів (курсантів), які в період навчання у віці від 18 до 23 років залишилися без батьків;
- із сімей, що отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям».

Соціальні стипендії ВРУ отримують 150 студентів закладів вищої освіти, у тому числі 50 студентів ЗВО I та II рівнів акредитації. Розмір стипендії, який складає 750 грн для здобувачів фахової передвищої освіти та 950 грн для здобувачів вищої освіти, буде збільшений на 50 відсотків.

Реформа системи охорони здоров'я

На базі Охматдиту створять Асоціацію дитячих лікарень та кризовий центр (Укрінформ).

На базі Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит» буде створено Асоціацію дитячих лікарень та Медико-експертний кризовий центр, який діятиме у співпраці з правоохоронцями.

Про це повідомив на пресконференції генеральний директор Охматдиту доктор медичних наук Володимир Жовнір.

Генеральний директор Охматдиту Володимир Жовнір:

Асоціація фактично стане єдиною мережею дитячих медзакладів країни та зможе консолідувати весь досвід та напрацювання сучасної педіатрії. Планується, що така спільнота сприятиме розв'язанню сучасних проблем галузі, а лікарі в межах асоціації зможуть брати участь у розробці та затвердженні протоколів надання медичної допомоги та безперервно навчатися.

За його словами, на основі асоціації буде створено Медико-експертний кризовий центр, який допомагатиме запобігати та розв'язувати медико-соціальні проблеми, як-от дитячі залежності, насилля, спроби суїциду.

Для технічного переоснащення лікарень потрібно мінімум 17 мільярдів – Ляшко (Укрінформ).

На повне переоснащення лікарень обладнанням потрібно 17 млрд гривень.

Міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко:

Потенційно найменша сума коштів, яка нам потрібна для технічного переоснащення лікарень, це 17 млрд грн.

Міністр наголосив, що наступним етапом медреформи буде розвиток мережі та інфраструктури: у 2022 році – формування госпітальної мережі на рівні областей, у 2022 та 2023 роках – повністю технічне переоснащення закладів охорони здоров'я. Водночас в наступному році планується збільшення зарплат через програму медгарантій в сфері охорони здоров'я.

Міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко:

Тому один з елементів, як з'явиться це обладнання, це питання міжурядових угод України з країнами, які виробляють високотехнологічне обладнання, таких як Республіка Корея, США та інші. В бюджеті на 2022 рік вже закладені кошти на оплату 15 % попередніх платежів на постачання обладнання з інших країн. А далі держава бере фінансові гарантії від 10 до 20 років і виплачує його вартість в довгостроковій перспективі.

Також за словами Ляшка, процес буде відбуватися за умови співфінансування.

Міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко:

Держава забирає на себе великогабаритне дороговартісне обладнання, все інше – органи місцевого самоврядування.

На охорону здоров'я в бюджеті-2022 передбачили 192,5 мільярда (Укрінформ).

В ухваленому Верховною Радою державному бюджеті на 2022 рік на видатки на систему охорони здоров'я передбачено в розмірі 192,5 млрд грн.

Так, на реалізацію Програми медичних гарантій враховані видатки в обсязі 157,5 млрд грн для: первинної медичної допомоги з урахуванням кількості населення, яке уклало декларацію з лікарем; реімбурсації вартості лікарських засобів з урахуванням збільшення кількості пацієнтів, які отримують ліки за кошти державного бюджету або з незначною доплатою; екстреної медичної допомоги за новою організаційною моделлю, спроможною забезпечити вчасне, якісне та ефективне реагування на випадки невідкладних станів; вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) амбулаторної та стаціонарної медичної допомоги з урахуванням пріоритетних послуг та станів; паліативної медичної допомоги та медичної реабілітації.

Для підтримки комунальних закладів в системі охорони здоров'я, які не надають медичних послуг за програмою медичних гарантій, планується збереження субвенції на здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я в обсязі 2,2 млрд грн, що забезпечить безперервність надання необхідних медичних послуг населенню України.

(...) На третинну високоспеціалізовану медичну допомогу та централізовану закупівлю дороговартісних лікарських засобів та медичних виробів з лікування ВІЛ/СНІДу, туберкульозу, онкології, серцево-судинних захворювань, рідкісних орфанних захворювань, забезпечення заходів імунoproфілактики населення у проекті державного бюджету на 2022 рік передбачено кошти у сумі 19,1 млрд гривень.

Крім того, враховано 6 млрд грн на спроможну систему громадського здоров'я, включаючи проведення вакцинації населення від гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, в тому числі 489,5 млн грн на придбання обладнання мікробіологічного та фізико-хімічного профілю для посилення спроможності мережі центрів контролю та профілактики хвороб.

На забезпечення та розвиток трансплантації в Україні органів та інших анатомічних матеріалів і лікування громадян України за кордоном передбачено 1,5 млрд грн, у тому числі 286,9 млн грн для забезпечення створення та функціонування 5 лабораторій першого (експертного) рівня з супроводу трансплантацій анатомічних матеріалів.

Також у бюджеті на 2022 рік передбачено видатки в обсязі 2,7 млрд грн на придбання дороговартісного медичного обладнання для створення спроможної мережі закладів охорони здоров'я.

Як зазначив міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко, вперше за роки незалежності у бюджеті, а не на словах, врахована ринкова заробітна плата медичним працівникам, як того вимагає указ Президента України Володимира Зеленського.

Міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко:

Базовий рівень заробітної плати в 2022 році у лікарів буде 20 тисяч гривень, у середніх медичних працівників 13,5 тисячі. У бюджеті передбачено збільшення коштів для програми медичних гарантій, закупівлю нового обладнання як для лікарень так і для лабораторій, реконструкцію 48 багатопрофільних клінічних лікарень (однієї обласної лікарні для дорослих і однієї для дітей в кожному регіоні країни), розвиток біокластеру, проведення трансплантацій, на вакцину від COVID-19 і не тільки, а також ще багато іншого.

Зокрема, за його словами, серед нововведень передбачено виплати працівникам закладів охорони здоров'я у зв'язку з переїздом на нове місце роботи або перекваліфікацією, яка буде необхідна під час формування спроможної мережі лікарень у госпітальних округах – 100 млн грн.

Кабінет Міністрів виділив майже 87 млн грн на оновлення обладнання закладів охорони здоров'я ДУС ([Міністерство охорони здоров'я України](#)).

Кабінет Міністрів України виділив 86,9 млн грн на модернізацію обладнання закладів охорони здоров'я Державного управління справами.

З них 15,0 млн грн – на придбання системи рентгенівської маммографічної для державної наукової установи «Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини», 71,9 млн грн – на обладнання для клінічної лікарні «Феофанія», зокрема для Всеукраїнського центру радіохірургії, що є самостійним підрозділом клінічної лікарні «Феофанія».

Наступного року розпочнеться реконструкція 48 обласних лікарень — Президент ([Укрінформ](#)).

В Україні наступного року розпочнеться реконструкція 48 обласних багатопрофільних лікарень, а також 24 реабілітаційних центрів для ветеранів.

Про це заявив Президент Володимир Зеленський під час звернення до Верховної Ради зі щорічним посланням про внутрішнє і зовнішнє становище України, повідомляє кореспондент Укрінформу.

Президент Володимир Зеленський:

У наступному році ми розпочинаємо реконструкцію 48 обласних багатопрофільних клінічних лікарень: 24 для дорослих і 24 – для дітей, а також 24 реабілітаційних центрів для наших ветеранів.

Зеленський додав, що наразі уже відремонтовано 600 сільських амбулаторій і понад 200 приймальних відділень.

В Україні із жовтня у програмі «Доступні ліки» налічується 354 препарати (Укрінформ)..

З 1 жовтня «Доступних ліків» стало більше, і тепер до програми реімбурсації включено 354 лікарські засоби. З них: 198 – серцево-судинні хвороби; 51 – діабет II типу; 27 – профілактика інсультів та інфарктів; 16 – бронхіальна астма; 30 – розлади психіки та поведінки; 27 – епілепсія; 5 – нецукровий діабет.

Отримати ці препарати громадяни можуть безоплатно або з незначною доплатою за електронним рецептом, який має видати сімейний або особистий лікар.

Ляшко розповів про новий проєкт з аеромедичної евакуації (Укрінформ).

Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко:

Коли на початку року ми говорили про вертолітний майданчик, то говорили про те, що це немає куди витратити гроші... Але вже за останній місяць, жовтень, аеромедична евакуація врятувала життя як мінімум 35 людям. Це за жовтень місяць у двох пілотних областях, де ми сьогодні робимо аеромедичну евакуацію, – це Львівська і Київська область. Гелікоптери працюють, допомагають досить швидко доставити людину для надання екстреної медичної допомоги там, де це потрібно.

Проте, за його словами, наразі є проблема відсутності гелікоптерних майданчиків у обласних лікарнях, куди треба доставляти хворих.

Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко:

Сьогодні ми сідаємо на стадіони, на майданчики поруч, але ми розуміємо – в нас є два роки і ми поширимо аеромедичну евакуацію повністю на всю країну. Будуть задіяні всі обласні лікарні, будуть задіяні всі області, і парк гелікоптерів, який сьогодні є в Міністерства внутрішніх справ, також поповнюється. Він забезпечить нам покриття і аеромедичну евакуацію всім, хто цього потребує.

Пенсійна реформа

До кінця року виплати підвищать ще двом групам пенсіонерів (Укрінформ).

Міністр соціальної політики Марина Лазебна:

До завершення цього року підвищення отримають ще дві групи пенсіонерів. По-перше, це пенсіонери з найменшими пенсіями, які мають маленький страховий стаж – з 1 грудня збільшаться мінімальні пенсії у зв'язку з підвищенням прожиткового мінімуму. Також відповідно будуть

перераховані надбавки та підвищення до пенсії, які визначаються на базі прожиткового мінімуму, в тому числі надбавка за понаднормовий стаж.

Другу групу, за її словами, складають пенсіонери, старші за 65 років, у яких страховий стаж є більшим за 30 років у жінок та більшим за 35 років у чоловіків.

Міністр соціальної політики Марина Лазебна:

З 1 грудня мінімальна пенсійна виплата для них зросте з 2400 гривень до 2600 гривень внаслідок підвищення мінімальної заробітної плати.

Також вона розповіла, що на наступний рік у міністерстві склали календар підвищення пенсій, який включає 12 етапів адресного підвищення пенсій для різних категорій пенсіонерів. Один з етапів – це індексація пенсій в березні.

Рада планує об'єднати адмінструктури двох фондів ([Укрінформ](#)).

Верховна Рада ухвалила в першому читанні законопроект № 3663 «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (нова редакція) та інших законодавчих актів України».

Проектом закону передбачається об'єднати адміністративні структури Пенсійного фонду та Фонду соціального страхування для скорочення адмінвдатків та покращення виконання ключових функцій, пов'язаних із здійсненням страхових виплат. Приведення у відповідність операційних процесів фондів до консолідованої системи адміністрування пропонується здійснювати на базі Пенсійного фонду.

Особистими кабінетами порталу ПФУ користуються понад 6 мільйонів осіб – Лазебна ([Укрінформ](#)).

Міністр соціальної політики України Марина Лазебна:

Зараз особистими кабінетам порталу Пенсійного фонду користуються 6,5 мільйона людей. Із них півтора мільйона - це пенсіонери, а 5 мільйонів - це люди, які працюють і ще не отримують пенсію. Тому фактично половина застрахованих у країні вже надають перевагу електронній комунікації стосовно свого пенсійного майбутнього. І ми дуже хочемо, щоб така можливість з'явилася на порталі «Дія».

Важливо, що в умовах пандемії ці новації допоможуть літнім людям, передпенсійного віку запобігти зайвим ризикам інфікування у чергах, а відтак ми точно знаємо – збережуться життя. Більше не потрібно буде збирати довідки, відвідувати відділи соціального захисту, вистоювати черги.

Наступне амбітне завдання – увійти до нового року з уже наповненим Єдиним соціальним реєстром, в якому буде консолідована інформація з різних державних соціальних реєстрів про права та історію взаємодії з усіма клієнтами в соціальній сфері, а це близько 22 мільйонів людей.

Зеленський впевнений: Рада скоро розгляне законопроект про накопичувальну пенсію ([Укрінформ](#)).

Президент Володимир Зеленський висловив упевненість, що Верховна Рада найближчим часом розгляне законопроект про обов'язкову накопичувальну пенсійну систему.

Президент Володимир Зеленський:

Вперше за роки незалежності ми погодили параметри надійної обов'язкової накопичувальної пенсійної системи, яка дозволить заощаджувати кошти на гідну старість. Найближчим часом парламент, впевнений у цьому, розгляне вже готовий відповідний законопроект. Шановні депутати, особливо депутати поважного віку, на вас надія.

Крім того він заявив, що із 1 березня 2021 року в Україні проіндексовані пенсії 7,9 мільйонів пенсіонерів.

(...) У наступному році ми розширюємо цю програму для людей, які досягли 70 років.

Уряд виділив Фонду соцстрахування 1,75 млрд грн фінансової допомоги ([Урядовий портал](#)).

На погашення заборгованості із виплат допомог за лікарняними буде направлено 1 мільярд 750 тисяч гривень фінансової допомоги з фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19.

Виділена рішенням Уряду фінансова допомога дозволить Фонду соціального страхування України погасити більшу частину заборгованості із фінансування допомог по тимчасовій втраті працездатності, а також по вагітності та пологах. Розрахунково, кошти дозволять здійснити виплати для 330 тисяч застрахованих осіб.

Заборгованість накопичилась через різке зростання кількості листків непрацездатності, які передаються до Фонду на фінансування, у зв'язку з пандемією. За підсумками 11 місяців цього року українські працівники провели на лікарняних 36,7 мільйона оплачуваних за кошти ФССУ днів – це на 6,8 мільйона днів більше, ніж за той же період 2020 року, коли вже спостерігалось суттєве зростання через поширення COVID-19.

Упродовж 2021 року потреба у видатках на лікарняні і страхові виплати перевищувала доходи Фонду від частки ЄСВ. Так, за підсумками листопада перевищення потреби у видатках над фактичними доходами від частки ЄСВ склало понад 2,7 мільярда гривень (з урахування заборгованості, що накопичилась на початок місяця).

«Велике будівництво»

«Велике будівництво»: Зеленський розповів, скільки оновили доріг і звели мостів ([Укрінформ](#)).

За програмою «Велике будівництво» в Україні побудували 13 тисяч кілометрів доріг та оновили 560 споруд у межах Національної програми відновлення мостів.

Президент Володимир Зеленський:

Ми вже побудували 13 тисяч кілометрів доріг, але багато якісних доріг не буває. Тому мета на наступні два роки не зменшується. Мета амбітна – це 15 тисяч кілометрів доріг, і ні кілометром менше. І вже закінчити цю велику реформу.

Побудовано та відновлено 560 мостів та мостових переходів. Серед яких легендарний міст у Запоріжжі, який був на видноті і був недобудом 15 років.

Упродовж наступних двох років, за його словами, в Україні побудують та відновлять ще 810 мостів і мостових переходів, зокрема кременчуцький та ямпільський мости.

Він додав, що вперше за тридцять років в Україні почали знову будувати літаки на «Антонові», вперше за довгі роки почали будувати локомотиви та вагони в Кременчуці, а сучасні українські танки для армії - в Харкові.

Крім того, Президент наголосив на важливості будівництва якісних доріг для підвезення дітей до шкіл та садочків та збільшенні кількості навчальних закладів.

Президент Володимир Зеленський:

Ми з самого початку ставили чіткі завдання. Підвозити до шкіл та садочків дітей не довше ніж 30 хвилин якісною дорогою. Усе має бути зрозуміло та за стандартами. І цих нових шкіл та садочків має ставати все більше. Вже побудовано понад 150 дитячих садків. Буде ще 300. Вже побудовано понад 200 шкіл. Буде ще 300.

Зеленський сказав, скільки всього збудують за програмою «Здорова Україна» ([Укрінформ](#)).

В Україні у рамках реалізації програми «Здорова Україна» побудують ще 9 тисяч спортивних майданчиків, 19 льодових арен, сотні ДЮСШ та спортивних інтернатів, нові палаци спорту.

Президент Володимир Зеленський:

Незалежна країна – це там, де ти будеш здоровим, незалежно від свого соціального статусу. Для цього ми вперше запустили програму «Здорова Україна», в рамках якої ми вже побудували 600 активних парків, 900 спортивних майданчиків, 193 стадіони та 25 басейнів. Попереду ще 9 тисяч спортивних майданчиків, 19 льодових арен, сотні ДЮСШ та спортивних інтернатів, нові палаци спорту.

Президент переконаний, що усі ці об'єкти стануть нашими новими місцями сили та здоров'я нації, здоров'я дітей.

В Україні будують аеропорти у 16 містах ([Укрінформ](#)).

Президент Володимир Зеленський наголосив, що в Україні наразі будуються аеропорти у 16 містах.

Президент Володимир Зеленський:

Уперше за багато років новий національний авіаперевізник зможе літати в нові регіональні аеропорти, які ми будуємо. Загалом наразі будуємо в 16 містах України.

Він зазначив, що також буде збудовано новий аеропорт міжнародного значення на Закарпатті між Ужгородом та Мукачево й ще два цивільні аеропорти на сході України.

«Велике будівництво» сприяє розвитку бізнес-сектору ([Укрінформ](#)).

Реалізація програми «Велике будівництво» сприяє розвитку українського бізнес-сектору.

Заступник голови парламентської фракції партії «Слуга народу» Андрій Мотовиловець:

Раніше у нас була величезна кількість дрібних підрядників за тими самими дорогами. Ми, розуміючи, що нинішні обсяги можуть виконувати лише великі компанії, спеціально робимо, щоби це були українські підрядники. І Onur Group Ukraine, незважаючи на те що його основний акціонер турецький, є українською компанією, з українською юрособою. Плюс ці компанії закупають техніку тут... Плюс достатня кількість іншої техніки задіяна для того, щоби привезти і щебінь, і пісок для будівництва. І топові підрядники «Великого будівництва» працюють на цій техніці, оновлюють її тут і платять високі зарплати, сплачують ПДВ, податок на прибуток.

Мости більш як на 90 % виготовляються з того, що вироблено в Україні. Це бетон, це арматура – все виробляється тут. Українське виробництва заповнюються. Подивіться, як працює Держгеонадра. Скільки аукціонів зараз проводиться на щебінь, на пісок.

Він підкреслив, що програма стосується й інших галузей, допомагаючи Україні загалом розвиватися.

Програма енергоефективності стане частиною «Великого будівництва» ([Укрінформ](#)).

У 2022 році частиною програми – «Велике будівництво» – стане програма з підвищення енергоефективності.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Програма енергоефективності наступного року стане частиною «Великого будівництва». У нас є декілька проєктів з міжнародними партнерами, які дозволять акумулювати достатню кількість коштів на цю програму.

Ідеться, зокрема, про реалізацію спільного з Європейським інвестиційним банком проєкту «Енергоефективність у громадських будівлях», в рамках якого буде проведено модернізацію 1 000 будівель.

В Україні станом на 19 листопада 2021 року до проєктної, імплементаційної або завершальних стадій перейшли 662 проєкти енергомодернізації будинків за програмою «Енергодім».

На Тернопільщині завершився перший етап реставрації замку XVII століття ([Укрінформ](#)).

Завершено перший етап реставрації пам'ятки архітектури національного значення XVII ст. – замку у Чорткові, що на Тернопільщині.

Генеральний директор Національного заповідника «Замки Тернопілля» Анатолій Маціпура:

Реставраційні роботи цієї фортифікаційної споруди розпочали усередині літа у межах програми Президента «Велика реставрація». За цей час фахівці відновили стіни двох замкових поверхів, склепіння та 1600 кв. м давньої кладки. Десь до другої декади грудня завершимо реконструкцію даху із укладанням іспанської черепиці, для надання замку автентичнішого вигляду.

За його словами, в оновленій частині замкової споруди до 500-річчя Чорткова, яке відзначатимуть наступного року, відкриють історичний музей, кілька галерей і туристичне арткафе.

За програмою «Велике будівництво» відремонтували дорогу Харків – Липці – Борисівка, яка є найбільш інтенсивною в місцевій мережі доріг області ([Укрінформ](#)).

На ній було втілено увесь комплекс заходів з підвищення безпеки руху. Було встановлено 3 інтерактивні радари для вимірювання швидкості, 2 світлофорних об'єкти обладнані світлодіодними сигнальними опорами. Також встановлено освітлення та маячки для позначення пішохідних переходів.

На Закарпатті за програмою Президента «Велике будівництво» реконструювали найдовший шляхопровід області – міст довжиною 312 м у селі Батьово ([Укрінформ](#)).

На дорозі М-25 КПП «Соломоново» – Велика Добронь – Яноші з під'їздом до КПП «Косини» завершили оновлення шляхопроводу у селі Батьово... Цього року найдовший шляхопровід Закарпаття відремонтовано вперше з моменту забудови.

Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій

Проєкт «Створення універсального ігрового простору для дітей» Баранівської громади Житомирської області, отримав грантову

підтримку від CANactions School та Western NIS Enterprise Fund у 2019 році (Децентралізація).

Метою проекту було створення на території багатофункціонального центру реабілітації інклюзивного ігрового дитячого майданчику для дітей.

Протягом 9 місяців 2021 року послуги комплексної реабілітації отримали 105 дітей. З них 36 дітей з інвалідністю (36 % від загальної кількості дітей, які потребують послуг реабілітації) та 69 дітей, які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності (79 % від загальної кількості дітей, які потребують послуг реабілітації).

До реабілітаційних послуг, окрім дітей з міста Баранівка, завдяки послугі УСЗН «соціальне таксі» залучені діти сусідніх сіл: Явне, Лісове, Острожок, Рогачів, Млини, Вірля, Климентіївка, Смолдирів, Зеремля, смт. Першотравенськ. Крім цього, за увесь час було проведено низку активностей — флешмоби, майстер-класи та акції. А до Міжнародного дня захисту дітей з інвалідністю діти, що перебували на реабілітації, були залучені до святкової програми та отримали подарунки.

Повноваження, ресурси, самостійність у прийнятті рішенні і відповідальність за них стають основою якісних змін в громадах. Таке судження стало наскрізною темою 6-го Форуму «Ефективне місцеве самоврядування як запорука демократичної та правової держави» (Децентралізація).

Зокрема, цікавими кейсами поділилася Маріупольська громада Донецької області. Серед успішних проектів – наведення ладу з непрофільними працівниками в системі освіти в громаді. Їх штат налічував більше 2 тисяч працівників, а річний фонд заробітної плати – 260 млн грн або 10 млн доларів. Роботу почали з профтехосвіти.

Заступник Маріупольського міського голови Сергій Орлов:

Ми запитали себе: «це ефективно чи ні?» Мали 200 працівників – обслуговуючого персоналу ПТУ, фонд заробітної плати – 18 млн грн на рік. Це доволі велика сума. І от ми почали дивитися, як обслуговуються наші заклади професійно-технічної освіти. Виявилось, що неефективно: продовжувала існувати побутова корупція у батьківських чатах, де збиралися кошти на різноманітні ремонти. При цьому більшість батьків були незадоволені. Тепер їхнє задоволення щодо того, як обслуговуються заклади освіти, сягає 89%. Ми дали кошти на дрібні ремонти ПТУ, скоротили штат обслуговуючого персоналу, і врешті-решт стали витратити на це у 4 рази менше, а ефективність зросла удвічі.

Ще один цікавий кейс у сфері освіти Маріупольської громади – проект «Безпечна школа». У школах міста працювали 360 сторожів, які не забезпечували реальної безпеки для дітей. Ми запровадили приватні системи захисту, встановивши у закладах освіти міста майже 10 тис. датчиків сучасної системи охорони. Завдяки цьому ми вивільнили близько 100 млн

грн, які тепер направляються на інвестиції. Раніше ми на безпеку витрачали 40 млн грн, а тепер – нуль.

Проект системи підтримки сімей, які виховують дітей з інвалідністю, переміг у міжнародному конкурсі Дитячого фонду ООН ЮНІСЕФ *Cities Inspire Awards* в номінації «Соціальні послуги, дружні до дітей» (Бахмутська ТГ) ([Децентралізація](#)).

Систему послуг для дітей з інвалідністю, яка допомогла Бахмуту вибороти перемогу, створили у рамках проекту «СПІЛЬНО», який працює у 16 громадах на сході України. Мета проекту – допомогти розбудувати систему послуг у громаді, залежно від потреб їхніх мешканців.

Голова Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні Мурат Шахін:

Завдяки проекту у Бахмуті з'явилися послуги раннього виявлення і втручання, центр денного перебування «Кіндер клуб», відкрилися групи підтримки для батьків дітей з інвалідністю, а також встановлено інклюзивний дитячий майданчик. Покращено професійну компетентність місцевих фахівців із соціальної роботи у дотриманні найкращих інтересів дитини. Більше 400 дітей з інвалідністю, які мешкають у Бахмуті, та їхні родини, тепер безкоштовно можуть скористатися усім переліком нових послуг.

Громада також заохочує розвиток батьківської підтримки та груп взаємодопомоги. А ще у центрі надання соціальних послуг діє система анонімного зворотного зв'язку від батьків, які вже отримали соціальні послуги. Це допомагає продовжувати роботу над покращенням якості та доступності послуг.

Загалом комплексне надання послуг – це ефективний підхід до задоволення потреб вразливих дітей та їхніх сімей. Проект доводить, що навіть невеликі громади здатні ефективно організувати соціальне обслуговування, незважаючи на обмежені ресурси. Стабільна політична воля до змін у поєднанні з розбудовою потенціалу спеціалістів та інвестиціями може допомогти досягти успіху.

У довгостроковій перспективі розбудова системи соціальних послуг веде до зменшення кількості дітей, влаштованих до інтернатів, що у свою чергу зменшить навантаження на місцевий бюджет та дозволить дітям жити у своїй громаді та зі своїми сім'ями.

Малу ІТ-академію для дітей відкрили у сесійній залі Глибоцької громади (Чернівецька обл.) ([Децентралізація](#)).

Учні навчатимуться інформаційним технологіям, коли не відбуватимуться засідання. Основна ідея громади – аби найефективніше використовувати ресурси.

Голова Глибоцької громади Григорій Ванзуряк:

У нас засідання відбуваються двічі на місяць, але ми хочемо, аби молодь, мешканці громади могли максимально використовувати цей простір. Сподіваюся, що здобуті тут знання допоможуть учням малої ІТ-академії

стати студентами технічних вишів, фахівцями галузі. Дякую Програмі DOBRE за допомогу в розвитку нашої молоді.

Проект оновленої сесійної зали із системою голосування та ІТ-школи втілений у співпраці із Програмою Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE).

Загальна вартість проекту – більше 1 млн 100 тис. гривень.

Директор Навчально-наукового інституту фізико-технічних та комп'ютерних наук Олег Ангельський:

Сьогоднішнє відкриття – найкраще свідчення, що ми рухаємося у правильному напрямку. Україна вже багато років відчуває нестачу не тільки ІТ-спеціалістів, а й інженерів, техніків. А від цього залежить науковий та економічний розвиток країни. Я радий, що ми зможемо розвивати знання учнів ІТ-академії у нашому виші.

На потужних комп'ютерах учні Глибоцького ліцею зможуть розвивати свої ІТ-вміння та продовжити навчання у профільних вишах.

Під час відкриття підписали меморандум із Навчально-науковим інститутом фізико-технічних та комп'ютерних наук Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

У Бахмуті (Донецька обл.) триває будівництво сміттесортувальної станції (Децентралізація).

Станція, що має запрацювати вже у березні наступного року, відзначилася одразу ж кількома рекордами.

По-перше, це одна з найбільших сміттесортувальних станцій в Україні. Її площу вимірюють навіть не у квадратних метрах, а у гектарах, – 1,5 га (це 15 тис. кв. м). Станція зможе переробляти 60 тис. тонн відходів на рік, а працюватимуть на ній близько 40 осіб.

По-друге, це одна з найдорожчих станцій: її кошторисна вартість, враховуючи будівництво з нуля спеціалізованого приміщення, становить 97 млн грн. Ще близько 50 млн грн знадобиться на купівлю спеціального транспорту, а також на облаштування контейнерних майданчиків і купівлю контейнерів для сміття у громадах.

По-третє, всі ці кошти виділяє держава, без жодного співфінансування з боку громади чи донорів. (...)

Міські очільники заявили, що громада не залишатиме відходи шести громад у себе. Вона буде лише сортувати їх, а згодом перевозити залишки на регіональний полігон, де з них, можливо, вироблятимуть біогаз. На разі вирішується, де саме буде знаходитися регіональний полігон.

Треба сказати, що на той час певна система поводження з відходами у Бахмутській громаді вже була. Зараз на Бахмутський полігон щомісяця привозять 15 тисяч куб. м відходів, з яких вручну відбирають метал, папір і пластик, пресуючи пластикові пляшки за допомогою спеціального апарату. Після пресування пляшки сортують за кольорами, пакують та відправляють

на переробку до Харкова. Приватне підприємство, що займається цим, отримує лише з бахмутського пластику близько 30 тис. грн на місяць.

Тим не менше, питання рентабельності великої сміттесортувальної станції залишається відкритим.

Заступник Бахмутського міського голови Олександр Марченко:

Бюджет нашої громади, у якій мешкають 80,5 тис. осіб, – 839 млн грн, з яких 576 млн грн – власні надходження. Тому ми цілком можемо дозволити собі утримання ще одного комунального підприємства, на якому працюватимуть 40 осіб. Ми вже маємо підприємства, на яких працюють понад 200 робітників – це, наприклад, тролейбусне управління та водоканал. Так що нас не лякають подібні витрати. Тим більше, що з часом вони мають зменшитися – насамперед за рахунок здачі ресурсоцінних відходів, а також за рахунок оплати роботи станції іншими громадами. Щоправда, стосовно цього ще тривають перемовини, однак платня від громад так чи інакше надходитиме. Треба також взяти до уваги, що станція економитиме кошти партнерських громад, які вони зараз витрачають на ліквідацію стихійних сміттєзвалищ, очищення ярів та узлісь від сміття. Є також інший момент. Якщо Бахмутська громада відмовиться від утримання станції, яку для неї побудувала держава, через 10-15 років їй знадобиться новий полігон, і від сміття буквально не буде порятунку.

Розвиваючи систему поводження зі сміттям, Бахмутська міська рада планує відкрити по всій громаді пункти прийому скла, пластику та інших цінних складових відходів, причому з такими цінами, щоб робота конкурентів-нелегалів стала нерентабельною. Серед цих пунктів мають бути пункти прийому листя та гілок, з яких планується робити паливо, а також пункти прийому будівельних відходів, з яких мають робити кам'яну суміш для ремонту доріг. Спеціальні подрібнювачі для каміння та дерева громада вже має, і згодом може розширити переробні виробництва до великих цехів.

Підприємець із Луганщини виготовляє біопаливо ([Укрінформ](#)).

Фермер із села Коломийчиха розпочав виготовлення брикетів із соломи для опалення житла та офісів.

Обладнання для реалізації проєкту підприємець Іван Чуніхін отримав за грантом від Проєкту USAID «Економічна підтримка Східної України». Проєкт USAID закупив прес-підбирач соломи, брикетувальну машину та подрібнювач соломи. Фермер взяв на роботу чотирьох людей, які працюють на цьому обладнанні.

Сировину для виробництва брикетів – солону – фермер має власну, адже вирощує соняшник, кукурудзу та інші технічні культури. Цьогоріч заготував близько 100 тонн соломи.

За словами Івана Чуніхіна, енергетична цінність соломи є високою. 1,5 тонни солом'яних брикетів замінюють 1 тонну вугілля. Вартість брикетів – 3 000 грн за тонну, вугілля – від 6 500 до 9 000 грн.

Зазначається, що таке використання соломи – альтернатива її палінню.

Баранинська громада Закарпаття активно розвиває туристичну галузь ([Укрінформ](#)).

Баранинська територіальна громада Закарпатської області за підтримки експертів Програми «U-LEAD з Європою» розробила стратегію розвитку, у якій одним із пріоритетних напрямків визначили туристичну галузь.

Керівник Регіонального офісу U-LEAD у Закарпатській області Микола Сюсько:

Наша співпраця з Баранинською громадою розпочалася практично з перших днів її створення. Це громада-лідер на Закарпатті з чудовою командою, яка її змінює та розвиває. У 2018 році ми організували для громади тренінг з розвитку туризму, що надало додатковий поштовх до розвитку цього напрямку. Тоді вдалося зібрати чимало пропозицій та напрацювати низку ідей, які у майбутньому стали основою для розвитку туризму в Баранинській громаді.

Сюсько додав, що стратегія розвитку громади, яку розробили за підтримки U-LEAD визначає, що одним із пріоритетів розвитку є туризм. Громада дотримується чіткого плану, який був детально обговорений при підготовці стратегічних документів. Фахівці Баранинської територіальної громади пройшли навчання та розробили проекти, які подавали на різноманітні грантові конкурси.

Експерт з розвитку туризму U-LEAD Олександр Коваль:

Проведений нами тренінг з розвитку туризму справді став відправною точкою для Баранинської громади. Тоді ми визначили загальні обриси траєкторії розвитку туризму в громаді, була затверджена відповідна програма дій. Громада почала розкривати свій туристичний потенціал, що більше стосувалося культури та історії. Ми бачимо, що громада розуміє, куди їй рухатися, а ми зі своєї сторони активно сприяємо та допомагаємо.

У Програмі також відзначають, що Баранинська громада географічно знаходиться дуже близького до міста Ужгород і таке сусідство може стати додатковим ресурсом для розвитку туристичної галузі.

Новини з соціальних мереж

([Дмитро Разумков](#))

Політик Дмитро Разумков:

Влада повинна вселяти в людей впевненість. Суспільство має розуміти, що у керівництва є чіткий план дій та розуміння того, що відбувається в державі.

А що ми бачимо сьогодні? Постає питання безпеки на кордонах, складна ситуація в енергетичній сфері – відбуваються віялові відключення електроенергії, нестача вугілля. До цього треба ж було готуватися завчасно, а не займатися політикою. Також не варто забувати і про наслідки коронавірусу, бо кожна нова хвиля хвороби для влади є несподіванкою.

Якщо великий бізнес ще зможе протистояти цим викликам, то малий і середній повинні отримати не збільшені податки, а реальну допомогу. Саме цим і мають займатися у керівництві держави.

([Дмитро Разумков](#))

Політик Дмитро Разумков:

РНБО має сьогодні займатися тими проблемами і викликами, які постали перед Україною. На засіданнях цього органу повинні обговорюватися плани, як держава буде реагувати у разі зовнішньої агресії.

За останні тижні не проведено жодного засідання РНБО. На жаль, з реального інструмента, який зобов'язаний допомагати державі долати такі виклики та займатися розробкою стратегії, Радбез перетворили, на піар-складову для Президента і його оточення.

РНБО має займатися безпосередньо своєю роботою, а не піаритися введенням санкцій, які не діють. Це, можливо, добре для окремо взятих персонажів, але точно не додає державі.

([Дмитро Разумков](#))

Політик Дмитро Разумков:

Державний бюджет – основний документ, за яким буде жити Україна у 2022 році. Саме тому не можна його ухвалювати без ретельного та професійного опрацювання. Фінальний кошторис містить десятки різних позицій, за якими стоїть фінансове благополуччя мільйонів українців. А його народним депутатам роздали безпосередньо перед розглядом, тому і виходить голосування за kota в мішку.

Що зараз ухвалили у Верховній Раді? Сирий та непідготовлений документ, який спрямований на виконання політичних проєктів задля підвищення рейтингів влади.

При цьому в Бюджеті не враховані видатки на підвищення пенсійних виплат. Більш того, дефіцит коштів Пенсійного фонду складе близько 29 млрд грн. Це ставить під загрозу виплати пенсій тисячам українців.

Проблеми будуть і з субсидіями. У Державному бюджеті на 2022 рік закладено на 9 млрд грн менше на ці виплати, а це майже на 19%. Враховуючи проблеми в енергетичній сфері та, як наслідок, підняття тарифів – влада може спробувати штучно зменшити кількість субсидіантів.

Окрема проблема, не врахована в документі – погашення заборгованості в різниці тарифів з 2016 по 2021 рр. для комунальних теплопостачальних підприємств. Це близько 37 млрд грн! Така ситуація вже до кінця опалювального сезону може призвести до банкрутування цілого ряду підприємств, що зірве опалювальний сезон в Україні.

Неспівпадіння є і в інших статтях бюджету, які прямо стосуються питань медицини, освіти та збройних сил. Наприклад, у документі відсутні видатки фінансування надважливої програми «Створення сучасної клінічної

бази для лікування онкологічних хвороб», що унеможливило продовження будівництва у Національному інституті раку.

Також не передбачено і збільшення фінансування Національної служби здоров'я України. А саме тут і мало бути закладено підвищення зарплати українським медикам.

Загалом же ухвалений Державний Бюджет-2022 не відповідає внутрішнім та зовнішнім викликам, які стоять перед Україною. Це ще один сигнал суспільству – Парламенту варто відійти від халтури, а підходити до ухвалення таких фундаментальних документів виважено та розумно.

[\(Павло Жебрівський\)](#)

Лідер політичної партії Республіканська платформа Павло Жебрівський:

«Люблінський трикутник» і «Кримська платформа» стали позитивними знаковими подіями для України. Можемо констатувати, що дипломатичне відомство в Україні є. Ці події засвідчили той факт, що нам видані великі векселі підтримки. Важливо, щоб ці міжнародні акції стали генераторами процесів нашої безпеки та інвестиційної привабливості. Та понад усе нам потрібно виконувати своє домашнє завдання, щоб успішно скласти іспити на виклики наступного року. Про них усі знають: справедливий суд, модернізована армія, демонополізована економіка, якісна медицина та освіта, зокрема у сільських регіонах, а також відновлена виробнича сфера. Також нам потрібні нові наративи нації перемог.

(...) Процес законодавчих авантур та афер цього року заслуговує на окрему відзнаку. Санкції РНБО мають великий позитив як факт суб'єктності. Але де-юре рішення РНБО, прийняті з достатньо великим недотриманням чинного законодавства, перекреслюють їхню позитивну перспективу. Через очевидну відміну їхніх дій у судах звичайні громадяни заплатять компенсації зі своїх кишень за невігластво влади. Закон 5600 спершу називали дороговказом до справедливості, та згодом він став черговим ярмом на підприємницьких та фермерських потугах звичайних українців. Наступний закон, «антиолігархічний», насправді лише сховав олігархів від покарань. Тепер «олігарх» – це юридично визначений термін, а список осіб, які є олігархами, залишається білим аркушем влади.

(...) Вершиною політико-дипломатичного авантюризму стало чергове скасування конкурсу призначення керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Без нього мільярди коштів громадян, що витрачаються з держбюджету на фінансування НАБУ, витікають у пісок. Вже не дивує той факт, що письмові особисті обіцянки про це призначення президент України видав нашому найбільшому фінансовому партнеру і кредитору – Міжнародному валютному фонду – та нашому найбільшому військовому партнеру і захиснику – Сполученим Штатам Америки. Для України важливо, що конституційні інституції влади функціонують, керуючись страхами і капризами випадкових політичних персонажів. А

державний бюджет – наші з вами кошти – витрачаються на примхи і капризи можновладців. Нам потрібно навчитися нової громадянської відповідальності.

Експертний погляд

([Радіо Свобода](#))

Європа мусить бути «твердою та об'єднаною» перед загрозою подальшої російської агресії проти України.

Верховний представник Європейського Союзу з іноземних справ і політики безпеки Жозеп Боррель:

Щодо України всі дійшли згоди, що настав час бути твердими й об'єднаними та завадити можливим подальшим діям Росії. Ми повинні дотримувати ключових принципів, на яких побудована європейська спільнота і які також окреслені в Паризькій хартії 1990 року та Гельсінському заключному акті НБСЄ/ОБСЄ – всі вони підписані Росією.

До цих принципів, зокрема, входять визнання суверенітету та територіальної цілісності держав, непорушність визнаних кордонів та свобода кожної країни обирати зовнішню політику.

Європейська рада погодилася надіслати переконливе повідомлення російському керівництву, що будь-які дії проти України та цих принципів, військовими чи гібридними методами, матимуть серйозні наслідки.

Наміри Кремля неочевидні. Варто сподіватися на краще і готуватися до гіршого.

Ми знаємо, що одних лише слів і заяв недостатньо, щоб змінити розрахунки російського керівництва, і тому так важливо, щоб лідери ЄС вирішили подовжити чинні економічні санкції та попередили, що будь-який крок Росії проти України матиме тяжкі наслідки.

([Апостроф](#))

Співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки, координатор міжнародних проектів Центру Разумкова Олексій Мельник:

Володимир Путін висунув вимогу у вигляді ультиматуму, яка апріорі не може бути прийнята Заходом. США та НАТО в принципі вже відповіли раніше на таку вимогу Путіна. Проект цих договорів по суті вже має відповідь на те, що це неможливо, тому що йдеться про 10 статтю Вашингтонського договору, яку Путін де-факто вимагає скасувати. Я сказав би так — це нереально. Це як щось, чого не повинно бути, але воно іноді трапляється, але в даному випадку це дуже мало ймовірно.

Висуваючи подібну вимогу, сторона, яка її висуває, чудово це розуміє, і очевидно переслідує ті цілі, які дуже далекі від можливого компромісу. Швидше, це якимось підстрахуванням для легітимізації подальшої ескалації чи конфронтації, або ж збереження її.

Яким може бути наступний крок? Якщо брати нормальну практику переговорів, обидві сторони виходять на переговори із завищеною планкою, щоб був якийсь простір для маневру. Але в даному випадку питання про нерозширення НАТО, і те, як воно було роздуте самим Путіним, демонструє, що він собі в цілому відрізав ці шляхи для відступу без жодних репутаційних втрат для себе, як мінімум, усередині самої Росії.

Тому ситуація досить небезпечна, з тієї простої причини, що якщо Путін справді відрізав собі шляхи для відступу і не відмовляється від тієї вимоги — а він схоже і не збирається відмовлятися — тоді треба чекати, як мінімум, на збереження цього рівня конфронтації.

З іншого боку, теоретично США, звичайно, можуть виконати цю вимогу, або якимось чином задовольнити Путіна, але не як сторона, яка може гарантувати це рішення на рівні НАТО, а як член Альянсу — один із тридцяти. США можуть не підтримувати теоретичне голосування за вступ України. Але повторюся, це вкрай малоімовірно, тим більше, якщо Путін вимагає письмові гарантії.

Нам не завжди вдається зрозуміти путінську логіку, тобто не фізичного Путіна, а Росії. Те, що відбувається останні 8 років, — це загалом входить у суперечності з національними інтересами самої Росії, якщо ґрунтуватися суворо на документах Російської Федерації. Наприклад, два основних пункти — це недопущення розширення НАТО та створення дружнього оточення на кордонах Росії. Тобто всі дії, які відбувалися усі останні 8 років, призвели до абсолютно протилежних цілей, якщо говорити з погляду стратегії.

Але у Путіна, схоже, як і раніше, є переконаність у правильності таких кроків. Путін, озвучує ці дві вимоги, будучи впевненим, що їх вдається досягти. Тобто Путін вимагає НАТО припинити розширення, тобто вирішити проблему, яку він створив сам своїми діями. Друге — це створити дружнє оточення, тобто повернути Україну в нейтральну або близьку дружню країну по відношенню до Росії. Скажімо так, нам це здається абсурдним, але дії Путіна можна трактувати таким чином. Тобто, це якась важка для логічного пояснення стратегія та кроки для досягнення її цілей.

Те, що потрібно робити зараз Україні, і я сподіваюся, що це розуміють у коридорах влади, це готуватися до найгіршого варіанту подій, і тоді з усім, що виявиться «нижче» цього — буде набагато простіше впоратися.

Існує небезпека подібної ескалації, навіть якщо більшість вважає, що Путін не так зацікавлений у реальних бойових діях, як у досягненні своїх цілей без вторгнення чи масштабної ескалації. По-перше, ми не можемо до кінця прорахувати логіку, яка живе в голові Путіна — за словами тієї ж Ангели Меркель, він живе у паралельному світі. По-друге, це небезпека незапланованого інциденту. Тобто у разі збереження такої вибухонебезпечної ситуації може виникнути якась «іскра», яка це все підірве, незалежно від того, чи планував Путін йти на відкритий конфлікт, чи ні.

[\(Цензор.НЕТ\)](#)

Керівник аналітичного відділу Concorde Capital Олександр Паращій:

Минулого опалювального сезону ситуація з електрозабезпеченням була критичною у січні-лютому, і схоже що це все через неадекватне планування споживання електроенергії. Просто ніхто не був «готовий» до кризи, а тому проблеми довелося вирішувати по мірі їх «появи». І хоча в цьому сезоні проблема є глибшою - добре, що є розуміння тої глибини. А отже є шанс вирішити проблему.

Причиною того, що у січні-лютому 2021 року ми мали проблеми в енергетиці (низькі запаси вугілля) кореняться у тому, що вугільні ТЕС спалили більш як 1 млн т вугілля понад планом у листопаді-грудні 2020. Цей мільйон зайве спаленого вугілля дуже сильно підірвав спроможність ТЕС забезпечувати енергетичну стабільність у перші місяці цього року. Як видно із першого графіка, головними причинами понадпланового спалення мільйона тон вугілля були не позапланові ремонти на АЕС у кінці 2020 року, як то багато хто каже, а:

Неправильне планування споживання електроенергії. Факт по споживанню у листопаді-грудні 2020 був більший за план на цілих 6.8%.

Можливо, справа в «несприятливих погодних умовах», що зумовили занадто велике споживання електрики та зменшення виробництва відновлюваними джерелами. А можливо хтось переоцінив їх «потенціал».

Загалом ці дві причини призвели до того, що за листопад 2020 – лютий 2021 дефіцит електроенергії на ринку виявився на 4 млрд кВтгод більшим за план.

Причини того, що наші ТЕС із кінця минулого опалювального сезону не змогли поповнити свої запаси вугілля – то тема окремого дослідження. Звісно, найбільша провина лежить на операторах ТЕС. І цього року ризик виникнення дефіциту електроенергії через це є більшим, але шанси «пропетляти» в цьому сезоні – не такі вже й примарні.

У листопаді 2021 картина була радикально іншою, ніж рік тому: ТЕС та ТЕЦ значно зменшили виробництво задля економії викопного палива, і це зниження було компенсовано значним зростанням чистого імпорту та більш активною роботою АЕС. Робота «інших джерел» була в рамках плану, а споживання електроенергії – трохи нижче плану (чи були віялові чи якісь інші відключення споживачів тому причиною – то вже інше питання). Див. третій графік.

Листопадовий тренд зберігається і в грудні: у Міненерго очікують, що ТЕС у цьому місяці спалять лише 1,7 млн т вугілля – а це значить що вони недовироблять десь 1 млрд кВтгод порівняно з планом (схоже, що і ТЕЦ теж підуть шляхом економії). Очевидно, компенсувати недовиробіток ТЕС/ТЕЦ доведеться більш активною роботою АЕС та зростанням чистого імпорту. Є сподівання, що погодні умови будуть «відповідати плану», і споживання електроенергії та робота зелених джерел на цей раз не підведе.

Планове споживання мінус виробництво з відновлюваних джерел (тобто той прорахунок, що минулого сезону спровокував кризу) наразі виглядає більш реалістичним. Отже, в Міненерго розуміють глибину проблеми, що вже є великим досягненням. Залишилося знайти адекватні джерела електроенергії для виконання цього плану.

Якщо узагальнити, то ми зможемо пройти без проблем цей сезон за умови, що:

Постачання вугілля на ТЕС буде іти за планом у грудні (63 тис т в день) та збережеться хоча би на цьому рівні у січні-лютому. Поки що ми маємо меншу статистику (60 тис т в день за 15 днів грудня), але є шанс надолужити, і ніби плани такі є.

Наші АЕС витримують високий план із виробництва електроенергії без поломок.

Погода не принесе серйозних сюрпризів.

Чистий імпорт електроенергії залишиться принаймні на нинішніх рівнях.

(Укрінформ)

Експерт Центру досліджень продовольства та землекористування Київської школи економіки Роман Нейтер:

Земля, призначена для ведення особистого селянського господарства, в середньому продається по 52 170 грн за га, тоді як середня ціна одного гектара угідь з цільовим призначенням для ведення товарного сільськогосподарського виробництва – 34 011 грн.

Ціни товарної землі найвищі на Київщині та на Львівщині. При тому, що це – не ті регіони, які роблять найбільший внесок у вітчизняне аграрне виробництво. Справа в тому, що землю, навіть зі статусом угідь сільськогосподарського призначення, можуть купувати «з прицілом» на забудову.

Приклад – кілька земельних ділянок, розташованих на полі, що безпосередньо межує із Сихівським районом Львова. Гектар ріллі там обійшовся новому власникові майже у 0,5 млн грн.

Окупність такої інвестиції за умови організації сільгоспвиробництва доволі сумнівна. Швидше за все, людина, яка її придбала, розраховує, що колись зможе забудувати ці землі.

Що ж до впливу на вартість землі показників її родючості, то найдорожчі сільгоспугіддя у Хмельницькій, Вінницькій, Полтавській і Черкаській областях, де середньозважена ціна гектара ріллі коливається в межах 37-40 тис. грн. Ще вища вартість землі на Івано-Франківщині і на Буковині. Це пояснюється тим, що середній розмір земельних наділів там не перевищує 1 га. Також на Прикарпатті багато земельних ділянок купують за вищу ціну для облаштування туристичних локацій.

(Дзеркало тижня)

Володимир Зеленський вніс на розгляд Верховної Ради проєкт закону №6394 «Про економічний паспорт», тобто про індивідуальний рахунок дитини в спеціально створеному Фонді майбутніх поколінь (ФМП), де щорічно накопичуватимуться державні внески на користь дитини з подальшим інвестуванням і здійсненням виплат.

Радник юридичної фірми «Ілляшев і Партнери» Андрій Терещук:

Учасником ФМП може бути громадянин України, який народжений з 1 січня 2019 року та безперервно проживав на території держави протягом останніх п'яти років.

Після досягнення 18 років кошти можна витратити на такі цілі: навчання в закладах освіти України; купівлю власного житла на території України; переказ коштів на власний рахунок у системі недержавного пенсійного забезпечення; лікування.

Грошей не видаватимуть на руки, а перераховуватимуть напряму. Кошти можна буде зняти достроково, до досягнення 18-річного віку, при виникненні підстав для лікування тяжких або критичних захворювань.

Ініціатори законопроєкту вважають, що повнолітній українець зможе розраховувати приблизно на 10 тис. дол.

(...) Активи фонду формуватимуться переважно за рахунок рентних платежів за користування надрами:

100% ренти за видобуток нафти, природного газу та газового конденсату в межах континентального шельфу та/або виключної (морської) економічної зони;

95% рентної плати за видобуток нафти, природного газу та газового конденсату в інших місцях;

70% рентної плати за видобуток інших корисних копалин загальнодержавного значення.

При цьому 2023-го (перший рік, коли запрацює ФМП) відрахування надходять у розмірі 50, 47,5 та 35% відповідно. Але щороку збільшуватимуться на 5%, поки не досягнуть показників, зазначених вище.

Річний внесок на одного учасника встановлюється в розмірі двох мінімальних заробітних плат на 1 січня календарного року, в якому вносяться кошти.

Держава гарантує виплати в сумі не менше за розмір внесків. Якщо ФМП збанкрутує, держава повинна буде відшкодувати кошти в сумі внесків, але без відсотків.

Усі кошти зберігатимуться в державному банку, який має ліцензію на провадження діяльності із зберігання активів пенсійних фондів. Управляти ними буде відповідна компанія з управління активами (КУА) або адміністратор ФМП (АФМП).

Щоб гроші не знецінювалися через інфляцію, вони інвестуватимуться КУА. Ця компанія й вирішуватиме, в які активи вкладати кошти. (...)

Розробники законопроєкту посилаються на досвід інших країн, в яких діють накопичувальні фонди. Частина з них формується за рахунок доходів

від видобутку корисних копалин (Норвегія, ОАЕ, Саудівська Аравія та Кувейт).

Справді, в деяких розвинених країнах світу, переважно в країнах-експортерах нафти та газу, існують накопичувальні фонди добробуту. Джерела фінансування фондів доволі різні, проте найпоширенішими є профіцитні резерви від реалізації державних природних ресурсів, профіцит торгівлі, банківських резервів, які можуть накопичуватися з надлишків бюджету, доходів від приватизації.

Діяльність фондів зводиться до пошуку потенційно привабливих компаній, інвестиції в які дають можливість поповнити бюджет фонду за рахунок прибутку від цих інвестицій. Для суверенних фондів характерна значна сума коштів, яка формує основу заощаджень для подальших інвестицій.

(...) Міжнародний досвід свідчить, що система формування спеціальних суверенних фондів актуальна для розвинених країн і країн-експортерів енергоносіїв, в яких присутній значний профіцит у торгівлі чи бюджеті.

Однак ситуація в Україні зовсім інша. Статистика свідчить, що за останні п'ять років суттєво збільшилися показники зовнішнього боргу та дефіциту бюджету. Статистика торгівлі також не найкраща, обсяги імпорту значно перевищують обсяги експорту.

Якщо розглянути структуру бюджету на 2022 рік, то заплановані відрахування від усієї рентної плати становитимуть 43,6 млрд грн. Це лише 4,2% від усіх податкових надходжень. Бюджетна декларація на 2022–2024 роки, схвалена Кабміном, передбачає, що рентні платежі до державного бюджету 2022 року зростуть до 45 млрд грн, 2023-го — до 49,4 млрд, 2024-го — до 51,2 млрд грн. Проте наразі обсяги видобутку природного газу скорочуються вже третій рік поспіль. Видобуваючи 20 млрд кубометрів, Україна споживає близько 30 млрд, тобто імпортує ще майже 8–10 млрд кубометрів. Для порівняння, Норвегія видобуває майже 110 млрд кубометрів, а споживає лише близько 5 млрд.

Нагальною є і проблема з Пенсійним фондом та пенсійним забезпеченням (кількість пенсіонерів зростає, а кількість людей працездатного віку скорочується). Дефіцит Пенсійного фонду — додатковий чинник, що тисне на держбюджет.

До того ж фінансування фонду ускладнюється через низку інших факторів, зокрема, волатильність цін на ресурси, процеси декарбонізації, перехід на відновлювані джерела енергії. Все це свідчить про поступове скорочення відрахувань від видобутку корисних копалин.

Разом із цим згідно з проектом закону в 2023 році до ФМП доведеться внести суму не за один рік, а за п'ять (2019–2023). Тобто з державного бюджету мають виділити близько 21,8 млрд грн. Також з 2023 року доведеться збільшувати рентні платежі, щоб досягнути прогнозованої до

2037-го вартості активів — 1,8 трлн грн. А отже, існують реальні складнощі із наповненням фонду.

Міжнародний досвід свідчить, що, окрім накопичення коштів, важливим є збереження вартості активів і забезпечення їхньої ліквідності. Деякі фонди можуть віддавати перевагу прибутковості над ліквідністю, і навпаки. Залежно від активів і цілей суверенних фондів стиль управління ризиками може варіюватися від дуже консервативного до високої толерантності до ризику. Діяльність фонду запланована на десятки років. Виникає й таке запитання: наскільки зміна влади може вплинути на майбутнє фонду? Чи не будуть знову звинувачувати попередників у популізмі та економічно необґрунтованих рішеннях?

Сьогодні в Україні існує багато проблемних питань щодо дисбалансів в економіці. Формування та наповнення фонду стає досить складним завданням з урахуванням політичних ризиків, періоду реалізації проєкту та адміністрування. І для того щоб Фонд майбутніх поколінь запрацював, насамперед треба дати відповіді на ці запитання.

(Укрінформ)

Експертка, виконавча директорка Національної асоціації страховиків України Ніна Гузей:

Однією із безсумнівних переваг пенсійних накопичень є те, що ці накопичення персоніфіковані, і людина може впливати на розмір таких накопичень. Ще однією перевагою є той факт, що людина накопичує, здійснюючи незначні внески на регулярній основі. А довгостроковість таких накопичень дозволяє накопичити значну суму за певний проміжок часу. До того ж персоніфіковані накопичення збільшуються за рахунок інвестиційного доходу, що також є значною перевагою у порівнянні із солідарною системою. Ну і нарешті до переваг можна віднести можливість вибору отримання накопичених коштів (їх можна отримати як у вигляді довічних пенсій, так і пенсійних виплат на строк). Пенсійні накопичення є власністю учасника пенсійної системи, тому вони можуть успадковуватись.

Якщо людина задумалася про пенсію і має намір здійснювати накопичення, вона перш за все повинна визначитись із пенсійним фондом чи іншою фінансовою інституцією, яка буде забезпечувати збереження та примноження накопичених коштів учасника. А отже, прозорість, надійність та ділова репутація пенсійного фонду чи іншої фінансової установи (банку чи страхової компанії) мають велике значення. Вкладник же, зі свого боку, повинен пам'ятати, що всі угоди є двосторонніми, а отже, він повинен здійснювати своєчасно внески та бути добросовісним вкладником і не порушувати умови договору, а для цього необхідно розібратись з умовами договору, і якщо якісь умови людині не підходять або потребують уточнення, краще всі питання для себе прояснити до укладення договору. Не завадить і вивчити пропозиції від кількох організацій. Людина повинна пам'ятати, що

це її власні накопичення, і вона перш за все сама відповідає за вибір інституції та продукту, який вона купує на довгостроковій основі.

Якщо ж контракт уже укладено, не зайвим буде на постійній основі здійснювати моніторинг діяльності пенсійного фонду та цікавитися результатами його діяльності та власних накопичень.

[\(Слово і Діло\)](#)

Лідерка партії «Батьківщина» Юлія Тимошенко заявила, що влада нібито втратила можливість закупити дешевий газ у Росії. Політик наголосила, що Україна не закачала газ влітку, як робила зазвичай.

Експерт з енергетики, директор спеціальних програм науково-технічного центру «Психея» Геннадій Рябцев:

Для того, щоб закупити газ, потрібно, щоб відповідний запис був у фінансовому плані «Нафтогазу». Цікаво, чому Тимошенко не поцікавилась цим і не задала питання перед затвердженням відповідного плану – чому в ньому не передбачено закупівлю газу за імпортом. Тобто, чому всі претензії вже постфактум, після того, як всі відповідні рішення вже були ухвалені.

Крім того, «Газпром» не торгує газом разовими угодами. Він підписує з усіма споживачами або середньострокові, або довгострокові угоди.

Наприкінці грудня 2019 року «Нафтогаз» та «Газпром» уклали новий контракт щодо транзиту газу на 5 років. Мінімальні гарантовані обсяги прокачування у перший рік – 65 млрд кубометрів газу, наступні чотири роки – 40 млрд.

Виходить так, наче «Батьківщина» закликає підписувати угоду з «Газпромом» про пряме постачання газу. Можна, звісно, але тоді чому «Батьківщина» у 2015-2016 році казала, що Україні потрібно забиратися «геть від Росії», казали, що потрібно відмовлятися від постачання енергоресурсів у держави-агресора. Тобто тепер вже можна підписувати угоди з державою-агресором? Змінилося трактування?

Такі заяви, можливо, розраховані на те, що громадяни України не пам'ятають попередні заяви політичних сил та їхніх лідерів.

[\(Слово і Діло\)](#)

Політолог Олександр Радчук:

Цілком ймовірно, що до закінчення поточного, або на початку наступного року Верховна рада ухвалить черговий етап пенсійної реформи – запустить у дію другий рівень обов'язкового пенсійного накопичення для громадян.

Діятиме система паралельно із солідарною та стане таким собі «містком» до запуску повноцінної системи добровільного накопичувального пенсійного забезпечення, яка вже, фактично, існує з 2005 року, проте нею користується всього 7% працездатних українців, або близько 900 тисяч осіб.

Запуск системи обов'язкового пенсійного накопичення зумовлений важливим фактором – стрімким старінням населення та постійним

зростанням дефіциту Пенсійного фонду, який із року в рік доводиться компенсувати із державного бюджету. Нині – це вже рекордні 10% всього бюджету держави. Йдеться про десятки мільярдів гривень, які держава зобов'язана виплачувати пенсіонерам. Втім реальної проблеми такий шлях також не вирішує – більшість пенсіонерів отримують невеликі пенсії у 3000-3500 тисяч гривень, яких явно не вистачає для повноцінного і якісного життя.

В аналітичній довідці стосовно демографічних процесів в Україні, яку нещодавно оприлюднили на сайті ООН, прогнозується ще більш суттєве скорочення кількості населення до 35 мільйонів осіб до 2050-го року і в цьому контексті – зменшення чисельності людей працездатного віку на 30%. Така ситуація створює ще більше податкове навантаження на населення, яке працює і на державу зокрема.

Тож нова система покликана поступово виправити такий дисбаланс та створити умови як з боку держави, так і з боку громадян для створення ефективної та справедливої системи пенсійних накопичень.

Нову систему пенсійного забезпечення передбачено у законопроекті №2683 «Про загальнообов'язкове накопичувальне пенсійне забезпечення». Документ розроблявся ще з 2019 року, проте наприкінці квітня поточного року Верховна рада відправила законопроект до профільного комітету для підготовки на повторне перше читання.

У доопрацьованому документі є декілька основних новацій, які торкнуться всіх працездатних громадян віком до 55 років. Передусім, йдеться про поступове підвищення відсотка відрахувань роботодавцями пенсійних внесків на користь найманих працівників – 1% у 2023, 1,5 % у 2024, та 2 % у 2025 роках від розміру заробітної плати працівників. При цьому пропонується співфінансування державою таких внесків на паритетних засадах за рахунок коштів держбюджету. Крім того, розмір єдиного соціального внеску, який сплачується роботодавцем, залишається на рівні 22%, а сам накопичувальний внесок включається до складу ЄСВ. Крім того, самі працівники чи самозайняті особи зможуть добровільно відраховувати на накопичувальний пенсійний рахунок додаткову суму із зарплати чи доходу. Відрахування будуть накопичуватися у спеціально створеному державою пенсійному фонді, завдання якого встановити довіру між громадянами та державою на період до кінця 2025 року. Після чого кожен учасник системи може обрати для себе будь-який авторизований недержавний пенсійний фонд, або залишитися клієнтом державного фонду.

Найбільша відмінність від солідарної системи для громадян є те, що вони зможуть розпоряджатися своїми накопиченнями ще до того, як настане пенсійний вік. Закон передбачає можливість достроково забрати свої кошти у разі хвороби чи виїзду за кордон, а також – передавати у спадок.

Найбільш дискусійні питання щодо запуску так званого другого рівня обов'язкового пенсійного накопичення – гарантії збереження коштів та їхнього примноження. Адже навіть якщо і роботодавець, і працівник відкладатимуть щомісячно за ставкою 2% із заробітної плати, потрібні

будуть десятиліття, щоб накопичити на бодай на ще одну мінімальну пенсію. Вкупі із виплатами із солідарної системи ця пенсія буде вже більшою, проте точно не достатньою, щоб вести повноцінне життя.

До того ж, накопичення громадян будуть поступово знецінюватися. Тож їх потрібно вдало інвестувати для того, аби економіка держави розвивалася, а самі накопичення випереджали рівень інфляції. За підрахунками уряду, у найближчі роки завдяки запровадженню накопичувальної системи можна згенерувати близько 40-50 мільярдів доларів.

А от куди надійно вкласти ці кошти – поки що не зрозуміло. Для цього потрібно мати міцний фондовий ринок, на якому могли б торгуватися акції великих державних компаній. Принаймні, така система діє в багатьох державах світу, коли саме пенсійні фонди стають одними з головних покупців пакетів акцій державних компаній із метою довготривалого інвестування.

Наразі держава пропонує вкладати лише в один із таких гарантованих інструментів – ОВДП. Щоправда, в нинішній ситуації є один суттєвий нюанс – облігації внутрішньої державної позики є гарантованими борговими паперами, тому інвестуючи в них, пенсійний накопичувальний фонд збільшуватиме державний борг. А це майже те саме, що й покривати дефіцит нинішнього Пенсійного фонду за солідарними пенсіями з державного бюджету. Єдина відмінність – ОВДП можна купити на довший строк, втім рано чи пізно державі все рівно потрібно буде виплачувати ці інвестиції, щоразу продукуючи нові й нові борги.

Тому насправді питання пенсійних накопичень – це не лише відповідальність держави, але й фінансової грамотності та обізнаності самих громадян. Разом із солідарною системою та обов'язковим пенсійним накопиченням, кожний громадянин може накопичувати ще й за третім рівнем – у недержавних пенсійних фондах та страхових компаніях. На жаль, гарантувати стовідсоткову надійність таких фондів не зможе ніхто, проте завдяки ним можна спробувати накопичити більше коштів й диверсифікувати свої пенсійні виплати на час, коли захочеться чи доведеться вийти на заслужений відпочинок.

[\(Центр Разумкова\)](#)

Директор енергетичних програм Центру Разумкова Володимир Омельченко:

За підсумками 11 місяців 2021р. експорт природного газу з України перевищив 2 млрд. м³, тоді, як імпорт становив 2,5 млрд. м³. Увесь газ імпортувався з Угорщини з використанням віртуального реверсу. Особливо відчутною різниця між експортом та імпортом газу була у листопаді ц.р., коли з України поставлено ресурсу у 53 рази більше ніж надійшло. Так, у цьому місяці експортовано рекордні 566 млн. м³, а імпортовано лише 10,7 млрд. м³.

Газ експортували понад 20 компаній, у тому числі, приватні газовидобувні компанії, що працюють в Україні. Найбільше експортованого газу поставлено до Угорщини, Словаччини та Польщі. Більшість експортованих обсягів зберігалися нерезидентами у режимі митного складу, тому в українського уряду не існувало можливостей обмежити експортні поставки.

Станом на 1 грудня 2021р. у ПСГ України знаходилося 16,13 млрд. м³ газу. Його запаси у листопаді знизилися майже на 2 млрд. м³. Із наявних обсягів технологічний газ складає 4,8 млрд. м³, а ще біля 1,5 млрд. м³ належить нерезидентам. Тобто, для споживачів України може надійти із ПСГ до закінчення осінньо-зимового періоду 2021–2022рр. не більше ніж 9,83 млрд. м³.

З урахуванням аналізу динаміки споживання газу в опалювальні періоди попередніх років та виходячи з необхідності компенсації дефіциту вугілля на теплових станціях для покриття піків споживання, існують підстави прогнозувати, що дефіцит газу до 1 квітня 2022р. року досягне 2 млрд. м³.

Особливо складна ситуація із енергозабезпеченням країни може сформуватися у лютому-березні 2022р., коли низькі запаси в ПСГ значно ускладнять ситуацію для підтримання роботи ГТС у нормальному технологічному режимі, що дозволяє стабільно забезпечувати ресурсом споживачів. Водночас, слід враховувати, що у цей період у плановий ремонт заплановано виведення трьох блоків АЕС.

Отже для забезпечення належного рівня енергетичної безпеки, уряд має сприяти компанії НАК «Нафтогаз України» у закупівлі додаткових 2 млрд. м³ природного газу. Значний обсяг необхідного ресурсу було б доцільно придбати у компаній нерезидентів, що зберігають його в українських ПСГ.

Lenta.ua

Провідний експерт економічних і соціальних програм Центру Разумкова Катерина Маркевич:

Спалах і поширення COVID-19 на початку минулого року та його подальше поширення країнами світу негативно вплинули на глобальні потоки інвестицій — скорочення сягнуло 42%. Реалізація інвестиційних проектів призупинилася через зниження капітальних видатків, реінвестовані прибутки та зменшення доходів в іноземних філіях. Ці фактори вплинули й на ситуацію в Україні — чистий відтік прямих іноземних інвестицій (ПІІ) склав 868,2 млн доларів. Але, окрім коронакризових, на відсутність інвесторів в Україні впливають й інші чинники.

Відомо, що однією з причин різкого сповільнення темпів надходження іноземних інвестицій є військово-політичний конфлікт, який триває з 2014 р., що суттєво погіршив очікування інвесторів стосовно перспектив інвестування та фізичної безпеки активів. Є й інші проблеми: слабкість державних інститутів, брак ефективного судочинства та ігнорування

органами державної влади проблем інвесторів. Крім того, порушення майнових прав органами державної влади без належної компенсації збитків також є ризиком; навіть за наявності необхідної нормативно-правової бази, коли «закон на стороні інвестора», на практиці останній не має змоги безперешкодно захистити свої права на власність. Так, інвестор несе матеріальні збитки, втрачає довіру до країни, а сама країна конкурентні позиції на світовому ринку залучення капітальних активів.

Іноземні інвестори часто скаржаться на нечіткість, непрозорість законодавчих норм, які можна трактувати неоднозначно. З-поміж іншого — високий рівень бюрократизації (необхідність отримання великої кількості дозвільних документів у різних інстанціях), корумпованість в органах державної та місцевої влади, перевищення повноважень органів контролю та перевірки. Так, інститут незалежного бізнес-омбудсмена, який є ключовим елементом антикорупційної ініціативи, станом на 28 жовтня 2021р. від початку його діяльності (з 2014р.) розглянув 9870 скарг інвесторів, більшість яких стосується надмірних податкових перевірок, блокування електронного адміністрування ПДВ, дій державних регуляторів (ДАБІ, Держгеокадастр, АМКУ та ін.).

Що ж робити? Необхідно зменшити участь держави в регулюванні та адміністративній регламентації діяльності господарюючих суб'єктів, спростити порядок реєстрації підприємств з іноземними інвестиціями, забезпечити неупередженість проведення ліцензійно-дозвільних процедур, активізувати заходи щодо боротьби з корупцією в органах державної влади та накладання юридичної відповідальності на осіб, що вчиняють неправомірні дії під час надання послуг інвесторам для реалізації інвестиційних проектів. Необхідним є подолання майнових ризиків та підтримки безпеки фізичних активів. Тут доречним стало б надання державної підтримки інвесторам у спосіб страхування ризиків, не охоплених приватним страхуванням. Це сприяло б формуванню в країні ринку інвестиційних проектів, особливо великих соціально, екологічно та інноваційно значущих і дало можливість іноземним інвесторам мінімізувати некомерційні ризики втрати капіталу.

Що ж стосується так званих «інвестиційних нянь», то такі пропозиції сприймаються більшістю інвесторами нейтрально, оскільки важливі не так податкові пільги, скільки легкість ведення бізнесу, захист інвестицій та незмінність правил гри. Головна їх проблема – вони не можуть компенсувати недоліки інфраструктури або загального інвестиційного клімату, а можуть бути ефективними лише тоді, коли є частиною широкого підходу покращення інвестиційного клімату. Інвестиційні пільги ж повинні надаватися виключно з перспектив розвитку високотехнологічних секторів та секторів сталого розвитку та впроваджуватися разом зі стимулюванням легалізації доходів і відмовою від схем мінімізації податків, які нерідко практикуються.

(Український кризовий медіа-центр)

**Заступник Міністра розвитку громад та територій України
В'ячеслав Негода:**

Фактично, функції місцевих державних адміністрацій після створення спроможних громад і передачі їм ширших повноважень вже змінилися. Але ці органи продовжують працювати за старим законодавством. Це неефективно, породжує непорозуміння на місцях і не виключає втручання МДА в діяльність органів місцевого самоврядування. Тому необхідність нового закону про місцеві державні адміністрації очевидна. Ми розраховуємо, що Верховна Рада розгляне відповідний законопроект (№4298) у другому читанні і в цілому вже наступного тижня. Його підтримують усі галузеві всеукраїнські асоціації, оскільки розуміють, наскільки впорядкування діяльності МДА важливе для органів місцевого самоврядування.

усі, хто не збирається порушувати закон, мають бути зацікавлені у прийнятті цього законопроекту, який встановлює чіткі правила і процедури співпраці місцевих державних адміністрацій з органами місцевого самоврядування. Жоден посадовець не хоче, щоб з ним працювала прокуратура після його незаконного рішення, прийнятого несвідомо. А запропонований механізм – запобіжник цьому. Ми отримуємо захищене місцеве самоврядування і більш ефективну виконавчу владу.

Народний депутат України, голова підкомітету з питань адміністрування та місцевого самоврядування Віталій Безгін:

У законопроекті ми чітко структуруємо повноваження держадміністрацій. По-перше, вони координуватимуть діяльність територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади. По-друге, слідкуватимуть за законністю на території області чи району. По-третє, як, на жаль, передбачає чинна Конституція, і надалі виконуватимуть функцію виконавчого органу обласної чи районної ради. Але так як у районах майже не залишилося повноважень, крім наглядових, ми де-факто можемо перетворити РДА на префектури.

Перед прийняттям рішення орган місцевого самоврядування матиме право, але не обов'язок, провести попередні консультації з місцевою державною адміністрацією на предмет законності цього рішення. Після консультацій або без них ОМС приймають рішення і оприлюднюють. МДА перевіряє їх і, якщо є підозра на порушення законодавства, звертається до органу місцевого самоврядування з рекомендацією усунути порушення. І лише у разі ігнорування або відмови з боку ОМС, адміністрація має право звернутися до суду. Отже зупинити рішення ОМС може лише суд. Єдиний виняток – якщо рішення ОМС загрожує територіальній цілісності, МДА зупиняє його одразу. Це важливо для нашої країни, яка вже 7 років воює

Керівник Департаменту демократії і врядування Генерального директорату – II з питань демократії Генерального секретаріату Ради Європи Даніель Попеску:

Такий нагляд захищає і місцеву владу, і державу, її цілісність. Крім того, з'являється механізм, який не дозволяє порушувати інтереси людей. Формується система, на яку може вплинути не лише громадяни чи журналісти, а й держава, яка має слідкувати за тим, щоб закони не порушували.

[\(Український кризовий медіа-центр\)](#)

Актуальною для України залишається проблема вакцинування проти COVID-19.

Спеціаліст з імунізації, Бюро ВООЗ в Україні Станіслав Гаєвський:

На останній 74-й сесії ВАОЗ сформували основні цілі вакцинації — до кінця 2021 року має бути вакциновано близько 40% населення кожної країни, а до середини 2022 року — 70% населення кожної країни. Пріоритетними для вакцинації є категорія людей похилого віку. Адже за даними ВООЗ близько 80% померлих від COVID-19 — це люди віком понад 60 років. Окрім покращення загального відсотка вакцинованих, треба підвищувати рівень вакцинації серед пріоритетних груп. Треба залучити до координації цього процесу керівників громад.

Керівник національної програми імунізації Центру громадського здоров'я та Радник Міністра охорони здоров'я з питань імунізації на громадських засадах Олександр Заїка:

Україна перетнула чергову психологічну межу в 10 млн вакцинованих двома дозами українців. Загалом провели всього вже 23 мільйони щеплень. В Україні всього діє понад 3 300 пунктів вакцинації, які співпрацюють з НСЗУ. При цих пунктах є мобільні бригади. За кількістю проведених щеплень в регіонах України лідирує місто Київ. В цілому у світі Україна займає 44 місце.

[\(Український кризовий медіа-центр\)](#)

Економічна політика, наміри та рішення влади є предметом обговорення експертів.

Голова правління Інституту економічних досліджень та політичних консультацій Ігор Бураковський:

Великою мірою нова влада спиралася на наробки попередників. Серед таких наробків – набуття чинності в повному обсязі Угоди про асоціацію з ЄС, запуск електронної системи публічних закупівель Prozorro, рішення Стокгольмського арбітражу на користь України, реструктуризацію зовнішнього боргу, масштабне очищення банківської сфери та перехід НБУ до режиму інфляційного таргетування з 2016 року. Серед викликів, що стояли перед новою владою – як «старі» – російська агресія, продовження будівництва та підготовка до запуску «Північного потоку-2», так і «нові» – коронавірусна пандемія та пов'язані з нею зовнішньоекономічні шоки.

Викладач Києво-Могилянської бізнес-школи Валерій Пекар:

Влада змарнувала можливість лібералізувати економіку та увійти в історію як команди «економічного зростання». За результатами опитування підприємців, понад половина бізнесменів нарікає на погіршення бізнес-клімату та посилення зарегульованості економіки протягом 2019-2021 років.

Голова Ради Шумпетерівської Школи Інновацій Павло Шеремета:

Відновлювальне економічне зростання у 2021 році після провального 2020 в Україні недостатнє, що добре помітно при порівнянні з результатами західних сусідів – Польщі та країн Балтії. Українській економіці просто не вистачає крові, живого матеріалу, задля того, щоб розвиватися. Живий матеріал – це не політика держави і навіть не несподіваний транс МФФ, це мрії, бажання, креатив, енергія мільйонів українців, які створюють свої підприємства, прагнуть жити краще, ніж попередні покоління. Ніщо не зрівняється з цією енергією, але вона в Україні затиснута.

[\(Український кризовий медіа-центр\)](#)

Наближається «екватор» перебування Володимира Зеленського на посаді Президента України.

Співзасновник Українського центру охорони здоров'я Павло Ковтонюк:

Що відбувалося за два роки? Можна назвати одним словом – популізм. Але у значенні, як його розуміє наука – ті самі процеси, що відбуваються на виборах. Діяла передвиборча логіка: не повинно відбуватись нічого поганого. Неважливо, що таке медична реформа – важливо, як на неї відреагують люди. Це саме і відбувалося з пандемією ковіду. Власне, ці дві теми і були центральними. Влада усі рішення ухвалювала з огляду на соціологічні рейтинги. В якийсь момент президент зрозумів, що згортання медреформи більш токсичне, аніж її продовження. Це припало приблизно на початок пандемії – квітень 2020 року, коли мав стартувати другий етап реформи. Запуск другого етапу відбувався у ручному режимі, рівно як і здійснювалося вирішення проблем з вакцинацією – шукали контракти в екстреному режимі. В Україні лікарям досі не обов'язково вакцинуватися, що серйозно підважує довіру в суспільства. Влада відмежувалася від «реформи Супрун», однак по суті її продовжила, не хизуючись піаритись на точкових «перемогах» у медичній галузі.

[\(Український кризовий медіа-центр\)](#)

Наближається «екватор» перебування Володимира Зеленського на посаді Президента України.

Керівник Програми розвитку громадянського суспільства Українського незалежного центру політичних досліджень Максим Лациба:

В цей період ми не бачили системного діалогу центральної влади з громадянським суспільством. Спочатку була – системна недовіра, “нам не

потрібні посередники”, як висловився колишній керівник Офісу президента. Цей період завершився, тепер окремі представники влади вибудовують комунікацію. Однак від президента системної уваги ми не бачимо. Рада з питань свободи слова та прав журналістів при Президенті – одна з небагатьох комунікаційних платформ на найвищому рівні.

Аналітик та менеджер проєктів «Школи політичної аналітики» Данило Метельський:

Для громадських активістів подекуди навіть створюються нові бюрократичні перепони. У 2020 році була спроба спілкування президента з громадськими організаціями. Тоді аносували щоквартальні зустрічі – чого так і не сталося. Наразі ми можемо бачити лише зменшення можливостей для ГО. До 2018 року можливо було зареєструвати організацію в електронному режимі через Мін’юст. Наразі це пригальмовано, створюються бюрократичні перепони для реєстрації нових ГО. Наприклад – введення нової форми і вимоги інформації про кінцевого бенефіціара. Багато організацій дізналися про це буквально за місяць до дедлайну, через що виникли величезні черги.

Член Харківської правозахисної групи Євген Захаров:

Правозахисні організації за визначенням виступають опонентами держави, і констатував погіршення атмосфери в цьому діалозі. Нова влада погано сприймає критику на свою адресу, яка у випадку правозахисту є природньою. Ситуація з правами людини постійно погіршувалася з 2015 року. Це одна з причин поразки старої влади у 2019 році. Але нова влада цю проблему не усвідомила. Втім, є й позитивні тенденції – наявність усвідомлення проблем і спроб їх вирішення, зокрема скасування мораторію на продаж землі. Корупцією в нас просякнуте все суспільство, це наслідок відсутності ринку та конкуренції. Великий бізнес та влада нерозривно спаяні. Для цього необхідно змінювати правила в економіці, заходи з демонополізації та деолігархізації. Однак ухвалений владою закон про деолігархізацію поганий, на наш погляд. Коли олігархи тікають за кордон а їх бізнес руйнується, тисячі людей втрачають роботу – це принципово невірно.

Голова правління центру прав людини Zmina Тетяна Печончик:

Схвалення вартє ухвалення у березні цього року оновленої Національної стратегії з прав людини, уряд вже затвердив трирічний план дій з виконання. Ще один успішний захід – це запуск Кримської платформи, який допоможе захисту прав людини на окупованому півострові, а також урядовий законопроект про захист в’язнів Кремля та членів їх сімей, ухвалення якого очікується незабаром.

[\(Дзеркало тижня\)](#)

Перший заступник голови Дніпропетровської обласної ради Геннадій Гуфман:

Вже після проведення перших місцевих виборів за партійним принципом стала очевидною неминучість конфліктів, закладених у законодавстві. Сформовані партіями міські ради, як тоді, так і сьогодні,

приречені на протистояння з обраними шляхом прямого голосування мерами, як правило, самовисуванцями. У цьому причина і нескінченної напруги на сесіях, і «якість» сформованих за квотним принципом виконавчих органів, і своєрідний функціонал депутатів, які стали підміняти у своїх округах і міську владу, і всі комунальні служби, включаючи ЖЕКи. Бажання бути обраним на майбутніх виборах та постійно подобатися виборцям підштовхує депутатів, покликаних відстоювати інтереси житлових масивів, кварталів та вулиць у міськраді до безпосередньої господарської діяльності у себе на окрузі.

Такою «організацією процесу» мери вирішують свою проблему. Навіть дві. Виділяючи депутатам субвенції для благоустрою їхніх округів, він (вона), по-перше, робить їх залежними від себе, а отже, керованими. По-друге, не залишає їм часу для того, щоб вникати та вивчати стратегічні для міста питання.

Чи має так виглядати місцеве самоврядування? Не думаю. Хоча якщо його розглянути на регіональному рівні, в обласних радах, то тут «народовладдя» набуває зовсім химерних форм. Вибрані приблизно за тим самим принципом, що й у містах, депутати змушені формувати коаліцію. На відміну від міст, де після виборів з'являється обраний мер, обласні ради просто не можуть розпочати роботу, не домовившись про «спільне проживання». Оскільки у Законі «Про місцеве самоврядування» поняття «коаліція» не існує, депутати імпровізують, як уміють.

(...) Окрема тема – укрупнені райони. До їхніх рад рік тому було обрано депутатів, президент призначив голів райдержадміністрацій. Але чим займаються, на що впливають усі ці люди – поки що не зрозуміло. Обсяг районних бюджетів у нинішньому вигляді не завжди покриває витрати на утримання апарату цих самих райрад. Говорити про реалізацію якихось ідей та програм взагалі не доводиться. Законодавець не передбачив джерел наповнення районних бюджетів. Обговорювані кілька років поспіль Префектури, їхні функції та повноваження теж поки що на паузі, а місцеве самоврядування на районному рівні – у глибокому анабіозі.

Вибрані на останніх виборах за новими правилами ради ОТГ (об'єднаних територіальних громад), мабуть, найзрозуміліший і найнепотрібніший сегмент у системі місцевого самоврядування. Не тому що в них ідеальні керівники чи депутати, а тому що при описаній вище інституційній вакханалії місцева влада, що функціонує, на первинному рівні просто необхідна.

Законодавство навздогін реформи децентралізації, що проводиться в країні останні сім років, «відрегулювало» партійність-непартійність обрання цих рад за дещо дивним критерієм – кількістю виборців на території. Щиро кажучи, пояснити це логічно складно, але законодавцю, як кажуть, видніше. У разі, сполученість кількісного показника з принципом обрання – явище дуже штучне. Власне, як і добровільне об'єднання сіл у ОТГ.

Перед місцевими виборами часто доводилося чути майже анекдотичні історії, коли охочий сформував «під себе» майбутній депутатський корпус

за партійним принципом, чинний голова громади «призначав» своїх друзів-кумів керівниками первинних організацій різних партій. Саме так він бачив реалізацію окремих норм Закону про вибори у своїй ОТГ.

До речі, поняття ОТГ у законодавстві також відсутнє. І депутатів рік тому ми обирали все ж таки не в ОТГ, а в селищні та сільські ради.

Та й якось дивно реформа децентралізації наблизила місцеву владу до людей, якщо, наприклад, старосту села, а це найближчого представника влади на території, люди не обирають. Його призначає глава ОТГ.

Для того, щоб місцеве самоврядування з декорації перетворювалося на дієвий механізм реалізації влади на місцях, потрібно зробити ще дуже багато: від серйозного вдосконалення законодавчої бази до корінного перегляду партіями їхньої ролі та місця в житті людей.

[\(Дзеркало тижня\)](#)

**Старший економіст CASE Україна, член Несторівської групи
Володимир Дубровський:**

Досліджуваний 2020 рік в Україні ознаменувався низкою суттєвих відмінностей від звичайної ситуації як у політиці, так і в економіці. Однак вони не справили значного впливу на основні схеми ухилення від сплати податків, які ми з колегами вже традиційно досліджуємо щороку. Найбільшою відмінністю порівняно з попереднім роком є вихід у лідери зарплат «у конвертах», що пов'язано з появою нових даних, які вперше дали можливість якісно оцінити суто неформальну зайнятість.

(...) За новими даними Держстату, кількість неформально зайнятого населення віком 15–70 років у другому півріччі 2020-го становила 3291,6 тисячі осіб. Це 20,5% від загальної чисельності працюючих українців цього віку з урахуванням усіх категорій працюючих. Якщо припустити, що вони отримують дещо більше за мінімальну зарплату (5000 грн на місяць у показниках 2020 року), то маємо приблизні обсяги доходів неоформлених працівників у сумі майже 200 млрд грн, що відповідає недонадходженню до держбюджету та Пенсійного фонду України на рівні близько 100 млрд грн за рік, — це удесятеро перевищує мінімальну оцінку зарплат «у конвертах» і більш як утричі максимальну. Також це означає, що загалом офіційно чи неофіційно найманими працівниками є приблизно 11,4 мільйона громадян.

Подібні цифри отримав Центр Разумкова за результатами опитування, здійсненого торік: майже кожен п'ятий (19,8%) працював без офіційного оформлення, а 16,4% респондентів хоч і мали офіційні відносини з роботодавцем, але частину зарплати, що разом становила до 100 млрд грн, одержували неофіційно. Щоправда, така оцінка виглядає завищеною, бо кількість таких працівників перевищує сумарну кількість усіх тих, хто отримує мінімальні чи близькі до них зарплати. Таким чином, сукупно умовні втрати бюджету та ПФУ від цих зарплат «у конвертах» можуть становити до 150 млрд грн на рік, найбільш реалістичною є оцінка у 130 млрд.

Очевидно, що таке масове ухилення від сплати податків неможливо подолати репресіями. Необхідно знизити податкове навантаження на зарплати, яке є основною причиною тінізації, і лібералізувати трудове законодавство, радикально зменшивши бюрократичні перепони для офіційного працевлаштування, — тільки тоді є шанс хоча б в основному подолати «тінь». Також заганає зайнятість у «тінь» мінімальна зарплата, яку якщо і зберегти взагалі, то принаймні перестати підвищувати, хоча це і дає змогу штучно витиснути ще трохи податків із тих, хто доплачує «у конвертах» офіційно працевлаштованим. Захисникам прав трудящих краще звернути увагу на безробітних, а також на неформально зайнятих, чиї права взагалі нічим не захищено навіть проти нахабного шахрайства працедавців, яке, на жаль, трапляється не так уже й рідко.

Зарплати «в конвертах» потіснили на другий план контрабанду в широкому сенсі, включно із «сірим» імпортом та іншими подібними порушеннями. Її щорічні обсяги оцінювалися, як і раніше, за торговельною статистикою і перебувають у діапазоні 226–380 млрд грн, з відповідним втратами бюджету у сумі від 70 до 120 млрд грн.

(...) без глибокої реформи ДМС контрабанду подолати неможливо: спроби колишніх і діючих митників відволікти від неї увагу на користь «контролю кінцевих продажів» ігнорують той факт, що і зараз збут іде не так через ФОПів, як через повністю неофіційну торгівлю та через підприємства на загальній системі оподаткування, але з підробленими документами. Та й контролювати кількасот пунктів пропуску набагато легше, ніж кілька сотень тисяч точок кінцевого продажу, частина з яких узагалі віртуальні.

Ще раніше лідером за масштабами обсягів мінімізації були офшорні схеми. Наші попередні аналітичні праці, що охоплювали дані за 2016–2019 роки, констатували поступове збільшення обсягів втечи прибутків за кордон (коли економічна стагнація 2014–2015 років виступала своєрідним мінімумом, а потім торгівля з офшорами почала знову відновлюватися). Але процес зростання було призупинено кризою та певною мірою, можливо, страхом перед антиофшорними заходами, до яких вдалися уряди як в Україні, так і у низці розвинених країн. Завдяки цьому обсяги виведення капіталів до податкових гаваней дещо зменшилися і, імовірно, перебувають у діапазоні 120–200 млрд грн, що має наслідком потенційні втрати податку на прибуток у розмірі від 15 до 35 млрд грн.

Головною причиною тут є традиційна сфокусованість податківців на перевірках нарахування фінансового результату і, відповідно, сплати податку на прибуток при тому, що найбільш ризиковані, з погляду прихованого виведення капіталів великомасштабні зовнішньоекономічні операції контролюються недбало. Ситуацію допоміг би виправити перехід до оподаткування виключно розподіленого прибутку (або ширше — виведеного капіталу), насамперед дивідендів, з допомогою податку на виведений капітал (ПнВК). Але реформа, обіцяна двома останніми президентами, досі не втілена у життя, попри перевиконання бюджету, бо бенефіціари офшорних

схем разом із податківцями та частиною податкових консультантів створили активне та впливове лобі з опору їй.

(...) Зазначимо, що більшість ключових схем щодо уникнення/ухилення від оподаткування, а також відмивання «брудних» коштів усередині країни існують завдяки індустрії конвертаційних (транзитно-конвертаційних) центрів. Індустрія здебільшого забезпечує готівкою неформальну економіку, зокрема зарплату «у конвертах», здійснення господарських операцій поза обліком, а також надає послуги зі спотворення/маніпуляції первинними документами та податковими накладними.

Насправді оцінити загальні масштаби діяльності конвертаційних центрів досить складно. Якщо виходити з припущення, що тіньові оборудки останнім часом конкурують за розмірами з обслуговуванням від 20 до 30% формальної економіки, та спиратися на дані відповідних державних органів, які, на жаль, наразі не демонструють будь-яких позитивних змін у боротьбі з такими центрами, то обсяги індустрії конвертаційних центрів сягають до 120 млрд грн щороку. Якщо відняти витрати, завдані спорідненими схемами (наприклад, «схемним ПДВ»), то втрати бюджету (в основному це податок на прибуток підприємств) можна оцінити приблизно в 17–25 млрд грн на рік. Однак це може виявитися лише верхівкою айсберга. Адже значна (поки не встановлена) частина «лівого» товару, який походить від «скруток», чи не пройшов належного митного оформлення, чи з якого не сплачено акцизних податків, збувається з фіктивними документами, виготовленими конвертцентрами. Також, ймовірно, саме через такі центри генерується велика частина «чорного» кешу для оплати зарплат «у конвертах», а також хабарів, купівлі товарів і послуг на чорному ринку та виплати неофіційних дивідендів власникам.

Наступною за сумами умовних втрат бюджету є проблема зростання обсягів контрафакту та нелегальної торгівлі підакцизними товарами: тютюновими виробами, алкоголем і паливом, яка обходиться бюджету у майже 38–43 млрд грн на рік. І це попри стовідсоткову фіскалізацію торгівлі, з повним товарним обліком на всіх стадіях виробництва та поставок товарів. Окремі представники владних інституцій і ринку зазначають, що «рівень фіскалізації алкогольних напоїв у нас один із найвищих у світі — тільки на рівні виробника 43%», а також те, що подальше підвищення акцизів на алкоголь не принесе додаткових доходів до бюджету, оскільки через значний рівень «тіні» (деякі експерти ринку оцінюють тіньовий ринок алкоголю у 40–50%) відбудеться лише перетікання коштів. Загалом від тіньового ринку алкоголю держбюджет недоодержує близько 10 млрд гривень щороку.

Хоча тютюновий ринок значно «біліший», але і він активно наздоганяє за тінізацією ринок алкоголю через політику «жвавого» зростання розмірів акцизного податку, що стимулюється як зобов'язаннями України в рамках Угоди про асоціацію з ЄС (так званий 7-річний план-графік підвищення ставок акцизів на сигарети до 2025 року, закон України №2245-VIII від

07.12.2017), так і систематичними пошуками з боку українського уряду та парламенту швидких шляхів покриття касових розривів державного бюджету. А це, своєю чергою, на тлі низької купівельної спроможності населення стимулює перетікання формальних операцій до тіньового сектору.

(...) Не все гаразд і з палимим: на цьому акцизі бюджет втрачає до 20 млрд грн щороку. Знову-таки, попри тотальну фіскалізацію його реалізації та витратні і обтяжливі для бізнесу облік та контроль на всіх стадіях постачання, тіньова частка у нафтогазовій галузі оцінюється фахівцями ринку у 17–23%.

Варто зазначити, що тіньова частка по торгівлі загалом по країні оцінюється Міністерством економіки за різними методологіями у 29–36%.

Таким чином, є підстави вважати, що правоохоронними та контролюючими органами значною мірою втрачено контроль над ринком підакцизної продукції, що підтверджується тенденцією останніх років (з 2016-го). Згідно з даними НБУ, поряд із суттєвим зростанням збору акцизів в абсолютному значенні спостерігається зниження їхньої ваги у податкових надходженнях державного бюджету (див. табл.).

Конвертаційні центри, а також інші великомасштабні махінації з ПДВ та акцизами мають стати головним напрямом роботи новоствореного Бюро економічної безпеки (БЕБ). Його попередник — податкова міліція — вочевидь не просто провалив цю боротьбу, а й, імовірно, вдався до «кришування» значних схем ухилення від сплати податків. Наразі невідомо, чи впоратється новий орган із цим завданням, але призначення податкового міліціонера його головою змушує у цьому сумніватися. Добре було б, якби ці сумніви вдалося розвіяти.

(...) Загальні висновки залишаються незмінними. Передусім боротьба з ухиленням від сплати податків має бути тільки частиною комплексної податкової реформи, — лише в такому разі можна очікувати на тривалі результати, які при цьому будуть на користь економіці.

Зокрема, така боротьба має супроводжуватися радикальним покращенням і спрощенням адміністрування (насамперед адміністрування ПДВ та у сфері корпоративного податку, де необхідно перейти від оподаткування прибутків до податку на виведений капітал згідно з передвиборними обіцянками президента), очищенням Державної податкової та Державної митної служб від корумпованих кадрів із репресивними підходами та формуванням високопрофесійного і некорумпованого Бюро економічної безпеки, значним зниженням податкового навантаження на сумлінних платників (насамперед в оподаткуванні доходів від праці) і перенесенням частини тягаря на податки, які не потребують контролю і від яких важко ухилитися, — на землю та нерухоме майно.

При цьому боротьбу з ухиленням від сплати податків треба вести виключно згори донизу, від великих платників (і, відповідно, великих схем) до малих, і в жодному разі не навпаки. На жаль, більша частина з цього залишається ще завданнями на майбутнє, а увагу суспільства тим часом

відволікають непотрібні та шкідливі спроби тотально фіскалізувати дрібний бізнес.

[\(Дзеркало тижня\)](#)

25 листопада розпочинає роботу Бюро економічної безпеки (БЕБ).

Партнер, керівник кримінальної практики Юридичної групи LCF

Максим Шевердін:

Напередодні Верховна Рада ухвалила ключове рішення, яке було необхідним для початку його повноцінної роботи, підтримавши у другому читанні законопроект №3959-1. Документ передбачає внесення змін до адміністративного та кримінального законодавства, якими, зокрема, визначаються повноваження та підслідність Бюро.

Новостворений орган де-юре отримав монополію на розслідування фінансових злочинів в Україні, перебравши на себе відповідні функції сумнозвісного департаменту «К» СБУ, податкової міліції Державної фіскальної служби та підрозділів Національної поліції.

Український бізнес і міжнародні інвестори очікують, що зі створенням нового органу багаторічна практика незаконного тиску з боку правоохоронних органів залишиться у минулому. Утім, існує реальний ризик того, що ці сподівання не справдяться.

Над запуском Бюро економічної безпеки депутати та урядовці активно працюють від початку року. Закон «Про Бюро економічної безпеки України» Верховна Рада ухвалила 28 січня 2021 року. 22 березня його підписав президент Володимир Зеленський, а 12 травня відповідну постанову схвалив Кабінет міністрів. Далі розпочався конкурс на посаду очільника органу. За його результатами 20 серпня БЕБ очолив Вадим Мельник, полковник податкової міліції, який очолював слідче управління ДФС, а потім працював головою Державної фіскальної служби... Показово, що процес відбору не обійшовся без скандалів: одразу кілька учасників співбесід заявили про упередженість членів комісії та порушення процедур конкурсу. Не найкращий початок. Але і далі все йде шкереберть.

Структурно Бюро складається із центрального апарату та територіальних управлінь, у яких працюватимуть до чотирьох тисяч осіб. Згідно із законом, орган зможе розпочати роботу 25 листопада, тільки якщо до того часу набере на роботу у «головний офіс» не менш як 30% від передбаченої законом граничної кількості співробітників (210 із 700). Та чи встигнуть відібрати необхідну кількість спеціалістів, наразі велике питання, адже перші співбесіди у прискореному режимі розпочалися лише 23 жовтня? І це не єдина організаційна проблема.

28 жовтня Мельник поскаржився, що у Бюро досі немає навіть власного приміщення, а Кабмін зволікає з вирішенням цього питання. Безумовно, місце знайдуть. Питання: хто ж сидітиме у кабінетах БЕБ? Адже саме з цим пов'язані найбільші побоювання як представників бізнесу, так і профільних експертів.

Бюро економічної безпеки — це орган із новою філософією. На цьому наполягає Вадим Мельник. За його словами, від «попередників» БЕБ відрізнятиме акцент на аналітичну складову роботи. Діяльність структури буде спрямована перш за все на запобігання вчиненню економічних злочинів на ранніх етапах замість покарання, як це було раніше.

Проблема у тому, що реалізовувати цю нову філософію, цілком ймовірно, будуть переважно колишні співробітники ДФС, надто гарно обізнані з традиційними силовими методами тиску на бізнес. Нині вони масово кинулися подавати документи на зайняття вакансій у новоствореному органі. Безперечно, серед службовців Державної фіскальної служби є гідні професіонали, але так само факт, що серед них без проблем можна відшукати відповідальних за «кошмарення» бізнесу.

За тиждень до запуску завершився один із конкурсів на посади штатних працівників БЕБ, найкращих із кращих обрали, решті ж адресували таке послання: «Усі кандидати, кому з різних причин було відмовлено у відборі, врахувавши допущені помилки, зможуть спробувати свої сили в наступних конкурсах до територіальних управлінь або ж до центрального апарату».

Не менш виправданим є побоювання, що разом із кадрами з ДФС до БЕБ перейдуть і найгірші практики минулого. Це підкріплюється прогалинами у законодавстві, що регламентує роботу органу. Для прикладу, як і раніше, досудове розслідування може розпочатися на підставі лише аналітичного дослідження співробітників БЕБ (тобто без результатів податкової перевірки чи навіть отримання від суб'єкта документів, які можуть спростувати висновки аналітика). Співробітники БЕБ також самостійно визначатимуть і критерії оцінки загрози вчинення правопорушення. В теорії це відкриває детективам можливість застосовувати неспівмірні заходи контролю, обґрунтувавши їхню необхідність навмисно завищеними ризиками.

(...) Бізнес і суспільство очікують від Бюро економічної безпеки припинення безпідставного порушення кримінальних справ, ефективної боротьби з конвертаційними центрами та ліквідації схем ухиляння від сплати податків. Якщо під нову вивіску прийдуть працювати люди зі старої, дискредитованої, системи, запуск БЕБ може обернутися грандіозним провалом, а інвестори та підприємці остаточно втратять віру в Україну.

[\(Нове время\)](#)

Старший аналітик Центру макроекономічного моделювання Київської школи економіки Ігор Дейсан:

Практично з кінця минулого року спостерігався нестабільний тренд до укріплення гривні. У листопаді гривня досягнула піку своєї міцності за період з початку пандемії – уже майже наблизилася до значення 26 грн/долар США.

Крім жорсткішої монетарної політики НБУ, зміцненню гривні сприяв продаж валюти аграрними та гірничо-металургійними компаніями.

Пропозицію іноземної валюти збільшила також безповоротна допомога від МВФ розміром 2,7 млрд. доларів у рамках виплат усім країнам-членам для подолання наслідків кризи шляхом загального розподілу спеціальних прав запозичення. НБУ давав сигнали, що він не заважатиме укріпленню гривні. Зокрема, починаючи з 1 серпня, планові щоденні обсяги інтервенцій з купівлі валюти на міжбанківському валютному ринку зменшено з 20 до 5 млн доларів. Гривня укріплювалася, і це дозволяло НБУ поповнювати міжнародні резерви, здебільшого викупуваючи валюту на міжбанківському ринку (з початку року чистий викуп становив понад 2.5 млрд доларів).

Наприкінці листопада-на початку грудня спостерігалася посилена волатильність на валютному ринку — частково вона пояснювалася погіршенням умов зовнішньої торгівлі та прискореним виходом нерезидентів з ОВДП нашого Уряду. Однак здебільшого серед причин такої динаміки прослідковувалися спекулятивні дії.

Подальша динаміка курсу гривні до долара США залежатиме, зокрема, від розвитку умов зовнішньої торгівлі України. Вартість металів суттєво опустилася, а ціни на продукцію рослинництва поки залишаються на відносно високому рівні – експорт за такими цінами буде великою мірою захищати гривню від значних девальваційних коливань. Однак основні ризики для гривні створюватиме енергетична криза у світі. Оскільки вагомою статтею торговельного балансу України є імпорт енергоресурсів, то тривалість і глибина відповідної кризи впливатиме на баланс попиту та пропозиції на валютному ринку. У разі складання ситуації не на користь міцної гривні, Національний банк, вірогідно, буде втручатися як шляхом валютних інтервенцій, так і підвищенням облікової ставки.

У 2021 році світова інфляція набула неочікувано високих темпів. Наприклад, у США споживча інфляція у листопаді сягнула 6,8% – максимуму за останні майже 40 років. В Євросоні ціни зростали темпами 4,9% (попередня оцінка Євростату), тоді як цільовий рівень становить лише 2%. Ціни на сировинні товари сягнули багаторічних максимумів, зокрема, вартість пшениці – максимального рівня з травня 2011 року.

Висока світова інфляція мала три основні причини: безпрецедентні фіскальні та монетарні стимули, посткризове відновлення світової економіки та подорожчання енергоносіїв. Останній фактор зробив вагомий внесок у світову інфляцію. У 2020–2021 роках вартість природного газу на європейських біржах встановила два протилежні рекорди — у травні 2020 року опустилася до нового історичного мінімуму, а на початку жовтня 2021 року встановила новий історичний максимум — майже \$2000 за 1000 куб. метрів. Крім загальних інфляційних чинників, на вартість газу впливало зниження запасів в підземних сховищах європейських країн після холодної зими та скорочення вироблення вітрової енергії через спеку влітку. Пропозиція газу на європейських ринках обмежувалася також відносно невисоким транзитом газу до ЄС територією України.

Зростання споживчих цін в Україні у листопаді порівняно з відповідним місяцем минулого року становило 10,3%. Національний банк докладав максимум обґрунтованих зусиль, щоб стримати інфляцію — кілька разів підвищував облікову ставку (на кінець 2021 року вона становила 9%), посилюючи ревальваційний тренд гривні. Як результат, деякі непродовольчі товари (здебільшого імпортовані), такі як одяг та взуття, а також автомобілі навіть подешевшали у річному вимірі на 4,5% та 4,6%.

Однак фактор укріплення курсу гривні відносно долара США та євро виявився неспроможним компенсувати вагомі за впливом інфляційні чинники. Виробники переносили на вартість своєї продукції значне подорожчання електроенергії й газу для підприємств, а також пального. Крім того, в Україні протягом всього року спостерігалася висока продовольча інфляція — станом на листопад 2021 року ціни на продукти для українців зросли на 13,9% у річному вимірі. Ціни на харчові продукти почали зростати ще внаслідок низького минулорічного врожаю, проте навіть рекордний врожай цього року не спинив їх інфляцію. На світових ринках аграрної сировини сформувалися високі ціни, а вони залишаються орієнтирами для вітчизняних аграріїв, які необмежені в експортних можливостях. Станом на листопад все ще зберігалися високі темпи зростання цін на олію, цукор та яйця (приблизно 47%, 39% та 26% відповідно). Цих лідерів за подорожчанням поступово наздоганяли інші продукти.

[\(Нове время\)](#)

Голова правління спілки «Національна Освітня Асоціація» Вікторія Войціцька:

У 2021 сталося багато подій навколо освітньої галузі, тож підсумовуючи їх, варто згадати про основні перемоги та провали року

Три великі перемоги

Перша перемога. У бюджеті на 2022 рік два мільярди гривень буде додатково спрямовано на потреби освіти й науки. Серед них:

забезпечення освітніх закладів підручниками (понад 500 млн грн);

створення президентського університету (400 млн грн);

реалізація програми «Здорова Україна» (150 млн грн);

розвиток матеріально-технічної бази закладів освіти; проведення досліджень науковими установами (200 млн грн);

розвиток наукової інфраструктури (190 млн грн).

Що це означає? Це означає, що діти все ж отримають підручники.

У першій версії держбюджету були закладені кошти лише на часткове видання підручників для 9 класу. Через це у школах не вистачило б навчальної літератури, а батьки знову б зіштовхнулися з примусом до купівлі підручників. Добре, що урядовцям і депутатам удалося виправити цю недолугу помилку!

Друга перемога. Кабмін дозволить покупку книг коштом виплат вакцинованим

Кабмін розширив коло сфер, де вакциновані зможуть використати свої заохочувальні виплати у розмірі 1000 грн, зокрема, включенням до нього книговидання.

Раніше ми з Національною освітньою асоціацією закликали надати громадянам можливість витратити тисячу гривень за щеплення на поповнення «домашніх бібліотек». Приємно, що до нас дослухалися. Нагадаємо, що починаючи з 19 грудня, повністю вакциновані зможуть отримати 1 тисячу гривень через портал «Дія». Нація, що читає, змінить країну.

Третя перемога. Учителі отримуватимуть більшу зарплатню, а студенти — більшу стипендію.

Це умовна перемога, адже суми невеликі. Відтак, з 2021 року по 2022 відбулися та відбудуться декілька хвиль підвищення зарплат:

Перша хвиля. У січні 2021 року зарплати зросли на 20%.

Друга хвиля. З 1 грудня 2021 року зарплати українських вчителів зростуть на 8,4%.

Третя хвиля. У 2022 році зарплати зростуть іще на 10%.

У 2022 році зростуть стипендії студентів-бюджетників. Зокрема, академічні і іменні стипендії здобувачів вищої, фахової передвищої освіти збільшуються в понад 1,5 рази, професійної (професійно-технічної) освіти — у понад 2,5 рази.

Три великі провали освіти

Перший провал. Закриття шкіл і бібліотек.

Віктор Гюго сказав геніальну фразу: «Той, хто відкриває двері школи, закриває в'язницю». У наших реаліях держава закриває школи, натомість витрачає гроші на створення VIP-камер для ув'язнених.

Дійсно, через децентралізацію Україною прокотилася хвиля закриття шкіл. Однак, їх можна реанімувати, давши нове життя.

На місці закритих шкіл можна б було створити сучасний освітній простір. Школа може і має об'єднувати всіх мешканців села або селища. Може стати неформальним освітнім простором, де вчителі, батьки та молодь удосконалюють свої навички та шукають можливості розвивати та об'єднувати свою громаду через проекти соціальної дії.

Школа або бібліотека можуть перепрофілюватися у коворкінги. Уже нікого не здивуєш коворкінгом на місці старого заводу, а от на місці школи або бібліотеки... Місцева влада може додатково заробляти кошти, здаючи приміщення в оренду для проведення святкувань, для оренди підприємствами та виробництвами, або для роботи різних гуртків.

Школу можна перепрофілювати у багатофункціональний простір. Якщо вже місцева рада вирішила економити, чому б не запропонувати їй об'єднати соціально важливі заклади під одним дахом? Як це зробили у Васильківській філії Лохвицької гімназії № 1. Таким чином у двоповерховій шкільній будівлі, яка знаходиться в центрі села, розташовуватимуться Васильківська філія Лохвицької гімназії № 1, дитячий садок «Веселка» і

старостат. Відтак, не виникає проблем із опаленням — усі три заклади отримуватимуть тепло від шкільної котельні.

Другий провал. Українські книгарні та видання на межі виживання

Кризова прірва поглинає авторів, видавництва, книгарні, бібліотеки та освіту в цілому. Україна, як держава, у своєму кадровому потенціалі буде просідати все нижче, адже книга — це рух і прогрес.

Попри це, програму з популяризації книги й читання упродовж останніх 20 років було відхилено чотири рази, а підготовлені концепції цієї програми всі рази відхилялися урядами різних складів.

До того ж й досі не були вирішені основні проблеми книговидавництва:

Відсутність державної політики реформи бібліотек і відсутність плану з оновлення бібліотек (70% застарілий фонд).

Піратство електронне та паперове (в Україні немає практики притягнення до відповідальності, через що страждає вся креативна індустрія).

Сіррий та чорний імпорт книжок із Росії (від 10% до 15%).

Через це 300 видавництв із 1200 закрилися, решта під загрозою закриття.

Наостанок, на оновлення фонду шкільних бібліотек держава витратить 0 гривень. Провал з усіх провалів.

Третій провал. Скандал зі звинуваченнями у корупції на ноутбуках для вчителів

Субвенція «Ноутбук кожному вчителю» — це ініціатива має допомогти забезпечити технікою вчителів по всій країні та дозволить у майбутньому впровадити електронні додатки до підручників. На неї виділені рекордні 980 мільйонів гривень із держбюджету. Ба більше, уже сьогодні понад 36 тис. вчителів отримали ноутбуки. Здавалося, це перемога, якби не одне «але».

Служба безпеки України, Мінцифра та Міністерство освіти та науки України запідозрили корупційну змову під час проведення тендерів на ноутбуки для вчителів. Підозра виникла після того, як стало відомо, що шахраї, називаючись представниками членів Уряду, почали домовлятися про розподіл по регіонах переможців закупівель із подальшим отриманням «відкатів». Сума афери, якій вдалося запобігти, — 300 мільйонів гривень.

Підсумовуючи, варто зазначити, що рік був складним для освітян, вчителів, дітей, батьків, видавців та усіх, хто працює в освіті. Пандемія, карантини, дистанційна освіта, відсутність техніки, нестача підручників, застарілі фонди бібліотек та інші проблеми не давали гармонійно вести навчальний процес. Попри це, були й перемоги, що дає надію на краще. Адже перед святами дійсно хочеться вірити, що все буде добре, принаймні, в новому році.

Тимчасово окуповані території, учасники бойових дій та тимчасово переміщені особи

Офіційна інформація

Рада продовжила на рік дію закону про «особливий порядок» в ОРДЛО ([Укрінформ](#)).

Відповідний законопроект № 6342 «Про внесення зміни до статті 1 Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» в цілому підтримали 317 народних депутатів.

Ухвалений документ продовжує на 1 рік можливість тимчасового запровадження особливого порядку місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей, встановленого статтею 1 закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей».

Як зазначається у пояснювальній записці, ухвалений закон має на меті створення додаткових часових можливостей для реалізації відповідних законодавчих умов, спрямованих на мирне врегулювання ситуації в окремих районах Донецької та Луганської областей на основі принципів та норм міжнародного права і Статуту ООН.

Російський суд вперше офіційно визнав, що військові РФ воюють проти України в Донецькій та Луганській областях ([Укрінформ](#)).

Факт присутності російських військових на Донбасі відкрито визнається у вирокі судді Леонарда Шолохова, який виклали в мережу на офіційній сторінці суду. Справа стосується хабарництва та крадіжок серед російських військових, які були «на бойовому чергуванні» на окупованій частині України.

Журналіст підкреслив, що це перше офіційне рішення російського суду, в якому визнається присутність військ РФ на Донбасі. Також він зазначає, що з цього рішення можна зробити висновок про рівень морального стану бойовиків та окупаційних військ РФ (...).

Україна не визнає чинними російські паспорти, які були видані насильницьким шляхом громадянам України в окремих районах Донецької та Луганської областей (ОРДЛО) і окупованому Криму, тому на цих громадян не поширюватимуться положення закону про множинне громадянство після його ухвалення ([Укрінформ](#)).

Про це заявив народний депутат від «Слуги народу», представник Президента у Конституційному Суді України Федір Веніславський.

За його словами, якщо після повернення під юрисдикцію України тимчасово окупованих територій громадяни заявлять, що їх фактично змусили прийняти російське громадянство, то жодних негативних наслідків для українського громадянства вони не матимуть.

Під час робочої поїздки до Донецької області Президент Володимир Зеленський побував на передових позиціях української армії в зоні проведення Операції об'єднаних сил і привітав військових з Днем Збройних сил України ([Укрінформ](#)).

Глава держави звернувся до захисників України з побажанням берегти себе, щоб згодом мати можливість розповісти про героїзм українського війська нащадкам.

Крім того, Зеленський ознайомився з оперативною ситуацією в зоні проведення ООС та оглянув командний пункт однієї з бригад ЗСУ.

Глава держави поспілкувався з військовослужбовцями та вручив їм цінні подарунки. П'ятьом військовослужбовцям він вручив державні нагороди.

Завдяки зусиллям українських волонтерів, їхній допомозі армії, нашу державу перемогти не вдасться ([Укрінформ](#)).

На цьому наголосив Президент Володимир Зеленський під час урочистого заходу з нагоди Міжнародного дня волонтера.

Глава держави навів приклади того, на що готові українські громадяни, коли йдеться про захист своєї Батьківщині. Він згадав про успішного бізнесмена з Києва, який продав свій позашляховик, аби допомагати армії. Згадав й про молоду дівчину з Дніпра, яка могла будувати успішну кар'єру, вийти заміж та жити спокійно, натомість ухвалила рішення допомагати захищати Україну. Тепер вона збирає медикаменти направляє їх бійцям на фронт. Також він згадав 11-річного хлопця, який збирав кошти на велосипед, але потім передав їх на підтримку армії, бо їй це потрібніше.

Учасники міністерської зустрічі ОБСЄ у Стокгольмі обговорили блокування роботи місії спостерігачів на непідконтрольних урядові України ділянках кордону з РФ ([Укрінформ](#)).

Міністр закордонних справ Дмитро Кулеба:

Вона (Росія, – ред.) не лише заблокувала роботу пунктів «Гуково» й «Донецьк», а й, наприклад, проведення річного огляду виконання зобов'язань. Це захід, який відбувався щороку. Наразі я не бачу конструктивності Росії та їхньої готовності змінити своє рішення. Це черговий удар по Мінських домовленостях з боку РФ. Це широко обговорювалося на міністерському засіданні ОБСЄ, і в кулуарах, і на

зустрічах на полях заходу. Це системні перешкоди, які створює Російська Федерація для функціонування Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ.

Рішення про функціонування СММ ОБСЄ було ухвалено консенсусом. І Росія під ним підписалася, а зараз, по суті, блокує їхню діяльність і не приховує цього. Раніше вони хоча б намагалися робити гарну міну при поганій грі, а зараз просто завдають по Мінських домовленостях один удар за одним.

Президент Володимир Зеленський підписав закон про спрощену видачу документів особам, зареєстрованим на тимчасово окупованих територіях ([Укрінформ](#)).

Цей документ урегулює механізм внесення відомостей про зареєстроване місце проживання громадян на окупованих територіях, а також дає змогу визначити місця оформлення документів.

Президент Володимир Зеленський привітав прийняття посиленої резолюції Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй щодо дотримання прав людини у тимчасово окупованому Криму ([Укрінформ](#)).

За словами Зеленського, держави - члени ООН мають поглибити співпрацю в межах Кримської платформи (...).

Президенти України Володимир Зеленський та Франції Еммануель Макрон обговорили розблокування роботи Нормандського формату й Тристоронньої контрактної групи ([Укрінформ](#)).

Президент Франції висловив підтримку важливих ініціатив України у ТКГ щодо повернення до повноцінного режиму припинення вогню, звільнення незаконно утримуваних осіб та відкриття КПВВ.

У Берліні показали фільм про підвали катівні «Ізоляція» в окупованому Донецьку ([Укрінформ](#)).

Світ не може закрити очі на кричущі порушення прав людини, що відбуваються на тимчасово окупованій території України, зокрема на існування в ОРДЛО справжніх концентраційних таборів.

Про це йшлося під час дискусії у посольстві України в ФРН після перегляду кінострічки, знятої на основі книги Станіслава Асєєва «Світлий Шлях». Історія одного концтабору».

Посол України в ФРН Андрій Мельник:

Сьогодні ми змушені говорити, що практика таких таборів продовжується. І найгіршим є те, що світова спільнота залишається безпорадною.

Англомовну книжку Станіслава Асєєва презентували у Вашингтоні ([Укрінформ](#)).

В Українському Домі у Вашингтоні (США) відбулася презентація книжки колишнього бранця Кремля Станіслава Асєєва про Донбас та російську агресію – «В Ізоляції».

В Україні створюють Центр розбудови миру - уряд дав «зелене світло» ([Укрінформ](#)).

Кабінет Міністрів ухвалив рішення для забезпечення початку роботи Українського національного центру розбудови миру.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Даємо старт роботі Українського національного центру розбудови миру. Уряд затвердив порядок використання коштів щодо створення реєстрів та систем моніторингу. Це дозволить установі розпочати діяльність та збирати докази порушення прав українських громадян на тимчасово окупованих територіях.

Шмигаль наголосив, що порушення прав українців на тимчасово окупованих територіях не залишатимуться поза увагою української влади, і Україна домагатиметься справедливості всіма способами, передбаченими міжнародним правом.

Віцепрем'єр-міністр – міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірина Верещук презентувала Стратегію інтеграції внутрішньо переміщених осіб на період до 2024 року ([Укрінформ](#)).

Верещук зазначила, що у Стратегії визначено 7 цілей: забезпечення ВПО житлом, освіта, працевлаштування, соціальний захист, медичне забезпечення, вирішення ситуації із визнанням документів, створення умов для інтеграції для ВПО у приймаючих територіальних громадах.

Віцепрем'єр-міністр – міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій подякувала усім фахівцям, експертам, громадським організаціям, які допомагали напрацювати цей документ, вносили свої пропозиції щодо його поліпшення.

Вона також закликала пропонувати, як іще можна вдосконалити Стратегію.

Кримська платформа

Виконуючий обов'язки заступника помічника секретаря з питань Східної Європи Державного департаменту США Джон Армстронг заявив, що Сполучені Штати цілком підтримують «Кримську платформу» ([Укрінформ](#)).

Про це він заявив під час експертної дискусії «Кримська платформа як інструмент зовнішньої політики: Роль третіх сторін», яку організували Посольство України в ФРН і спільно з Німецьким товариством зовнішньої політики (DGAP) і UA Ukraine Analytica.

Американський дипломат запевнив, що в Вашингтоні працюють над українсько-російською тематикою буквально цілодобово та думають над відповідями на можливу нову агресію.

У Представництві Президента України в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, яке з серпня стало національним офісом Кримської платформи, створено низку додаткових служб із забезпечення її діяльності ([Укрінформ](#)).

За словами представника Президента України в АРК та м.Севастополі Антона Кориневича, створено службу для забезпечення керівництва діяльністю Кримської платформи.

Крім того, за його словами, вже розпочав роботу відділ з інформаційного забезпечення та правовий відділ. Загалом, зазначив він, на цей час у Представництві Президента налічується 33 співробітники, з яких 21 працює у Києві та 12 – у Херсоні, звідки штаб перемістили у столицю (...).

Експертна мережа «Кримської платформи» презентувала план заходів на 2022 рік, пріоритетні напрями аналітичних досліджень та заходів міжнародної адвокації ([Укрінформ](#)).

16 грудня МЗС спільно з фондом «Східна Європа» провели зустріч з міжнародними донорами.

Учасниками події стали представники закордонних дипломатичних місій країн та організацій-учасниць «Кримської платформи», міжнародних благодійних фондів та програм донорської допомоги.

Генеральний директор Політичного директорату МЗС України Петро Бешта висловив сподівання, що інформаційні зустрічі з міжнародною донорською спільнотою стануть регулярними та перетворяться на постійно діючий майданчик для представлення планів, реалізованих проєктів та досягнень Експертної мережі «Кримської платформи».

Президент фонду «Східна Європа» Віктор Лях закликав міжнародних партнерів долучатися до фінансової та інституційної підтримки аналітичних досліджень та заходів Експертної мережі.

Підтримка внутрішньо переміщених осіб, учасників бойових дій та жителів Сходу України

Кабмін виділив понад 23 мільйони на житло для переселенців ([Укрінформ](#)).

Кабінет Міністрів виділив понад 23 млн грн громадам на забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

9 територіальних громад у різних областях України отримають понад 23 млн грн для облаштування житла внутрішньо переміщеним особам.

Кабінет Міністрів сьогодні затвердив розподіл відповідної субвенції місцевим бюджетам.

Він додав, що рішення дозволить забезпечити житлом понад 170 родин, які цього потребують.

Уряд виплачуватиме пенсійні борги переселенцям з наступного року ([Укрінформ](#)).

Віцепрем'єр-міністр – міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірина Верещук:

Уряд почне погашення пенсійних боргів переселенцям. У 2018 році було призупинено пенсійні виплати за минулі періоди переселенцям з тимчасово окупованих Криму та Донбасу. Сьогодні уряд прийняв постанову, яка розблокує процес погашення пенсійних боргів внутрішньо переміщеним особам за минулі періоди.

Вона додала, що з наступного року уряд почне поступово виплачувати недоотримані пенсії із розрахунку щомісячно в розмірі прожиткового мінімуму.

Дію банківських карток для переселенців можуть продовжити до 1 квітня ([Укрінформ](#)).

Дію банківських карток «Ощадбанку» для переселенців та мешканців окремих районів Донецької та Луганської областей (ОРДЛО) планують продовжити до 1 квітня 2022 року.

Наступного року на придбання житла для переміщених осіб виділять 125 мільйонів грн ([Укрінформ](#)).

Програму придбання житла для внутрішньо переміщених осіб коштом співфінансування з державного та місцевих бюджетів продовжать щонайменше на три роки, і у 2022 році планують витратити на неї 125 мільйонів гривень з держбюджету.

Віцепрем'єр-міністр – міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірина Верещук:

Програма буде діяти (наступного року – ред), 125 мільйонів гривень закладається, як і цього року з подальшим збільшенням на 25 мільйонів у 2023 році та ще на 25 мільйонів у 2024 році.

Співфінансування передбачає, що 70 % вартості житла сплачується з державного бюджету, а 30 % – з бюджету громад. Подекуди й 30 % для громад важко, і вони відмовляються від такої можливості, бо не можуть знайти кошти.

Водночас вона припустила, що міжнародні партнери, можливо, долучаться і допоможуть у співфінансуванні цієї програми придбання житла, а держава гарантуватиме оплату 70% вартості житла.

Верещук каже, що три тисячі квартир на рік для переселенців – це реально ([Укрінформ](#)).

Віцепрем'єр-міністр – міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірина Верещук:

Не будую гігантських планів, не дивлюсь на 120 років наперед – дивлюсь, що можна зробити тут і зараз. Наприклад, програма забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб має запрацювати, і не по 30 квартир віддавати переселенцям на рік, а по три тисячі. Усе зробити для того, щоб мультиплікатор був великим.

Ми нещодавно в Укрінформі представляли стратегію по внутрішньо переміщених особах. Чітко, з цілями й завданнями. Зазначено, як і де братимемо гроші на житло для ВПО. Оскільки сьогодні всього 12 % внутрішньо переміщених осіб мають своє житло. Решта або орендує, або мешкає в родичів. І працевлаштування – люди не мають роботи.

Уряд виділив 13 мільйонів на житло для переселенців ([Укрінформ](#)).

Кабінет Міністрів виділив 13 млн грн на житло для внутрішньо переміщених осіб.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Ще понад сотню внутрішньо переміщених осіб зможуть отримати нові домівки. Кабінет Міністрів підтримав рішення про виділення на ці потреби додаткових 13 млн грн.

За його словами, уряд також затвердив додаткову субвенцію для місцевих бюджетів у розмірі 283 млн грн на поліпшення житлових умов для ветеранів – внутрішньо переміщених осіб, які дістали поранення та інвалідність під час захисту держави.

З серпня по листопад 2021 року понад 130 ВПО отримали нове тимчасове житло ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

У період із серпня по листопад 2021 року 26 родин внутрішньо переміщених осіб отримали ключі від тимчасового житла, виділеного територіальними громадами, зокрема, за рахунок субвенції з державного бюджету за програмою 70 / 30. Таким чином житло отримали 135 внутрішньо переміщених осіб.

За цей період помешкання для ВПО виділили 17 територіальних громад (...).

Крім того, 15 листопада 2021 р. за фінансової підтримки Європейського інвестиційного банку у Краматорську Донецької області відкрили гуртожиток для внутрішньо переміщених осіб, розрахований на 17 квартир (15 однокімнатних та 2 двокімнатні). Ключі від квартир вручили 55 внутрішньо переміщеним особам.

Загалом, станом на грудень 2021 року на формування фондів тимчасового житла для ВПО з державного бюджету виділено понад 113

мільйонів гривень. Участь в отриманні субвенції взяли 94 громади з 23 областей України.

Ще 100 переселенців отримають пільговий кредит на житло, – Мінрегіон (LB.ua).

Загалом участь у проєкті беруть 700 родин.

Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву за результатами четвертого етапу відібрав для участі в проєкті «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб» ще 100 родин, які зможуть отримати пільговий житловий кредит.

Міністр розвитку громад та територій Олексій Чернишов:

Забезпечення доступним житлом внутрішньо переміщених осіб – чи не найгостріше соціальне питання в країні. Реалізація проєкту «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб» є ефективним кроком до розв’язання цієї проблеми. Проєкт має значний попит, наразі зареєстровано понад 21,5 тисяч заяв на участь.

Проєкт реалізується у межах Угоди про фінансове співробітництво між Кабінетом Міністрів України та Урядом Федеративної Республіки Німеччина. Для його фінансування Уряд Німеччини через банк KfW надав грант у розмірі 25,5 млн євро.

В Офісі Президента вручили ордери на квартири Захисникам-переселенцям і родинам загиблих воїнів ([Міністерство у справах ветеранів України](#)).

На виконання доручення Президента України Володимира Зеленського керівник Офісу Глави держави Андрій Єрмак вручив вісім ордерів на житло учасникам бойових дій, Захисникам, які водночас є внутрішньо переміщеними особами, і рідним військовослужбовців, загиблих під час захисту незалежності, суверенітету й територіальної цілісності України.

Майже 4 тисячі сімей ВПО наступного року мають бути забезпечені житлом, – Денис Шмигаль ([Урядовий портал](#)).

Наступного року за ініціативи Президента України запланована програма з повного закриття черги на житло ветеранам АТО / ООС, які є внутрішньо переміщеними особами.

Прем’єр-міністр Денис Шмигаль:

Майже 4 тисячі сімей наступного року мають бути забезпечені житлом за рахунок держави. Крім того, вже наприкінці цього року повинна розпочати роботу Українська фінансова житлова компанія, яка покликана акумулювати кошти й забезпечити за лізинговими схемами житло для бюджетників, зокрема внутрішньо переміщених осіб: вчителів, лікарів, військових.

За словами Прем’єр-міністра, на ці потреби компанією буде залучено майже 20 млрд грн під державні гарантії.

Прийнято Закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо внесення відомостей про зареєстроване місце проживання громадян України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, а також оформлення документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України» ([Верховна Рада України. Офіційний вебпортал](#)).

Законом врегульовано механізм внесення відомостей про зареєстроване місце проживання особи на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, а також визначено місця оформлення документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, вклеювання фотокартки по досягненню відповідного віку у паспорт громадянина України особам, які мають зареєстроване місце проживання на тимчасово окупованих територіях.

Прийнято за основу проєкт Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав та свобод внутрішньо переміщених осіб» ([Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України](#)).

Метою законопроєкту є вдосконалення законодавчого регулювання реалізації прав та свобод внутрішньо переміщених осіб в Україні, зокрема, права на соціальний захист, житло, освіту тощо, а також закріплення на законодавчому рівні повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування, координацію та реалізацію державної політики з питань внутрішньо переміщених осіб.

Законопроєктом пропонується: уточнити поняття внутрішньо переміщених осіб; скоротити термін прийняття рішення про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи з 15 до 7 робочих днів; (...).

«Житлові приміщення для ВПО» ([Міністерство розвитку громад та територій України](#)).

У межах проєкту «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб» 700 сімей отримають пільгові кредити на житло. Наразі 206 сімей вже оформили пільгові кредити на житло, у процесі опрацювання – 103 заяви кандидатів-переможців.

Заступниця Міністра розвитку громад та територій Наталія Козловська:

Ми вдячні Уряду Німеччини та банку розвитку KfW за підтримку та співпрацю у проєкті «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб» в Україні.

«Обираємо своє майбутнє»: відбувся форум для слухачів реінтеграційних курсів 2021 року ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

(...) в місті Києві відбувся форум для слухачів реінтеграційних курсів 2021 року «Обираємо своє майбутнє».

Форум організовано Мінреінтеграції за підтримки Представництва Управління Верховного Комісара у справах біженців в Україні та громадською організацією «Українська академія лідерства».

Основна ціль форуму – презентація молоді з тимчасово окупованих територій України та лінії розмежування можливостей, які можна отримати на вільній території України, активація їх лідерського потенціалу, а також створення комунікативної платформи для спілкування та напрацювання рекомендацій, спрямованих на реінтеграцію молоді, для їх подальшої реалізації.

Для учасників провели лекції з молодіжного лідерства, розповіли про волонтерські ініціативи, що підтримують молодь з ТОТ, а також про можливості самоосвіти та самореалізації на вільній частині України.

Проекти з відновлення регіону

Європейський інвестиційний банк майже вдвічі збільшив фінансування програми розвитку Донбасу ([Телеканал «Дом»](#)).

Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) фінансує кілька програм підтримки підконтрольних Україні територій Донбасу. Одна з них – «Надзвичайна кредитна програма для відновлення України», спочатку на неї банк виділив 200 млн євро. За підсумками успішного завершення першого етапу минулого року ЄІБ ухвалив рішення профінансувати цю програму ще на 340 млн євро. Про це повідомив голова Представництва Європейського інвестиційного банку в Україні Жан-Ерік де Загон.

Голова Представництва Європейського інвестиційного банку в Україні Жан-Ерік де Загон:

Основна мета [Надзвичайної кредитної програми для відновлення України] полягала у підтримці внутрішньо переміщених осіб, у забезпеченні їх соціальною інфраструктурою. І ми отримали близько 160 проєктів з Луганської та Донецької областей на суму близько 120 млн. [євро]. Загальна кількість проєктів на 200 млн. [євро] – 246. Ми говоримо про школи, лікарні, соціальне житло. Я маю на увазі все, що може підтримати людей.

Я сам поїхав на Донбас, я справді бачу зміни під впливом тих проєктів, які ми реалізуємо. З цієї причини ми вирішили минулого року підписати контракт про збільшення портфеля цього проєкту на 340 млн. [євро]. зробимо те саме, але за допомогою ще 340 млн [євро]. На цю суму можна реалізувати понад 300 проєктів.

Проекти другої частини програми, яка тепер називається «Програма відновлення України», також націлені на соціальну інфраструктуру.

Мінреінтеграції розпочало реалізацію проєкту щодо зміцнення Старобільської та Генічеської громад ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

У рамках виконання угоди між Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України та Швейцарською агенцією з розвитку та співробітництва, представленою Посольством Швейцарської Конфедерації в Україні, розпочата реалізація проєкту «Підвищення спроможності Мінреінтеграції щодо здійснення координації програм з оцінки ризиків виникнення конфліктів в громадах та розвиток місцевого потенціалу з підвищення рівня соціальної згуртованості громад, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту».

Проєкт передбачає проведення комплексних соціологічних досліджень у територіальних громадах м. Генічеськ Херсонської області та м. Старобільськ Луганської області упродовж листопада-грудня 2021 року.

(...) На підставі результатів дослідження будуть організовані діалогові заходи щодо зміцнення стійкості громад, які зазнали негативного впливу внаслідок збройної агресії Російської федерації. Крім того, робитиметься акцент на поліпшення захисту соціально вразливих груп, сприяння примиренню та соціальній згуртованості, зміцнення громадської безпеки.

Проєкт фінансується Урядом Швейцарської Конфедерації.

Робота зі зміцнення стійкості громад стартувала наприкінці 2018 року. Тоді об'єктами дослідження стали Соледарська міська ОТГ (Донецька обл.), Лисичанська територіальна громада (Луганська обл.), Каланчацька ОТГ, Новоолексіївська ОТГ та громада м. Херсон.

Україну цікавить досвід Хорватії щодо мирної реінтеграції тимчасово окупованих територій та післявоєнного відновлення держави ([Укрінформ](#)).

Про це Президент України Володимир Зеленський сказав під час спільної з Прем'єр-міністром Республіки Хорватія Андреєм Пленковичем заяви для ЗМІ.

За словами прем'єр-міністра Хорватії Андрея Пленковича, досвід з реінтеграції Хорватського Подунав'я показав, як можна мирним шляхом, без воєнних операцій, жертв та руйнувань інтегрувати тимчасово окуповані території.

Хорватський прем'єр вказав на те, що ще 2016 році під час його першого візиту до України було сформовано робочу групу, в рамках якої хорватські фахівці діляться досвідом зі своїми українськими колегами з приводу мирної інтеграції окупованих територій.

Водночас Пленкович вказав на те, що, звичайно, будь-яка модель не може бути просто перенесена в інші реалії, а тому потрібна її адаптація, у тому числі з огляду на перемовини у Мінському та Нормандському форматі.

Опікування населенням тимчасово окупованих територій

Президент України Володимир Зеленський під час зустрічі з генеральним секретарем Ради Європи Марією Пейчинович-Бурич обговорив питання захисту прав людини у тимчасово окупованому Криму та на сході України ([Укрінформ](#)).

Президент відзначив активізацію взаємодії України в межах Ради Європи та зауважив, що це вже другий візит Марії Пейчинович-Бурич до України в поточному році.

Було окремо обговорено практичні модальності залучення генерального секретаря Ради Європи до моніторингу ситуації з правами людини на тимчасово окупованих територіях України відповідно до норм міжнародного права та національного законодавства нашої держави.

В Україні триває робота у сфері інформаційного мовлення для тимчасово окупованого Криму та окупованої частини Донецької й Луганської областей ([Укрінформ](#)).

Про це розповів заступник міністра культури та інформаційної політики Тарас Шевченко в етері телеканалу «Дом».

Зокрема, урядовець назвав кілька напрямів такої роботи (...). Він також розповів, що запущена нещодавно мультимедійна платформа для дітей Vülbül («Соловей») покликана розвивати та популяризувати кримськотатарську мову.

Через КПВВ «Новотроїцьке» та «Щастя» за тиждень проїхали 17 вантажівок, доставивши на тимчасово окуповані території понад 136 тонн гуманітарки ([Укрінформ](#)).

Робота всіх КПВВ на лінії розмежування розпочинається щоденно з 08:00 та триває до 16:00. Однак, рух у більшості гуманітарних дорожніх коридорів заблоковано з боку тимчасово окупованої території України.

Щоденно відкритий з боку тимчасово окупованої території України лише КПВВ «Станиця Луганська» (...).

Українська делегація на засіданні Генасамблеї ООН поінформувала світову спільноту про гуманітарну кризу, що виникла на тимчасово окупованих територіях нашої держави ([Укрінформ](#)).

Про це йдеться в заяві української делегації, яку виголосив на сесії Генасамблеї заступник постпреда України при ООН Юрій Вітренко.

Внаслідок блокування контрольно-пропускних пунктів окупаційною владою, яке злочинно прикривається заходами боротьби з COVID-19, громадяни України на непідконтрольних територіях не можуть отримати доступ до основних потреб і послуг.

При цьому епідемічна ситуація, так само як і продовольче забезпечення на цих територіях, залишаються надзвичайно складними.

У зв'язку з цим український уряд закликає ООН та міжнародні гуманітарні організації посилити моніторинг медичних послуг – «якщо такі є» – на окупованих територіях та повідомляти про всі порушення прав людини на життя і здоров'я (...).

Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій

Гарні новини з Харкова: ювілейні кредити, нові об'єкти ([Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву](#)).

Завдяки злагодженим діям регіонального управління і міської влади виконавчий комітет Харківської міської ради ухвалив рішення про залучення до міської програми будівництва доступного житла двох нових об'єктів. (...).

Загалом за попередній тиждень укладено 13 договорів за Харківською міською програмою будівництва доступного житла.

Зокрема, надано чотири «ювілейні» кредити. Родина Загорульків отримала 50-ий кредит з 2018 року, коли вперше в країні за рахунок бюджету міста Харкова почалося пільгове кредитування внутрішньо переміщених осіб. (...).

Відкрили гуртожиток для ВПО ([Слуга Народу – Донецчина. Facebook](#)).

У Краматорську завершили реконструкцію гуртожитку для внутрішньо переміщених осіб. Будівлю на 17 квартир (2 двокімнатні та 15 однокімнатних) було урочисто відкрито цього тижня.

Гуртожиток розрахований на проживання 55 осіб. У квартирах зробили капітальний ремонт, обладнали кухні та ванні кімнати, придбали меблі.

Депутат краматорської міської ради Плахин Данил:

Радий, що 55 осіб, яким за рішенням депутатської комісії було виділено тимчасове житло, проживатимуть у нових квартирах.

Реконструкція гуртожитку відбувалась за рахунок Європейського Інвестиційного банку, обласного та міського бюджетів. Загальна вартість реконструкції склала 31,5 млн. гривень.

У Костопільській громаді сформують фонд житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб ([Костопільська міська рада](#)).

23 листопада 2021 року о 10.00 год. відбулося друге засідання конкурсної комісії по придбанню житлових приміщень для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб у Костопільській міській територіальній громаді.

(...) Конкурсною комісією прийнято рішення про придбання у комунальну власність однієї однокімнатної квартири на вторинному ринку нерухомого майна.

Придбання житла проводиться за бюджетною програмою «Здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України», яка реалізується шляхом співфінансування 70/30 (...).

У цьому році в Житомирській громаді 5 учасників АТО отримали компенсацію на житло (Житомир.info).

У Житомирській міській територіальній громаді у 2021 році 5 учасників АТО отримали компенсацію на житло з бюджету. В черзі – ще близько 50 людей, серед яких внутрішньо-переміщені особи, учасники бойових дій та військовослужбовці.

Міський голова Сергій Сухомлин:

На наступний рік виконана обіцянка і уряду, і президента, заклали величезну суму в державному бюджеті, якщо я не помиляюсь, то це 5.6 мільярда на житло. (...). Треба опрацювати і надати всі документи, щоб всі родини отримали житло.

Чотириповерхівки за 60 млн для переселенців у Кременій – як їх будують, показав Гайдай ([Телеканал «Дом»](#)).

Щоб забезпечити житлом внутрішньо переміщених осіб (ВПО), у м. Кременій (Луганська обл.) один будинок добудовують, другий зводять з нуля. Фінансується проєкт коштом Державного фонду регіонального розвитку (90 % вартості) та обласного бюджету (10 %). Загальна вартість – 61,3 млн грн.

Проєкт розрахований на два роки. Заплановано дві нові чотириповерхівки на 46 квартир.

Голова Луганської обласної державної адміністрації Сергій Гайдай:

Повністю організовані системи водопостачання, водовідведення, розведення електрики. У кожному квартиру передбачається встановлення сантехніки (ванна, унітаз, мийка) та кухонної електропечі. В цей час по першому будинку виконані роботи з кладки стін із легкобетонного каміння та укладання панелей перекриття в повному обсязі.

Ще 3 внутрішньо переміщеним особам придбають житло за рахунок субвенції з держбюджету ([Полтавська обласна державна адміністрація](#)).

Ще 3 внутрішньо переміщеним особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, та 1 родині учасника АТО/ООС з числа осіб з інвалідністю внаслідок війни 1-2 групи придбають житло за рахунок субвенції з держбюджету.

Про це йшлося на засіданні комісії з питань розподілу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких пільгових категорій осіб, а також членів їх сімей під головуванням заступника Полтавської ОДА Катерини Риженченко.

Так, враховуючи нерозподілений залишок в обласному бюджеті у сумі понад 961 тис. грн та доведений області додатковий обсяг фінансування в сумі 210 134 грн, виплата компенсації в повному обсязі буде проведена 1 сім'ї учасника АТО/ООС з числа осіб з інвалідністю внаслідок війни 1-2 групи із Кременчука.

На житло для переселенців у 2022 році витратять 5 млрд грн. (Партія «Слуга Народу»).

Народний депутат Руслан Горбенко:

В Україні зареєстровано 1,5 млн переселенців, з них реально живуть на підконтрольній території близько 720 тис. осіб. Для багатьох з них проблема житла є одною з найболючіших, її важливо розв'язати. Тому наступного року на житло для переселенців передбачено 5 млрд грн.

За його словами, окрім державної допомоги громади на Сході успішно залучають ще й інвестиції для будівництва житла переселенцям.

Зокрема, у Новоайдарі завдяки фінансовій допомозі уряду Німеччини та зусиллям громади вдалося облаштувати нове якісне житло для 12 сімей. Загальний обсяг інвестицій у цей проєкт склав 14,5 млн грн, з них 2,7 млн грн – кошти новоайдарівської селищної ради, решту забезпечив німецький банк.

Стипендії для студентів з окупованого Криму можуть підвищити до 6,5 тисяч гривень (УНІАН).

Про це розповіла міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірина Верещук.

Студентам з окупованого РФ Криму можуть підвищити стипендії. Розмір виплат може збільшитися до 6,5 тисяч гривень.

Про це розповіла міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірина Верещук.

Вона підтвердила, що у цьому році кількість студентів з окупованого Криму, які приїхали на навчання в українські вищі освітні заклади, зменшилася. За думкою Верещук, на це вплинули декілька факторів: пандемія, пропаганда РФ та страх молоді переїжджати. Студенти не розуміють, яке на них чекає майбутнє, адже є багато проблем: пошук житла, роботи та коштів.

Вона розповіла, що саме тому вже є напрацювання щодо збільшення розміру стипендії. За словами Верещук, нині потрібно зрозуміти, як покращити умови для молоді з окупованого Криму, яка навчається в українських університетах.

У Калуші нададуть адресну допомогу 5 вимушеним переселенцям ([Інформаційне онлайн-видання ВІКНА](#)).

Під головуванням першого заступника міського голови Мирослава Тихого відбулося засідання міської комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.

На засіданні комісії розглянули 5 звернень громадян стосовно призначення щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг. (...).

Порядок кредитування переселенців за програмою KfW для придбання житла буде змінений ([Центр журналістських розслідувань](#)).

Порядок надання кредитних коштів від німецького банку KfW на придбання житла переселенцями з окупованих територій буде змінено, наразі проєкт проходить погодження. Переселенці матимуть більше часу на пошук житла, а комісія розглядатиме й придбання квартир у більш «старших» будинках.

Про це в інтерв'ю Центру журналістських розслідувань повідомив Голова правління Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву Сергій Комнатний.

За його словами, необхідність змін пов'язана з тим, що велика кількість людей не встигає подати документи у термін, визначений чинним порядком, – 20 календарних днів з моменту обрання переможцем у рандомному відборі на отримання кредиту банку KfW для придбання житла для ВПО.

Голова правління Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву Сергій Комнатний:

На сьогоднішні проєкт документу проходить погодження іншими зацікавленими органами. Я не можу сказати, який він буде остаточно. Тому що це буде залежати від центральних органів виконавчої влади, від уряду. Але Держмолодьжитло дає пропозицію збільшити вік будинків до 50 років, і термін на пошук відповідного житла кандидату – до 35 днів.

Прийняття до розгляду будинків, старших, ніж передбачає порядок зараз, за словами Сергія Комнатного, буде більш актуально для мешканців Донецької та Луганської областей, оскільки там складніше знайти введений в експлуатацію будинки, не старший за 35 років. (...).

В Авдіївці продовжують призначати соціальні виплати внутрішньо переміщеним особам ([AVDEEVKA.CITY](#)).

(...). 14 грудня 2021 року, під головуванням начальника фінансового управління Авдіївської міської ВЦА, заступника голови комісії Тетяни Опекунської, відбулося засідання комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.

Керуючись нормами діючого законодавства, членами комісії винесено рішення про призначення соціальних виплат по 27 заявам внутрішньо переміщених осіб.

Створено раду ВПО у Мар'їнці ([Благодійний фонд «Стабілізуєш Суппорт Сервісез»](#)).

26 листопада 2021 року у Мар'їнці створено Міську раду з питань ВПО, за розпорядженням керівника Мар'їнської міської військово-цивільної адміністрації Донецької області. До складу увійшли місцеві жителі та внутрішньо переміщені особи, серед яких є представники відділів цивільно-військової адміністрації, бюджетних установ та місцевих громадських організацій. Усі, хто бажає долучитися до діяльності Ради, можуть надавати експертні консультації, бути волонтерами.

У Слов'янську придбають квартири для переселенців ([Слов'янська міська ВЦА](#)).

Двадцять сім квартир для внутрішньо переміщених осіб будуть куплені у Слов'янську до кінця поточного року. Про це на пресконференції 23 листопада розповів керівник міської ВЦА Вадим Лях.

Слов'янськ увійшов до державної програми з придбання житла для внутрішньо переміщених осіб. Місто отримало субвенцію в 10,5 млн грн із державного бюджету. Ще 4,5 млн у рівних долях надають обласний та місцевий бюджети. Їх отримують переселенці, що претендують на житло з фонду для тимчасового проживання. Квартири будуть однокімнатні, двох- та трикімнатні.

Підписано Меморандум з Норвезькою радою у справах біженців в Україні – правова допомога ([Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля](#)).

Меморандум про взаєморозуміння було підписано між СНУ ім. В. Даля та Норвезькою радою у справах біженців в Україні – правова допомога.

Документ стосується співпраці, зокрема, впровадження пілотної Програми стажування, залучення студентів до активного та практичного досвіду навчання, координації та співробітництва для забезпечення надання якісної освіти для студентів із районів, що постраждали від конфлікту на сході України. Також передбачено продовження тривалої співпраці щодо надання правової допомоги населенню, що постраждало внаслідок конфлікту тощо.

Нова рада ВПО у Кам'янському ([Благодійний фонд «Стабілізуєш Суппорт Сервісез»](#)).

У місті Кам'янське Дніпропетровської області було успішно створено Раду ВПО. Ініціаторами виступили Катерина Боровик та Андрій Омельченко, випускники адвокаційної академії, організованої в рамках програми СИЛА

(Єднання через спільні дії молоді), яку втілює в життя Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX в Україні) у партнерстві з Благодійним Фондом «Стабілізейшен Суппорт Сервісез» (БФ «ССС») за підтримки Державного департаменту США. (...)

Рада ВПО у Кам'янському допомагатиме розв'язувати проблемні питання, пов'язані із захистом ВПО, сприятиме інтеграції ВПО на території міста Кам'янське та залучатиме усіх небайдужих до процесів прийняття рішень.

«Шлях нескорених»: миколаївський центр ВПО та ветеранів АТО розпочав новий проєкт ([Миколаївська міська рада](#)).

Миколаївський міський центр підтримки внутрішньо переміщених осіб та ветеранів АТО розпочав цикл інтерв'ю «Шлях нескорених». У проєкті братимуть участь люди, яким довелося залишити рідний дім та кардинально змінити власне життя через російську агресію на сході, ветерани, які захищали незалежність, територіальну цілісність України.

Психолог центру Анна Бабіна:

Наша ціль, щоб історія не була забута. Щотижня ми будемо знайомити вас з новою життєвою історією, новим героєм, сильною та мужньою людиною.

Знайти в собі сили для нових звершень: ПЦУ організувала бізнес-курси для жінок-переселенок ([РІСУ – Релігійно-інформаційна служба України](#)).

Днями у Львові пройшов захист бізнес-планів учасниць проєкту «Я знаю, ти можеш», який реалізовує Синодальне управління соціального служіння ПЦУ «Елеос-Україна» для жінок-ВПО. 14 учасниць представили на розсуд суддів свої ідеї, наприклад, створення арт-галереї, надання послуг з пошиття подушок для людей з особливими потребами, ремонт одягу, послуги фотографії тощо.

Кураторка проєкту від ПЦУ Олена Танасійчук:

Проєкт допомагає жінкам-вимушеним переселенкам, у тому числі кримським татаркам, пройти навчання і отримати базові знання та вміння для того, аби створити власний бізнес та стати фінансово незалежними. Ми залучаємо найкращих фахівців в області фінансової грамотності, психології, маркетингу, аби вони дали за короткий строк максимально необхідні знання нашим учасницям.

Арт-терапія та долікарська допомога: у Миколаєві стартували навчання для ветеранів, ВПО та сімей загиблих захисників України ([0512 Сайт міста Миколаєва](#)).

20 та 21 листопада у Миколаєві пройшли перші заняття з арт-терапії та долікарської допомоги для учасників бойових дій на Сході України,

внутрішньо переміщених осіб, членів сімей загиблих захисників України та інших небайдужих городян.

Заходи відбулися у рамках «Проекту соціального об'єднання місцевої громади методом інтеграції до неї осіб, які постраждали від конфлікту на сході України». Даною ініціативою передбачені різноманітні заходи, екотолоки, майстер-класи та навчальні курси.

Гроші для переселенців: Прикарпаття отримає понад три мільйони гривень на житло для внутрішньо переміщених осіб ([Агенція новин «Фіртка»](#)).

Івано-Франківська область отримає понад три мільйони гривень з державного бюджету для поліпшення житлових умов внутрішньо переміщених осіб, які мешкають на її території.

Таке рішення Уряд ухвалив на своєму черговому засіданні.

1 750 000 гривень з вказаної суми надійде у вигляді субвенції до бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади.

Ще 1 419 075 гривень розподілять у бюджет Івано-Франківської області на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1444-р. «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству у справах ветеранів на 2021 рік, та розподіл додаткового обсягу субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб».

Вказані кошти витратять на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які брали участь в АТО та ООС, визнані учасниками бойових дій або інвалідами війни III групи.

Адресну допомогу переселенцям призначають по-новому – що змінилося ([Телеканал «Дом»](#)).

В Україні діє оновлений порядок призначення щомісячної адресної допомоги (так званих переселенських) внутрішньо переміщеним особам (ВПО) для покриття витрат на проживання, зокрема на оплату житлово-комунальних послуг. Зміни запроваджено з 9 листопада. (...).

У повідомленні йдеться, що відповідно до постанови Кабміну від 03.11.2021 № 1134 під час звернення за виплатою допомоги на наступний 6-місячний термін ВПО більше не потрібно надавати жодних інших документів, крім самої заяви, якщо у них не змінилися обставини, що впливають на призначення таких виплат.

У Києві планують створити Координаційну раду з питань внутрішньо переміщених осіб ([Київська міська рада](#)).

При Київській міській раді планують створити консультативно-дорадчий орган з метою забезпечення та захисту прав внутрішньо переміщених осіб та сприяння їх інтеграції на території міста.

Такий проєкт рішення підтримали 23 листопада на засіданні постійної комісії Київської міської ради з питань бюджету та соціально-економічного розвитку.

За словами депутатки Київської міської ради, першої заступниці голови постійної комісії з питань бюджету та соціально-економічного розвитку Алли Шлапак, внутрішньо переміщені особи – це економічно активна і дисциплінована категорія населення. Але наразі невирішеним залишається питання їх адаптації та інтеграції на території Києва.

Більш як двом десяткам переміщених осіб в Авдіївці призначено соціальні виплати ([Авдіївська міська військово-цивільна адміністрація. Facebook](#)).

Під головуванням заступника керівника Авдіївської міської військово-цивільної адміністрації Сергія Легенького відбулося засідання міської комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.

Керуючись нормами діючого законодавства, членами комісії винесено рішення про призначення соціальних виплат по 21 заяві внутрішньо переміщених осіб.

19 листопада 2021 року відбулося засідання комісії виконкому районної у місті ради з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам ([Виконавчий комітет Саксаганської районної у місті ради](#)).

Розглянуто 10 заяв внутрішньо переміщених осіб для призначення соціальних виплат.

Детально розглянувши кожну справу, комісією прийнято рішення щодо призначення дев'яти заявникам соціальних виплат.

Відповідно до чинного законодавства припинено соціальну виплату одній сім'ї у зв'язку зі зняттям з обліку внутрішньо переміщеної особи (вибуття до іншої адміністративно-територіальної одиниці). (...).

Засідання комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам ([Управління соціального захисту населення Білоцерківської міської ради](#)).

22 листопада 2021 року відбулось чергове засідання комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.

На засіданні комісії було розглянуто 5 справ. За результатами опрацювання комісією прийнято рішення: 5 особам призначити (відновити) виплату державної соціальної допомоги.

На Харківщині грошову компенсацію для придбання житла мають отримати 7 учасників бойових дій ([Харківська обласна державна адміністрація](#)).

Це внутрішньо переміщені особи, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і мають статус учасника бойових дій.

Необхідні зміни до обласного бюджету внесли під час чергового засідання сесії Харківської обласної ради, яке відбулось 25 листопада.

Усього сума субвенції складає 12,8 млн грн. Як пояснили в Департаменті соціального захисту населення ХОДА, при надходженні коштів з державного бюджету вони будуть перераховані місцевими управліннями соціального захисту населення на особисті рахунки цих осіб. Протягом року громадяни можуть підбирати собі житло як в області, так і по всій Україні.

Внутрішньо переміщені особи у Краматорську отримали нове житло в межах Надзвичайної кредитної програми для відновлення України ([Український погляд](#)).

Європейський інвестиційний банк профінансував реконструкцію школи, що перетворилася на житловий будинок для родин, переміщених через збройний конфлікт на сході України

Краматорськ, Донецька обл., 15 листопада 2021 р. – Сімнадцять сімей, переміщених через збройний конфлікт на сході України, отримали ключі від своїх нових квартир на церемонії завершення проекту реконструкції житла, який здійснювався в межах Надзвичайної кредитної програми для відновлення України (НКПВУ).

Представники моніторингової місії ОБСЄ оцінили рівень безпеки у Запорізькій області ([Запорізька обласна державна адміністрація](#)).

Голова Запорізької обласної державної адміністрації Олександр Старух провів зустріч з делегацією Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ (СММ) – керівником групи спостерігачів Ксав'є Бле та спостерігачем Іштваном Нітраєм.

Європейські спостерігачі аналізують ситуацію у Запорізькій області з огляду на близьке географічне розташування до зони військового конфлікту на Сході України. Також вивчають результати децентралізації, рівень безпеки та ставлення до нацменшин.

Керівник групи спостерігачів ОБСЄ (СММ) Ксав'є Бле:

Для нас важливо побачити ситуацію на місцях. Я 20 років працюю у зонах військових конфліктів і добре знаю, що вони мають вплив і на сусідні території, зокрема, на економічні питання.

Голова ЗОДА Олександр Старух підтвердив, що такий вплив на різні галузі життєдіяльності регіону дійсно має місце. Якщо говорити про економічну галузь – через військовий конфлікт обірвалися важливі зв'язки

між підприємствами Запорізької, Донецької та Луганської областей. Щодо соціальних аспектів – Запорізька область прийняла велику кількість вимушених переселенців – на сьогодні в регіоні таких людей понад 50 тисяч, влада надає їм всебічну соціальну підтримку.

Громада в Одеській області отримає 2 мільйони на тимчасове житло для переселенців ([ІзбірКом](#)).

Кабінет Міністрів України розподілив 11 мільйонів 682,3 тисячі гривень та 10 879,7 тисяч гривень на житло для внутрішньо переміщених осіб у Донецькій, Київській, Волинській, Одеській, Полтавській, Рівненській та Херсонській областях.

Відповідне рішення уряд ухвалив 2 грудня.

Житлом тимчасово забезпечать загалом 173 переселенці. Зокрема 2 мільйони 63,4 тисячі гривень має отримати Авангардівська селищна територіальна громада.

У Чернівцях уперше закупили квартири для переселенців за співфінансуванням – Клічук ([Буковина Онлайн](#)).

(...). Чернівецька територіальна громада закупить п'ять квартир для внутрішньо переміщених осіб. Крім того, міська рада проголосувала за передачу земельної ділянки у державну власність під будівництво спортивних комплексів. Це рішення ухвалили на виконкомі. Про це повідомив під час брифінгу міський голова Чернівців Роман Клічук.

Міський голова Чернівців Роман Клічук:

Уперше Чернівці взяли участь у програмі закупівлі житла внутрішньо переміщеним особам на умовах співфінансування з держбюджету. Це 70 % із державного та 30 % – із міського бюджету.

Наразі у міськраді є список із 17 осіб ВПО, які претендують на тимчасове житло. Спеціальна комісія визначить рішенням виконкому, кому виділити квартири (без права реєстрації та приватизації). (...).

Результати моніторингу щодо реалізації права на житло внутрішньо переміщених осіб департаментом соціальної політики Івано-Франківської ОДА ([Уповноважений Верховної Ради України з прав людини](#)).

Під час моніторингу встановлено, що на обліку в департаменті станом на 01.11.2021 перебувало 3829 внутрішньо переміщених осіб (2289 сімей), з яких 1857 осіб працездатного віку, 186 осіб з інвалідністю, 978 дітей.

У структурі департаменту є окремий підрозділ – відділ соціальної підтримки ветеранів та внутрішньо переміщених осіб.

В області наявний житловий фонд соціального призначення та житловий фонд для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб. На обліку громадян, які потребують надання житлового приміщення з фондів житла для тимчасового проживання перебуває 7 ВПО. На квартирному

соціальному обліку – 31 ВПО. Соціальним житлом було забезпечено 1 особу з числа ВПО.

Івано-Франківська, Коломийська та Бурштинська міські територіальні громади взяли участь у розподілі субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо підтримки територій, які зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України. Впродовж листопада-грудня 2021 року здійснюється фінансування та освоєння вказаної субвенції, планується придбати житло для 6 сімей ВПО.

Крім цього, в області діє обласна комплексна Програма соціального захисту населення Івано-Франківської області на 2017-2021 роки, (...). У рамках реалізації зазначеної Програми на умовах співфінансування поліпшено житлові умови 1 сім'ї ВПО у 2019 та році та 1 ВПО/учасниці АТО у 2021 році.

Тренінги в ДонНТУ для школярів міста Покровська за проєктом Державного департаменту США будуть продовжені ([Донецький національний технічний університет](#)).

Добігає кінця соціально-орієнтований міжнародний проєкт «Професійно-орієнтований тренінг з технології створення та виготовлення дизайнерського продукту». Проєкт здійснювався командою викладачів ДонНТУ за програмою малих грантів для переміщених українських університетів за фінансової підтримки відділу преси, освіти та культури посольства США в Україні. Під час тренінгів, які проходили як в аудиторіях Університету, так і он-лайн, школярі дізнались про можливості використання сучасного технологічного обладнання для реалізації власних креативних ідей.

За весь час реалізації проєкту в тренінгах прийняли участь біля 50 школярів 6 та 11 класів. До тренінгів долучились також і вчителі шкіл, які працювали в аудиторіях Університету разом із школярами.

91 сім'ї з числа внутрішньо переміщених осіб призначено щомісячну адресну допомогу ([Чугуївська районна державна адміністрація](#)).

Під очільництвом заступника голови райдержадміністрації Володимира Губарева відбулося засідання районної комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.

Комісією прийнято рішення щодо призначення (відновлення):

– виплати щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, яка виплачується управлінням соціального захисту населення Чугуївської райдержадміністрації, – 91 сім'ї;

– виплати допомоги по безробіттю, що виплачується Вовчанською та Зміївською філією Харківського обласного центру зайнятості – 3 особам.

Відбулось засідання комісії ([Офіційний сайт Бахмутської міської ради](#)).

Згідно протоколу № 45 від 30.11.2021 року о 16.30 в каб. № 212 в приміщенні адміністративної будівлі Бахмутської міської ради відбулось засідання комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, мешкаючим на території Бахмутської міської територіальної громади (...):

– призначити (відновити) соціальні виплати 37 внутрішньо переміщеним особам, мешкаючим на території Бахмутської міської територіальної громади.

Призначено соціальні виплати внутрішньо переміщеним особам ([Мелітопольська районна державна адміністрація. Офіційний сайт](#)).

В управлінні соціального захисту населення Мелітопольської районної державної адміністрації з використанням електронних засобів комунікацій відбулось чергове засідання районної комісії з питань призначення соціальних виплат жителям Мелітопольського району.

На засіданні комісії з питань призначення (відновлення) та контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам розглянуті питання призначення соціальних виплат 13 заявникам, що мають такий статус. Відповідно до Порядку надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, комісією прийнято рішення про призначення такої допомоги 11 внутрішньо переміщеним особам.

Відбулося чергове засідання комісії по розгляду заяв громадян з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам ([Департамент соціального захисту населення. Сумська міська рада](#)).

Під час роботи комісії розглянуті подання про призначення (відновлення) соціальних виплат 27 внутрішньо переміщеним особам.

Від початку року проведено 46 таких засідань та розглянуто 1125 справ.

Засідання комісії з питань ВПО ([Селидівська міська рада](#)).

07.12.2021 в приміщенні виконкому Селидівської міської ради відбулося засідання комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.

На засіданні було розглянуто 7 подань управління соціального захисту населення на призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.

Прийнято рішення про призначення (відновлення) соціальних виплат 7 заявникам.

Харківський міський голова Ігор Терехов 3 грудня, провів зустріч із координатором системи ООН в Україні Оснат Лубрані ([Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету](#)).

Харківський міський голова Ігор Терехов:

Свого часу за сприяння уряду Німеччини ми першими в Україні побудували модульне містечко для переселенців, але воно було розраховане на три роки. Звичайно, за цей час все стало непридатним. Тому було розроблено проєкт триповерхових гуртожитків, які можна оперативно збудувати на базі модульного містечка. Ми звернулися до уряду з пропозицією реалізувати цей проєкт на умовах співфінансування – 25% суми буде виділено з міського бюджету, решта – з державного. Зараз ведуться переговори, сподіваємось на їхній позитивний результат.

Також він повідомив, що всі переселенці можуть оформити «Картку харків'янина» та за необхідності отримати матеріальну допомогу. (...).

У Коломиї купили квартири для переселенців ([ПБК. Прикарпатська інформаційна корпорація](#)).

Кошти на купівлю житла виділено з державного бюджету.

У Коломиї купили дві квартири для переселенців з Донбасу. Про це у соцмережі повідомив очільник міста Богдан Станіславський. Він підписав договір про купівлю квартир.

Мер міста Богдан Станіславський:

Щиро надіюся, що мешканці цих квартир тепер зможуть знайти мир та затишок в нашій громаді, облаштувавши своє нове домашнє вогнище.

Житло для учасників АТО та ВПО: місця для нових багатоповерхівок шукатимуть у Рубіжному, Лисичанську і Сєверодонецьку ([Час Пік](#)).

На Луганщині за рік планують збудувати житло для учасників АТО / ООС та переселенців, місця для будівництва шукатимуть насамперед у великих містах регіону.

Голова Луганської ОДА Сергій Гайдай:

Ми запланували наступного року розпочати і, можливо, навіть закінчити будівництво додаткового житла для ветеранів АТО та людей зі статусом ВПО. З понеділка вже починаю обдзвонювати території. Спочатку, напевно, все ж таки, великі міста, тобто Рубіжне, Лисичанськ, Сєверодонецьк, щоб з'ясувати, чи є такі земельні ділянки, де можна побудувати 5- або 9-поверховий будинок.

У Слов'янську до кінця року придбають 27 квартир для переселенців ([Ресурс для переселенцев](#)).

Вперше за останні два роки у Слов'янську придбають житло для внутрішньо переміщених осіб.

Місто увійшло до державної програми з придбання житла для переселенців і отримало субвенцію в 10,5 млн грн з державного бюджету. Про це повідомив очільник Слов'янської ВЦА Вадим Лях.

Ще 4,5 млн грн у рівних частках для придбання житла нададуть обласний та місцевий бюджети.

Голова Слов'янської ВЦА Вадим Лях:

На ці кошти до кінця поточного року ми придбаємо 27 квартир. Їх отримають переселенці, які претендують на житло із фонду для тимчасового проживання. Квартири будуть однокімнатні, дво- та трикімнатні.

Дванадцятиповерховий будинок для переселенців споруджується у Краматорську ([Донецька обласна державна адміністрація](#)).

Дванадцятиповерховий будинок для переселенців споруджується по вулиці Марії Примаченко у Краматорську. Зараз тут уже йде кладка четвертого поверху.

Всього в будинку буде 121 службова квартира для внутрішньо переміщених осіб: 11 однокімнатних, 99 двокімнатних і 11 трикімнатних.

Будинок матиме свою модульну блочну котельню та трансформаторну підстанцію. Кожне помешкання буде обладнане всім необхідним.

Роботи йдуть за графіком.

У 2021-му держава виділила кошти на житло для 24 родин АТОвців Дніпропетровщини ([Днепр вечерний](#)).

Цьогоіч держава виділила 34,4 млн грн на придбання житла для сімей АТОвців Дніпропетровщини. Кошти надходять в область частинами. Фінансування – протягом 2021-го. Загалом гроші на покупку осель отримують 24 сім'ї.

Заступниця голови облдержадміністрації Ольга Горб:

Щороку держава виділяє захисникам кошти на придбання житла. Допомогає бійцям з інвалідністю, військовим-переселенцям та родинам загиблих. У 2021-му на Дніпропетровщину виділили 34,4 млн грн субвенції. Уже два АТОвці та двоє вдів цьогоіч стали власниками осель. Ще 20 сімей – на черзі.

У Шостці придбали квартири трьом внутрішньо переміщеним родинам ([Сумські Дебати](#)).

Відповідне рішення ухвалили 1 грудня, на засіданні виконкому. Квартири уже придбані за рахунок коштів співфінансування з Державного бюджету (70 %) та бюджету Шосткинської міської територіальної громади (30 %). Купили дві однокімнатні та одну двокімнатну квартиру.

Найближчим часом три сім'ї з числа внутрішньо переміщених осіб отримують ордери та ключі від уже свого нового житла.

За державною програмою, у рамках якої придбали житло, на Шосткинську громаду передбачено 980 тисяч гривень. Левову частину

коштів вже витратили, решту у найближчий час використають на придбання четвертої квартири.

Нині у черзі на отримання житла перебуває 15 сімей із числа внутрішньо переміщених осіб.

На Харківщині грошову компенсацію для придбання житла мають отримати 7 учасників бойових дій ([Харківська обласна державна адміністрація](#)).

Це внутрішньо переміщені особи, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і мають статус учасника бойових дій.

Відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1444 (...) збільшується обсяг субвенції з державного бюджету на 11,2 млн грн на виплату грошової компенсації за належні для отримання житлові приміщення.

Усього сума субвенції складає 12,8 млн грн. Як пояснили в Департаменті соціального захисту населення Харківської ОДА, при надходженні коштів з державного бюджету вони будуть перераховані місцевими управліннями соціального захисту населення на особисті рахунки цих осіб. Протягом року громадяни можуть підбирати собі житло як в області, так і по всій Україні.

Питання соціального захисту вимушених переселенців розглядала районна комісія ([Бердянська районна державна адміністрація](#)).

На розгляд комісії було винесено 54 заяви внутрішньо переміщених осіб. За призначенням щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, звернулось 43 особи; по 1 особі звернулось за призначенням державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям та допомоги на догляд (...).

По всіх заявах прийняте позитивне рішення.

25 листопада 2021 року відбулось засідання комісії з розгляду питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання / перебування ([Покровська районна державна адміністрація Донецької області](#)).

Комісією було розглянуто 160 особових справ, щодо продовження соціальних виплат, із них 2 справи, громадяни якої повернулися з непідконтрольної території України та звернулися вперше для отримання адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам Ясинуватського, Мар'їнського, Добропільського, Покровського підрозділів.

Це були звернення від переселенців, які повернулись з непідконтрольних територій та звернулись по допомогу. Серед них жінки, які повертаються народжувати на Україну та проживати на постійній основі,

отримуючи повний захист від Держави, а також внутрішньо переміщені малозабезпечені, багатодітні сім'ї, самотні матері. Також серед них інваліди, які потребують допомоги та внутрішньо переміщені особи, яким необхідні пільги на оплату житлово-комунальних послуг та отримання вугілля.

Питання були розглянуті та вирішено невідкладно надати всю необхідну допомогу всім переселенцям.

Оголошення про закупівлю житла для тимчасового проживання ВПО ([Боярська громада. Офіційний портал](#)).

Управління соціального захисту населення Боярської міської ради оголошує конкурс з придбання житла на вторинному ринку для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, які перебувають на обліку та проживають на території Боярської міської територіальної громади.

Громади Донеччини отримали гуманітарну допомогу від діаспори Нідерландів ([Донецька обласна державна адміністрація](#)).

Урочисте вручення сертифікатів на отримання гуманітарної допомоги жителям Донецької області від української громади Нідерландів відбулося 26 листопада.

Заступник голови Донецької облдержадміністрації Юлія Костюніна:

Ваша допомога є проявом справжнього гуманізму і співпереживання за долю мешканців Донеччини, які, на жаль, вже восьмий рік поспіль потерпають від збройної агресії Російської Федерації. Завдяки вам допомогу отримують лікарні Донеччини та внутрішньо переміщені особи.

1,8 млрд грн отримають регіони зі значною кількістю переселенців – на що підуть кошти ([Телеканал «Дом»](#)).

Регіони України, де проживає значна кількість переселенців, отримають 1,8 млрд грн на відновлення інфраструктури. Зокрема, йдеться про відновлення об'єктів медичної, освітньої, культурної та спортивної інфраструктури.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Розподіл коштів дасть можливість реалізувати за підтримки Європейського інвестиційного банку 170 проєктів у дев'яти областях, де проживає значна кількість внутрішньо переміщених осіб: Донецькій, Луганській, Харківській, Дніпропетровській, Запорізькій, Київській, Херсонській, Одеській та Полтавській.

Новини з соціальних мереж

([Дмитро Разумков](#))

Політик Дмитро Разумков:

Референдум щодо Донбасу і Криму – дивний сигнал з боку президента, тому що не прозвучало жодної конкретики. По-перше, потрібно розуміти навіть формулювання питання, яке виносити на референдум.

По-друге, згідно з тим законом, який був запропонований президентом України, референдум може відбуватися лише за народною ініціативою, а не за ініціативою якоїсь держави, яка нам щось пропонує.

[\(Павло Жебрівський\)](#)

Лідер політичної партії Республіканська платформа Павло Жебрівський:

Ймовірність широкомасштабного наступу Московії на Україну нікуди не зникла. У цьому контексті нам потрібно не лише сподіватись на підтримку та допомогу західних партнерів, а й самостійно готуватись до надання відсічі ворогам та пропонувати власне бачення завершення війни, скажімо, на Генеральній асамблеї ООН. Як бачимо у світлі останніх подій, розраховувати на підтримку Німеччини марно. Вона поводить себе досить неоднозначно: і вашим, і нашим. Розблокування передачі Україні куплених у НАТО антидронових рушниць так і не зрушилось з місця, питання досі не вирішене.

[\(Сергій Гайдай\)](#)

Голова Луганської ОДА Сергій Гайдай:

Головний підсумковий творчий захід Луганщини – щорічна культурно-мистецька акція «Сяйво Таланту» відбулася на Луганщині. У Северодонецьку нагородили кращих вихованців дитячих мистецьких шкіл області.

Цього року у концертній залі Северодонецького фахового коледжу культури і мистецтв імені Сергія Прокоф'єва кращі виконавці продемонстрували свій високий рівень гри на музичних інструментах у супроводі Академічного симфонічного оркестру Луганської обласної філармонії, виконуючи складні музичні і вокальні твори, у форматі поєднання шедеврів світової класичної музики і світової сучасної анімації.

У фойє Коледжу гості заходу мали можливість відвідати виставку кращих образотворчих робіт вихованців художніх шкіл і шкіл мистецтв області «Мальовнича Луганщина» та виставку робіт новорічно-різдвяної тематики учнів Северодонецької художньої школи.

Пишаємося нашими талановитими дітьми!

[\(Сергій Гайдай\)](#)

Голова Луганської ОДА Сергій Гайдай:

У Северодонецьку відкрили вірменський кам'яний хрест – пам'ятний хачкар.

Аби увічнити пам'ять вірмен та українців, які загинули під час трагічних подій, що пережили обидва народи у минулому столітті, у

Севєродонецьку відбулося урочисте відкриття пам'ятного вірменського хачкара.

Освятити його за давньою вірменською традицією глава Української єпархії Вірменської апостольської церкви єпископ Маркос Оганесян.

Присутні вшанували пам'ять безневинних жертв хвилиною мовчання та покладанням квітів до пам'ятного знаку.

Експертний погляд

([Новое время](#))

Директор Центру політичних досліджень «Пента» Володимир Фесенко:

Зараз ніхто — ні вище керівництво держави, ні наші західні партнери, ні різноманітні експерти не зможуть вигадати чогось принципово нового, дивовижного, що змогло б одразу принести нам мир. Нема такого.

Єдине, що можна зробити, до чого прагнути, і, наскільки я розумію, нинішнє керівництво країни цього прагне з кінця 2019 року — це припинення вогню на Донбасі.

Абсолютно очевидно більшості експертів (і українських, і західних), єдине, що зараз можна зробити — це саме припинення вогню. В інших питаннях, особливо це стосується політичної частини Мінських угод, позиції сторін настільки протилежні, що дійти згоди, знайти якийсь компроміс просто неможливо. Його не існує у природі. Та і по деяких питаннях безпекових, наприклад, по контролю за кордоном, теж є принципові розбіжності. Тому не вигадася чогось такого, що може нам дивовижним чином принести мир.

Щодо ідеї референдуму. Треба розуміти і по контексту висловлювань Зеленського це теж помітно — не йдеться про те, що референдум сам по собі стане дивовижним ключиком фантастичним, яким нам відкриє двері до миру. Ні. Це один з елементів переговорного процесу. Це моє тлумачення. Поки це лише ідея, ніяких планів немає на даний момент. Причому цю ідею Зеленський висловлює не перший раз, він про це казав у 2019 році, минулого року, але як її реалізувати на практиці, думаю, на Банковій ще не вирішили.

От що можуть зробити? В принципі, винести на референдум питання, наприклад, або про ставлення до Мінських домовленостей, або, наприклад, про умови реінтеграції ОРДЛО — чи на тих самих умовах, на яких ОРДЛО було в складі України до 2014 року, чи на умовах особливого статусу та ще й закріпленням у Конституції. Це можуть винести для того, щоб посилити переговорні позиції України. Щоб у переговорах можна було сказати — це не лише думка Зеленського, і не лише позиції депутатів ВРУ, це ще й позиція більшості українців.

Такі розрахунки можуть бути. Але є обмеження. Не можна виносити на референдум питання, які стосуються територіальної цілісності України. Не

можна виносити на референдум питання, які стосуються зміни Конституції. І в цьому сенсі треба ще продумати, а які саме питання і в якому формулюванні можна винести на цей референдум. Тому поки що це ідея — далека від практичної реалізації. І навіть якщо референдум буде проведений, сам по собі нам не принесе миру. Він буде лише елементом переговорного процесу.

Стосовно того, чого хочуть у ОРДЛО, ми з точністю сказати не можемо. ОРДЛО не є суб'єктом. Всі рішення ухвалюють у Москві. Я це знаю від учасників наших переговорів у тристоронній контактній групі, від інших. Мені розповідали, що з різних більш-менш складних питань представники так званих ЛНР і ДНР завжди телефонують своїм керівникам у Москву. І вони там вирішують, що саме робити, що підтримувати, що не підтримувати. Тому немає жодної суб'єктності у так званих ЛНР і ДНР, зокрема, і в тому сенсі, що їхні керівники зараз мають російські паспорти та ще є й членами Єдиної Росії. Тому домовлятися треба з тими, хто ухвалює рішення, тобто — з представниками Кремля.

(Укрінформ)

**Директор Київського міського центру допомоги учасникам АТО
Георгій Кунах:**

Я повернувся з фронту з іншими поглядами, а тут залишилися ті самі люди, котрі були й 2013-го, за Януковича. Ми не розуміли одне одного. Я звільнився, бо зрозумів, що з ними не зможу працювати.

(...) Ми з одним побратимом здзвонилися, з другим – і починаю розуміти: та тут – проблем і проблем. Я говорю: «Хлопці, якщо ми зараз усі не зберемося і не спробуємо самі все вирішити, у нас не вийде далі нічого!». І я організував першу спільноту в районі, вона називалася «Рада ветеранів АТО Дніпровського району». Це було 2015 року. Ми організувалися, на той час було півсотні ветеранів.

(...) Адміністрація спочатку району, а згодом міста – нами вже зацікавилися. Наприкінці 2016-го року в нас було 1200 осіб. Це було великим рухом. Ми тоді проводили збори щодня. Усі хлопці поприїжджали із проблемами: зубами, кардіологією... Треба було лікувати, влаштовувати дітей у садочки, спробувати домогтися безплатного харчування у школах. Процес формування соціального пакету лише приймався на державному рівні, а ми вже вирішували ці питання. Скажу правду, що першу дитину до війни я влаштовував у садок, як було заведено за старою традицією – щось купити, відремонтувати, а другий – пішов як син учасника бойових дій – у пріоритетному порядку. І ні вдови загиблих, ні діти ветеранів не принижувалися, не продовжували жодних корупційних традицій. По-своєму ми вже змінювали життя. А через якийсь час ми практично автоматизували цей процес.

Це, звісно, стало можливим і завдяки державній політиці, й тому, що нас почули у мерії. Організація зростала, ми вирішили об'єднати всі райони

докупи і зайти вже в КМДА як «Рада ветеранів АТО» при столичній адміністрації.

Ми мали це все почати, бо проблем було багато. Виплат за загиблими спершу не було, поховати нормально ми не могли. Перший помітний для всіх проєкт наш – у 2016 році, «Алея Слави» на Лісовому цвинтарі. Цвинтар ми власноруч упорядковували, щоб там підмести, занести – це ми все робили самі. Наша Дніпровська адміністрація спочатку допомогла, долучилася КМДА.

Алею могли розмістити десь на околиці цвинтаря. Кличко сказав: ні, хлопці наші повинні лежати першими, щоб їх усі бачили – і нам виділили ділянку землі. Потім у нас термін облаштування закінчувався, спонсор затримував виплати на плити для благоустрою, мер же – просто дав ці 60 тисяч гривень із власних грошей. Але це стосується померлих чи загиблих. Ми зараз супроводжуємо військового практично з перших днів демобілізації.

У 2015 році ми створили загони Муніципальної варти. Це на той момент наша волонтерська організація – слідкувати за порядком у районі. Ми в нас у Дніпровському виходили з шостої до восьмої вечора, і потім – з восьмої до одинадцятої – у безлюдні місця на Дарниці. Такі групи було створено у кожному районі. Багато писали про наші спільні з поліцією рейди на залізничному вокзалі. А потім були сформовані загони Муніципальної охорони, також наш проєкт. Охорона парків, лікарень, комунальних підприємств. Там працюють близько 500 наших побратимів, уже на зарплаті. І це надзвичайно важливий проєкт. Для тих, хто не знайшов себе в житті, але хоче і може працювати, він може прийти в охорону – і працюватиме у спільноті таких само хлопців. Ось ці два проєкти – це і зайнятість атошників, й охорона міста, і... момент децентралізації. Це коли ми вже стали київською організацією.

Раніше мені доводилося особисто приїжджати до лікарень, коли військового хотіли змусити платити чи змушували купувати ліки. Пригадую, як мені дзвонить дружина побратима з ЛШД, привезла чоловіка з інсультом. Запитує у сльозах: платити чи ні? Я питаю: чи ти посвідчення УБД показала? Вона: так. Приїжджаю. Іду до головного лікаря. Він: у нас немає ветеранів. Я кажу: він унизу, в приймальному відділенні. Чи то саботаж, чи байдужість, але сподіваюся, що ми зуміли подолати і те, й інше.

І ці результати давали додатковий стимул допомагати. Я цим горів просто. Я їздив до Тодурова в Інститут серця особисто. У нас були хлопці, які не змогли стати фінансово на ноги. А шунтування було потрібне терміново. Теж дякую йому, він на моє прохання все робив безплатно.

Пам'ятаю, в перші роки ми вирішували їхні проблеми зі стоматологією, протезували всіх, хто вкрай потребує – у мене були контакти з приватними клініками. І ця практика тривала б. Але якось мене викликав директор приватної клініки й сказав: Георгію, ми домовлялися, що лікуватися будуть люди, які потребують. А до нас сьогодні приїхав військовий на Мерседесі. Я взяв контакти та звернувся до цього військового. Кажу: що ти робиш? Чому

сам не платиш? Він мені: маю право, я учасник бойових дій. Мені довелося цю пільгу перевести в інший режим.

Величезний плюс у тому, що в центрі працюють не просто мотивовані співробітники, колеги – це добровольці, сім'я загиблих, учасники Революції Гідності, тобто кожен щось робить і глибоко переймається. І, звісно, дякую мерії. Здається, жодна з наших ініціатив не залишилася не почутою. Я безпосередньо взаємодію із заступником Віталія Кличка Мариною Хондою. У мене, зізнаюся, раніше було упередження щодо жінок на керівних посадах, не дуже позитивний досвід, але вона чує кожну нашу пропозицію. Хоч би з чим ми прийшли – її відповідь: давайте спробуємо. Для неї немає нічого неможливого.

Минулого року 58 сімей отримали з бюджету компенсацію на придбання житла. На обліку – ще три з половиною тисячі людей. Ця програма спільного фінансування житла «50х50» чітко відпрацьована. Якщо людині даєш безплатну квартиру, вона це не цінує, і це формує патерналізм і помилкове відчуття, що тобі всі винні. Але коли ти вкладаєш у це гроші, ти розумієш, що не просто так отримав, а наполовину купив зі своєї зарплати, позичив десь – це зовсім інше відчуття.

Понад півтори тисячі дітей з батьками, сімей атошників чи загиблих відпочили за оздоровчою програмою безплатно. Щомісяця сім'ї загиблих для малолітніх дітей отримують трохи більше семи тисяч гривень і трохи більше п'яти – батьки загиблих воїнів.

Уже кілька днів ветерани користуються безплатним паркуванням. І – найсвіжіший наш проєкт. Шестеро атошників-ампутантів за кілька тижнів отримують у подарунок машини, корейські позашляховики. І ми, до речі, готуємо ще один проєкт. Серфінг для інвалідів. У парку Муромець плануємо обладнати спеціальні інклюзивні снаряди для тренувань та для того, щоб поставити ветерана на дошку. Ми вже ставили їх на дошки, і ви не уявляєте скільки радості у них було! У нас є Сергій: одна рука, одна нога – і він на дошці їде, і вони настільки задоволені! Не тільки серфінг, ще й веслування є, хлопці сідають утрьох, удвох – і разом гребуть, вони відчувають, що вони в команді – досі забійній, що багато можуть іще. І ось тут – психологічна складова у цьому є. Ветеранам потрібні такі «фанові» види спорту. Де і спорт, і спілкування. Тому ветерани мають команди в районах, там же поля футбольні. Граємо.

(...) Але загалом, усе, про що я сказав – це вже плоди роботи. А є непомітна, але дуже важлива юридична складова. Ми з самого початку створення Центру опікуємося тим, що допомагаємо з оформленням статусу УБД. Там різні нюанси, різні причини смерті, часто складна тяганина – і ми сприяли, підказували сім'ям, як зробити це коротшим шляхом, фактично ми вели сім'ю до отримання цієї пільги. Або державою передбачено, що в разі смерті можлива виплата одноразової грошової допомоги, а закони змінюються, доповнюються. У 2018 році ухвалили норму: якщо, наприклад, людина звільнилася з лав Збройних сил України або взагалі комісувалася

додому, але більш як за рік після участі в АТО померла, то раніше не виплачували у зв'язку з цим одноразову грошову допомогу. Ми виявляли такі сім'ї (їх загалом було понад 27), які змогли отримати грошову допомогу в разі смерті учасника АТО, понад двадцять сімей отримали, ні багато ні мало, 500 прожиткових мінімумів на всіх членів сімей. Загиблого не повернеш, але це допомога вдовам. Щоб ви розуміли, у кожному проєкті кожна кома і крапка – по-своєму вистраждані.

Ми й точково вирішуємо питання, але є такі якісь глобальні питання, які потрібно справді прописувати у програмах та просувати, або, наприклад, рішенням – і виносити на розсуд депутатів Київської міської ради.

([Український антикризовий медіа-центр](#))

**Провідна аналітикиня Фонду «Демократичні ініціативи» імені
Лька Кучеріва Марія Золкіна:**

Якщо ми подивимося на результати врегулювання конфлікту на Донбасі, до яких Володимир Зеленський і його команда прийшли, то вони не відповідають тим амбіціям, які заявлялися. Фактично від другої половини 2020 року, тобто, вже півтора роки, переговори перебувають у глухому куті.

За ці 2,5 роки політику Зеленського по врегулюванню війни на Донбасі можна умовно поділити на кілька етапів. Перший етап охоплює собою другу половину 2019 року і початок 2020 року. Він характеризувався рядом демонстративних політичних реверансів, або авансів РФ, метою яких було показати, що Зеленський реально зацікавлений у врегулюванні питання війни на Донбасі. Розведення сил і військ досі викликає багато запитань. Навіть за 2,5 роки у Станиці Луганській СММ ОБСЄ не змогла підтвердити відведення сил і озброєнь із непідконтрольного Україні боку. Тобто фактично, це була одностороння акція з боку України.

Другий етап політики Зеленського щодо Донбасу охоплює період від весни 2020 року до кінця осені 2020 року. Він характеризувався поверненням переговорів до більш класичного «нормандського формату». Українська сторона спробувала дипломатично зміцнити свої позиції шляхом залучення українських переселенців до ТКГ. Це не призвело до проривів, але дипломатично додало певної ваги нашій позиції. Переговорна позиція української сторони стала зрозумілою – ми не готові були йти на політичні поступки перед Москвою.

Третій етап охоплює собою кінець 2020 року і увесь 2021 рік. Він характеризується відходом РФ від спроб домовлятися із Зеленським. Росія почала тиснути і не йшла на жодні поступки. Росія посилила тиск на Україну і постала загроза нового наступу. 2021 рік фактично абсорбував питання врегулювання на Донбасі у більш широкий міжнародний порядок денний відносин Росії із Заходом.

([Lenta.ua](#))

Член Тресторонньої контактної групи з Донбасу, блогер Денис Казанський:

Ватажки ДНР і ЛНР офіційно вступили до партії «Єдина Росія». Номінальний глава цієї партії – Дмитро Медведєв (реальний, зрозуміло, Путін). Тобто тепер уже й офіційно Медведєв є шефом Пушиліна та Пасічника.

Немає сумнівів, що Кремль спеціально робить все, щоб в Україні ні в кого навіть не виникло думки виконати Мінські угоди. Як після цього можна продовжувати говорити про «внутрішній конфлікт», якщо захопленими районами Донбасу офіційно керують громадяни РФ та ще й представники правлячої партії?

Сам Кремль, який вимагає від України вести «прямі переговори з Донбасом», своїми діями позбавляє такі переговори всякого сенсу. Бо хто ж домовляється із рядовими членами партії, коли є партійний лідер?

[\(Український кризовий медіа-центр\)](#)

Наближається «екватор» перебування Володимира Зеленського на посаді Президента України.

Голова правління Центру громадянських свобод Олександра Матвійчук:

Під контролем Російської Федерації перебувають території, де до окупації проживало 5,5 млн громадян. Україна поклала повну відповідальність за права людини на РФ до моменту деокупації. Однак обличчя країни визначається захистом прав своїх громадян. Україна має підкріпити гасла реальними діями та політикою. Хотілося б мати якусь визначеність. Законодавчі акти та управлінські рішення мали суперечливий характер аж до початку підготовки Кримської платформи навесні цього року. Наш Кримінальний кодекс досі не відповідає вимогам міжнародного кримінального права. Немає відповідальності за злочини проти людяності, практично неможливо притягти до відповідальності за воєнні злочини. Приклад – ситуація із затриманим катом «Паличем» з донецької «Ізоляції». Наразі м'яч – на полі президента, який вже півроку не підписує законопроект №2689 про юстицію щодо воєнних злочинів. Також вже два роки немає жодних обмінів полоненими та визволень політв'язнів.

[\(Дзеркало тижня\)](#)

Журналістка Центру прав людини ZMINA Наталя Адамович:

За три місяці вступної кампанії нинішнього року студентами українських вишів стали 2083 жителі тимчасово окупованих територій Криму та Донбасу (ТОТ); з них 1746 — жителі Донецької та Луганської областей, 337 — Криму. Торік таких було 2026. Вступали вони за спрощеною процедурою через освітні центри «Донбас-Україна» та «Крим-Україна». З 2016-го їх кількість зросла вдвічі, — тоді навчання на підконтрольній Україні території обрали 1008 жителів окупованих міст, містечок та сіл.

Однак це зовсім небагато, якщо порівняти цифри із загальною кількістю випускників ТОТ. За даними підконтрольних окупаційній владі ресурсів, 2021 року в Криму шкільні атестати отримали близько 10,5 тисячі одинадцятикласників, на окупованих територіях Донецької та Луганської областей таких було 9 270 та 5 105 відповідно. Тобто виїхали вчитися на підконтрольну територію лише близько 8% юнаків та дівчат. Ще є певна частина абітурієнтів, котрі вступають не за спрощеною Схемою, а як усі: отримавши українські документи про освіту після дистанційного навчання та згодом — результати ЗНО, але їх небагато.

Ці діти дуже важливі для нас. Бо саме вони розповідатимуть своїм друзям, батькам, рідним правду і, врешті-решт, стануть тими самим агентами змін, котрі формуватимуть ставлення до України на Донбасі та в Криму після деокупації. Чому так мало молоді з непідконтрольних територій обирає українську освіту, та чи можна цьому зарадити?

(...) Останніми роками вища освіта в ОРДЛО стала, так би мовити, доступнішою: багато людей виїхало, конкурс для місцевих абітурієнтів поменшав, а вимоги до базових знань знизилися. Проте дипломи «ДНР» і «ЛНР» ніде не визнані, тож частина абітурієнтів їде до Росії. Посилати дитину навчатися на підконтрольну територію певна частина місцевих жителів досі боїться через «бандерівців». Інші вважають, що студентів буде важко добиратися додому через блокпости. Ще одна причина — невисокі зарплати в самопроголошених «республіках», тож батьки побоюються, що не зможуть утримувати дитину, доки та вчитиметься.

(...) улітку 2016-го на час вступної кампанії запрацювали освітні центри «Донбас-Україна» та «Крим-Україна». Цьогоріч вони діяли на базі 207 закладів вищої та фахової передвищої освіти. Скористатися послугами центрів можуть абітурієнти з українським атестатом, ті, хто пройшов дистанційну чи екстернатну освіту, або взагалі без жодних таких документів. Результати ЗНО теж не обов'язкові.

Навіть український паспорт для вступу не потрібен. Правда, без нього можна лише скласти іспити: для зарахування ж, оформлення соцдопомоги, стипендії та поселення в гуртожиток український документ необхідний. Жителі окупованих територій можуть перед вступом пройти підготовчі курси. Держава гарантує їм стипендію та гуртожиток. Хоча об'єктивно охочих скористатися такою можливістю зазвичай небагато. Нинішнього року таких було 199. Під час вступної кампанії-2021 термін подачі заяв на вступ на контракт через освітні центри подовжили до 20 вересня. Після початку навчання контрактників за певних умов можуть перевести на бюджет.

(...) Однією з найбільших проблем, пов'язаних зі вступом на підконтрольній території, абітурієнти і їхні батьки називають неможливість дистанційно подати документи до вишу. Оскільки КПВВ на межі підконтрольних і непідконтрольних територій у будь-який момент можуть закритися, прорахувати, чи встигне вступник своєчасно подати заяву, неможливо.

Є ще шлях через Росію — втім, «за порушення порядку перетинання кордонів в обхід КПВВ» ще цього року в Україні могли оштрафувати. Хоча таке покарання влітку 2021 року скасували, певна частина потенційних студентів з ОРДЛО так і не наважилася на вступ.

Певними складнощами, особливо на початку навчання, вступники з ТОТ вважають психологічну адаптацію та потребу в допомозі під час навчання, зокрема через недостатній рівень знання української мови.

Співкоординаторка ГО «КримSOS» Ольга Куришко:

Міносвіти було одним із перших міністерств, яке ухвалювало рішення, націлені виключно на окуповані території. З роками реалії життя на окупованих територіях змінилися, а підхід МОН до їх розв'язання — ні.

Документи міністерства стають дедалі складнішими, процедури вступу — більш зарегульованими. Щоб пройти процедуру вступу, потрібно бути максимально обізнаним у нюансах вступної кампанії. Якщо раніше МОН ішло назустріч у складних випадках, то тепер там не хочуть розуміти, що може бути інакше (наприклад, дитина не має якихось документів, не могла вчасно виїхати через карантинні обмеження тощо).

Шкільна освіта, професійно-технічна і вища... На кожен цей елемент є кілька наказів та інструкції, які розв'язують проблеми тут і зараз. Проте загального бачення державою освіти для жителів тимчасово окупованих територій немає. Відтак документи МОН та інших залучених до процесу міністерств часто суперечать один одному. Щоб діти з ТОТ таки їхали навчатися в українські виші, варто розробляти курси адаптації, програми стажування, аби студенти розуміли, де реально зможуть працювати на підконтрольній території, чи навіть знайомитися з працедавцями.

Голова Центру громадянської освіти «Альменда» Валентина Потапова:

Треба негайно вивчати й систематизувати фактори, які впливають на рішення випускників, зокрема з Криму, вступати до вишів на підконтрольній території. Інакше їх буде дуже мало. А в майбутньому Україна взагалі ризикує втратити зв'язки з молоддю з ТОТ. Поліпшити ситуацію може тільки виважена і обґрунтована стратегія МОН.

Наразі Міносвіти не моніторить освітніх потреб випускників із ТОТ перед тим, як планувати свої завдання та дії. Чиновники кажуть, що не мають для цього можливостей. Проте коли ми не розуміємо, що цим дітям потрібно, дуже важко їм щось пропонувати. Громадські організації такий моніторинг здійснюють, і держава може звернутися по допомогу до них. Моніторимо відкриті джерела: програми, результати навчання, кількість шкіл, предметів, годин, які відводяться на тих територіях на вивчення української мови, тощо.

Дистанційне навчання з українськими вчителями практикується, але першу половину дня дитина має навчатися в місцевій, школі, а другу — присвятити урокам дистанційним. Тобто учень отримує подвійне навантаження — близько 80 годин на тиждень. Тому можна знизити навантаження за рахунок предметів, у яких програми збігаються, як,

наприклад, хімія, математика. До того ж, на її думку, державі доречно було би створити дистанційні школи спеціально для учнів із ТОТ і використовувати їх для здачі ЗНО. Всі ці пропозиції з 2018 року активісти і правозахисники намагаються донести до Міносвіти, проте поки що безуспішно.

Прогнози

([Новое время](#))

Співзасновник та директор економічних програм Ukrainian Institute for the Future Анатолій Амелін:

Основними ризиками для української економіки у 2022 році будуть:

- Глобальна інфляція;
- Підвищення волатильності на фінансових ринках;
- Високі ціни на енергоресурси;
- Стагфляція;
- Згортання програм стимулювання.

Серед внутрішніх ризиків зазначені:

- Енергетична криза;
- Підпорядкування НБУ Офісу президента;
- Зростання фіскалізації;
- Інфляція 10%;
- Зростання вартості ресурсів для бізнесу.

У прогнозі на 2022 рік три сценарії розвитку економіки, де за базового сценарію очікуються такі показники: зміна реального ВВП — 1,7%; номінальний ВВП — 219 млрд доларів; дефлятор ВВП — 164%; споживча інфляція 9,5%; частка інвестицій у ВВП 12%; сальдо поточного рахунку — -4 млрд доларів; середньорічний курс UAH/USD 28,5 із завершенням року з курсом близько 30.

У базовому інфляційному сценарії розвитку очікується, що бюджет 2022 року легко виконуваний та сформований з резервами, які дають можливість виконати його з дефіцитом до 1,5% ВВП. За оцінками Мінфіну, дефіцит становитиме 3,6% ВВП.

([Дзеркало тижня](#))

Співзасновник Українського центру охорони здоров'я Павло Ковтонюк:

У 2022 році COVID-19 розділить світ на дві частини. У відносно добре вакцинованих країнах (понад 50%) вірус почне перехід від епідемічного до ендемічного поширення. Тобто він циркулюватиме, будуть спалахи і спади захворюваності, але не в тих масштабах, коли потрібно впроваджувати серйозні обмеження на рівні країни. В решті країн наступний рік не особливо відрізнятиметься від 2021-го.

На жаль, Україна — серед країн другої когорти. У 2022-му на нас чекають нові хвилі поширення захворюваності та карантинні обмеження, щоб їх загасити. Уряд вичерпав майже всі відомі на сьогодні інструменти боротьби з пандемією, тому навряд чи здивує нас радикально іншими підходами, ніж у році, що минає.

За прогнозами Українського центру охорони здоров'я, наступного року на нас очікують дві хвилі поширення — навесні й восени, між якими впродовж літа буде сезонний спад із низьким рівнем захворюваності.

Весняна хвиля розпочнеться раніше, ніж у 2021-му. Адже цього разу уряд, імовірно, не впроваджуватиме «карантину зимових канікул». Уже мало що можна зробити, аби вплинути на цю хвилю. Ми в Українському центрі охорони здоров'я очікуємо, що зростання нових випадків почнеться вже після новорічних свят, а пікові місяці пандемії припадуть на кінець лютого — березень 2022 року. І цього разу уряд, швидше за все, не впровадить нових обмежень для стримування весняної хвилі. Імовірно, будуть діяти ті самі індикатори для переведення областей у різнокольорові зони відповідно до рівня епідемічної небезпеки, що й діяли восени.

Домінуватиме той самий варіант «дельта», який переважав у осінній хвилі 2021 року. «Омікрон», навіть потрапивши до нашої країни, не встигне витіснити попередній штаб із домінуючої позиції.

Головне завдання року для нашого уряду — підготовка до осінньої хвилі. Весняна хвиля зрозуміліша, «омікрон» лютувати ще не буде. Осінь — більш непередбачувана, оскільки може або спалахнути «омікрон», або з'явиться новий штаб. Тож саме від якості підготовки і сили хвилі восени 2022 року залежатимуть втрати України на третьому третій році пандемії COVID-19.

Ми порахували, що до початку осінньої хвилі в Україні встигнуть провакцинувати двома дозами 50% населення. Рівень вакцинації та перенесених інфекцій буде недостатнім для того, аби вплинути на перебіг хвилі. Очікуємо, що бустерні дози до весни будуть доступні тільки для окремих категорій, а у квітні-травні — для всіх охочих. Однак щеплення бустерними дозами буде повільніше, ніж першими двома. Тому не можна розраховувати, що рівень вакцинації забезпечить легший перебіг осінньої хвилі.

Поява в широкому доступі ліків для амбулаторного лікування COVID-19 може вплинути на перебіг пандемії. Ліки від COVID-19 разом із вакцинацією та карантинними обмеженнями зможуть стати ще одним способом зменшити кількість госпіталізацій та смертей.

Країни з низьким рівнем вакцинації будуть полем для утворення нових мутацій вірусу, здатних сплутати карти й перекреслити зусилля всього світу в подоланні пандемії. Тому залишається імовірність, що наступного року з'явиться невідома досі мутація вірусу з непередбачуваними властивостями, — це може істотно вплинути на будь-які прогнози й розрахунки.

[\(Новое время\)](#)

Старший аналітик Центру макроекономічного моделювання Київської школи економіки Ігор Дейсан:

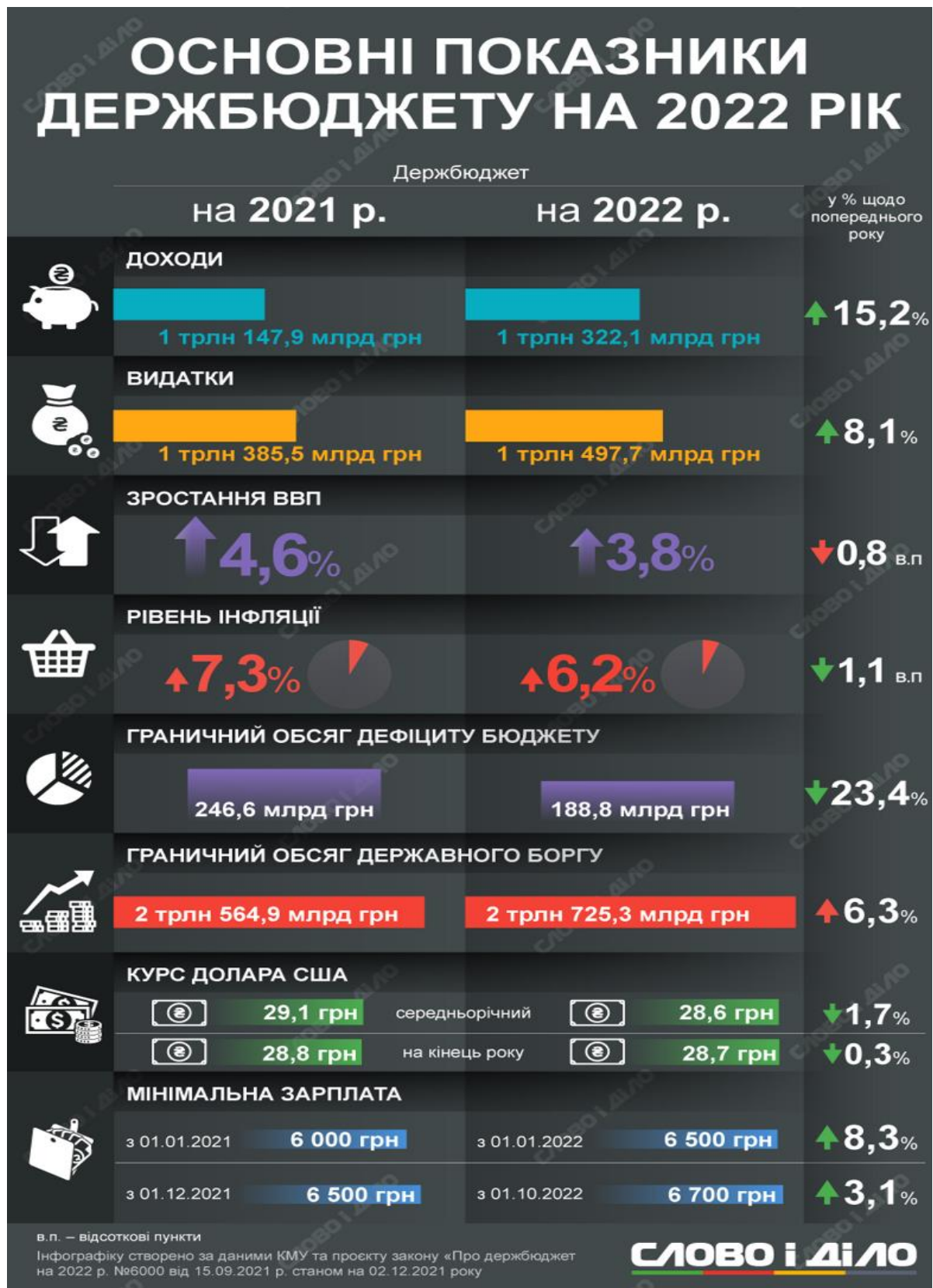
На сьогодні можна розглядати два сценарії розвитку інфляції. Перший передбачає поступовий вихід з енергетичної кризи, а з часом — посилення

монетарних політик провідних центральних банків. За таких умов інфляція поступово сповільнюватиметься і на кінець наступного року буде близькою до цілі НБУ (5%). Сама по собі зміна монетарної політики центральних банків розвинених економік не здатна швидко вирішити проблему високої інфляції, оскільки остання викликана насамперед факторами пропозиції. Проте на початкових етапах посилення монетарної політики може зіграти роль психологічний фактор — він може швидко прибрати надмірну частку спекулятивного попиту з сировинного ринку, за рахунок чого впадуть і ціни.

Вищеописаний сценарій поки є базовим, однак його ймовірність поволі потісняється сценарієм з високою інфляцією. Енергетична криза може протриматися щонайменше до березня, а з плином опалювального сезону в Європі не виключене подальше подорожчання газу. На ринку мінеральних добрив накопичився значний відкладений попит — якщо ціни на газ тривалий час залишатимуться високими, то дорогими будуть і добрива, а це впливатиме на вартість продукції рослинництва наступного року. Через поширення нового штаму вірусу США та Єврозона продовжать насичувати економіку додатковою грошовою масою. Всі ці фактори — не на користь сповільнення інфляції у світі та, зокрема, в Україні.

Отже, на сьогодні інфляція в Україні сповільнюється. Це підтверджується також помірною зміною індексу споживчих цін, за винятком сезонних ефектів (протягом жовтня-листопада становила 0,6% щомісяця). Проте в останні дні триває чергова хвиля подорожчання газу на ринках Європи. На жаль, Україна має обмежені можливості, щоб нівелювати вплив цього фактору на внутрішні ціни. Проте Уряд має відслідковувати ціни на ринку аграрної продукції, зокрема пшениці. У разі високої ймовірності подальшого зростання її вартості для вітчизняних переробних підприємств, слід шукати шляхи для нових домовленостей з учасниками зернового ринку (нагадаємо, що у жовтні Мінагрополітики та учасники ринку підписали Меморандум про взаєморозуміння (додаток до нього) на 2021/2022 маркетинговий рік, яким граничні обсяги експорту пшениці визначені на рівні 25,3 млн тон).

Інфографіка

(Слово і Діло)